

Napad na Lovrenc je že pripravljen

Prihodnji petek zvečer bodo zagoreli pod Pohorjem prvi taborni ogni velike mladinske akcije SVOBODNO POHORJE '70. 3.000 mladih ljudi se bo v devetih partizanskih brigadah in odredih z imeni zgodovinskih enot narodnoosvobodilne vojske začelo v usklajenih in tajnih pohodih premikati proti Lovrencu na Pohorju, kjer se je utrdil močan sovražnik, ki strahuje vse področje Pohorja. V nedeljo, 31. maja zjutraj, bodo vse partizanske in teritorialne enote, ki jih bodo podprli letalstvo s padalci in enote redne vojske, napadle sovražno postojanko. Po bitki bo v Lovrencu velik miting, na katerem bo govoril predsednik ZMJ Janez Kocijancič.

Približno 200 dolenskih tabornikov, mladincev in članov drugih organizacij bo združenih v Dolenjskem odredu, ki bo s Prešernovo brigado in Lackovim odredom izvedel pohod čez najlepši del Pohorja, v glavnem delu napada na Lovrenc pa z zanimivo taktično nalogo ob podpori padalcev in vojakov JLA prebili sovražnikovo bojno črto na najboljčutljivejšem delu.

Dolenjski odred bo odšel iz Novega mesta v petek, 29. maja popoldne. Prvo noč bo pre spal v Vuzenici, drugo pa na položajih na visokogorjski kmetiji, kjer bo spet miting in taborni ogenj. Srečali se bodo stari in novi znanci, stari in mladi partizani, gostoljubni domačini pa jim bodo odkrili marsikatero skrivnost legendarnih pohorskih godov. Povratek bo v nedeljo popoldne s avtobusi. Taborniki lahko dobe vse informacije pri svojih načelnikih, mladinci pa pri predsednikih aktivov.

Telovadni asi v Kočevju

Jugoslovanska telovadna zveza je zaupala TVD Partizanu Kočevje izvedbo prvenstvenega tekmovanja zveznega razreda v oročni telovadbi. Na tekmovanje bo prišlo nad 40 telovadcev iz vse Jugoslavije, med njimi tudi Cerar, Brodnik, Vratilč, Kersnič, Srot in drugi. Tekme, ki jih bodo sodili mednarodni sodniki, bodo 30. in 31. maja v domu telesne kulture. Tekmovalci bodo v obveznih in prostih vajah na vseh orodjih. Na podlagi izida tega tekmovanja bo sestavljena jugoslovanska vrsta telovadcev za svetovno prvenstvo, ki bo letos v Ljubljani. To zvezno tekmovanje bo tudi lep uvod v praznovanje 80-letnice telesne kulture v Kočevju.

A. A.

Danes slavijo svoj praznik pripadniki jugoslovanskega vojnega letalstva, z njimi vred pa tudi vsi naši narodi, ki dobro vedo, kako dragoceno je delo pogumnih čuvarjev svobodnega neba nove Jugoslavije. Več o letalcih berite na 11. strani današnje številke; pred praznikom smo jih obiskali, danes pa jim hkrati z vsemi našimi naročniki, bralci in sodelavci prisrčno voščimo vse najboljše za 21. maj! — Na sliki: mehanik Gaši Murat pomaga pilotu Ivu pri pritrjevanju padala pred vstopom v reaktivce.

(Foto: S. Dokl)

SPOMINSKA PLOŠČA IN RAZSTAVA

Raka: oddolžitev rojaku

V soboto so za stoletnico rojstva M. Humeke odkrili spominsko ploščo v rojstnem Gradišču

Gradišče vasica, vtišnje na med vinograde in gozd, streljaj oddaljena od Rake, je rodila našemu narodu pomembnega sadjarja, čebelarja, ustanovitelja slovenskega Sadjarskega društva in lista slovenski sadjar ter kasneje sadjar in vrtar, pisec pomembnih kmetijskih strokovnih del, ustanovitelj zveze jugoslovanskih čebelarskih društev itd. — Martina Humeke.

Koliko cenijo to delo njegovi učenci in strokovni delavci v kmetijstvu ter domačini, je pokazalo tudi slo-

(Nadaljevanje na 6. str.)

JANEZ KRAMARIC

Povabljen k Titu

Znani kulturni in družbeno-politični delavec Janez Kramaric iz Črnomlja bo s 12-člansko slovensko delegacijo obiskal za rojstni dan predsednika Tita v Beogradu. Tovariš Kramaric bo tako v imenu prebivalstva vse Bele krajine in širše Dolenjske izročil maršaku naše iskrena voščila. Pred odhodom nam je obljubil, da bo vtišje in podrobnosti z obiska posredoval bralcem našega lista.

VRATA
OKNA
POLKNA
NA
ribnica KREDIT

Predsednik Tito se 27. aprila lani na proslavi v Velenju podpisuje v knjigo pohoda pionirjem, ki so šli po poti XIV. divizije (Foto: M. MOSKON)

V življenju človeka je 78 let dolga doba: za voditelja nekega ljudstva, ki si je moralo v revoluciji kovati svobodo in v njej iskati luč napredka, to ni ne lahka ne kratka pot. Titov rojstni dan je hkrati tudi simbol naše mladosti, mladosti naše mladine. Po vsem svetu ga poznajo kot modrega voditelja — in vsi ljudje, ki želimo mir na svetu, mu iz srca voščimo vse dobro za rojstni dan!

Večji poudarek zvezam z vzhodom

Premajhno sodelovanje s sosednjo Hrvatsko pri gradnji cest

15. maja je bila v Kočevju seja upravnega odbora medobčinskega cestnega sklada Novo mesto, na kateri so razpravljali o načrtu razvoja cestnega omrežja Slovenije, o novem zakonu o cestah in o nekaterih obveznostih tega cestnega sklada. Seje so se udeležili tudi predstavniki cestnega sklada Slovenije, izvršnega sveta in občin iz tega območja.

Na načrt razvoja cestnega omrežja in hitrih cest v Sloveniji, ki ga je izdelal republiški cestni sklad, je bi-

lo danih več pripomb. Tako so nekateri menili, da je dan prevelik poudarek cestnim zvezam v smeri sever — jug, premajhen pa v smeri

vzhod — zahod. Opozorili so tudi na premajhno sodelovanje pri načrtovanju cest s sosednjo Hrvatsko. Predjug, nadaljevanje na 6. str.)

S sobotne slovesnosti pred Humekovo rojstno hišo v Gradišču pri Raki.

(Foto: M. Legan)

VREME

OD 21. DO 31. MAJA

Nekako 22. in 23. in okrog 30. maja lepo vreme. V ostalem nestalno s pogostimi padavinami in nevihtami, obenem ohladitev. Dr. V. M.

Nekateri politični opazovalci v Kairu menijo, da je eden izmed razlogov, da je Naser preosnoval vlado ZAR, ta, da je preutrujen. Med drugim navajajo kot dokaz tudi to, da nekaj sto političnih jetnikov, ki so jih pomilostili, še ni prišlo iz zapora, ker je Naser baje preutrujen, da bi podpisal pomilostitveni akt ... Nacionalna garda je pred nekaj dnevi ubila štiri študente na univerzi Kent, šest črncev v Georgiji in dva v Jacksonu. Tisti v ZDA, ki so za vred in zakona, trdijo, da so vsega krive žrtve ... Pričakujejo, da bodo do konca leta obnovili telefonske zveze med vzhodnim in zahodnim Berlinom. Te zveze so bile prekinjene 27. maja 1952, ko je vzhodnonemško pošto ministrstvo prekinilo 75 telefonskih kablov. Če se bo ta napredok nadaljeval, se bodo prebivalci vzhodnega in zahodnega Berlina celo še obiskovali — čez dvajset let ... Pred kratkim je mlado in zapeljivo dekle v dolgih hlačah stalo na pločniku v Washingtonu. Ob njej se je ustavil avto in voznik je vprašal dekle, če bi se peljala z njim. »Ne,« mu je odgovorila. Toda voznik se ni dal ugnati. Rekel je, da ima dovolj denarja. »Čemu?« ga je vprašalo dekle. Ko je voznik povedal, kaj hoče, je dekle potegnilo iz žepa policijsko legitimacijo in ga aretiralo zaradi nagovarjanja k prostituciji ... Ameriški senator Scott je vstal v senatu in prosil za besedo. Ko jo je dobil, je na kratko dejal: »Nič nimam povedati. Mislim, da v tem hipu Amerika najbolj potrebuje trenutek molka.« ... Brazilski pravosodni minister Buzaid je zanikal ne samo to, da v brazilskih zapornih mučijo politične zapornike, ampak tudi to, da so v Braziliji splošni politični zaporniki. Ko so tuji dopisniki hoteli na lastne oči videti, ali je to res, je minister dejal, da ne more dovoliti obiska v zapornih, ker bi to kršilo brazilsko suverenost. ... Zanimanje za pornografsko literaturo in filme je na Danskem skoraj popolnoma splahnelo, odkar je danski parlament dovolil »prosto trgovino« s tem »blagom«. Očitno sodež, ki ni prepovedan, tudi ne diši več. Pač pa napreduje danski izvoz ...

Po katastrskem ali po dejanskem dohodku posestva? — Pri obeh oblikah davka se lahko pojavijo slabosti — Prispevki kmetov v občinski in republiški proračun naj se ne bi zvečali

V razpravah o družbenih prispevkih kmetov — kmetje jim pravijo davki, ker vse izterjujejo občinski organi — sta pereči predvsem dve vprašanji: višina takih prispevkov in kako jih določati.

Zastopniki izvršnega sveta republiške skupščine so na več razpravah o teh vprašanjih menili, da se prispevki kmetov v občinski in republiški proračun ne bi zviševali. Od zvečanih dohodkov, ki jih je treba v kmetijstvu zvišati z večjo proizvodnjo, naj bi se stekalo več sredstev za zdravstveno in starostno zavarovanje kmetov. Večji dohodki kmetovalcev naj bi pospešili uvedbo pokojninskega zavarovanja in njegovo vzdrževanje.

Take napovedi so za kmetovalce ugodne. Upaj-

mo, da bodo tudi občine lahko upoštevale take predloge.

Več pomislekov je o predlogu, da bi uvedli prispevke kmetovalcev po dejanskih dohodkih in opustili sedanje obračunavanje po katastrskem dohodku. Mnenja so sicer deljena. Nekateri upravičeno trdijo, da je prispevek od kmetijske dejavnosti treba odmerjati od ustvarjenega dohodka — od dela, ne od lastnine. Drugi pa trdijo, da bi se taki prispevki lahko spremenili v davek na podjetnost. Poleg tega opozarjajo, da bi bilo težko ugotavljati dejanske dohodke kmetov. Kdor bo prijavil vse dohodke, bo prispeval za skupne potrebe več, kdor jih bo nekaj prikril, pa manj.

Za obe trditvi je dovolj dokazov. Zato je toliko težje določiti pravično odmero prispevkov iz kmetijstva za družbene potrebe.

Starec ima veliko posestvo. Ker je sam, ga ne more obdelovati. Pomagati mu noče nihče, niti prevzeti posestva. Ali naj plačuje prispevke od velikosti posestva ali od svojega dohodka? Zasebni gostilni-

Večja proizvodnja obutve

Letos nameravajo v državi povečati proizvodnjo obutve predvidoma na 33 milijonov parov čevljev, kar bo približno 6,4% več kot je znašala lanska proizvodnja. Doslej je domača obutvena industrija prodala na domačem trgu približno 20 milijonov parov obutve, na kar vpliva tudi velik uvoz čevljev: samo v zadnjih 3 letih smo povečali uvoz obutve od 350.000 parov na 3 milijone parov.

Jože Petek

ZNAMENJE ODPORA — Trije črnski študentje pred državno univerzo v Jacksonu (zvezna država Mississippi) dvigajo pesti, kakor to delajo »Črni panterji«, v znak protesta proti nasilju nacionalne garde, ki je ubila dva črna študenta. Na razbitem okenskem steklu nad tremi študenti so vidni sledovi krogel.

Telefoto: UPI

TELEGRAMI

LONDON — Britanski premier H. Wilson je naposled končal negotovost v britanskih političnih krogih in uradno sporočil, da bodo splošne parlamentarne volitve 18. junija letos. Zadnje volitve so bile marca 1966.

PARIZ — Severnovietnamski predstavnik na pariških pogajanjih o Vietnamu je zagrozil, da se utegnejo pogajanja končati, če bodo ZDA bombardirale Severni Vietnam.

SAARBRÜCKEN — Na kongresu zahodnonemške socialno-demokratske stranke je bil za predsednika stranke izvoljen Willy Brandt s 318 glasovi izmed 331 možnih.

MOSKVA — Armadni general Štemenko poveljnik staba sil vzhodnega pakta, je ob 15. obletnici pakta potrdil, da Albanija ni več članica te vojaške zveze.

KJØBENHAVN — Danski sociolog Wolff je opozoril dansko vlado, da skandinavskim državam grozi nevarnost, da se bo v njih čedalje bolj zbirala mafija.

BUKARESTA — Severno Rumunijo so prizadejale katastrofalne povodnje, kakršnih ne pomnijo nad sto let, je dejal šef rumunske partije Ceausescu po vrnitvi iz dvodnevne potovanja po poplavljenih območjih.

MOSKVA — Moskovski tisk piše, da je Sovjetska republika Dagestan v noči med 14. in 15. majem prizadejal potres med sedmo in osmo stopnjo. Podrobnosti o številu žrtev niso objavili, domnevajo pa, da je škoda znatna.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

■ SMERNICE ZA SREDNJE-ROČNI PLAN — Zvezna skupščina je prejšnjo sredo sprejela smernice za sestavo srednjeročnega družbenega plana razvoja Jugoslavije v naslednjih petih letih. To pa je šele prvi del sestavljanja srednjeročnega plana. Do konca junija bo treba poiskati ustrezne rešitve nekaterih zelo pomembnih sistemskih vprašanj, ki so še odprta. Med temi vprašanji so zlasti financiranje družbenopolitičnih skupnosti, zunanjetrgovinski in devizni režim, razširjena reprodukcija, bančni in kreditni sistem ter funkcioniranje in financiranje sklada za razvoj manj razvitih republik in pokrajin. Od ureditve teh vprašanj, ki je zaupano komisiji za revizijo in kodifikacijo zvezne zakonodaje, bo predvsem odvisno uresničevanje ciljev, določenih s srednjeročnim planom.

■ PREDSEDNIK TITO ODPRI SVETOVNO PRVENSTVO V KOŠARKI — V soboto popoldne je predsednik Tito odprl 16. svetovno prvenstvo v košarki v ljubljanski hali Tivoli. V soboto popoldne pa je predsednik Tito sprejel na Brdu pri Kranju delegacijo mesta Ptuj, ki mu je kot svojemu častnemu meščanu izročila zlato plaketo. Poleg ptujske delegacije je sprejel tudi člane slovenske ekspedicije na Himalajo, ki so lani osvojili vrhova Anapurna II. in IV.

■ NASEDLI SO ŠUSLJANJU O RAZVRDNOTENJU DINARJA — V petek so se pred ljubljanskimi bankami pojavili dolgi repi ljudi, ki so pohiteli dvigniti devize na svoje potne liste. Nasedli so šusljanju iz »dobro obveščenih« virov, ki so namigovali, češ da bo dinar prihodnje dni razvrdaten in da bo treba po novem tečaju plačati dolar po

Sistemska vprašanja še čakajo odgovore

16 in 19 din. Seveda se te »strogo zaupne novice« niso uresničile in dolar še vedno stane 12,50 din.

■ PROTESTI ZOPER AGRESIJO — Po vsej državi so bila prajšnji teden protestna zborovanja, na katerih so naši delovni ljudje najodločneje obsodili ameriški vdor v Kambodžo, stopnjevanje vojne v Indokini in izraelsko agresijo na arabske države. Podobno zborovanje so v četrtek priredili tudi ljubljanski študentje, ki so ob tej priliki izrazili mnenje, da je bilo reagiranje naše družbe ob omenjenih dogodkih preveč mlačno. Hkrati so predlagali, naj bi naša vlada prekinila diplomatske odnose z grško polkovniško vlado.

■ MANJ GOVEDI, VEČ PRASICEV — Od leta 1967 do marca letos se je v naši državi zmanjšalo število govedi od 5.710.000 na 5.038.000, število ovac pa od 10.329.000 na 8.974.000. Število prašičev pa se je povečalo od 5.094.000 v lanskem jeseni na 5.565.000 sredi letošnjega marca. Število perutnine pa se je v istem času povečalo od 37 na 41 milijonov.

V zadnjem času smo zaradi pomanjkanja mesa uvozili 5000 ton mesa za predelavo in 14.000 ton mesa za turistične kraje.

■ LETALSKA RAZSTAVA NA BRNIKU — Na letališču Brnik pri Kranju bo od 21. do 26. maja, vsak dan od 9. do 19. ure, velika razstava vojnega in civilnega letalstva. Vsak dan bodo nastopali tudi športni padalci, akrobatska skupina domačih reakcijskih letal Galeb in nadzvočna letala. Najboljše učence slovenskih šol pa bo letalsko podjetje Inex Adria prevažalo z Brnika do Kvarnerja in nazaj.

■ SPET DRAŽJE ZAVAROVANJE — Upravni odbor združenja zavarovalnih zavodov Jugoslavije je ugotovil, da se rezerve zavarovalnic spet zmanjšujejo in da bi bilo treba ponovno povečati zavarovalne tarife. To velja za zavarovanje poselov, živine in motornih vozil. Tako naj bi tarife za zavarovanje osebnih avtomobilov povečali za 51 odstotkov.

tedenski zunanjepolitični pregled

Tik pred drugim sestankom med zahodnonemskim kanclerjem Brandtom in predsednikom vzhodnonemške vlade Stophom je predsednik dr. žavnega sveta Nemške DR Walter Ulbricht nepričakovano odpotoval v Moskvo. In medtem ko se je v Kremlju pogovarjal s prvim sekretarjem KPSZ Brežnjevom, se je Brandtov odposlanec v Moskvi, dr. Egon Bahr, pogovarjal s sovjetskimi zunanjim ministrom Gromikom.

Pogovori so potemtakem postali pravilo v Evropi ne glede na vse, kar se dogaja v Indokini in na Srednjem vzhodu. Nenadni Ulbrichtov obisk v Moskvi spravlja v zvezo s sestankom Brandt-Stoph v Kasselu v četrtek 21. maja. To pot je sestanek na zahodnonemškem ozemlju, medtem ko je bil erfurtski sestanek pred dvema mesecema, 19. marca 1970, na vzhodnonemškem ozemlju.

Tik pred kasselskim sestankom je vzbudil pozornost dogodek, ki je močno razburil duhove v vzhodnem Berlinu. Svetovna zdravstvena organizacija je na zasedanju v Ženevi za leto dni odložila sprejem NDR v članstvo te agencije OZN. Berlin je obtožil Bonn, da je preprečil sprejem NDR v svetovno zdravstveno organizacijo. V Bonnu pa trdijo, da bi NDR lahko že prej sodelovala pri delu te organizacije, ko bi bila pred dvema letoma privolila v bonški predlog o skupni delegaciji. (ZRN je že od prej članica svetovne zdravstvene organizacije.)

V Bonnu so kljub temu prepričani, da ta »praska« ne bo resneje ogrozila sestanka v Kasselu. Vse kaže — piše »Frankfurter Rundschau« — da se NDR pripravlja na dolgo obdobje pogovorov in pogajanj. Po mnenju časopisa tudi ni izključeno, da bo Willy Stoph v Kasselu privolil v ustanovitev stalne delovne komisije, če bi bil Brandt pripravil vključiti v dnevni red pogajanj tudi elemente osnutka meddržavne pogodbe med obema Nemčijama. Ta osnutek je bil vsebovan v pismu Walterja Ulbrichta za-

NEW DELHI — V Indiji je že pritisnila huda vročina. V zveznih državah srednje Indije imajo 43 do 45 stopinj celzija. V Ahmedabadu so namerili najvišjo temperaturo v zadnjih 50 letih — 47,5 stopinje. V državi Bihar pa je malo pozneje dosegla temperatura kar 50 stopinj.

WASHINGTON — Ameriški vojaški strokovnjaki trdijo, da je zdaj v ZAR še sto sovjetskih pilotov, ki pilotirajo sovjetska vojaška letala.

SAPÍ — Thor Heyerdahl, junak ekspedicije Kontiki, je s papirusovo ladjico RA II odplul iz Maroka na pot čez Atlantik. Prvi poskus prepluti Atlantik v papirusovi ladjici se mu je izjalovil, ko se mu je ladjica potopila sredi oceana.

hodonemškemu predsedniku dr. Heinemannu.

Gospodarski krogi so celo prepričani, da Stoph ne bo trenutno nepopustljivo vztrajal pri »de jure« priznanju NDR, ker bi s takim priznanjem NDR postala tudi uradno »tuja« država in bi izgubila številne trgovinske in gospodarske ugodnosti, ki jih zdaj uživa predvsem zaradi liberaliziranega izvoza v ZRN. ZRN je članica Evropske gospodarske skupnosti, s katero NDR trguje preko ZRN.

Vsekakor se pogovori nadaljujejo. Toda glavno gonilno silo za te pogovore je tre-

Kassel

ba iskati predvsem v Moskvi in Bonnu. Očitno je v interesu Moskve, da se še naprej sporazumeva z Bonnom. Prav tako je za nadaljevanje pogovorov z Bonnom zainteresirana Varšava. Pred nekaj dnevi je govoril prvi sekretar PZPD Vladislav Gomułka. Ob najbolj zanimivem vprašanju — Odri in Nisi — je nekoliko presenetil javnost, ko je dejal, da stališči Varšave in Bonna do priznanja meje na Odri in Nisi danes nista niti več tako daleč vsaksebi. Tako izjava iz ust Vladislava Gomułka bi bila pred letom dni še nepojmljiva.

V ZDA se še ni poleglo razburjenje zaradi študentov na univerzi Kent — dveh fantov in dveh deklet —, ki so jih pokosile kroglice nacionalne garde, ko je iz Auguste v državi Georgija prišla novica, da je nacionalna garda ustrelila dva črnca. Vse to je povezano s protestom proti Nixonovi politiki v Indokini. Za zdaj je težko reči, kdo je za Nixona bolj nevaren: ali mladina oziroma študenti — ali kongres (parlament). Številni senatorji trdijo, da si je predsednik Nixon prisvojil med drugim pravico, ki gre kongresu, pravico odločanja o vojni in miru. Težava je v tem, da se ZDA uradno v Južnem Vietnamu in Kambodži sploh ne vojskujejo. »Uradno« samo »pomagajo« zaveznikom.

Senat ima na voljo učinkovito orožje: lahko odreče finančna sredstva za nadaljnje vojskovanje v Indokini. Doslej si tega ni upal storiti iz bojazni, da ga ne bi obtožili, da pušča »ameriške fante na cedilu«. Toda če bo Nixonova politika postala še bolj nepriljubljena, si bodo senatorji morda upali storiti tudi ta korak.

Stefan Zweig: ZAPEČATENI VLAK LENIN - 9. aprila 1917

Njihov prihod na kolodvor ni zbudil nikakršne pozornosti. Niso prišli ne časnikarji, ne fotografi. Kdo pa pozna v Švici tega gospoda Uljanova, ki si je v pomečkanem klobuku, ponošenem suknjiču in težkih gojzericah, med skupino moških in žensk, otovorjenih s kovčki in košarami, molče poiskal prostor v vlaku. Vsi ti ljudje okrog njega niso prav nič drugačni na pogled, kot nešteti drugi izseljenci iz Jugoslavije, Malorusije, Romunije, ki v Zürichu pogosto sedijo na svojih kovčkih in počivajo nekaj ur prej, preden jih pošljejo na francosko morje in naprej v prekomorske dežele. Švicarska delavska stranka, ki tega potovanja ne odobrava, ni poslala svojega zastopnika. Prišlo je le nekaj Rusov, ki so potnikom prinesli malo hrane in da po njih pošljejo pozdrave v domovino. In prišlo je tudi nekaj takih, ki so se v zadnjem trenutku poskušali pogovoriti Lenina, da naj ne gre na to »nesmiselno in zločinsko pot«. Toda odločitev je bila nepreklicna. Ob treh in deset minut je dal sprevodnik znamenje za odhod. Vlak je tako odpeljal proti Gottmadingenu, nemški obmejni postaji. Tri in deset minut! Od tega trenutka je svetovna ura ubrala drugačen tek.

Milijoni ubijalskih krogel je bilo izstreljenih v svetovni vojni, največjih, najmočnejših in najdlje letelih projektilov, ki so jih izumili inženirji. Toda noben izstrelak ni poletel tako daleč in tako odločno vplival na usodo nove zgodovine kakor ta vlak, ki je bil nabit z najnevarnejšimi, najodločnejšimi revolucionarnimi stoletja, ob tej uri zdrvel od švicarske meje skozi vso Nemčijo, da bi prišel v Petrograd in tamkaj zrušil red dotedanjega časa.

V Gottmadingenu je stal na tiru ta edinstveni projektil, vagon drugega in tretjega razreda, v katerem so se ženske usedle v drugi razred, moški pa v tretjega. S kredo zarisana črta na tleh je ločila kot nevtralnno cono področje ruske oblasti od oddelka dveh oficirjev, ki sta spremljala ta transport živga ekrazita.

Vlak je brez nezgode drvel skozi noč. Le v Frankfurtu so nenadoma pritekli nemški vojaki, ko so slišali, da se peljejo ruski revolucionarji. Ob drugi priložnosti je bil zavržen poskus nemških socialdemokratov, ki so hoteli govoriti s potniki. Lenin je dobro vedel, kakšen sum bi padel nanj, če bi na nemških tleh spregovoril eno samo besedo s kakim Nemcem. Na Švedskem so jih slovesno pozdravili. Lačni potniki so planili k mizi s švedskim zajtrkom: »smörgas« se jim je zazdel prav neverjetno čudo. Potem je Lenin moral privoliti, da so mu namesto njegovih težkih gojzeric kupili nove čevlje in nekaj obleke. Nazadnje so prispeli na rusko mejo.

Značilno je, kaj je Lenin najprej naredil na ruskih tleh: ni gledal posameznih ljudi, temveč se je vrgel na časopise. Stirinajst let ni bil v Rusiji, ni videl dežele, ne zastave, ne vojaške uniforme.

Vladimir Ilič Lenin med poskusi s prvim sovjetskim električnim plugom na posestvu Moskovskega višjega zootehničnega inštituta — 22. oktobra 1921

Toda ta jekleni ideolog ni bruhnil v jok kakor drugi, ni objemal osuple vojake, ki niso slutili ničesar, kakor so jih objemale ženske. Najprej časopis, Pravdo, da vidi, ali ta časopis, njegov časopis, dovolj krepko podpira mednarodno stališče.

Jezno ga zmečka. Ne, ne podpira ga dovolj krepko, še zmeraj čenča o domovini, o patriotizmu, še zmeraj je premalo revolucionaren v njegovem smislu. Čuti, kako je prišel v skrajnem času, da obrne krmilo in da potisne svojo življenjsko idejo naprej, proti zmagi. Ali pa bo to lahko storil? Zadnji nemir, zadnja bojazen. Ga ne bo dal Miljukov takoj aretirati v Petrogradu, kot se je tedaj mesto še imenovalo, vendar ne za dolgo. Prijatelj, ki sta mu prišla naproti, Kamenjev in Stalin, se nekam čudno in skrivnostno smehljata v temnem oddelku tretjega razreda, ki ga slabo osvetljuje dogorevačica sveča. Ne odgovarjata mu, ali pa mu nočeta.

Toda nepopisen je odgovor, ki mu ga daje stvarnost. Ko je vlak zapeljal na Finsko postajo, je bil velikanski trg pred njo poln desetstisočev delavcev, častnih straž vseh vrst orožja. Vsi so čakali človeka, ki se vrača iz izgnanstva. Iz grl grmi Internacionala. In ko je Vladimir Ilič Uljanov prišel s postaje, takoj so tega človeka, ki je še predčerašnjim stanoval pri skromnem čevljarju, pograbile stotine rok in ga dvignile na oklopni avtomobil. Vanj so se usmerili žarometi s hiš in s trdnjave, on pa je z oklopnega avtomobila prvič spregovoril ljudstvu. Ullice so se stresle in hitro se je začelo tistih »deset dni, ki so stresli svet«. Granata je udarila in zrušila staro cesarstvo, zdrobila stari svet.

(Konec)

V POČASTITEV 25. OBLETNICE OSVOBODITVE IN ZMAGE NAD FASIZMOM je bila 9. maja v Beogradu velika vojaška parada. V njej so sodelovale enote JLA in teritorialne obrambe. Razen vrhovnega komandanta oboroženih sil SFRJ maršala Josipa Broza-Tita si je parado ogledal tudi predsednik republike Zambije dr. Keneth Kaunda. — Na sliki: najsodobnejše rakete zemlja—zrak so bile v paradi v ešalonu motoriziranih enot. (Foto: Tanjug)

O RAZVOJU KMETIJSTVA IN SAMOUPRAVNIH ODNOSOV NA VASI (8)

Tudi kmet je vendar naš človek

Preživeli pogledi vse manj ovirajo spoznanje, da kmeta ni mogoče izzeti iz samoupravnega organiziranja — Predlog za kmečke sekcije

V vrsti prispevkov o kmetijstvu, ki smo jih v nadaljevanjih objavili na tej strani in katerih podlaga so bile teze CK ZKS, smo skušali preprosto razmotiti poglobljena vprašanja nadaljnega razvoja našega kmetijstva. Republiška konferenca ZKS bo, kot je znano, na posebni seji v juniju dokončno oblikovala izredno pomembna stališča in sklepe, zato je v ta namen dala v javno razpravo teze o razvoju kmetijstva in samoupravnih odnosov na vasi, o katerih te dni že razpravljajo v občinskih in medobčinskih družbenopolitičnih organizacijah.

Naj v zadnjem prispevku zapišemo še nekaj misli o nalogah družbeno-političnih organizacij in političnem delovanju na vasi. Brez te aktivnosti ni mogoče pričakovati, da se bodo razmere, v katerih sedaj deluje kmetijstvo, izboljšale, brez njih ne bo učinkovitega usmerjanja razvoja kmetijstva.

Malokatero sistemsko vprašanje je v naši povojni zgodovini doživljalo tolikšne

spremembe kot odnos do zasebnega kmeta, lastnika zemlje. V NOB in v času povojne graditve je Zveza komunistov znala prilegniti kmete, čeravno so bili takratni časi najhujši in je bilo treba kmetu mnogo več jemati kot dajati.

Nemalo kmetovalcev je svoj odnos spremenilo v času prisilnega podružbljanja zemlje. V tem času se je število kmetov-članov ZK skrbilo na neznatno število, ki nikakor ni v skladu z razmerjem slojev prebivalstva, nad tem dejstvom pa se je treba zamisliti.

V letih po uvedbi gospodarske in družbene reforme se se te stvari začele močno izpreminjati. Kmet je začutil drugačen odnos, spoznaval je, da je družbi potreben in da nihče ne strže po njegovi zemlji, na katero je tako tesno navezan. Če ne bi nastale gospodarske težave, katerih vzrok sta bili predvsem omejene možnosti in nepravilna razdelitev na obdobje krize, bi bil položaj na vasi mnogo ugodnejši.

Stališča Zveze komunistov, ki bodo predstavljala jasno

dolgoročno usmeritev, bodo prispevala še do večjega političnega delovanja in sodelovanja kmetovalcev zlasti zato, ker jih oblikujemo javno, v duhu družbene reforme, dragocenih spoznanj in izkušenj iz bližnje preteklosti.

V Socialistični zvezi delovnega ljudstva so se v mnogih krajih že uveljavile kmetijske sekcije, v katerih sodelujejo kmetje, predstavniki kmetijskih organizacij in drugi. Prav nič nas ne bi smelo biti strah ustanavljati tudi kmečke sekcije, v katerih bi delovali kmetje sami. SZDL je vendar organizacija, v kateri se usklajujejo različni interesi posameznih skupin. Kmečke sekcije bi bilo koristno povezovati tudi v republiškem merilu. Tudi kmet je vendar naš človek in ne moremo ga izvezati iz samoupravnega organiziranja, s pomočjo katerega bi se lahko bolj organizirano loteval ekonomskih, socialnih, kulturnih in političnih vprašanj.

Inž. M. LEGAN

V marcu še skok cen v trgovini na debelo

V primerjavi z letošnjim februarjem je trgovina na debelo marca povečala cene za 0,2%, če pa jih primerjamo s stanjem v lanskem marcu, so bile višje kar za 5,7%. V letošnjem prvem tromesečju so bile povprečne cene v trgovini na debelo v Sloveniji za 7,5% višje kot lani v takem času. Živilske izdelke je trgovina na debelo marca podražila za 0,2%, tekstilne izdelke za 0,1%, gradbeni material za 0,6% ter pisarniške in šolske potrebščine za 0,2%. Enake cene so obdržala goriva in maziva, usnje in gume, gospodinjne potrebščine ter umetna gnojila.

Na 100 družin: 45 hranilnih knjižic v Sloveniji

Najnovejši podatki o varčevanju v Jugoslaviji kažejo, da naši ljudje še naprej načrtno varčujejo in da je varčevalec vedno več. V Makedoniji pride zdaj na 100 družin že 48 hranilnih knjižic, v Sloveniji pa na 100 družin 45 hranilnih knjižic. Na Kosovem se varčevanje še ni razvilo kaj prida, saj ima tam komaj 6 odst. družin svoje hranilne knjižice. Med varčevalci-delavci varčuje zdaj vsak tretji delavec, med kmeti pa vsak deseti prebivalec.

Še ena zanimiva primerjava

Po podatkih zveznega zavoda za statistiko so se lani povečale cene industrijskih proizvodov v primerjavi s stanjem v 1968 za 3 odst., živilskih proizvodov za 5 odst., kmetijskih pridelkov v celoti za 10 odst., cene goveje živine za 16 odst., prašičev za 30 odst., perutnine in jaje za 8 odst., mleka in mlečnih proizvodov za 4 odst., svežih rib za 5 odst. in cene povrtin za 12 odstotkov.

Lanskoletni promet v gostinstvu

Za 19 odst. se je lani povečal v celoti (nominalno) promet v gostinstvu SFRJ, realno pa za 11 odst. V primorskih mestih se je promet povečal za 28 odst., za prav toliko pa tudi v zdraviliščih; za 16 odst. je bil večji v glavnih mestih republik, v alpskih krajih pa za 17 odst., medtem ko so zabeležili v drugih turističnih krajih za 19 odst., v neturističnih krajih pa za 14 odst. večji promet v gostinstvu.

Kmetijski nasveti

Proti plevlu v vrtninah

Prejeli smo prošnjo kmetovalca, v kateri sprašuje za nasvet, kako bi odpravil nadležen plevel v korenju. Kar precej kmetovalcev že zna uporabljati kemične pripravke (herbicide) za zatiranje plevelnih rastlin v žitu, naj tokrat za pišemo nekaj ugotovitev o uničevanju plevela v vrtninah, kamor šteje tudi korenje.

■ Že spočetka velja opozoriti, da je kemično uničevanje plevela v žitih enostavnejše zategadelj, ker spadajo žita v rastlinsko vrsto trav in s tem med enokaličnice, večina žitnih plevelov pa med dvokaličnice. Lastnost »strupov«, ki jih strokovno imenujemo selektivni herbicidi, pa je v tem, da drugače učinkujejo na dvokaličnice kot na enokaličnice.

Vrtnine pa so dvokaličnice tako kot večina plevelov. Zaradi tega je kemično uničevanje plevela v vrtninah težje in bolj zahtevno. Pojedelec mora biti zaradi tega še posebno previden in mora dosledno upoštevati napotke za uporabo. Da bodo pripravki bolj učinkovali, jih moramo uporabljati pred vznikom plevela na vlažni zemlji, če škropimo po vzniku, pa potrebujejo vsaj nekaj ur lepega vremena.

■ Za zatiranje plevela v korenju priporoča Kmetijski inštitut pripravke gesagard ali afalon ali linuron ali tenoran ali reglon. Kot vemo že iz izkušenj s krompirjem, deluje gesagard le na mlajši plevel. Za zatiranje plevela v nizkem fižolu priporočajo gesagard, malo bolj razredčen kot običajno. Za hektar veliko njivo ne smemo porabiti več kot 2 kg gesagarda. Priporočajo tudi reglon, ki je sicer znan pripravek za uničevanje cime krompirja razen njega pa svetujejo še patoran in gramokson.

Za uničevanje plevela v kumarah je dober pripravek alanap, v zelju gesagard in gramokson, v peteršilju in zeleni linuron in afalon, v čebuli pa gesagard.

INŽ. M. L.

— Dinar vam je padel, tovariš Mitja ...
— Vem, vem!

(Karikatura iz JEZA)

Cerkniško jezero -

naši znanstveniki in naši ljudje ga bodo branili, da bo ostalo to, kar je – Zavarujmo delo narave, ki je nastajalo stotisočletja pred nami, nam in zanamcem v ponos, oddih in razvedrilo!

Nedavno tega se je v predavalnici na ljubljanski filozofski fakulteti zbralo toliko občinstva, da je presenetilo celo prireditelja Prirodoslovno društvo Slovenije. Tak odziv je imela tudi med širšim občinstvom in ne le med strokovnjaki skromna vest v časopisih, da prireja predavanje o zanimivostih Cerkljskega jezera.

Pozdravu referenta za predavanja geologa Dušana Novaka je sledil uvod in opis prof. Pavla Kunaverja, brez katerega, trdijo poznavalci, »si Cerkniškega jezera neka-ko niti ne moremo misliti«. Z zanimanjem je poslušalstvo sledilo več kot poldrugo uro trajajočim izjavam prof. Staneta Peterlina o zavarovanju in raziskovanju jezera, dr. Ivana Gamsa o geomorfoloških značilnostih, dr. Dragice Turnšek o geološki zgradbi, geologinje Nade Čadež o hidrogeoloških razmerah, geologa Rada Gospodariča o speleoloških zanimivostih, prof. dr. Maksa Wrabra o flori Cerkniškega jezera in okolice pa dr. Borisa Sketa o favni na tem ozemlju.

Po vseh teh predavanjih se je kljub pozni uri razvilo živahno razpravljanje o tem, kakšna je bližnja usoda tega izjemnega naravnega pojava, na katerega je evropski svet že pred tremi stoletji opozoril J. V. Valvasor. Priznati moramo, da je sicer slaven v znanstvenem svetu, da pa se je bati, da bi to slavo po sodobnih težnjah turistične ponudbe in povpraševanja utegnili postaviti na glavo in da se bo moral morda kmalu proti turistični trovin

in njeni kratkovidnosti spet — zdaj okrog Cerkniskega jezera — strniti ob znanstvenikih tudi tisti krog kulturnih Slovencev, ki jih goli turistični iztržek ne preslepi, da bi zanj nepremišljeno žrtvovali lepote in znamenitosti, ki jih je narava ustvarjala tisočletja.

Ob sedanjih zaskrbljenosti za Cer-
niško jezero, ki nam ga je narava
podarila kot izjemnost svojega ti-
sočletnega oblikovanja, vturistični
betonerji pa se že trudijo preobli-
kovati njeno delo v nekaj, kar je
že lepšega in naravnega sama us-
varila marsikod drugod, tudi pri
nas (Bled, Bohinj), si je poslušal-
stvo seve zastavljalo vprašanje, ka-
ko je sploh mogoče mimo mnenja
znanstvenikov in mimo tega nepo-
pravljivo zalivati z betonom — re-
cimo najlepše — Karlovico...

»Plitvice so pa le Plitvice,« slišim govoriti sosede Hrvate. »Paklenica je pa le Paklenica,« in »Kornati so pa le Kornati...« — vse skrajša zaščiteni naravni parki, h katerim romajo leto za letom tisoči in tisoči oboževalcev lepot, ki jih je ustvarjal najboljši mojster oblikovanja: NARAVA.

Toliko tisočev Slovencev je bilo med temi občudovalci omenjenih lepot — in le to so lahko ugotavljali — da namreč sosedom Hrvatom ni bilo treba drugega, kakor da so delo narave zavarovali, da niso pustili in da ne puste nikomur, da bi to delo spreminjal ali celo uničeval, da so samo odprli poti do teh čudežev in jim še na misel ne

pride, da bi naravo kakorkoli pošiljevali! Samo varujejo jo in ne-omadeževano predstavljajo rekam občudovalcev.

Slovinci smo pri njih celo zelo v časteh kot varuhi naših naravnih lepot. Spominjam se, da je nedavno Drago Kralj, morda naš najboljši časopisni svetovalec, kje naj iščemo nedotaknjeno lepoto in z njo mir in ubranost, zapisal besede nekoga domačina z morja, ki je tožil o brezobzirnosti obalne industrije in turizma: »Vi Slovenci tega ne bi dovolili. Kako ste se postavili za svoj Bohinj!«

In smo se tudi za Sočo in njeno dolino, čeprav je tudi gospodarstvo obetalo nemajhne koristi. Prelili smo kljub temu dosti tiskarskega črnila — in uspeli.

Tako smo obvarovali naš gorski svet in njegove bistre vode.

Se žive tudi nekateri tistih, ki so se dolgo — kar lep kos svojega življenja — trudili, da imamo zdaj Triglavski narodni park. Kot ob njem, pravijo poznavalci, se je tudi za Cerkljsko jezero zataknilo pri posestnih pravicah in se ni posrečilo, da bi tudi njega enako zaščitili. Saj gospodarske koristi v tem primeru niti ne bi bile tako vseobče slovenske kot od zajezene Soče. Eni bi kaj malega pridobili s turizmom, drugi pa hkrati celo izgubili: lastniki zemljišč, ki bi jih pogoltnila ozeheritev.

Morda je zdaj čas, da bi se združili tisti, ki se zavzemajo za zaščito Cerkniškega jezera pod imenom narodni park, in lastniki, ki bi namesto voa le raje ostali na zemlji?!!!

Misel geologinje Nade Čadeževe — kako je pravzaprav nelogično, da se je nekoč lastnikom posrečilo, ohraniti lastnino proti spremembi v narodni park, zdaj pa bo morda vendarle proti njihovi volji izgubljena, ker bo potopljena — je vredna premisleka in sklepa, kaj je treba družno storiti, da ohranimo ta izjemni naravni pojav, kakor se je ob vnetem pritrjevanju prisotnih v imenu vseh izrazil naš znani botanik, nekompromisni brilec naravnih lepot, prof. inž. Ciril Jeglič.

Ce se je treba torej spet za kaj boriti, se bomo seve borili. Vrste ne bodo redke.

Tri sto let SLAVE Valvasorjeve
vojvodine Kranjske je vsaj tudi tri-
sto let SLAVE CERKNISKEGA JE-
ZERA. Pisec je temu »najčudovite-
šemu in najnenavadnejšemu čude-
su v deželi Kranjskja posvetil ob-
sežno poglavje. Ker smo morda v
nemirni dobi, ki jo živimo, posve-
čali več pozornosti drugim dobri-
nam, pozabili pa enkratna čuda na-
rave in se komaj navduševali zanje,
ko smo zahrepeneli po daljni azijs-
ski Himalaji in njenih nevernih vr-
hovih, spregledali pa to, kar ima-
mo pred nosom nič manj enkratne-
ga, sledimo botaniku prof. dr. Mak-
su Wrabru, ki je ob tej priložnosti
svetoval, naj okrog Cerkniškega je-
zera odpremo možnost kulturnemu
in znanstvenemu turizmu. In Cer-
knica naj postane njegovo središče.

Dvoumili pravzaprav ni kaj in ne bi smeli.

Jezero, ki je zdaj v nevarnosti, da bomo morali braniti njegove bistvene lastnosti, ni bilo kar tako uvrščeno že kot 9. zvezčič v zbirko vodnikov KULTURNI IN NARAVNI SPOMENIKI SLOVENIJE! Pisec prof. Pavel Kunaver ga je s tem postavil med naše glavne spomenike, kar nam jih je dala narava ali ustvarila človeška roka. In ker je isti pisec ob petdesetletnici Društva za raziskovanje jam Slovenije leta 1961 pri Mladinski knjigi posvetil svoje izčrпно »CERKNIŠKO JEZERO« v besedi in sliki, pa je nemara knjižica že pošla, bi Kunaverjevo delce morda objavili v časopisnih nadaljevanjih. Ni Slovenca, ki bi ta enkratni naravni pojav z vsemi njegovimi posebnostmi v raznih letnih časih kaj bolj poznal in ga znal predstaviti kot prav on. Saj ga je obiskoval in opazoval skoraj pol stoletja.

Te dni so vaščani Stranske vasi pri Novem mestu prav ogorčeni završali za 200 let staro vaško lipo — in prav so imeli.

CERKNISKO JEZERO pa je le
— CERKNISKO JEZERO.

NINA KORENE

Cerkniško jezero (iz knjige Mirka Rupla: Valvasorjevo berilo, Mladinska knjiga — 1951)

Član zveznega izvršnega sveta Tomo Granfil in namestnik zveznega sekretarja za zunanjo trgovino Boris Snuderl sta bila v soboto na Dolenjskem. Na sliki: Jurij Levičnik, Toma Granfil in Boris Snuderl (od leve) med pogovorom na Otočcu. (Foto: Splichal)

Se bo ISKRA razplamtela?

V Žužemberku bodo čedalje več izvažali: potrebujejo modernejša stroje in večje delovne prostore - V starih prostorih kaj drugega

Letošnji proizvodni načrt v žužemberški »ISKRI« narekuje 8-odstotno povečanje proizvodnje: 450 delavcev bo naredilo za 40 milijonov dinarjev izdelkov. V štirih mesecih so plan uresničili z 98 odstotki. Medtem ko so lani izvozili samo desetino proizvodnje, bodo letos izvozili že 40 odstotkov izdelkov. Pretežno izvažajo na konvertibilno področje, največ keramičnih kondenzatorjev gre v Italijo.

Zal pa se pri večjem prodoru na tuja tržišča srečujejo tudi s težavami, ker tržišča ne morejo osvajati z velikimi serijami. Tako so

prisiljeni, da delajo manjše serije, ki drobijo proizvodnjo. Težav pa je več še zategadelj, ker so začeli močnejše izvažati pravzaprav sredi poslovne sezone: a v to so bili prisiljeni, saj je začela keramične kondenzatorje delati tudi EI Niš, zraven tega pa se prodaja televizorjev pri nas manjša. Sicer pa v Žužemberku sodijo, da bo prehodno obdobje pri močnejšem izvozu trajalo približno dve leti. V tem času bodo svoj izvoz povečali na dobri dve tretjini proizvodnje.

Menda ni treba posebej poudarjati, da z zastarelimi stroji in v pretesnih prostorih na tujem trgu ne morejo biti konkurenčni. Tovarno v Žužemberku so preuredili iz nekdanjega zadržnega doma in v prostorih, v katerih bi lahko normalno delalo 200 delavcev - zaposlenih pa je 450. Zato načrtujejo gradnjo novih proizvodnih prostorov, ki bodo nekaj sto metrov iz Žužemberka, kjer bodo lahko tovarno pozneje še širili. Proizvodna dvorana bo imela 4.000 kvadratnih metrov, letos bodo imeli za gradnjo na razpolago 3 milijone dinarjev, prihodnje leto pa bodo dobili še 3 milijone. Nakupili bodo več modernih strojev, nekaj jih bodo naredili tudi sami.

V naslednjih treh letih bodo proizvodnjo povečali za petkrat in zaposlili še 100 delavcev, pretežno tehnikov in inženirjev. V stari dvorani se bo lahko razvila druga proizvodnja in o tem se tudi že pogovarjajo. Nova ISKRA pa bo kajpak predstavljala velik napredek za Žužemberk.

Manjša plačilna sposobnost

V novomeški občini smo se lani srečevali s tako imenovano »aktivno« nelikvidnostjo, torej s tisto, ko delovna organizacija nima denarja zato, ker ji kupci slabše plačujejo račune. Zato je bilo lani več vnovčenih sodnih sklepov, več akceptnih nalogov in več primerov, ko so si morala podjetja izposojati denar za osebne dohodke iz rezervnih skladov. Vrednost vnovčenih sodnih sklepov je bila lani za več kot 7 milijonov din večja; teh sklepov je bilo 114 več kot 1968; akceptnih nalogov je bilo 360 več, vredni pa so bili skupaj za 25 milijonov din več kot l. 1968. Tudi te številke opozarjajo, da bo treba kar največ denarja nalagati v obratna sredstva.

Podjetja naj skrb, ne družba!

Vedno več poklicev se poteguje za skrajšano pokojninsko dobo ali za beneficirani staž, kot pravimo temu bolj učeno. Vsi predlagatelji - in teh je že cela vrsta - nastevajo celo goro dokazov, s katerimi utemeljujejo potrebo po skrajšani pokojninski dobi. Naštevajo mnoge težave posameznih delovnih mest, škodo, ki jo utrpí delavec pri zdravju, statistične podatke in drugo. Priznati moramo celo to, da utemeljitve v mnogih primerih držijo. Kljub temu pa pot, ki jo ubiramo, ni pravilna.

Če vprašate v razvitejšem zahodnem svetu, kjer imajo v pokojninskih skladih gotovo več denarja kot pri nas, za koliko poklicev imajo priznano skrajšano pokojninsko dobo, boste preseženi, ko boste zvedeli, da je teh poklicev zelo malo.

Kako torej rešujejo tam to vprašanje? Tudi pri njih so delavci enakih poklicev izpostavljeni enakim nevarnostim za zdravje kot pri nas, zaščito pri delu pa imajo

v mnogih primerih celo slabšo, kot je naša. Skrajšane pokojninske dobe pa ne priznavajo, ker so ugotovili, da veliko stane in da je to dajanje potuše podjetjem. Čim je priznana posameznim poklicem skrajšana pokojninska doba, je namreč skrb za delavce, ki delajo v teh poklicih, prepuščena družbi in v podjetjih se zanje ne zanimajo več.

Zato so ubrali boljšo pot in prav bi bilo, ko bi jih tudi pri nas posnemali: za delavce v prizadetih poklicih morajo skrbeti podjetja, ki jih zaposlujejo. Z vnaprejšnjim kroženjem z delovnega mesta na delovno mesto morajo pravočasno preprečevati škodo, ki jo lahko povzroči delavčevemu zdravju daljša opravljanje nevarnega dela. To pa pomeni, da n. pr. voznika tovornjaka ne smemo izpustiti, da bo 25 let vozil kamion in nato, ko je popolnoma izčrpan, zahtevati od družbe, naj ga predčasno upokoji, ampak ga moramo prej v podjetju premestiti na drugo delovno mesto.

Bo izvoz še kar napredoval?

Novomeška občina: povečanje za 55 odstotkov

Med najmočnejšimi slovenskimi izvozniki sta bila lani tudi dva Dolenjca: tovarna zdravil KRKA in Industrija motornih vozil sta se uveljavili na lestvici na sedmem in devetem mestu. Mnogi so s tako uvrstitvijo zadovoljni - dolenjsko gospodarstvo pa najavi že nove izvozne uspehe in vsi so tako optimistično razpoloženi, da računajo na veliko povečanje letošnjega izvoza.

V novomeški občini računajo, da bodo izvozili za 22 milijonov dolarjev: izvoz se bo povečal kar za 55 odstotkov! V prvem tromesečju sta KRKA in IMV skupaj izvozila že za približno 3 milijone dolarjev. Skupen izvoz novomeške industrije je bil še za dobrih 500.000 do-

larjev večji. Zanimivo je, da se izvoz na konvertibilna področja naglo veča in da so v treh mesecih industrijska podjetja novomeške občine izvozni plan izpolnila s približno 20 odstotki. Razumljivo pa je, da bodo zaostanek ob začetku leta lahko nadoknadili. Samo izvozni načrt IMV predvideva za več kot 10 milijonov dolarjev izvoza, saj bodo za zahodno tržišče prodali 12.000 kamping prikolic. Vse močnejše pa se usmerjajo v izvoz tudi manjša podjetja, ker so proizvodnjo močno povečali in ker doma ne morejo prodati vseh izdelkov. Kajpak pa vključevanje v izvoz ne gre povsod lahko, saj se morajo boriti na tujem trgu z nižjimi cenami, kot so prodajali doma.

Pomoč ob lastnem razvoju

Občina Metlika sklepa s podjetji družbeni dogovor za sofinanciranje javnih del

Letos je občinski proračun tako osiromašen, da ne bo mogel podpreti programa javnih del tliko, kot so prvotno računali, zato je občina prošla za pomoč delovne organizacije.

S predstavniki kolektivov so že imeli posvet, na katerem so ustno pristali na

družbeni dogovor, objubilhi so tudi, da bodo v svojih kolektivih podprli predlog, naj bi prispevali povsod po 2,5 odstotka od čistih izplačanih osebnih dohodkov zaposlenih.

Papirničarji za sproščen nakup lesa

Za pomoč komercialni službi pri nabavi lesa so v tovarni papirja v Krškem ustanovili skupino delavcev iz proizvodnje. Ta bo pomagala zlasti pri navezovanju poslovnih stikov s slovenskimi gozdničnimi gospodarstvi.

V podjetju ne odobravajo počasnega postopka za uveljavitev novega zakona o gozdovih, ki naj bi zasebnim gozdnim posestnikom omogočil prodajo lesa papirni industriji brez posrednikov. V zasebnih rokah je 61 odst. slovenskih gozdov, zato sproščena prodaja lahko bistveno vpliva na preskrbo z lesom. Zasebniki si to želijo, saj bi dobili za les brez njegove prodaje boljše plačilo.

Oglašujte v DL

Toma Granfil in Boris Snuderl na Dolenjskem

16. maja je Dolenjsko obiskal član zveznega izvršnega sveta Toma Granfil. V spremstvu namestnika zveznega sekretarja za zunanjo trgovino Borisa Snuderla si je ogledal novomeško Industrijo motornih vozil. Generalni direktor Jurij Levičnik ga je seznanil s proizvodnjo, prodajo in izvozom: Industrija motornih vozil bo letos izvozila že 12.000 kamping prikolic, in to na zahodno tržišče. Toma Granfila so še posebej zanimali problemi zunanjetrgovinske menjave. Potem so se gostje ustavili tudi na Otočcu. Razen Industrije motornih vozil sta si Toma Granfil in Boris Snuderl ogledala sevniško konfekcijsko LISCIA in črnomaljski BELT.

Cvetje z grenkim »priokusom«

Čudovit pogled se te dni odpira obiskovalcu v nasadu kmetijskega kombinata »Zasavje« na Čanju, kjer se je okoli 80 ha jablan odelo v nežno cvetje. Bogat cvetni nastavek navdušit vsakogar, samo lastnikov ne, zakaj preveč grenke izkušnje s prodajo jabolk lanske bogate letine, ki so to uskladiščili v novi hladilnici v Krškem. Samo hlajenje ozroma skladiščenje je stalo kombinatu tudi do 90 par kilogram, prodajna cena pa je bila komaj nekaj večja. Zaradi nerodnosti mlajših nasadov planirana izguba je bila po zaslugi takih razmer v resnici petkrat večja...

Črnomelj: precejšen napredek

Iz analize, ki jo je pripravila služba družbenega knjigovodstva, je razvidno, da je lani celotni dohodek v črnomaljski občini porasel za 18,7 odstotka, v gospodarskih organizacijah je bilo zaposlenih 3220 delavcev, povprečni osebni dohodek pa je znašal 970 din. Zaposleni v gospodarstvu so dobivali na mesec povprečno 942 din, zaposleni v negospodarstvu pa povprečno 1232 din. Pri 18,7-odstotnem povečanju celotnega dohodka so povprečno porasla osnovna sredstva za 9,3 odstotka, obratna sredstva pa samo za 0,7 odstotka.

Sejmišča

Novomeški sejem

V ponedeljek, 18. maja, so pripeljali kmetje na novomeški sejem 673 prašičev, prodali pa so jih 645. Kupcev je bilo veliko, prišli so tudi od daleč. Pujske so plačevali po 200 do 550 din.

Skoraj vse prodano

Na sobotni sejem v Brežicah so prodajalci pripeljali 764 prašičev, ki so bili mlajši od treh mesecev, 22 pa jih je bilo starejših. Kupci so odpeljali domov 683 mladih in 16 starejših prašičev. Čene so se za mlade prašiče gibale okrog 14 dinarjev, za stare pa 8 dinarjev za kilogram žive teže.

Na sejmu v Metliki

Metliški sejem že dolgo ni bil tako dobro obiskan kot 19. maja. Prignali so več kot 400 glav goveje živine in veliko prašičev, vendar je bilo sklenjenih kaj malo kupčij. Odprodali so le kakih 14 parov volov, ker je cena živine padla zaradi uvoza mesa.

...vandrovec moj, kam bova vandrata midva nocoj?

Še koledar prireditev

V letošnjem dolenjskem ceni, ki ga je izdala turistična zveza, bodo še posebno tuji turisti z veseljem pozdravili koledar prireditev, v katerem bodo našli opozorila za najpomembnejše kulturne, zabavne, glasbene in športne nastope na Dolenjskem od sezone pa vse do konca oktobra.

V koledarju letošnjih prireditev je omenjenih 20 različnih prireditev, a številka bo občutno večja, saj so na primer v koledarju Dolenjsko poletje, ki ga vsako leto prireja Zavod za kulturno dejavnost v Novem mestu, šteli kot eno prireditev in zraven zapisali, da bo na sporedu več gledaliških predstav, zabavnoglasbenih prireditev in razstav.

In kaj si bodo turisti lahko ogledali? V juniju bo v Črnomlju jurjevanje, v Krmelju pa ribiško tekmovalstvo za Balzerjev pokal. V Kostanjevici se bo začel deseti simpozij kiparjev - Forma viva. V Cateških Toplicah bo 12.

julija četrto srečanje dolenjskih izseljencev, isti dan pa bodo v Sentjerneju tradicionalne konjske dirke. Julija se bo začelo Dolenjsko poletje 1970, vrsta kulturnih prireditev, ki jih bodo zvečne pripravili na Otočcu, v Smarješkah in Dolenjskih Toplicah. V Ribnici bo v tem poletnem mesecu sejem suhe robe. Ze 1. avgusta bo Cateška noč, v avgustu bodo pripravili tudi Viniško noč, v Novem mestu pa se bo začelo tekmovalstvo za največjo ribo.

Septembra bo oživilo Krško: tam bodo spidvej dirke in velika tombola. V Metliki bodo pripravili folklorno prireditev Igraj kolce, na Goričanih bo brččas največja letošnja prireditev - gorska hitrostna dirka, ki je že lani privabila množico gledalcev. Letos bo še bolj napeto in zanimivo, ker bo dirka štela za prvenstvo Jugoslavije. In za konec: oktobra bodo v Krškem pripravili trgatve na Sremiču, Grosuplje pa bo organiziralo polharsko noč.

NOVO V ZADNJIH DNEH

Ze kar v navadi je, da po deževnih sobotah in nedeljah v ponedeljek posije sonce, lepo vreme pa nato zdrži nekaj dni. Tako je bilo tudi tokrat. Gostinci so že pošteno nejevoljni saj kljub temu da se bliža sezona, izletniški turizem nikakor ne zaživi. Prav gotovo bo zaradi slabega vremena iztržek v gostinskih organizacijah manjši, kot so pričakovali. Tudi bazezi v Toplicah niso tako izkoristeni, kot so upali turistični delavci na začetku leta. Ostane le upanje, da bo peslej bolje in da bodo v sezoni lahko zamujeno še nadoknadili.

V Cateških Toplicah je že kot v sezoni, saj je hotel poln. Na Otočcu so tudi še kar zadovoljni z zdajšnjim številom gostov. Ob koncu tedna se je na Otočcu mudil član zveznega izvršnega sveta Toma Granfil, ki je soboto posvetil obisku nekatere dolenjskih podjetij.

Delavske športne igre postajajo na Dolenjskem vse bolj priljubljene. Število panog se sicer ne povečuje bistveno, zato pa je vse več tistih, ki sodelujejo v različnih športnih nastopih. V večini dolenjskih občin so delavske igre že tako utečene, da so postale nepogrešljiva oblika rekreacije zaposlenih.

Komisija za delavske športne igre pri novomeškem občinskem sindikatu svetluje letošna našla primerno obliko, da bi delavske igre približala gledalcem: namesto da bi bile vse športne panoge v Novem mestu, so sindikalisti — nogometaši odigrali več tekem v Žužemberku. Ob igrišču se je zbralo presenetljivo veliko gledalcev, ki so spodbudili igralce. Vsekakor je pri tem treba upoštevati kar dve dobri lastnosti: borbost igralcev na igrišču je bila veliko večja, večja je bila tudi poštenost in želja po zmagi; hkrati pa so na ta način navdušili za šport tudi tiste, ki doslej niso bili niti med gledalci!

Prav gotovo bi bilo škoda, če bi bil to osamljen primer. Na delavskih športnih igrah so same take panoge, ki ne zahtevajo posebno urejenih igrišč. Z nekaj izjemami bi torej v vseh športih lahko del tekmovalni prenesli iz Novega mesta v Žužemberk, Sentjerne, na Otočec in v druge večje kraje novomeške občine.

21-227

Člani AMD za cesto

V nedeljo, 17. maja, je bila v Kočevju skupščina domačega AMD. Razen predstavnikov Avto-moto zveze Slovenije in Jugoslavije so se je kot gostje udeležili tudi predstavniki AMD Brežice. Na skupščini niso razpravljali le o zadevah društva, ampak so se zavzeli tudi za posodobitve ceste proti Brodu na Kolpi in zahtevali boljše vzdrževanje ostalih cest v občini. Za predsednika so ponovno izvolili Staneta Levstika. O skupščini bomo poročali še v eni naslednjih številka našega lista.

DOBRINA, KI JE POSTALA VELIKO BREME

Z zemljo kot da gre prekletstvo

Lahko se vprašamo, kako je mogoče, da smo uzakonili tako krivična merila za dodelitev otroškega dodatka ljudem, ki imajo kos zemlje

Gre za otroški dodatek in za uzakonjena pravila, po katerih pa dodeljujejo. Želimo se le pokazati na krivico, čeravno že vnaprej pričakujemo, da bo kdo oporekal, češ, da je zapis demagoški in da ne upošteva naših možnosti (ki so največkrat omejene prav za tiste, ki se še ukvarjajo z zemljo).

Iz bližnje preteklosti smo vajeni, da je bila zemlja ničvredna, delo na njej pa skorajda zaničevano. Toda ljudje so se je vseeno krčevito držali, zakaj postave se menjaajo, zemlja pa je večna.

Tudi hvala je bila deležna, toda tako visoko, kot jo ocenjujejo merila za dodeljevanje otroškega dodatka, je najbrž v denarju ni ocenil še nihče.

Za kaj gre? Če ste zaposleni in nimate zemlje, lahko zaslužita z ženo toliko, da pride na vsakega člana družine do 640 dinarjev na mesec, pa boste upravičeni do otroškega dodatka, ki je izrazita socialna oblika pomoči družini. Gorje pa, če imate zaplato zemlje okoli doma. Po merilih je vredna zlatca. Izračun je takle: skupni družinski ME-SEČNI zaslužek bodo delili na člana družine, dobili en znesek pa s 6,4 LETNI kazni dohodek vašega zemljišča pa s člani

ni družine in s 1,16. Oba količnika bodo seštevali, in če bosta skupno presešla sto, se za otroški dodatek lahko obrnete pod nožem.

Preprost, toda resničen primer 4-članske družine naj stvar boljše pojasni. Zena in mož zaslužita toliko, da pride na družinskega člana 359 dinarjev na mesec. Družina bi bila zato upravičena, da bi dobivala otroški dodatek, ko ne bi imela 13 arov velikega vrta, ki ima 230 dinarjev katastrskega dohodka na leto. Če po zgornjem vzorcu preračunate, seštevek preseže sto in z dodatkom ne bo nič.

Hito lahko ugotovimo, da je za naše socialno zavarovanje zaslužek z zemlje nekajkrat (!!) več vredne kot zaslužek iz delovnega razmerja. Kje pa so še stroški obdelovanja zemlje?

Morda pureče kdo: pa naj lastnik zemljo proda, če mu je odveč se bo vsaj zmanjšalo število ljudi, ki imajo ob zaposlitvi še kos zemlje! Podatki o polproletariatu pa povedo drugače. Njih število se kljub temu ne zmanjšuje. V ljudeh je pregloboko usidrano prepričanje, da se zakoni menjaajo, zemlja pa ostane. In taki zakoni se morajo menjati!

M. LEGAN

Okoli 350 mladih pevcev iz vse Bele krajine se je minulo nedeljo zbralo na tradicionalnem srečanju v avli metliške osnovne šole. Prvi je nastopil 30-članski pionirski pevski zbor iz Metlike pod vodstvom pevovodje Stanka Fuxa. Več o tej prireditvi berite na kulturni strani Dolenjskega lista. (Foto: Ivan Zoran)

SEJA MEDOBCINSKEGA SVETA ZK NOVO MESTO

Za varčevanje in produktivnost

Z izrednim gospodarskim razvojem so nastala v našem gospodarstvu tudi notranja neskladja, ki jih ne gre zanemarjati — Rešitev je v varčevanju in povečevanju produktivnosti, in ne v dviganju cen

15. maja je bila v Novem mestu seja medobčinskega sveta ZK. Na njej so razpravljali o uresničevanju sprejetih programov, seznanili so se s stališči republiškega političnega aktiva o osnovah srednjeročnega programa Jugoslavije in razčlenili lanske gospodarske gibanja na Dolenjskem.

V začetku seje so se dogovorili o tem, kako bo medobčinski svet na osnovi analiz občinskih konferenc sprejel stališča do organiziranosti ZK na Dolenjskem. Ponovno so podčrtali, da svet skupaj z občinskimi organizacijami ZK zadoljuje člane CK z našega območja za neposredno delo s po dveh organizacijama ali aktivoma ZK, s katerima mora vsak član CK obravnavati akcijski program skozi stališča resolucije in sklepov konference ZKS. Občinska vodstva ZK v Novem mestu in v Črnomlju se morajo zavzeti za ostvareitev aktivov ZK na srednjih in poklicnih šolah, ki bi zajeli predavatelje in dijake, člane ZK. Vsi občinski komiteji ZK pa morajo ustvariti aktivne ZK v svojih študentskih klubih.

Po obširnem poročilu sekretarja Ludvika Goloba o lanskim gospo-

darskih gibanjih, v katerem je našel mnogo zanimivih podatkov, ki veljajo za vso Dolenjsko, se je razvila razprava. Člani sveta so ugotovili, da so bili v dosedanjem gospodarskem razvoju doseženi izredni uspehi, da pa so bila ob tem ustvarjena mnoga notranja neskladja.

Komunisti v delovnih organizacijah in vodstva podjetij morajo pri analizi lastnega stanja in v načrtih za prihodnost upoštevati naslednja izhodišča: povsod se moramo resno zavzemati za varčevanje, ker neproduktivni stroški rastejo hitreje, kot bi smeli, in zmanjšujejo akumulacijo in dohodek. Prav zaradi tega se vrednost družbenega proizvoda v celotnem dohodku zmanjšuje, čeprav bi se morala povečevati. Bruto osebni dohodki niso v ravnotežju z ustvarjenim dohodkom in se poveču-

jejo hitreje kot produktivnost, družbeni proizvod in dohodek. Zato je porušeno ravnotežje med akumulacijo in potrošnjo.

Iz posredovanih podatkov so ugotovili tudi to, da je delovnim organizacijam uspelo na lastno akumulacijo vezati veliko drugih sredstev. Se vedno pa ne ustvarjamo toliko, da bi lahko hitreje odpravljali svojo nerazvitost, zato bo potrebno povečevanje gospodarstva, združevanja in tudi republiška pomoč.

Opozorili so, da je treba podpreti prizadevanja za odpravljanje socialnih razlik pri osebnih dohodkih, ker se mladi proletariati že osveščajo in se sicer obetajo težave. Ob tem pa je treba strokovnjake ustrezno nagraditi. Rešitev gospodarstva ni v zviševanju cen, podjetja pa se k temu vse prerada zatekajo.

Pri oceni poročila o uresničevanju programov občinskih konferenc so ugotovili, da je stanje najbolj kritično v novomeški občini.

M. J.

Jurjevanje preloženo

Odbor za jurjevanje, osrednjo turistično prireditev Bele krajine, je sklenil letošnjo prireditev preložiti na 20. in 21. junij. Navadno je jurjevanje vsako prvo soboto in nedeljo v juniju, zaradi zborna aktivistov v Dol. Toplicah in proslave 120-letnice metliške godbe pa so letos določili nov datum. Ker bo organizatorjem ostalo nekaj več časa, obljublajo, da bodo popestrili zlasti nedeljski program, ki bo zanimiv za širši krog občinstva, odvijal pa se bo tudi v popoldanskem času.

Prvi o obrambi

14. maja je bila seja občinske konference Zveze komunistov Ribnica, na kateri so kot prvi v Sloveniji razpravljali predvsem o vlogi in nalogah svoje organizacije v pripravi na splošni ljudski odpor.

Ugotovili so, da je treba pri organizaciji splošnega ljudskega odpora izhajati iz izkušenj NOB, ki jih je treba prilagoditi današnjemu času. S svojimi nalogami v primeru napada s katere koli strani mora biti seznanjen sleherni občan upoštevaje tudi ženske in mladino.

J. P.

Obisk iz Zah. Nemčije

19. maja sta se mudili v Novem mestu v spremstvu Mare Rupene-Osolnikove dve predstavnici zveze združnic iz Zahodne Nemčije: predsednica Elisabeth Merle in sekretarka Elisabeth Staiger. Gostji sta si ogledali Smarjanske Toplice, Solski center za gostinstvo in kulturne znamenitosti v Novem mestu, popoldne pa obiskali v Žužemberku šolsko kuhinjo, otroški vrtec ter klub LGT. V Novem mestu sta se pogovarjali s predstavniki družbeno-političnih in strokovnih organizacij.

Portret tega tedna

„Tu sem pognal korenine“

Odpro se ena izmed vrat na hodniku pljučnega oddelka novomeške bolnišnice. Skoraj neslišno se mi bliža mož v beli halji. Po nekaj pojasnilnih besedah me dr. Smiljan Trobiš povabi v dežurno sobo.

Pogovor se prične tiho. Skromnost in prijaznost se zrcalita na obrazu moža, ki je pred kratkim praznoval 50-letnico življenja. Tihe in zadržane so njegove besede. V pogovoru je vsekoli prijetna misel na veliko in humano delo, ki ga opravlja. Pomenek takoj pokaže, da le malo misli nase. Misel, kako pomagati ljudem proti sovražni ku, ki ga je moral tudi sam premagati, ga spremlja vsepovsod.

Sin učitelja na Bučki je že kot šestleten deček spoznal Novo mesto in bolnišnico za pljučne bolezni. Trikrat je prebolel tuberkulozo na pljučih in prestal težko operacijo. To ga je spodbudilo, da se je po končanem študiju odločil za boj proti tuberkulozi in se posvetil študiju pljučnih bolezni.

Leta 1955 je prišel iz Ljubljane v Novo mesto. Zaposlil se je v bolnišnici in dolga leta delal tudi v protituberkuloznem dispanzerju v Novem mestu in v Žužemberku. Sedaj pa se posveča spirometriji, to je raziskavi funkcije pljuč kar je zelo po-

memžno za razvoj medicine dela.

»Z delom sem zelo zadovoljen in upam, da bo to tudi moje zadnje delovno mesto,« pravi dr. Trobiš. »Tu sem pognal korenine in tu bom ostal. Res sem zadnje čase zelo obremenjen, toda delal bom, kolikor bom zmo-

gel. Protituberkulozna služba je na Dolenjskem zelo dobro organizirana. Imamo mrežo dispanzerjev, kar nam omogoča hitro odkrivanje te bolezni. Zato je smrtnih primerov in obolenj med mladimi vedno manj, zbolijo pa vedno več starejših ljudi. Odpornost v starejših letih je namreč manjša, pojavljajo pa se tudi posledice pomanjkanja v mladosti in socialne zanemarjenosti. Boj zoper tuberkulozo še dolgo ne bo končan.«

Pogovor se je iztekel, še prijazen stisk roke z najlepšimi željami, in že je odhitel po hodniku.

A. VITKOVIC

Zbor aktivistov Osvobodilne fronte bo v nedeljo, 7. junija, v Dolenjskih Toplicah

Program proslave:

— ob 11. uri bo zbrane udeležence pozdravil in jim želel dobrodošlico predsednik republiške konference SZDL Slovenije tov. Janez Vipotnik, zatem bo nekdanjim aktivistom spregovoril tov. Edvard Kardelj, član sveta federacije.

— Ob 15. uri bo otvoritev muzejske opremljene Baze 20 v kočevskem Rogu. Obenem bo na novo odprto gostišče pod bazo.

V popoldanskem času bo v Toplicah obilo možnosti za prsto zabavo za vse udeležence.

Muzej ljudske revolucije je pripravil posebne razglednice in prospekte Baze 20, ki jih bo moč dobiti ob otvoritvi Baze. Poštna služba v Dolenjskih Toplicah bo imela ta dan na razpolago spominski žig in bo oslovala ves dan. Občinske organizacije SZDL so dolžne povabiti na zbor in po potrebi zagotoviti prevoz vsem nekdanjim aktivistom s svojega območja. Posebni vabil prireditelji ne bodo pošiljali, zato velja splošno vabilo vsakemu aktivistu. Stroške poti in prehrane nosi vsak sam, razen kolikor bi občinske konference poskrbele za tiste, ki iz gnutnih razlogov tega ne morejo. Odbor razpolaga s skromnimi finančnimi sredstvi, ki bodo zadostovala le za pokritje najnujnejših stroškov.

Za osebne avtomobile bo prostora v samih Toplicah in najbližji okolici, medtem ko bo treba avtomobile posebej razporediti in preprečiti zastoje. Občinske konference naj nam sporoče, koliko je približno interesentov za obisk Baze 20.

Nekdanji prebivalci Baze 20 so posebej vabljeni na Rog in Toplice.

Odbor za proslavo pri republiški konferenci SZDL Slovenije

Večji poudarek zvezam z vzhodom

(Nadaljevanje s 1. str.)

stavniki posameznih občin so dali za svoje območje še več podrobnejših pripomb, iz nekaterih občin pa bodo posredovali pismene pripombe kasneje.

Sklenili so tudi, da bo pri izvajanju svojih bodočih načrtov medobčinski sklad upošteval, da so nekatere občine bolj, druge pa manj izpolnjevale svoje finančne obveznosti do sklada. Občinam, ki so svoj de-

lež redno plačevale, denarja ne bodo vračali, ampak bodo njihov prispevek upoštevali pri določanju bodočih prispevkov.

Ugotovili so še, da je tak organ, kot je medobčinski cestni sklad, potreben tudi v bodoče, ni pa pomembno, kako se bo imenoval. Če bi podobne organe ustanovili za posamezne občine, bi bilo delo in sredstva preveč razdrobljeni, zato ne bi bil dosegel zadovoljiv uspeh.

J. P.

Agraria
BREŽICE

STE V ZADREGI ZA DARILO?

Šopek nageljčkov ali vrtnice je primerno darilo za vsako priložnost. — Naša dnevna proizvodnja je več tisoč cvetov v 6 barvah. — Zahtevajte v najbližnji cvetličarni

*nageljčke ali vrtnice
iz vrtnarije Čatež*

Zakaj tako?

Kje ste, tovariši?

Nekaj kritičnih misli
o našem pozabljanju

Spričo množične udeležbe na manifestaciji spominov ob 25-letnici osvoboditve Ribnice in 25-letnici zmage nad fašističnimi hordami se nam nehote vsiljuje vprašanje, ki je zelo značilno za sedanji čas, čas borbe za čim višjo življenjsko raven in osebnih ugodnosti.

Kje ste, tovariši? Na pohodu ob žici, okupirane Ribnice vas ni bilo da bi skupno obujali spomine izpred petindvajsetih let, da bi pogledali, kje je bila tedaj postavljen bodeča žica; da bi videli, kje so izkruvali naši borci, kje so bili streljani naši talci, koliko jih leži v Hrovači Ne, tovariši, to ni hvala! Če njih ne bi bilo, če ne bi bilo toliko žrti, če ne bi toliko pretrpeli naši starejši tovariši, verjemite, da se tudi vi, njihovi nasledniki, ki ste nanje pozabili, ne bi danes borili za višji standard in ne bi bili deležni tistih dobrin, ki jih danes imate.

Dejstvo je, da smo pogrešali udeležbo ekip sindikatov, borcev, strelcev in tabornikov. To je strašljiv primer nezavednosti in pozabljanja, kajti če je res mogoče pozabiti vse tiste svetle tradicije množičnih organizacij, ne moremo biti mirni!

In še vprašanje: kje ste, tovariši iz Kmetijske zadruge Ribnica, tovariši iz obrata »Suknok«, ki doslej še niste sodelovali na nobeni množični manifestaciji? Kje ste, trgovci in gostinci, pa žičničarji iz Mlake in delavci »Doma« iz Sodražice, kje ste, Inlesovci? Ali se zavedate, da živite med nami, med ljudmi, ki so se borili za boljšo sedanost, ki jo sedaj uživajo, in za boljšo bodočnost, ki naj jo uživajo vaši otroci?

Ali je res mogoče tako hitro pozabiti vse strahote iz pred petindvajsetih let? Zato se mi vedno znova zastavlja vprašanje: »Kje ste, tovariši?«

-ek

Mladina iz Roba je v nedeljo popoldne v avtobusni garaži zaigrala domačemu občinstvu Jurčičevega Domna. Režirali sta Angela Puh in Olga Tekavec, ki sta se zelo potrudili z igralci. Prostora je bilo premalo, sicer bi si igro ogledalo še več ljudi. (Foto: France Modic)

„Delamo jim veliko krivico!“

Duševno prizadeti delavci so marljivi in prizadevni, zdravi sotovariši pa jim delajo krivico

V naših delovnih organizacijah so zaposleni tudi delavci, ki so duševno prizadeti in umsko manj sposobni. Navadno delajo na manj zahtevnih delovnih mestih. Mnogi med njimi so dobri in vestni delavci. S svojo prizadevnostjo včasih celo prekašajo druge delavce. Zato pa se še prevečkrat dogaja, da so predmet zasmehovanja, zaničevanja in norčevanja.

Pred nedavnim sem bil priča takemu dogodku. V našem podjetju dela že sedmo leto Francelj, ki je nekoliko duševno prizadet. Sortira in naklada odpadni material. Vsi ga

poznamo kot pridnega in marljivega delavca.

Stirje delavci so delali blizu njega. Naenkrat so začele na Franceljev račun leteti porogljive opazke. Na koncu so ga celo obmetavali z drobnimi odpadki in ščipali v nadelaket. Ko je Francelj nekoga odrinil, mu je delavec zagnal

pest blata v obraz. Francelj je začel jokati, delavci pa so se kroholali.

Razumljivo je, da je šel Francelj k delovodji in zahteval delovno knjižico, češ da med takimi ljudmi ne more več delati. Delovodja je Francelja razumel, ga potolažil, nasilneže pa je predlagal za disciplinski postopek.

Zgodilo se je že, da so duševno prizadeti delavci zaradi takih in podobnih primerov zapuščali delovno mesto in se odločili za drugačno pot.

F. T.

Dva jubileja Jožeta Likarja

(75 let življenja in 50 let dela)

Ko sem se pred dnevi spomnil na življenjski in delovni jubilej inž. Jožeta Likarja, sem odprl njegovo knjigo NAS CVICEK in v uvodnem delu prebral, da se v tem plemenitem dolenskem vinu »zrcali vse bogastvo dolenske narave, njene edinstvene zemlje in podnebja. Njegova pomembnost in izrazitost v biofiziološki vrednosti, ki črpa svoje zaklade iz zemeljskih rudnin in se krepi v žarku dolenskega sonca.«

Leta 1928 je naš jubilar organiziral kostanjeviške vinogradnike in ustanovil Vinarsko zadrugo, ki jo s kratkim presledkom vodi že 36 let. Zadruga je imela 600 članov — zadržnikov, ki so sedaj kooperanti te Centralne dolenskega cvička oz. vinskega obrata Agrokombinata Krško Likar se je ves čas trudil za gospodarski razvoj podjetja in sloves dolenskega cvička in je za to zastavil vse svoje sposobnosti. Že pred vojno je sestavil vinogradniški kataster s prek 500 parcelami, izdelal matično knjigo ter elaborat za zaščito cvička. Zato je proučeval sestav vinogradniških tal, ustreznost leg, talne in podnebne razmere, sortni sestav ter kvaliteto zlahtnega in navadnega cvička. Mnogo svojih izsledkov je objavil v različnih strokovnih revijah in časopisih, predvsem pa v DOLENJSKEM LISTU, v knjigi NAS CVICEK (1955), v priročniku VODNIK PO GOŠTILNICAJSKEM KLETARSTVU in v zadržnem glasilu BILTEN VZE; sodeluje pri Kostanjeviškem zborniku; napisal je razpravo Kostanjevica ob 700-letnici, pripravil knjžico KLETARI PAMETNO in drugo dopolnjeno izdajo knjige Naš cviček.

Jože Likar je pred vojno delal pri Hranilnici in posojilnici, pri podružnici vinarskega sadjarskega in vrtnarskega društva za Slovenijo, pripravil je razstave in vinske poskušnje, sodeloval na posvetovanjih in kongresih, vodil je tečaje in seminarje za boljše kletarjenje ter vrsto let predaval na tečajih

Gostinske zbornice, sedaj pa predava kletarstvo in hrano-slovje na gostinski šoli v Novem mestu. Njegova posebna zasluga je, da se je dolenski cviček uveljavil doma in na tujem, predvsem v Švici, Avstriji in Angliji, in da so v teh deželah pisali o našem cvičku kot o specialnem vinu. Takratni komite za zunanjo trgovino LRS v Ljubljani mu je za ta uspeh podelil nagrado.

Jože Likar se je rodil 25. aprila 1895 na Lokvah pri Gorici. Diplomiral je za komercialnega inženirja na politehniški in kolonialni visoki šoli v Liegeu (Lüttich) v Belgiji. Po vojni je bil disponent pri neki kolonialni družbi v Gradcu; nekaj ča-

sa je delal tudi pri jugoslovanskem generalnem konzulatu v Gradcu. 1924 je prišel v Kostanjevico in se pridružil zadržnemu gibanju, ustanavljal zadrugo in upravljal vinarsko zadrugo do upokojitve 1959. V obdobju od 1960 do 1964 je vodil metliško vinsko klet, zadnjih 6 let pa upravlja vinski obrat v Kostanjevici, obenem pa se kot enolog pogloblja v temeljitejša spoznanja in lastnost dolenskih vinskih tipov, dela v svojem vinogradu in sodeluje pri reševanju javnih, kulturnih in gospodarskih vprašanj svojega malega mesta.

Njegovi prijatelji, sodelavci in bralci Dolenjskega lista mu želimo še mnogo let dela in zdravlja.

FR. ADAMIC

KVINTET BERGER

bo imel v nedeljo, 24. maja, koncerte:

- na DVORU ob 15. uri,
- v ŽUŽEMBERKU ob 17. uri in
- v DOLENJSKIH TOPLICAH ob 19.30

Pela bosta MELITA AVSENAK in STEFAN JUG.

V novi številki največji nagradni razpis doslej!

VEČ KOT ZA 1.000.000 S DIN NAGRAD

VSAK lahko sodeluje - VSAK lahko zadene - VSI ki niste doslej imeli sreče - sedaj imate priložnost!

Zakaj tako grd odnos, Otočec?

Uredništvu Dolenjskega lista! V nedeljo, 3. maja popoldne okrog 16. ure, se nas je družba desetih odraslih in treh otrok ustavila pod furčico pri novi restavraciji na Otočcu. Staršem mojega moža smo razkazali ta dan Krško polje, Kostanjevico in Formo vivo, pred povratkom v Novo mesto pa smo sedli še na odprto teraso nove otoške restavracije. Naročili smo črno kavo, za otroke pa nekaj sladoleda in sadnih kup. Ne bom govorila o tem, da je bilo v vsaki skodelici nekspresas le za nekaj naprtnikov kave; morda je tak običaj in nad tem se nič ne razburjam. Sestra je dala med tem, ko smo se pogovarjali in pili kavo, z eno izmed kavi priloženih žličk svojemu malčku v usta malo smetane, da se je otrok veselo oblikoval. Čez slabe pol ure je prva odšla od mize vsakinja z možem in sinčkom, moj mož pa je medtem plačeval zapitek. Ko smo nekaj minut nato odšli izza miz do dveh avtomobilov še ostali, je prišel za nami neki natak in začel zapisovati številke obeh naših novomeških avtomobilov. Pridružil se mu je še eden in govorila sta med drugim: »Pa hvala za žličke!«

Z možem sva se vrnila na teraso in zahtevala pojasnilo, čemu tako vedenje. Zgrožila sem se, ko so nama povedali, da »manjka nekaj kavniških žličk... in da je ena izmed žensk prej hodila s tako žličko okoli mize.« Moje je zahteval, da so vprico naju prešteli skodelice in žličke na mizi — in bilo je vsega natanko toliko, kolikor so posodja prej prinesli na mizo. Ne samo to: moja mama je ob našem prihodu našla na betonskih tleh pod »furčico« oz. že blizu vhoda v restavracijo žličko, prav gotovo last Otočca. Tudi ta žlička je ležala poleg drugih na mizi!

Za tatove nas doslej ni imel še nihče na svetu. Uslužbenci restavracije s plačilnim natakarjem vred se nam ob odhodu niso opravičili za grdo sumničenje in hudo mi je, da so nam pripravili pred gosti tako sramoto.

Le čemu tak odnos do gostov, to se sprašujemo zdaj vsi. Se vedno nas je zdaj pred moževimi starši, ki so bili pri nas na prvomajskem obisku in so, žal, dobili tako čudne vtise o gostinstvu na Otočcu.

M. B.
Novo mesto

Se ni dolgo tega, kar so na Raščici odprli novo trgovino, ki je dobro obiskana. Predelali so jo iz nekdanje vaške gostilne. Poslovodkinja Marija urno postreže kupcem. (Foto: F. Modic)

Pred volitvami združnega sveta

Prihodni teden bodo zbori združnikov, na katerih bodo kmetje predlagali svoje predstavnike za izvolitev v združni svet – Na zborih se bodo pogovorili še o bodočnosti kmetijstva ter posojilih za kmete

Natanko čez teden dni, v četrtek, 28. maja, bodo na območju kmetijske zadruge Velike Lašče zbori združnikov. Zbori bodo hkrati v Robu, na Turjaku in v Velikih Laščah, predvidoma pa tudi v Karlovcih.

Glavna točka zborov bo izbiranje kandidatov za novi združni svet. Volitve bodo junija. V združni svet bo izvoljenih iz območja Roba 6 združnikov, iz območja Turjaka 5, Velikih Lašč 6 in Karlovc 5. Seveda bodo združniki na svojih zborih za posamezno območje predlagali tudi več kandidatov, izvoljeni pa bodo tisti, ki bodo pri volitvah dobili več glasov.

V združni svet bo razen 22 kmetov-združnikov izvo-

ljenih še prav toliko članov delovnega kolektiva kmetijske zadruge. Predvidoma bodo spremenili tudi notranjo zakonodajo zadruge, tako da bodo v bodoče volili člane združnega sveta vsaka štiri leta, in ne več na dve leti, kot so jih doslej.

Na zborih združnikov bodo razpravljali tudi o osnovnih za izdelavo srednjeročnega in dolgoročnega načrta razvoja kmetijstva v Sloveniji in o tem, kako se bo razvijalo v bodočih letih kmetijstvo na območju njihove zadruge.

Na območju KZ Velike Lašče svojih načrtov, ki temelje na dolgoletnih izkušnjah, ne bodo menjali. Osnovna kmetijska proizvodnja bo še vedno vzreja plemenitih in klavnega goveda in vzoredno s tem tudi mleka. Kmetje bodo še vedno to svojo osnovno dejavnost dopolnjevali z izdelavo suhe robe, ki jo njihova zadruga tudi odkupuje. Seveda pa se bodo med drugim pogovorili še o

posojilih kmetom za razne gradnje in za nakup kmetijskih strojev ter druge opreme.

Eni varčujejo, drugi zapravljajo

Učenci osnovne šole Primoža Trubarja pridno varčujejo. To velja zlasti za nižje razrede. Točnega števila varčevalcev ni mogoče ugotoviti, ker varčujejo pri različnih hranilnicah (pri kmetijski zadrugi, pošti itd.) in starših.

Uslužbenci Mestne hranilnice ljubljanske so praznili hranilnice v januarju in aprilu. Obakrat so nabrali približno po 3500 dinarjev. Ob prvem obisku so varčevalce obdarili, zadnjič pa so jim predvajali filme o športu in risanke.

Zanimivo je, da starejši učenci manj varčujejo in celo denar zapravljajo. Zato so morali posredovati učitelji. Posamezni učenci so zapravili vsak dan tisočaka za žvečilni gumi in razne zbirateljske predmete.

L. S.

Pujski na turjaškem marofu

Danica Purkat redi v kooperaciji z Agrokombinatom »Barje« 550 pujskov

V zapuščenih turjaških hlevih za združnim domom je te dni zelo živahno. Najprej so predelali hleve, kjer so prejšnja leta pitali mlado goved, v pitališča za pra-

šče. Iz Hrvaške so že pripeljali nekaj sto pujskov, ki jih je dal Agrokombinat Barje v rejo zasebnici.

Oskrbuje jih Dana Purkat, ki je kooperantka Agrokombinata »Barje«. Povedala je, da bo redila približno 550 pujskov. Hrano in ostale materialne stroške krije podjetje, njej pa bo to na koncu pitanja plačali od kilograma prireje.

Največ pujskov je domače polmastne pasme in bodo pitani za »pršute«, se pravi do 100 kg žive teže. Tako težo bodo predvidoma dosegli že v avgustu.

L. S.

V DOBREPOLJSKI DOLINI SAMOPRISPEVEK IZGLASOVAN

Velik „da“ za samoprispevek

1.608 občanov na voliščih: za samoprispevek se je odločilo 75 odst.

Na voliščih v dobrepoljski dolini so v nedeljo praznovali. Že prej ni bilo pravzaprav nikogar, ki bi dvomil, da bo samoprispevek za

gradnjo vodovoda izglasovan. To so nedeljske volitve krepko potrdile. Na referendumu o samoprispevku je od 1870 vpisanih volivcev

glasovalo 1608 občanov ali 86 odstotkov. Kar 1404 so bili za uvedbo samoprispevka in so na glasovnicah obkrožili »da«. Tri četrtine vseh volivcev v dobrepoljski dolini je torej potrdilo, da želijo napredek.

Glasovanje je potrdilo hkrati tudi to, da želi 10 vasi s skoraj 3000 prebivalci vodo bolj kot vse drugo, saj brez vode ni napredka. Kadar nanese beseda na razvoj turizma, je glavna ovira voda. Kadar je misel o napredku industrije – manjka vode. Živinorejci ne morejo rediti dovolj živine, ker ni vode. Zdaž ko so zglasovali samoprispevek, bo pritekla tudi voda.

Občinska skupščina bo morala potrditi, da so prebivalci pripravljeni plačevati samoprispevek pet let: od 1. julija letos do zadnjega junija 1975. Razen glavnega vodovoda bodo položili tudi stranske odtoki do vseh naselij, razen do Hočevja in Vodice. Kmetje bodo plačevali po 5 odstotkov od katastrskega dohodka, delavci, upokojenci in obrtniki pa po 2 odstotka od osebnih dohodkov, pokojniki oziroma čistega dohodka.

J. S.

Gostilničarji neprispravljeni

Poostrena kontrola je vozniške motornih vozil prisilila, da ne pijejo več alkohola, ampak da vedno bolj segajo po brezalkoholnih pijačah. To je čutili tudi v gostilnah na območju Velikih Lašč in okolice, kjer primanjkuje sadnih in drugih sokov.

L. S.

POSTANI IN OSTANI ČLAN PREŠERNOVE DRUŽBE!

Frutella

Fluorografiranje pred durmi

Pregled je obvezen za vse prebivalce, ki so starejši od 24 let – Največja akcija letos

Od 5. do 16. junija bo v grosupeljski občini fluorografska akcija. Zadnja takšna akcija, ki jo je pripravil Inštitut za pljučne bolezni in tuberkulozo, je bila pred štirimi leti. Tedaj se je fluorografiralo 12.382 ljudi od 13.928, ki so bili v grosupeljski občini stari več kot 24 let.

Pri zadnji akciji so odkrili sum tuberkuloznih obolenj in drugih boleznih pljuč ali srca pri 537 ljudeh, zaradi diagnoz ali zdravljenja je bilo v bolnišnice poslanih 46 ljudi. Aktivno pljučno tuberkulozo je leta 1966 Inštitut odkril pri 26 prebivalcih grosupeljske občine. Zaskrat je v občini registriranih 94 bolnikov z aktivno pljučno tuberkulozo.

Podobno akcijo bodo pripravili letos junija. Fluorografirali bodo v 34 krajevnih

bazah, ki bodo občanom kar najbolj dostopne. Pregled je obvezen za vse prebivalce občine, ki so starejši od 24 let. Letošnja fluorografska akcija bo po obsegu in množičnosti najpomembnejša in največja zdravstvena akcija v občini: zato ne sme biti prepuščena samo upravnim ali zdravstvenim službam. Da bi fluorografiranje kar najbolj uspelo, bodo poklicali k sodelovanju vse družbene in politične organizacije krajevne skupnosti in šole.

KRIŽEM PO GROSUPELJSKEM

■ GROSUPELJE: Kurirčkov pošto so v grosupeljski občini izredno toplo sprejeli. V Zagradcu, Ambrusu, Sentvidu, Stični, Dobri polju in drugod si je sprejeme ogledalo nekaj tisoč ljudi. Osrednja svečanost je bila pretekli petek v Grosuplju, pionirji pa so pošto potem predali Ljubljani.

■ GROSUPELJE: Občinski svet kulturno-prosvetnih organizacij je pred kratkim pripravil pogovor o knjižničarstvu. Menili so se o tem, kako bi knjižničarstvo poživili. Tako kot v drugih občinah je tudi v grosupeljski največ težav zaradi tega, ker imajo knjižnice premalo knjig.

■ GROSUPELJE: Izvršni odbor konference SZDL, sekcija za kmetijstvo, konferenca ZK in komisija za ekonomsko-družbene odnose so govorili o težah o kmetij-

stvu. Posebnih pripomb niso imeli, kajpak pa bodo morali zbrati pripombe s terena. Občinska konferenca SZDL bo o pripombah spregovorila 25. maja na svoji konferenci.

■ AMBRUS: Zbori občanov v krajevnih skupnostih Ambrus, Metnjal in Podtabor so sprejeli nove statute krajevnih skupnosti. Medtem ko je statut krajevnih skupnosti v Metnaju ustanovni, pa so imeli druge že statute, ki so jih sprejeli 1965. leta.

■ GROSUPELJE: Plan skupnih proračunskih dohodkov v grosupeljski občini je letos 11.550.054 dinarjev: nekaj manj kot 6,3 milijona je občinski proračun, finančni načrt TIS pa je 5,26 milijona dinarjev. Povedati je treba, da je grosupeljska občina nerazvita in da dobiva tudi dotacijo.

Lepo proslavili dan zmage

Proslavo je pripravila osnovna šola – Udeležilo bi se je lahko še več domačinov

V osnovni šoli Primoža Trubarja v Velikih Laščah so imeli 11. maja svečano proslavo, posvečeno 25-letnici zmage.

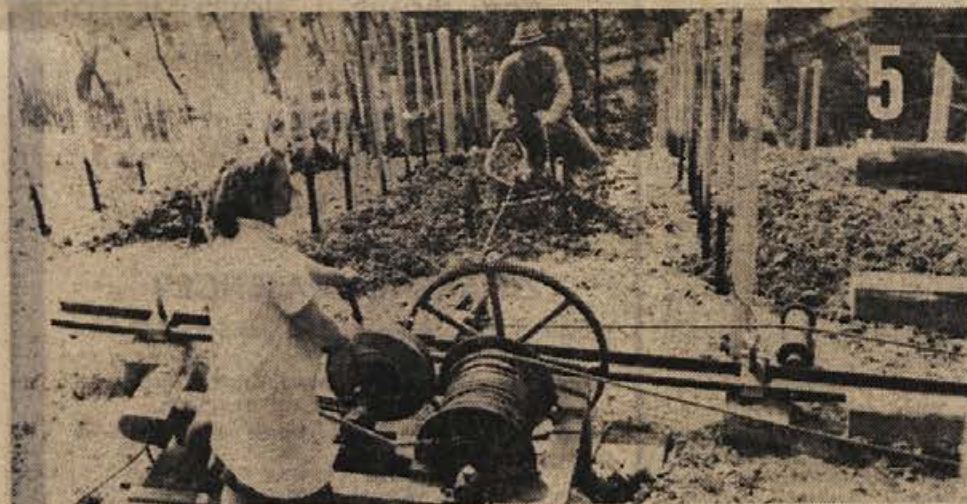
Najprej je ravnatelj govoril o pomenu tega praznika, nato pa je razdelil knjižne nagrade piscem najboljših nalog o tem pomembnem dnevu. Naloge so pisali učenci 6., 7. in 8. razreda. Recitacije so poživili učenci glasbene šole z glasbenimi točkami, ki so jih izvajali v manjših skupinah in skup-

no. Čeprav so bile skladbe za prvo leto učenja zahtevne, so jih dobro zaigrali in pokazali, da že kar dobro obvladajo glasbene instrumente.

Želimo pa, da bi take in podobne prireditve obiskalo več staršev. Tako bodo bolj seznanjeni z doseženimi uspehi svojih otrok. Lahko pa pridejo na prireditve tudi drugi, saj v Velikih Laščah ni drugih podobnih kulturnih prireditev.

KAJ DELAJO SOSEDEJE?

FOTOKRONIKA

1. 1500 ljubljanskih študentov je na protestnem zborovanju proti nasilju v svetu pred menzo študentskega naselja v četrtek dopoldne obsodilo ameriško agresijo v Kambodži in Vietnamu (Foto: J. Zagorec) — 2. Slavní skladatelj in borec proti grški vojni diktaturi Mikis Teodorakis je prišel na povabilo jugoslovanskih skladateljev in jugoslovanske lige za mir v Beograd. Na letališču ga je sprejel predsednik Zveze skladateljev Jugoslavije Vojislav Kostić (Foto: Tanjug). — 3. Prva tujka — palestinski komandos je Jugoslovanka Duška Stojisavljević iz Splita, ki se je pred dvema letoma poročila z Libanoncem. Zdaj se z orožjem v roki bori za pravice Palestincev (Fo-

to: Tanjug) — 4. Pretekli četrtek je obiskal Novo mesto v spremstvu Bogdana Osolnika Američan slovenskega rodu John A. Blatnik, član predstavnškega doma ZDA. Na sliki: John Blatnik se pozdravlja s sorodnico Anico Blatnik (Foto: S. Dokl) — 5. Rudar iz Apnenika pri Boštanju Peter Pešec je v strmem in ozkem vinogradu postavil elektromotor s petimi konjskimi silami, ki prek zobatega kolesa, vitiča in jeklene vrvi vleče plug navkreber. Med oranjem sedi Peter na malo predelanem obračalnem plugu in ga krmari, žena Anica pa upravlja z napravo (Foto: Anton Medved) — 6. Ob 25-letnici obstoja ljubljanskega Radia je bila v

avli RTV Ljubljana odprta razstava fotografij in dokumentov iz prvih dni svobodnega radia v Ljubljani in Mariboru (Foto: France Modic) — 7. Za na gradne polete mladine nad Jadransko morje je prijavljenih več kot tisoč učencev. Leteli bodo s štirimotornikom DC-6 B, ki ga vidite na sliki (Foto: S. Dokl) — 8. Proslavljeni igralec in pevec starega kova Frank Sinatra je izkupiček nedavnega koncerta v Londonu dal v dobrodelne namene. Več kot 30 tisoč poslušalcev je neutrudnemu Frenkiju priredilo prave ovacije, eden najbolj znanih mojstrov jaza v ZDA, Count Basie, pa mu je čestital takoj po koncertu — levo Sinatra, desno Basie (Foto: Tanjug).

BOLNIKI NISO RADI BOLNI

Kaj pravijo predpisi, koliko plača socialno zavarovanje, zakaj delavci ne marajo v stalež

Današnji predpisi so taki, da so delavci prikrajšani pri osebnem dohodku, če zbolijo. Nič čudnega ni zato, da danes bolniki niso radi bolni. Raje izkoristijo svoj letni dopust, kadar resneje zbolijo, če ne morejo na delo. Kljub temu številu dni, ki jih zadnja leta preživijo dolenski delavci v bolniškem staležu, nenehno narašča. Lansko leto je bilo v tem pogledu še posebno izrazito. Vsak dan je bilo po podatkih novomeškega komunalnega zavoda za socialno zavarovanje na področju skupnosti socialnega zavarovanja delavcev, ki zajema pet dolenskih občin: novomeško, trebanjsko, krško, metliško in črnomaljsko — zelo veliko bolnih. Tako veliko, da bi vsi bolni lahko ustanovili novo podjetje, ki bi bilo med največjimi na Dolenskem.

Janez Boltez, 60-letni delavec iz Črnomlja, zaposlen v predilnici novomeške tekstilne tovarne NOVOTEKS, je že od 15. aprila lani v bolniškem staležu. Medtem ko je takrat, kadar je delal, zaslužil po 824 dinarjev, jih dobi zdaj nekaj manj kot 748. Oškodovan pa je pravzaprav več, saj so se od takrat povprečni osebni dohodki v NOVOTEKSU zvišali — in bi se bržkone zvišali tudi Boltezu. On pa dobi svojo »bolniško« plačo od podjetja za leto dni nazaj.

Sicer pa imajo samoupravne predpise, ki določajo, koliko nadomestila osebnega dohodka dobe delavci v različnih primerih, posamezne delovne organizacije različno urejene. Oseledali smo si tri primere teh predpisov: v tekstilni tovarni NOVOTEKS, v tovarni perila LABOD in v Industriji motornih vozil v Novem mestu.

NOVOTEKS

V NOVOTEKSU velja tak samoupravni predpis kot danes že od 1967. leta naprej — po sklepu delavskega sveta podjetja. Takole je zapisano:

Nadomestilo osebnega dohodka za prvih 30 dni v primeru bolezni, nesreče, poklicne bolezni ali zdravljenja ali pa negovanja bolnega družinskega člana znaša: 80 odstotkov od osnove za izplačilo osebnega dohodka za delavca, ki je izpolnjeval pogoje predhodnega zavarovanja, in 70 odstotkov za tiste delavce, ki tega predhodnega zavarovanja niso izpolnjevali. Za vaje — 100 odstotkov. Prav tako dobi 100 odstotkov nadomestila tisti delavec, ki se ponesreči pri delu; če pa se je pri delu ponesrečil, po lastni krivdi, dobi 50 odstotkov. Če se je delavec ponesrečil na poti na delo ali na poti z dela, dobi 70 odstotkov, če pa ne izpolnjuje pogojev predhodnega zavarovanja, dobi 60 odstotkov. Nosilci partizanske spomenice dobijo v vseh primerih 100 odstotkov nadomestila.

LABOD

Ne samo da pogosti in dolgi izostanki z dela povzročajo težave pri organiziranju proizvodnje, tudi finančno po-

Ena lastovka...

Med številnimi socialnega zavarovanja o tem, koliko je bolnih in kakšna nadomestila so izplačala lansko leto, je ena sama lastovka. Vse številke so namreč večje od republiškega povprečja: več ljudi je bilo na Dolenskem bolnih, večje zneske so plačali kot nadomestila osebnih dohodkov — in več je bilo tudi poročniških dopustov kot v slovenskem merilu. Res je sicer na Dolenskem bilo samo za tri stotine več poročniških dopustov, kot je slovensko povprečje — toda Dolencev je v Sloveniji po teh podatkih pet nekaj več.

Industrija motornih vozil

V novomeški Industriji motornih vozil se je že zgodilo, da je zdravnik poslal delavca nazaj na delo — ta pa je prišel v tovarno s palico in čez dva dni je šel spet v bolniški stalež. V tovarni so se sicer jezili, a pomagati ni bilo mogoče: kajpak je dostikrat tako, ker podjetje plača nadomestilo osebnega dohodka za prvih 30 dni — zdravnik pa potem pošlje delavca delat, čeprav ve, da mu bo moral spet zapisati »bolniško« že čez nekaj dni — ampak stroški bodo šli spet na račun podjetja in ne v breme socialnega zavarovanja.

Industrija motornih vozil ima svojega kontrolorja, ki preverja, če so delavci zares bolni: bržkone so vsi tisti, ki gredo v bolniški stalež, zrela v posteljo, kar so pri osebnih dohodkih tako prikrajšani, da nobenega ni volja poležavati doma in dobiti nekaj deset starih tisočakov manjši osebni dohodek, kadar lahko dela. Res pa je, da je kontrolor že nekajkrat našel de-

Pri pregledu

izostanke prejšnjih let, v primerjavi z letom 1966 so se povečali za dobra dva odstotka!

Sicer pa njihovi predpisi, ki so jih sprejeli letos, pravi:

Delavec, ki ne more delati zaradičasne nezmožnosti za delo, zaradi zdravljenja med delovnim časom, zaradi nujnega zdravljenja po predpisih o vojaških vojnih invalidih ali zaradi negovanja obolelega družinskega člana dobi: prvih 30 dni odsotnosti z dela nadomestilo osebnega dohodka, ki znaša prve tri dni v koledarskem letu 50 odstotkov, v vseh ostalih primerih do 7 dni 50 odstotkov in od 7 do 30 dni 80 odstotkov. V primerih nesreče pri delu (sem štejejo tudi prihod na delo in odhod z dela) dobi delavci 100 odstotkov nadomestila. Sveti enot so pooblašeni, da v posameznih izjemnih primerih lahko določijo tudi višji odstotek kot 50 odstotkov. S planom je v podjetju priznanih 8 odstotkov vsega delovnega časa izostankom zaradi bolezni — sem so s polovico šteti poročniški dopusti, kajti LABOD je tovarna, ki zaposluje pretežno ženske, in hkrati tovarna z izredno mlado delovno silo. Če posamezne brigade ali službe ne presežejo 4 odstotke bolezni, jim izplačajo razliko pri osebnem dohodku.

Vsak dan: 1308 nezmožnih za delo

Število zavarovancev, ki imajo pravico do nadomestila osebnega dohodka, je bilo lani v petih dolenskih občinah 29.948. V tem letu pa je bilo vsak dan za delo nezmožnih 165 zavarovancev zaradi nesreč pri delu. 1.143 zavarovancev pa zaradi obojenj, nesreč izven dela, nege družinskega člana in spremstva bolnika. Skupaj je torej vsak dan bilo bolnih 1.308 delavcev. Razen tega je bilo vsak dan na poročniškem dopustu 223 zavarovank, ki jim je socialno zavarovanje plačevalo 100 odstotkov nadomestila osebnega dohodka — računajoč na leto dni na-

Tovarne stojijo...

Po podatkih socialnega zavarovanja je bilo lani vsak dan 1531 delavcev na bolniškem dopustu. Če bi bili vsi ti delavci zaposleni v istem podjetju, bi to pomenilo, da tovarna s 1500 zaposlenimi sploh ne bi delala. Če pa upoštevamo še tiste bolniške dopuste, ki so krajši od 30 dni in jih plačajo podjetja, kjer so bolni delavci zaposleni, bi bržkone dobili še drugo, morda celo večjo tovarno, ki je lani stala celo leto.

zaj, če so bile prej vsaj šest mesecev zavarovane. Poprečni odstotek za delo nezmožnih občanov je bil 0,55 odstotka zaradi nesreč pri delu in 3,82 odstotka zaradi bolezni in drugih, že naštetih vzrokov. Skupaj torej 4,37 odstotka, in če prištejemo še porodnice — te so v skupnem številu zaposlenih predstavljale 0,74 odstotka — potem je bilo vsak dan za delo nezmožnih občanov več kot 5 odstotkov oziroma 1.531 delavcev. To pa je tako velika številka, kot da je pravzaprav vsak dan stala ena izmed večjih dolenskih tovarn. Vse te številke so večje od slovenskih povprečij, zraven tega pa so največje od gospodarske reforme, ko smo začeli zaostrovati tudi bolezni.

Socialno zavarovanje plača 80 odstotkov nadomestila osebnega dohodka od 31. dne bolniškega staža, če je delavec poprej zavarovan vsaj 9 mesecev oziroma v zadnjih dveh letih 18 mesecev s presledki. Od 60. dne naprej dobi zavarovane 90 odstotkov nadomestila, ki pa se izračunava na osnovo osebnega dohodka iz prejšnjega leta. Če nima predhodnega zavarovanja, dobi delavec v bolniškem staležu, mu bo večina 60. dne, naprej pa 90 odstotkov. Na področju skupnosti socialnega zavarovanja delavcev so lani izplačali kot nadomestilo osebnih dohodkov zaradi bolezni 3.445.267 dinarja ali 29,3 odstotka več kot 1968. leta. Porodnicam so kot nadomestilo izplačali 3.555.200 dinarjev ali za 3,4 odstotka več kot 1968. leta.

Tako govore številke, čeprav je sprito humanih človeških odnosov, ki jih vedno znova poudarjamo in zagovarjamo, tako urejanje bolezni in nevdružnosti. Kaj more na primer delavec, ki je dobil gripo? Za sedem dni, ki jih — recimo — preživi v bolniškem staležu, mu bo večina podjetij izplačala samo 50 odstotno nadomestilo osebnega dohodka. To pa je v resnici še manj kot 50 odstotkov, ker se nadomestila računajo iz povprečij prejšnjega leta. Prav zato je bolniški dopust skrajno nezaželen in se ga delavci izogibajo. Hkrati pa to pomeni, da dostikrat prebolijo bolezen na nogah, kar ni prav in zaradi česar se posledice dostikrat opazijo šele čez nekaj let.

Vsekakor bi bilo bolje, ko bi poostriili nadzorstvo nad boleznimi, ko bi težave uredili tako, da bi zdravniki strokovno in temeljito pregledali bolne in napisali zdravniška priporočila. Zdaj za temeljite preglede dostikrat nimajo časa. Tistim pa, ki so zares bolni, bi morali priznati polno nadomestilo osebnega dohodka; vsaj tako bi moralo biti urejeno v humani, socialistični družbi. Varčevati pri najvažnejši dobrini, človekovem zdravju, ni ne humano in ne rentabilno.

J. SPLICAL

AVTOMOBILISTI!

Ne čakajte zime,

ker so roki za protektiranje (obnavljanje) avtomobilskih plaščev pozimi dolgi.

Poleti vam plašče protektiramo hitro in kvalitetno.

Zbiralnica za dolensko območje je v delavnici VULKANIZACIJA, Novo mesto, Kettejev drevored 1 — pri bencinski črpalki.

PROTEKTOR — VULKAN, Ljubljana, Šmartinska 64

SGP »PIONIR« NOVO MESTO

razpisuje

za študij na visokih in srednjih šolah:

1. več štipendij za študij na gradbeni fakulteti
2. štipendijo na ekonomski fakulteti
3. štipendijo na pravni fakulteti
4. več štipendij na gradbeni srednji šoli
5. štipendiji na srednji tehniški šoli — strojni oddelek
6. štipendijo na srednji ekonomski šoli
7. štipendijo na sred. administrativni šoli
8. več štipendij na gradbeni delovodski šoli

Prošnje z življenjepisom pošljite do 31. 5. 1970 na naslov: SGP »PIONIR«, NOVO MESTO — kadrovskega oddelka.

Prošnji priložite: potrdilo o opravljenih izpitih oz. zadnje šolsko spričevalo.

SGP »PIONIR« — NOVO MESTO NOVO MESTO

sprejme
V UČNO RAZMERJE

- večje število TESARSKIH VAJENCEV
- večje število ZIDARSKIH VAJENCEV

Kandidati za sprejem morajo imeti uspešno dokončano osnovno šolo.

Pogojno sprejemamo tudi kandidate z uspešno dokončanim sedmim razredom osnovne šole.

Izredno ugodni pogoji — celotne oskrbne stroške plača podjetje!

Prošnje pošljite na naslov: SGP »PIONIR«, Novo mesto — kadrovskega oddelka.

SGP »PIONIR« — NOVO MESTO NOVO MESTO

sprejme
V UČNO RAZMERJE

- 8 vajencev za poklic strojni ključavničar
- 1 vajenca za poklic avtoklepar
- 1 vajenca za poklic avtoličar
- 1 vajenca za poklic avtoelektričar
- 1 vajenca za poklic strugar
- 1 vajenca za poklic elektromehanik
- 6 vajencev za poklic avtomehanik
- 5 vajencev trgovske stroke (za delo v skladišču)
- 5 vajencev mizarske stroke

Kandidati za sprejem morajo imeti uspešno dokončano osnovno šolo.

Prošnje pošljite do 30. 5. 1970 na naslov: SGP »PIONIR«, Novo mesto, kadrovska služba.

Na sliki (od leve proti desni): Boris Krauthlat, Jože Topolovšek, Todor Šarenac, Luka Ivanuš in Milan Lazič

Vsak polet je doživetje

Krasno spomladansko jutro, eno redkih lepih letos me je prevzelo z upanjem, da obisk med letalci v Cerkljah ne bo minil v ogledu učilnic, hangarjev, navigacijskih naprav in mirujočih letal. Pred dnevom jugoslovanskega vojnega letalstva sem se namreč povabil v Cerklje, da preživim dan med letalci, ponosnimi čuvarji našega svobodnega neba. Navsezgodaj, ko sem se bližal letališču, sem že slišal bučno zavijanje letalskih motorjev. Mehaniki so ogrevali letala, torej bodo leteli. Imel sem prav, ta dan je bilo na letališču posebno živahno.

RAZGOVOR ZA OKROGLA MIZO

Prijeten sprejem in srečanje s peterico pilotov (Borisom, Jožetom, Luko, Todorjem in Milanom), ki so me nekoliko podrobneje seznanili s svojimi veščinami, mi je veliko upanje, da bom kljub skopo odmerjenemu času lahko precej vtisov zapisal v beležnico. Po razgovoru za okroglo mizo, ki smo ga v šali imenovali novinarska konferenca (o njej pišem posebej), so me gostitelji peljali na ogled letal, tistih, ki so torkovo jutro počivala.

OČI SO MI ZAPLESALE

Na levi strani letališča so bila razmeščena letala, ki so jih ta dan tipal mehaniki kot zdravniki bolnika. Na drugi strani letališča pa se je odvijal hrupen promet, da mi je kar bučalo v glavi. Navadili sem se, kmalu me peklenski ropot ni več motil. Zazrl sem se v lepe srebrne

ptiče, ki so ždeli na tleh. Čeprav kažejo miroljubno podobo, mi je Todor pojasnil, da ima vsak svoje posebne muhe in navede, ki včasih niso kaj prijetne. V svojem elementu se pokažejo zlasti v zraku, ko streljajo s topovi in strojnimi, spuščajo rakete in sejejo bombe. Z Milanom in Borisom sem se povzprel na letalo. Usedel sem se v pilotsko kabino in ostrmel zaradi številnih kazalcev. Pilota sta mi povedala, da med letom vsi ti kazalci in lučke delujejo in da je treba na vsakega posebej paziti! Zaupala sta mi, da jih imata v mezinecu. Posebej sta me opozorila na rdečo lučko, na katero je treba najbolj paziti: kadar se prižge, je treba letalo zapustiti najkasneje v 12 sekundah. Nato pride do eksplozije, ki raznese letalo na tisoče kosov. Vprašal sem, kako je moč v tako kratkem času zapustiti letalo, ki navadno reže zrak s hitrostjo 900 do 1000 km na uro. Boris me je poučil: »Pritisniti je treba na tale gumb, pa boste v trenutku najmanj 20 metrov visoko nad letalom!« To pripravo imenujejo kaput. Če je treba, pilot pritisne nanjo in s sedežem vred ga vrže v zrak. Življenje mu reši padalo. Fantje so mi rekli, da bi se težko odločili zapustiti letalo; moralo bi se zgoditi res najhujše. Človeško življenje je dragocenejše kot letalo.

NIČ NI PREVEČ, VSE JE NA SVOJEM MESTU

Zazdelo se mi je, da je pri letalih marsikaj takega, kar je bolj podobno navlaiki. Vendar so me takoj po-

Po končanem obisku smo poiskali podpolkovnika Romana Zupana, ki je rad odgovoril na vprašanje, zakaj ni več mladih obiskovalcev v Cerkljah. Povedal nam je, da je značaj njihovega dela takšen, da ne najdejo potrebnega časa, da bi lahko nudili več uslug.

»Ko imamo mi več časa, tedaj ni obiskovalcev; v času šolskih ekskurzij pa smo mi sredi največjega dela. Čas nam res ni naklonjen. Vendar bomo skušali poiskati ustrezno rešitev in omogočiti mladim, da si ogleda naše življenje,« je poudaril podpolkovnik.

Podpolkovnik Zupan je izkoristil priložnost in čestital vsem letalcem za dan JLV, obenem pa se je zahvalil z tesno sodelovanjem tudi občanom.

mirili, da je vse dobro »preračunano« in da je vse na pravem mestu. Nato sem se spomnil, da do zdaj še nisem pokazal nikakršnih konstrukcijskih sposobnosti, zato sem raje spraševal kaj drugega.

Kot da bi me hoteli prestrašiti, so mi nato pripovedovali, da nosi letalo več bomb, več kot ducat raket in da ima tudi več strojníc, vendar nisem videl ničesar. Zato so mi morali prav s prstom pokazati v krilih skrite špranje, skozi katere letijo žareči izstrelki v sovražna letala. Pod krili ima reaktivne nameščene nekakšne kljuke, kamor obesijo rakete, kot da bi zlagali polena. Tudi prostor za bombe so mi pokazali. Končno sem jim verjel, da kovinska »zver« tako obložena in natovorjena v resnici vznika spoštovanje.

ZA ROČICO PA VEM...

Spoznal sem, da bi več takih nazornih prikazov letala tudi meni nekoliko bolj odprlo znanje o reaktivnih. Žal pa sem si v tem kratkem času samo zapomnil, kje je ročica za zapustitev letala v sili. To, kar za pilota praktično skoraj ne pride v poštev, je meni najbolj priraslo k srcu. Prijateljem Borisu in Milanu sem se zahvalil za strokovni pouk in sem jo mahnil na drugo stran letališča, kjer so se brneči ptiči gredli kot martinčki.

STRELJALA JE FILMSKA KAMERA

Letalo za letalom je poskrbnem navijanju plina in pregledu vseh naprav zapustilo parkirišče in odhajalo na drugo stran letališča, odkoder je potem odletelo pod oblake. Tisto jutro so imeli zračno bitko. Ni mi ušlo, da se je izločilo posebno reaktivno letalo, ki je vlekel za seboj posebno maketo, v katero streljajo letala. Drugi »ptički«, ki so se dvigovali po točno določenem načrtu, so morali »samotarjati« v zraku prestreči, ga napasti in sestreliti. Tokrat seveda ni šlo zares. Piloti so res merili in streljali, vendar je streljala samo filmska kamera, ki beleži vsako uspešno in neuspešno potezo na padalcev. Nato filme razvijajo in piloti vidijo, kako so izvršili nalogo. Včasih občutki varajo, vendar so ta dan fantje prihajali iz kabin sicer nekoliko utrujeni in prepoteni, a dobre volje.

Takšnih poletov je nešteto. Drug od drugega se razlikujejo. Mladi piloti, vendar stari po izkušnjah, si nabirajo znanje, ki bi ga porabili, če bi bilo treba. »Po vsakem poletu smo bogatejši,« je povedal Novome-

ščan Jože Butara, ki sem ga prestregel, ko je njegov reaktivec pristal na običajnem parkirišču.

KOT ZA DOJENČKA...

Pred vsakim poletom mehaniki skrbno pregledajo letala, njegove naprave in ga napolnijo z gorivom. Letala negujejo kot dojenčke. Kot povsod tudi tukaj ne sme biti površnosti. Zaradi malomarnosti lahko uničijo letalo in dragoceno človeško življenje.

Ko pristopi letalec k letalu, mu mehanik raportira, da je letalo pripravljeno za opravljanje bojne naloge. Pilot pregleda vse dele letala in se prepriča, če je vse dobro pripravljen. Nadene si padalo, natakne čelado in zleze v kabino. Ko preizkusi dovod kisika, radijsko zvezo in delovanje motorja ter instrumentov, je letalo sposobno za polet. Mehanik dvigne roko in letalo se počasi prične premikati. Postopek traja nekaj časa, vendar se nikoli toliko ne mudi, da bi morali biti površni. Nediscipliniranost in malomarnost se v letalstvu vedno plačuje s življenjem.

PILOTOV OBRAZ SE SPREMENI

Ko se piloti vrnejo na zemljo, je izraz njihovih obrazov povsem drugačen kot pred poletom. Ko odpeljejo proti vzletni stezi, ni nobenih odvečnih pogledov in mahanja. Tedaj se vsak poglubi v nalogo, z očmi pa budno pazi na instrumente. Ko vzletajo, greta navadno dve letali skupaj. Včasih letita tako tesno skupaj, da se človeku jeziijo lasje. Na zemlji mislimo, da se bosta vsak hip zaleteli. Razdalja res ni velika, morda kakšen meter, vendar kaže na mirno pilotovo roko in oko. Naloga povezuje pilota. Sovražnika je treba uničiti ali pa bosta sama zgorela v plamenih. Tako se kalijo fantje, ki jim je letalstvo postalo drugo življenje.

Tekst in foto: SLAVKO DOKL

Škrlta želja velikega števila mladencev je, da bi postali letalci. Od želja do dejanja pa je dolga pot. Človeške sposobnosti so pri tem tolikokrat na tehtnici, da resnično ostanemo izbrani le najboljši, najposposobnejši, najhrabrejši... V letalstvu ni protekcije. Letijo samo najbolj izkušeni in najbolj disciplinirani ljudje. Samo tisti, ki se ravna po strogo zahtevanih pravilih in ki se znajo premagovati.

Srečujemo, ki so se jim uredile otroške sanje, da bi poleteli kot ptici v sinje višave, je malo. Pa vendar smo srečali pet mladih letalcev, ki se jim je uredila želja iz detinjstva. Naj vam jih predstavimo:

TODOR ŠARENAC: »Za letalstvo sem se odločil še kot otrok, čeprav nisem preveč upal, da bom kdaj postal letalec. Procej sem se navdušil z branjem strokovnih knjig. Na začetku sem si vse bolj idealno zamišljal, kot se je kasneje pokazalo. Po klicu pilota zahteva vsaka človeka: zbranega, hrabrega, discipliniranega, iskrenega. Življenje je treba prilagoditi poklicu, ki pa ga ne bi nikoli zamenjal.«

JOŽE TOPOLOVŠEK: Za letalstvo sem se navdušil že kot otrok, ko sem opazoval spopade letal v drugi svetovni vojni. Letališču me je približal brat, ki se je udeleževal kot športni letalec. Ko se mi je ponudila priložnost, da dosežem življenjski cilj, sem se poklica lotil z vso vnemo, ki je značilna za vse pilote. Niti za trenutek ne bi pomislil, da bi si prebral poklice. Vsak polet je novo doživetje, ki se ga ne da do kraja opisati.

MILAN LAZIČ: »Materialni položaj me je gnal od doma. Javil sem se na razpis, ki ga je dala v javnost vojna gimnazija maršala Tita v Mostarju. Bil sem izbran med več kot 3000 kandidati. Sprejeli so me in od tistega trenutka sem se ves predal letalstvu, ki sem ga vzljubil. Letam že šest let, a nikoli nisem bil razočaran. Človek se počuti dobro, za nas skrbijo, kot je treba.«

BORIS KRAUTHLAT: Moja letalska abeceda se je začela v Kranju. Ko sem se preselil v Sarajevo, sem kmalu našel pot v Mostar. Vedno bolj me je vlekel k letalom, a smo jih takrat v glavnem videli le v zraku. Ko sem prišel v akademijo v Zadar, sem doživel prijetne trenutke. Tu sem tudi prvič skakal s padalom.

LUKA IVANUŠ: »Sprva me je na letališče popeljal oče (Luka je sin znanega slovenskega letalca Branka Ivanuša, ki se je smrtno ponesrečil 1956), z bratom sva letela tudi z letalom. Kot otroka sva si predstavljala letenje kot nekaj, kar se da lahko naučiti: sanjala sva kot ptica, ki letita na krilih. Na zemlji sva videla predmete kot v pravljici. Ko pa sem prišel v akademijo, je otroški sen zbledel: hišice so postale hče, stezice so postale ceste, vse je nenkrat izredno važno, saj so taki objekti glavna orientacija.«

Pet letalcev na reaktivnih letalih se nam je predstavilo s svojo kratko življenjsko potjo. Niso nam govorili o svojih vrlinah, ki pa so bile vtikanje v pogovoru. Med temi ljudmi različnih činov vlada izredno tovaršstvo. Vedri so, ne manjka jim humorja in duhovitosti. »Ko smo prosti, se veselimo in špikamo, povsem pa se sprostimo, ko smo v zraku. Do kraja se predamo našim življenjem, z odgovornostjo za letala in ljudi na zemlji,« so povedali piloti.

Novinarskemu očesu ni ušlo, da so naši govorniki ne glede na čine, ki jih nosijo na ramenih, med seboj tako tesno povezani, kot bi bili bratje. Zato sem jih vprašal, kaj jim pomenijo čini. Odgovorili so da »to normalno priznanje za leta, ki jih pilot prebije v službi, da pa je zanje najvažnejše, koliko je kdo doma v svojem poklicu. To najbolj cenijo!«

Na letališču v Cerkljah sem srečal tudi Novomeščana poročnika Jožeta Butaro. Vse do poleta, ki ga je moral opraviti s podporočnikom Osmanom Ophodjašem tam nekje nad Višnjo goro, se nisem mogel z njim pogovoriti. Po opravljeni nalogi je bil Jože takoj za pogovor. Povabil sem ga, naj pove kaj o sebi. Vendar sem moral v glavnem govoriti sam, znanec mi je samo prikimal. Vedel sem, da piloti o sebi malo govorijo. Izjema je le, če je treba kaj povedati o hrabrem Janezu Kmetiču in starem mačku polkovniku Romanu Zupanu.

Jože mi je zaupal, da ga je v letalstvo prignala ljubezen do tehnike. Povedal mi je, da ljudje gledajo na letalstvo preveč romantično, v resnici pa je ta poklic zahteven in se mu mora človek v celoti posvetiti.

Pogovor pilotov pred poletom

Naslednje srečanje bo 1971 v Dugi Resi

Kulturni delavci iz Karlovca, Duge Rese, Novega mesta, Krškega, Brežice, Metlike in Črnomlja so sklenili na srečanju 16. maja v Črnomlju osnovati poseben odbor, ki bo skrbel za nadaljnje nenehno sodelovanje na kulturnem področju občin na tej in oni strani Kolpe. V odboru bosta po dva člana iz vsake sodelujoče občine, najprej pa bo pripravil bilten z vsemi pomembnejšimi kulturnimi prireditvami na Dolenjskem, v Beli krajini ali onstran Kolpe na karlovskega območja. Sklenili so, da se bodo poslej vsako leto sestajali in se pogovorili o perečih vprašanjih in možnostih nadaljnjega sodelovanja. Naslednje srečanje kulturnikov bo prihodnje leto v Dugi Resi na Hrvaškem.

Revija na Senovem

Na Senovem je bila 15. maja revija otroških in mladinskih pevskih zborov z vseh osnovnih šol. Pesem iz mladih grl je žela priznanje občinstva in spodbudila k nadaljnjemu delu z mladino vse tiste prosvetne delavce, ki ne štejejo ur, prebitih na vajah s svojimi zbori.

»Naša ulica« — zdaj v knjigi

Zabavno-satirični »sobotni spis« Evgena Juriča v DELU so pred kratkim izšli v okusno opremljeni knjigi NASA ULICA, ki jo je ilustriral in opremil Milan Bismičar. Uvodno besedo o

Juričevem humorju je knjigo napisal Peter Božič, ki trdi, da je Juričev humor »stisti odrešujoči humor, ob katerem sem se včasih iz srca, ne pa iz privoščljivosti, nasmajal. Kdor bo to knjigo prebral, naj sam presodi, kaj je humor in kaj satira«. To zadnje velja poskusiti in ugotoviti; kdor pa bo Juriča bral, bo smeje ali načemeren dejal: »Pa je res takov. Prikopne ilustracije so knjigi le v korist, tisk in oprema pa založniku (ČGP Delo) v ponos.

Mali kulturni barometer

■ ZANIMANJE ZA RAZSTAVO SAMOUKA — Razstava pastelov in akvarelov samouka Franca Čadeža, ki je bila dober teden odprta v avli črnomljskega prosvetnega doma, je vzbudila veliko zanimanje. Po približni oceni jo je videlo skoraj 2.000 obiskovalcev, od blizu in daleč. Mnogi ob tolikšnem obisku niti niso bili preveč presenečeni, saj je bila razstava Čadeževih slik prva likovna razstava v Črnomlju po sedmih letih. Precej del je slikar tudi prodal.

■ DRAMATIK MRK V KOSTANJEVICI — Na petkovno odprto razstavo Franceta Godca in literarni večer v Lamutovem likovnem salonu v Kostanjevici je prišel tudi dramatik Ivan Mrak, čigar dela so zdeli v osrednjim slovenskih gledališčih uprizorjati šele pred nekaj leti. Prijateljem umetnosti, ki so se po prireditvi zbrali v gostilni »Pod Gorjancem«, je izrazil navdušenje ob tem, kar je doživel v Kostanjevici. Po njegovih besedah je postala Kosta-

RAZSTAVA FRANCETA GODCA IN RECITAL DOMAČIH USTVARJALCEV

Lep večer v Kostanjevici

Razstava Franceta Godca: odsev precejšnjega dela sodobnih širokih težej pri nas — Prijetno presenečenje: večer domačih ustvarjalcev, pesnikov in piscev Vladimira Bajca, Irene Bašelj, Ivanke Hergold, Janje Kastelic, Janeza Kolenca, Ivana Perhaja in Ivana Zorana — Začel se je 15. dolenjski kulturni festival

15. maja zvečer je Lado Smrekar v imenu Dolenjskega kulturnega festivala v Lamutovem razstavišču v Kostanjevici na Krki pozdravil zbrane domačine in goste, med slednjimi še posebej umetnike Milo Kačičevo, Ivana Mraka, Toneta Kralja in Vladimira Stovička, ki so prišli na razstavo akademskega slikarja Franceta Godca iz Ljubljane.

Umetnika in njegov ugledni tradicionalizem v slovenskem krajinarstvu je predstavil umetnostni zgodovinar Mirko Juteršek, ki je med drugim posebej poudaril, da Godčeve krajine kot tudi slike Godcu sorodnih slovenskih slikarjev opravljajo pomembno nalogo, ko gradijo in vzdržujejo most med sedanostjo in preteklostjo. V času, ko so naš različne modne in »nadmodne« smeri v slikarstvu obrnile od nakupovanja umetnin, so mnogim ljudem realistične slike dosti bližje in zde se jim privlačnejše kot kdaj prej. Od tod tako zanimanje

za dela, ki nastajajo na izkušnjah realistov, impresionistov in njihovih dedičev, naših domačih mojstrov in drugih. V stranskih prostorih Lamutovega razstavišča predstavljena Godčeva dela hkrati opozarjajo tudi na zanimivo iskanje umetnikove lastne poti. Vseh 81 razstavljenih del pa na svojevredni način govori o poštenem dolgoletnem ustvarjanju človeka, ki je v več kot 33-letnem delu pripravljal nad 100 razstav doma in na tujem ter se zapisal med odlične slovenske krajinarje.

Prof. Jože Škufca iz Novega mesta je nato začel večer dolenjskih pesnikov in pisateljev. Morda so njegove znanosne uvodne besede spravile v zadrego nekatere izmed nastopajočih, bile pa so iskrene. Radi bi še srečavali, poslušali in brali dela domačih ustvarjalcev, saj je večina izmed zbranih ta večer prvičkrat spoznala avtorja, o katerih smo to in ono že vedeli. Hudomušna proza Vladimira

Bajca, pretkana z jedkimi vložki, svojevredni notranji svet dijakinje Irene Bašelj, odlomek iz moderne proze Ivanke Hergold, prisrčni otroški verzi in ljubka zgodba vnuka z babico Janje Kastelic, preprosti, a zato nič manj iskreni verzi Janeza Kolenca, kot odlomki iz sodobne poezije in razmišljanj o svetu in človeških odnosih v pesmih Ivana Perhaja in Ivana Zorana — vse nas je razveselilo in nam dalo hkratu tudi snov za razmišljanje: mar smo v pokrajini brez ustvarjalcev pisane besede — ali pa je le njihova dosežanja večja ali manjša anonimnost vzrok, da širša Dolenjska v sodobnem literarnem ustvarjanju tako malo pomeni?

Prostor nas omejuje, da bi o recitalu povedali tu kaj več; radi bi ga ponovili če ne prej, vsaj na jesen v Novem mestu, še kje in predvsem v DOLENJSKIH RAZGLEDIH. Šele tam bi bili lahko pravični avtorjem, ko bi jih predstavili širokemu krogu bralcev. Če ponovim, da smo bili prijetno razveseljeni z večerom dolenjskih pesnikov in pisateljev, ki ga v Novem mestu pred meseci ni bilo mogoče doživeti, želim s tem izraziti predvsem željo, da bi aktivnost naših literatov ne zamrla. Potrebna nam je in hvaležni smo jim za predvajana dela.

TONE GOSNIK

PRIHODNI TEDEN OD TORKA DO SOBOTE V
METLIKI IN ČRNOMLJU

Belokranjska kulturna revija

Nastopile bodo kulturne skupine iz Črnomlja, Metlike, Semiča in Dragatuša — Začetek revije bo v Metliki, konec pa v Črnomlju

Od torka do sobote prihodnji teden se bodo zvrstile prireditve belokranjske kulturne revije, na kateri bodo nastopajoče kulturne skupine tekmovale tudi za Zupancičovo nagrado. Letos prvič bodo prireditve v obeh belokranjskih mestih, prav tako pa se bodo kulturne skupine iz metliške občine tokrat prvič z ramo ob rami potegovala za največje belokranjsko priznanje Pokrovitelj letošnje revije je občinski sindikalni svet v Metliki, kjer bo tudi njen slovesen začetek, medtem ko bo revija končana s slovesnostmi v Črnomlju.

■ Po slovesni otvoritvi ob 20. uri v metliškem Domu Partizana bo 26. maja tudi že prva prireditev. Nastopili bodo: ženski pevski zbor iz Črnomlja, moški pevski zbor iz Dragatuša in metliški pihalni orkester.

■ V sredo, 27. maja, bodo obiskovalci v Črnomlju in Metliki lahko prvič poslušali odsko besedo, ki jo bo pripravila dramska skupina osnovne šole iz Semiča s uprizoritvijo »Snežuljice« v črnomljskem Prosvetnem domu (ob 16. uri) in Prosvetno društvo Mirana Jarca iz Črnomlja s Štefanevo komedijo »Večna ločitev« v domu Partizana v Metliki (ob 20. uri). Po igri bo tega dne v Črnomlju še glasbena prireditev, na kateri se bodo predstavili mladinski pevski zbor metliške osemletke, dekliški pevski zbor iz BETI in harmonikarski sekstet črnomljske glasbene šole.

■ V četrtek, 28. maja ob 20. uri, bo mladinska igralska skupina »Osp Seste« iz Metlike gostovala v Črnomlju s satirnim kabaretom Tonija Gašperšiča »Podgane, narodni sovražnik št. 1«, medtem ko bodo v Metliki ob istem času nastopili mladinski pevski zbor črnomljske osnovne šole, harmonikarski sekstet črnomljske glasbene šole in tamburaški orkester metliške osnovne šole.

■ V petek, 29. maja zvečer, bodo v Črnomlju gledali igrano. S Tavčarjevim »Cvetjem v jeseni«, ki ga je dramaturgiral Ošip Sest, se bo predstavila dramska skupina prosvetnega društva »Jože Mihelič« iz Semiča. Metličani pa bodo tega dne najprej videli »Snežuljico« Ivana Laha, ki jo bo uprizorila dramska skupina semiške osnovne šole, ob 20. uri pa poslušali literarni večer. »Spomenik brez podstavka« Marjana Marince bo izvedla skupina črnomljskih gimnazijcev. Sodeloval bo vokalni sekstet iz gimnazije.

■ Zadnji dan revije bo prireditev v Črnomlju. Ob 20. uri bodo v Prosvetnem domu nastopili črnomljski ženski pevski zbor, moški pevski zbor iz Dragatuša in metliški pihalni orkester. Za konec bodo torej Črnomlji poslušali isti spored kot Metličani na začetku.

Jutri nova razstava v Krškem

Krška galerija je povabila v goste slovenskega slikarja Franceta Slano. Razstavo njegovih olj bodo odprli jutri popoldne ob 18. uri. Občinstvo se bo tokrat prvič srečalo z njegovimi deli v domačem razstavnem hramu. Slikarja je že lani spoznalo novomeško občinstvo, ko je razstavil svoja dela v Dolenjski galeriji.

Jutri: Jakopičeva razstava v Ljubljani

Jutri ob 18. uri bodo v Moderni galeriji v Ljubljani slavnostno odprli retrospektivno razstavo mojstra Richarda Jakopiča. Dolenjska galerija je lani prva v Sloveniji začela niz prireditev ob stoletnici rojstva velikega slovenskega umetnika, jutrišnja razstava pa pomeni vrhunec prireditev v jubilejnem Jakopičevem letu. Zanimivo razstavo, za katero so zbrali umetnine iz številnih virov, bo odprta do 5. julija.

„Vseč so mi odločni ljudje!“

pravi 15-letna pesnica, ki se bolj nagiba k razmišljanju kot k čustvovanju

»Po naravi sem bolj molčeča,« je že na začetku najinega pogovora rekla gimnazijka Irena Bašelj. Toda potem, ko mi je pripovedovala o sebi in o svojem delu, ni skoparila z besedami in kar podvomil sem v njeno izjavo.

Že v osnovni šoli je objavljala svoje pesmi in risbe v Cicibanu. »Ni važno, kje in kdaj sem nastopala,« pravi. »Ustvarjam zato, ker s tem iščem pot do resnice in skušam prodreti v bistvo tistega, kar me zanima.«

Le mimogrede je omenila, da ima že nekaj popisanih zvezkov svoje proze in poezije, ki se ji zdi po njeni strogi presoji toliko vredna, da jo hrani, vendar je ne objavlja niti v Stezicah, kjer sodelujejo drugi mladi gimnazijski literati.

»Ne strinjam se z novim uredniškim odborom Stezic,« je samozvestno povedala. »To, kar sedaj pišejo v Stezicah, se mi ne zdi posebno resno, ker me ob branju ne sili k razmišljanju. Morali bi pisati bolj kritično in o tem tudi razpravljati. S tem bi se mladi razvijali in ne bi pisali zaradi pisanja samega.«

Ne trdi, da jo sili k pisanju neka notranja potreba. Pravi samo, da veliko premišljuje, iz tega nastane pesem, to pa jo

spet sili k premišljevanju.

»Nekateri pravijo, da umetnost ne sme biti premišljena, vendar jaz cenim miselno poglobljeno umetnost, ki ne temelji samo na čustveni predanosti.«

Dekle, ki jo zanima tudi filozofija in so ji posebno všeč dela Walta Whitmanna, Francija Zagorčnika in Andreja Markoviča, v svojem ustvarjanju nima vzora.

»Vsak človek doživlja in se izraža po svoje. Naglica, notranji nemir in negotovost v današnjem življenju se nujno kažejo tudi v vseh oblikah umetnosti, ki sedaj nastaja. Če jo hočemo razumeti, je ne smemo sprejemati površno, ampak se moramo vanjo poglobljati.«

A. V.

Mladi belokranjski pevci so se po dveh letih spet predstavili

Srečanje je bilo 17. maja v avli metliške osnovne šole

Več kot 350 mladih pevcev Bele krajine se je 17. maja zbralo na tradicionalnem srečanju v avli osnovne šole v Metliki. Kot je v pozdravnem nagovoru omenil v imenu pokrovitelja predsednik občinske skupščine Metlika in ravnatelj metliške osemletke Ivan Zele, to ni bilo tekmovanje, marveč samo pregled dejavnosti, ki jo po pouku gojijo učenci osnovnih šol v obeh belokranjskih občinah. Srečanje je priredila ZKPO iz Metlike.

V dveurnem sporedu so se zvrstili pionirski in mladinski pevski zbori iz osnovnih šol: Metlika, Črnomelj, Semič, Vinica, Stari trg ob Kolpi, poklicne šole BETI in tamburaški orkester, sestavljen iz učencev metliške osnovne šole.

Srečanje je začel pionirski pevski zbor metliške osnovne šole. Pod vodstvom Stanka Fuxa je zapel tri skladbe za otroške zbor. Nato je Lidija Saje pripeljala na improvizirani oder 60-članski zbor iz črnomljske osemletke, zatem pa Milan Pirš 40 mladih pevcev iz Semiča. Malone najštevilnejši zbor je pripeljala učiteljica Marija Perko z Vinice.

Z zanimivim sporedom se je predstavil tamburaški zbor metliške osnovne šole, ki ga vodi Silvester Mihelič (starejši). Pred leti je imela Metlika dober in že zelo znan tamburaški orkester. Nastop zbora najmlajših tamburašev je nedvomno obet, da bodo nadaljevali tradicijo.

Učitelj Alojz Stare je dirigiral zboru osnovne šole iz Starega trga ob Kolpi, zatem pa spet Stanko Fux mladinskemu zboru metliške osnovne šole, ki se med drugim pripravlja na nastop

v Zagorju na republiški reviji.

France Zupancič je vodil mladinski pevski zbor črnomljske osemletke, nakar je

dekliški mladinski pevski zbor iz poklicne šole BETI končal srečanje s pesmijo Marjana Kozine.

Zbori so se predstavili s po tremi pesmimi Beethovna, Mozarta, Brahmsa in številnih drugih tujih in domačih skladateljev. Nekateri so zapeli tudi zahtevnejša dela.

Srečanje nedvomno dokazuje, da petje v Beli krajini še dolgo ne bo izumrlo.

Zbornik grosupeljske občine

Knjiga je razveseljiv pojav na knjižnem trgu

Domoznanska literatura Dolenjske je obogatena s pomembnim delom. To je zbornik občine Grosuplje oziroma gospodarske, kulturne in zgodovinske kronike te občine. V uvodu pojasnjuje uredniški odbor, zakaj je delo izšlo. Vsebinsko je zbornik razdeljen v več zaokroženih celot. Med drugim je Radko Polič opisal zgodovino grosupeljske čete, prof. dr. Metod Mikuž pa je popisal dvakratni napad 18. divizije na šmarska tunela. Prof. inž. France Adamič je opisal lik inženirja kemije Ludvika Fedrana, ki je padel med prvimi aktivisti. Milan Dolgan se je z zapisom oddolžil spominu pesnice in aktivistke Ane Galetove, Stane Valentinčič pa spominu absolventa gozdarske fakultete in aktivista OF Martina Zupanciča.

V naslednjem razdelku daje predsednik grosupeljske občine Ivan Ahlin pregled za leto 1968. Inž. Ciril Šleibinger je prikazal geološki sestav grosupeljske kotline in njene okolice, medtem ko je Rudi Tancig opisal značilnosti tal na tem območju. O gibanju prebivalstva je pisal Dobruška Podkornik-Zvan, prof. dr. Jože Kastelic pa je bralce seznanil z arheološko podobo občine. V poglavju, ki sledi, so obdelani zasluzni možje. O Andreju Kančniku, ljudskem pesniku, je pisal slavist Jože Gregorič, Ciril Budkovič pa o Avgustu Suligoju. Stane Valentinčič je otel pozabi raziskovalca Taborske jame Jožeta Permeta.

Zborniku je dodan leposlovn del z odlomki iz knjig Louisa Adamiča, pesmimi Ane Galetove in črtico Janeza Perovška »Moj oče«. Poleg tega vsebuje zbornik še več drugih zapisov in podatkov ter je precej razveseljiv pojav na našem knjižnem trgu.

Dobrepolje: oder bo urejen

Mladinci delajo le še v kulturni sekciji – Z Molièrovo komedijo so gostovali tudi drugod

Pred dobrima dvema letoma so v Dobrepolju ponovno ustanovili mladinski aktiv. Izkušnje so jih naučile, da je treba mladino za delo navdušiti, zato so ustanovili nekaj sekcij, v okviru katerih naj bi delo mladine spet zastalo, čeprav so jim krajevni in občinski politični predstavniki veliko pomagali.

Pri življenju se je ohranila le še kulturna sekcija. V letošnji zimski sezoni so mladinci naštudirali Molièrovo komedijo »George Dandin« in z njo prijetno presenetili občane. Gostovali so tudi v Ambrusu, na Slemenih, sredi maja pa v Zagradcu. Ni jim bilo vedno lahko, saj so skoraj vsi člani kulturne sekcije zaposleni, delajo v različnih izmenah, tisti, ki imajo doma kmetijo, pa imajo prav tako polne roke dela.

Kulturno-prosvetno življenje je imelo v Dobrepolju že od nekdaj tradicijo. V predvojni Jugoslaviji so zgradili lep kulturni dom, v katerem so imeli zlasti po osvoboditvi vrsto zanimivih in dobro pripravljenih kulturnih prireditev. Dobrepoljsko prosvetno društvo je pred leti iz najrazličnejših vzrokov zamrlo. Ostal je le še kino, ki se bori iz dneva v dan za gledalce in poskuša reševati lastne finančne težave. Razumljivo je, da so se ljudje razveselili, ko

so jih mladinci prijetno presenetili s svojo predstavo.

Mladinski aktiv je že lanske leto pripravil načrt za opremo gledališkega odra. Izdelava kulisa je natančno in sestavljeno delo, dobrepoljski mladinci pa so mu bili kos. Oder bo že kmalu tako opremljen, da jih ne bo več sram pred družbo, ki prihajajo gostovat in vidijo le predvojno zapuščeno.

LOVRO MRAK

Davna želja

Zamisli o napravah, s katerimi bi človek letel po zraku, se je rodila že v najdavnějšíh časih. Že stari grški mit govori o DEDALU in njegovem sinu IKARU, ki sta izdelala in pritrčila nase nekakšna krila. Kot ptici sta hotela leteti z otoka Krete v Atene. Čeprav ta zgodba najbrž ni resnična, je Ikar v zgodovini znan kot prvi legendarni letalec. Tudi stari Kitajci so že pred našim štetjem delali podobne poskuse. Uspelo jim je celo, da so izrabili veter in z zmaji ostali nekaj časa v zraku. Tudi v drugih deželah so ljudje posnemali ptice in poskušali leteti. Vse to pa je ostalo brez uspehov, ker so bili poskusi vendarle primitivni in premalo dognani. Ljudje, ki so jih opravljali, niso poznali fizikalnih in drugih naravnih zakonov.

»Frača« prva

Foto-kino klub osnovne šole Kočevje je dobil v teh dneh obvestilo, da je film »Frača«, ki so ga posneli člani tega kluba, prejel prvo nagrado na festivalu v Pitočah. Ta festival je organiziral v okviru letošnjega meseca mladosti pionirski časopis »Male novine«.

Na prvem mestu je Titanic

Poslali ste nam 115 kuponov in določili tako:

1. »Titanic« – Slaki, 34 kuponov,
2. »Moj dom je zaprt« – Slaki, 32 kuponov,
3. »Horoskop« – Bele vrane, 13 kuponov,
4. »Dve leti in pol« – Slaki, 12 kuponov,
5. »Trla baba lan« – Kornij grupa, 10 kuponov.

Danes objavljamo predzadnji kupon. V poletnih mesecih bo začel izhajati »Dolenjski list« na 16. straneh. Oglevalo mladih bo poslej obsegalo le pol časopisne strani. Ker skušamo obveščati mlade bralce iz vseh dolenjskih občin o najnovejših dogodkih iz občinskih središč in drugih krajev, nam bo primanjkovalo prostora in se bomo morali do jeseni posloviati od rubrike »Najpoplot«.

Ta teden ste nam poslali 115 kuponov. Zrebr je odločil takole:

1. Marija Lavrič, Veliki Kal 8, Mirna peč, dobi ploščo »Sjeti se« – Dani Maršan,
2. Jože Povšič, Češnjice 11, Mokronog, dobi ploščo »Ruka od sna« – Daltoni,
3. Tončka Grahek, Voja vas 8, Črnomelj, dobi ploščo »Here comes the star« – Hermans Hermits.

Plošče so darilo novomeške Mladinske knjige, kjer lahko kupite najnovejšo ploščo.

NAJPOPLOT

Ta teden sem najraje poslušal(a) melodijo:

Ime in priimek _____

Ulica _____

Kraj _____

Rok: 25. maj 1970

Kupon št. 18

Pet dolenjskih beat ansamblov se je pod pokroviteljstvom revije Stop pomerilo na sevniskem gradu. Reportažni zapis s »kitariade« objavljamo na sredini današnje številke. (Foto: Splichal)

Šentjernejski prometniki so prvaki

Na republiškem tekmovanju v Mariboru bodo zastopali dolenjske prometnike pionirji iz Šentjerneja – Drugo leto bodo v ta tekmovanja vključili še pionirje prometnike iz metliške in črnomaljske občine

Vsako jutro srečujemo na naših cestah pionirje, ki hitijo s kolesi v šolo. Kolesarji dobro poznajo prometne predpise, saj posvečajo zadnja leta učitelji veliko pozornosti prometni vzgoji. Tudi družine mladih prometnikov so se lepo razvile. Že nekaj let zapovrstjo so organizirali tekmovanja za prometnike pod naslovom: »Kaj veš o prometu«. Tovrstna tekmovanja organizirajo komisije za varnost prometa pri občinskih skupščinah.

Konec maja bodo v Mariboru republiška tekmovanja pionirjev prometnikov, ki se jih bodo udeležili tudi mladi Dolenjci. Njihova imena že poznamo, saj so se udeležili in zmagali na občinskih tekmovanjih. Predzadnje nedeljo so oči-

vele vse ulice dolenjskih občinskih središč, ko so po njih vozili s kolesi pionirji kolesarji. Zmagovalne ekipe so se udeležile področnega tekmovanja, ki je bilo v nedeljo v Novem mestu. Med mladimi kolesarji so manjkali le Belokranjci.

Pionirji so prevozili mestne ulice od osnovne šole do obeh bolnišnic ter do šmihelske osnovne šole. Tu so se pomerili v spretnostni vožnji. Pozneje so tekmovali še v poznavanju prometnih predpisov.

V skupini mlajših pionirjev so s 85 točkami zmagali pionirji iz Šentrupe in trebanjski občini, ki so prejeli pokal in priznanje.

V skupini starejših pionirjev so postali dolenjski prvaki mladi Šentjernejci, ki bodo zastopali Dolenjsko tudi na republiškem tekmovanju v Mariboru.

Med posamezniki so prejeli v višji skupini zlato odličje Darinko Kušljan iz Šentjerneja, srebro Niko Žigante iz Krškega, bron-

sto pa Janez Kavsek iz Šentjerneja.

Med mlajšimi pionirji so bili najboljši: Slavko Seničar iz Novega mesta, Janko Rugelj iz Šentrupe in Milan Kalin iz Brezice.

Drugo leto bodo tekmovanja mladih prometnikov še razširili. Vključili bodo tudi prometnike iz belokranjskih občin, ki se tovrstnega tekmovanja še ne udeležujejo.

Praznovanje meseca mladosti

Za praznovanje meseca mladosti je občinska konferenca ZMS Črnomelj pripravila več prireditev. Med njimi je pohod po poteh belokranjskega odreda na Gornje Laze, v katerem sodelujejo občine dolenjske regije in pripadniki JLA. Sodelovali bodo tudi v ostalih medobčinskih prireditvah, in sicer: tekmovanje v rokometu in šahu, razstava mladih likovnikov, tekmovanje učencev PKS in zbor mladinskih aktivistov v Dolenjskih Toplicah. Športna tekmovanja bodo letos poleg šolskih aktivov, aktivov v DO in garnizije zajela tudi vaške aktivke, ki tvorijo posebno skupino. V finalnem tekmovanju pa se bodo pomerili prvaki posameznih skupin v nogometu, rokometu, šahu in atletiki. Poleg tega bodo posamezni aktivki organizirali izlete, jamarji so povečali aktivnost, priredili pa bodo tudi razstavo. Zaključna prireditev bo 25. maja zvečer ob 20. uri, ko bo »Mladinski pihalni orkester« imel koncert in ko bodo podelili priznanja mentorjem in mladim družbenim delavcem ter prehodne pokale oziroma diplome za najboljša dosežena mesta v športnih disciplinah.

M. C.

Štafetno palico bo izročila Liljana

25. maja bo na Stadionu JLA v Beogradu izročila štafetno palico s pozdravi jugoslovanske mladine in vseh jugoslovanskih narodov tovarišu Titu skopska gimnazijka Liljana Zežova. Liljana so izbrali zato, ker je odlična dijakinja 4. razreda gimnazije »Josip Broz Tito« v Skopju ter zmagovalka republiškega tekmovanja »Znanost mladim«.

OGLE*
DALO
MLA
*DIH

Srečanje na Pokljuki šele junija

Na Pokljuki, kjer naj bi bil 23. maja zbor slovenskih pionirjev, je še 80 cm snega, zato je Zveza prijateljev mladine določila, da bo to srečanje 20. junija. Program bo nespremenjen. Prav za to priložnost je Zveza prijateljev mladine izdala brošuro »Rdeči sneg Triglav«, katere avtor je slovenski pisatelj Tone Svetina, pionirji pa bodo dobili tudi novo pesem. Napisal jo je Tone Pavček, uglasbil jo je Marjan Vodopivec, njen naslov pa je »Vesela pionirska«.

Po poteh belokranjskega odreda

17. maja je občinska konferenca ZMS Črnomelj organizirala pohod po poteh belokranjskega odreda, ki se ga je udeležilo 70 mladincev iz brežiške in črnomaljske občine. Prijavljeni so bili tudi Novomeščani, Trebanjci in Krčani, vendar niso prišli, ker je deževalo. Pri spomeniku na Gornjih Lazah so imeli mladinci postanek. O bojih in poteh odreda je mladincem govoril Milan Simc iz Črnomlja. Mladinci so krenili še na Smuk nad Semičem.

Dekleta se učijo ročnih del

Na novomeški osnovni šoli so se dekleta vključila v krožek za pletenje in vezenje, da bi se naučila najosnovnejših ročnih del. Krožek redno obiskuje kar 30 deklet iz 4. in 7. razreda. Ob koncu šolskega leta bodo organizirale razstavo ročnih del, ki so jih izdelale med šolskim letom. Tega, da se dekleta učijo pletenja in vezenja, so posebno vesele zaposlene mamice, ki imajo premalo časa, da bi otroke same naučile, v učnih programih za tehnični pouk pa je pletenje že nekaj let izpuščeno.

Kaj je vtikanje v osebne zadeve!

Gofenci novomeške gostinske šole so se v anketi, ki so jo izvedli med mladino, pritožili, da se v restavraciji Breg predstojniki vtikajo v njihove osebne zadeve. Vtikanje v osebne zadeve je videti takole:

— Predstojniki, ki odgovarjajo za vzgojo in delo učencev gostinske šole na Bregu, ne dovolijo učenkam, da bi se šolile z gosti, ki so včasih tudi vinjeni in si dovolijo neokusne šale. Restavracija Breg je obrat gostinske šole in mora obdržati sloves, ki ji gre.

— Učenke opozarjajo, da ne delajo prav, če obiskujejo lokale v mestu v času, ko ne bi smele ali če se nedostojno obnašajo.

— Natakarike in kuharice so v stalnem stiku z ljudmi, zato morajo dekleta skrbeti, da s svojim vedenjem ne kvarijo ugleda šole ali omenjenih poklicev.

— Sola je vzgojna ustanova in skrbi, da se učenci izučijo poklica, za katerega so se odločili, zato jim svetujejo, naj najprej posvetijo več pozornosti šoli in šele potem zabavam in osebnemu življenju.

POTA IN STRAŠNOST

DEŽURNI POROČAJO

KOKOSI IN ZAJCI V TUJI MALIHI — V noči na 14. maj sta se na domačijo Vinka Šušteršiča v Smarjeti vtihovala dva Cigana in ukradla deset kokosov in nekaj zajcev.

IZ KOVČKA ZMANJKALO 500 DIN — Mirnopečanka Jožeta Makše je pred kratkim hranila sklenjen kovček v novomeškem hotelu METROPOL. Ko ji je sovačan kovček prinesel iz mesta, je ugotovila, da je iz njega zmanjkalo 500 din. Kdo se je polastil denarja, še ni ugotovljeno.

GUMBERCAN OB MOPED — Peter Penca iz Gumberca je 14. maja parkirali blizu Drenikove gostilne v Gotni vasi moped, vredno okoli 2.000 din. Ko se je hotel zvečer odpeljati, vozila ni bilo več. Kdo mu ga je odpeljal in kam, še ni ugotovljeno.

IZ KLETI UKRADLI MOTORNO ŽAGO — 13. maja je Janez Zlogar iz Bušinj vasi ugotovil, da so mu iz kleti ukradli ročno motorno žago, vredno okoli 2.800 din. Kje je žaga, še ne vedo kljub preiskavi.

ISKAL DENAR, ZLOMIL KLJUČAVNICE — 12. maja je bil vlogilec v hiši Marije Nade v Gornjem Mokronogu. Noto je vlezal skozi kuhinjsko okno, nato pa je preiskal in razmetel vse prostore. Odlomil je nekaj ključavnic, s katerimi so bili zaklepani predali. Kljub vsemu pa denarja, ki ga je očitno iskal, ni našel. Odnosel je le žepno svetilko.

VLOM V ZIDANICO — V času od 10. do 12. maja je v nemane vlogilec na Kovačevem hribu v zidnico Alojza Jakliča iz Sentrupert. Stročje je odtrgal okno in vlezal v zidnico, odnesel več steklenic vina in jedil ter lasniko odskočeval za 280 din.

GOSPA, MLEKO KIPI — 13. maja sta prišli k Novomeškanki Ani Pirnat prosjaki dve ciganki. Ena je samotila gospo, dijalo, češ naj pazi na mleko, ki bo zdaj zdaj skipevalo, druga pa je tačas potihem odprla kuhinjsko omaro in izmaknila iz nje decarnico z 38 din in odskočevala s seboj osebni dokumenti.

TAT MU JE ODPELJAL KOLO — Slavko Cimermančič iz Stojčice je povedal milicnikom, da mu je tat 11. maja odpeljal kolo »Pony-express«, vredno okoli 1.400 din.

PRETEP PRI PUGLIJU — V Pugljevli gostilni v Zdinji vasi sta se 15. maja zvečer streljali domačin Franc Strajnar in Stane Kolenc iz Dolnje Nemške vasi. Prijatili so tu sodniku za prekrške.

STREPEL SE JE Z RECEPTORJEM — Dušan Kump iz Bralina se je 17. maja v zdravilišču Smarješke Toplice strepel z receptorjem. Zaradi tega se bo moral zagovarjati pri sodniku za prekrške.

Z AVTOMOBILA SNEK ZA VEŠNICE — 17. maja ponoči je nekdo ukradel avtomobil z osebnega avtomobila Novomeščana Alojza Sorinija. Lastnik avtomobila je tako odskočeval za 48 din.

DVA VLOMA V AVTOMOBIL — Na parkirišču pri NOVO TEKSU v Novem mestu je bilo v noči na 17. maj vlogljeno v dva osebnega avtomobila. Neznanci so ukradli rezervna kolesa in a. rodje.

Pojasnilo o obsojenih posiljevalcih

V zvezi z objavljeno vestjo »Posiljevalci obsojeni«, ki smo jo tiskali v Dolenjskem listu 14. maja 1970 na 12. strani, pojasnjujemo naslednje:

S. J., S. A. in M. M. iz Gradca pri Metliki so bili obsojeni v opisani zadevi samo pogojno, sodba pa še ni pravomočna.

Uredništvo lista

Strelna zažgala kozolec

Med nevihto 16. maja dopoldne je v Prečni udarila strelna in zažgala kozolec Ljudvika Bobnarja. Zgorel je s slamo krit podoljšek, z njim pa tudi 5 kubičnih metrov smrekovih desk in tramov, sam kozolec pa so novomeški gasilci, ki so kmalu prhiteli na pomoč, rešili. Skoda je za okoli 20.000 din.

14 mesecev za „zlato jamo“

Obračun s ponarejevalko — Plačilo za nepoštenost

Te dni je pred občinskim sodiščem v Novem mestu dobila epilog zadeva, ki je pred tremi leti razburila Novomeščane in o kateri smo pisali tudi v našem listu pod naslovom »Zlata jama na pokopališču«. 13. maja je bila končana razprava in izrečena sodba računovodkinji in blagajničarki bivšega Zavoda za upravo pokopališč, ki je bila obsojena zaradi ponarejanja in uničevanja uradnih listin.

Ko je pred tremi leti prišlo na dan, da si tričlanski kolektiv takratnega Zavoda za upravo pokopališč v Novem mestu izplačuje sumljivo visoke osebne dohodke, so se ljudje začudeno spraševali, kako je to mogoče. Toda pravilnik o delitvi osebnih dohodkov je bil tako lepo prirejen, da je vsak lahko »zaslužil« kar po 6.000 din in več na mesec. Kako tudi ne, saj je bil to pravzaprav le njihov medsebojni dogovor, da si dele denar, kakor jih je volja.

Občinska skupščina je zavod ukinila in pogrebno

službo prenesla na komunalno podjetje. Toda inšpekcijska služba je pri pregledu poslovanja ugotovila, da so bili blagajniški izdatki za 9.061,14 din večji, kot bi morali biti, in da je blagajničarka in računovodkinja Ruža Smalc račune od 1. I. 1964 do 14. IX. 1967 »popravljal« in si prisvajala denar.

Ruža Smalc je bila obtožena zaradi ponačarjanja, ponarejanja in uničevanja uradnih listin. Sodišče ji je izreklo enotno kazen 1 leto in

dva meseca strogega zapora, odvzem premoženjskih koristi v znesku 8.836,14 din in prepoved opravljanja poklica samostojne blagajničarke in računovodkinje za dobo dveh let. Sodba ni še pravomočna. Ruža Smalc se lahko pritoži na okrajno sodišče v Novem mestu.

Ponovno »LEPIS«

V poročilu o sodni obravnavi v zadevi suhorskega podjetja LEPIS izrek kazni zoper glavnega obdolženca Zvoneta Jermana ni bil povsem točno naveden. Nekdanji direktor je bil obsojen na 2 leti in 2 meseca zapora, pogojno za dobo 4 let, plačati pa mora tudi 24.543,80 din oškodovanemu podjetju IMV. V tej vsoti pa je poleg zneska, s katerim se je osebno okoristil, všteta tudi škoda, nastala z oškodovanjem upnikov.

Voznik padel pod traktor

13. maja zvečer je 26-letni Leopold Pečar, strojni tehnik iz Doljega Boštana, vozil traktor z Vrha proti domu. Na sirmem kamnitem cestišču je začel traktor poskakovati in ga voznik ni mogel več obvladati. Zaneslo ga je na levo, kjer se je prevrnil in pod seboj pokopal voznika. Pečarja so odpeljali v celjsko bolnišnico, kjer je naslednjega dne za hudimi poškodbami umrl.

Grozil z nožem

Prejšnji teden so v Novem mestu pripravili Vlada Maleševca iz Mirne peči, ki je osumljen kaznivga dejanja: 14. maja naj bi se bil vinjen vrniti domov k šestim 3 do 12 let starim otrokom in jim vsiljeval vino ter si pred njimi s kuhinjskim nožem razrezal srajco. Ko ga je poskušala svakinja pomiriti, naj bi bil z nožem stekel za njo, nazadnje pa za njo vrget tudi nož. Ko to poročamo, Maleševca preiskovalni sodnik še zaslišuje.

M. S.

ZGODILO SE JE NA BRANSKEM

Smrt zaradi dveh kamnov

Oblak je ustrelil soseda Jakošeta, ker le-ta ni hotel pobrati dveh kamnov z njegove njive — Kaj bo obtoženec v obravnavi navedel sodnikom?

28. maja bo stopil pred sodnike novomeškega okrajnega sodišča kmet Martin Oblak z Branskega pri Sentjanju. Obtožen je, da je 1. septembra lani na vaški poti nedaleč od svojega kozolca na Branskem z revolverjem na tri metre ustrelil soseda Stanca Jakošeta in tako končal njun skoraj desetletni spor. Strel v prsi je bil za Jakošeta smrten zato je kmalu po dogodku tudi umrl.

Jakoše je šel 1. septembra popoldne kot že večkrat prej z vozom na njivo. Ko je prišel do Oblakovega kozolca, je videl na poti dva večja kamna. Sklonil se je, ju pobral in vrget poleg poti na Oblakovo njivo. Oblak je vse opazoval iz svojega poslopja, nedolgo zatem pa je z revolverjem v roki preprečil Jakošetu, da bi nadaljeval pot. Zahteval je od Jakošeta, naj kamna pobere z njegove zemlje in ju vrže na pot, kjer sta bila prej. Ker ga Jakoše ni hotel ubogati, je sprožil in se hitro umaknil. Ranjeni Jakoše se je zgrudil in izkrmavel.

V preiskavi so ugotovili, da sta Oblakova in Jakošetova

Okradeni frančiškani

Ob vhodu v frančiškansko cerkev v Novem mestu je stala dalj časa 12 kg težka in okoli 80 cm visoka hrastova skrinjica z zoženim vrhom. Vanjo so ljudje metali denar za časopis, ki so ga lahko dobili poleg skrinjice. Nekega dolgo prstneža je 18. maja zamikalo, da bi denar iz skrinjice pobral, ker pa skozi ozko zarezo na vrhu ni mogel nič potegniti ven, je odnesel kar skrinjico z denarjem. Delavci javne varnosti so preiskali ves prostor okoli cerkve in večji del mesta, vendar tatu niso prišli na sled. Upajo, da se bo skrinjico posrečilo odkriti kakšnemu občanu. Domnevajo tudi, da jo je dolgo prstnež s skrinjico pobral kam na podeželje.

MAŠČEVALEC IZ GRČEVJA PRED SODNIKI

Ni je hotel samo prestrašiti

Jože Bregant se je odločil, da z razstrelivom prekine razmerje med svojo ženo in svojim dobrim prijateljem — Dober poznavalec razstreliv

Na dve leti in šest mesecev strogega zapora je okrajno sodišče v Novem mestu 14. maja obsodilo Jožeta Breganta iz Zalovič, zaposlenega v KGP Brežice. Obtožen je bil poskusa uboja svoje žene, ki ga je zapustila, hkrati pa je spravil v nevarnost še več drugih ljudi.

Bregant je letos med 5. in 17. januarjem podtaknil okoli 40 dkg kamnitit z vžgalno kapico in krajšo vžgalno vrvico v štedilniku v zidnici Alojza Vidriha v Kotih pri Srednjem Grčevju. To je naredil zato, da bi se maščeval Vidrihovim in svoji ženi Mariji Bregant, ki ga je zapustila zaradi razmerja z Alojzom Vidrihom.

Ko so 18. januarja v zidnici kurili, so bili v njej: Alojz Vidrih, Marija Bregant, Franc Baselj, Ibrahim Čoker in Zaim Dizdarevič. Nekateri od teh, med njimi tudi Bregantova žena, so se pripeljali tega dne iz Ljubljane. Nenadoma je razstrelivo v štedilniku ekplodiralo. Štedilnik je razneslo, v zidnici je nastalo razdejavanje, eksplozija pa je precej poškodovala tudi streho. Samo po srečnem naključju so ostali gostje v zidnici živi. Vidrih in Bregantova sta bila laže ranjena, prav tako Dizdarevič, medtem ko je eksplozija Čokerja hudo poškodovala.

Sodišče je ugotovilo, da gre za kaznivo dejanje po čl. 135/3 kazenskega zakonika, s tem, da je ostalo samo pri poskusu uboja. Pri izreku kazni je upoštevalo, da obtoženec ni imel slabih lastnosti, razen tega pa je ves čas, odkar ga je zapustila žena, vestno skrbel za hčerko.

Sodišče je zlasti upoštevalo razmere, v katerih se je obtoženi Bregant odločil za dejanje. Nedvomno je bil precejšen razlog za to, da je Bregant žena zapustila in odšla z njegovim dobrim prijateljem Vidrihom. Dogajalo se je tudi, da sta Breganta

Treščil v konja in obležal

11. maja zvečer se je na tretjerazredni cesti Leskovec-Krško mopedist Božidar Kučovič z Malega Kamna, ki je vozil brez luči, potem ko je prehitel tri mopediste, tako močno zaletel v konja Jožeta Čunka iz Kalč-Naklega, da je obležal. Umrl je še istega dne med prevozom v novomeško bolnišnico.

Darilo za 25-letno delo

Ob 26-letnici ustanovitve organov za notranje zadeve in 25-letnici osvoboditve je predsednik občin

Predsednik obč. skupščine Krško Jože Radej med govorom na sprejemu za delavce varnostnih organov (Foto: PM Krško)

ske skupščine Krško Jože Radej priredil 13. maja sprejem za delavce postaje milice in delavce organov za notranje zadeve pri občinski skupščini. Ob tej priložnosti je izročil darila (ročne ure) trem tovarišem, ki so v službi varnostnih organov več kot 25 let. Darila so prejeli: komandir postaje milice Krško Ignac Prijatelj, stalni dežurni na tej postaji Franc Rozman in šef oddelka za notranje zadeve pri občinski skupščini Janez Potočnik. Za izkazano pozornost se je v imenu obdarovancev zahvalil komandir PM Ignac Prijatelj.

Sprejema so se poleg jubilarov udeležili tudi načelnik UJV Celje Maks Klemenčič s sodelavci, predstavniki JLA, ZKS, SZDL, direktorji nekaterih gospodarskih organizacij in upokojeni delavci postaje milice Krško.

KRONIKA NESREČ

PIJAVSKO: TOVORNJAK SE JE PREVRNIL — 16. maja jutraj je Karel Dokler iz Celja pri srečanju z nekim vozilom v Pijavskem s tovornjakom zapeljal s ceste in se prevrnil 2 m globoko. Voznik je na srečo ušel poškodbam, medtem ko so gmočno škodo ocenili na 10.000 din.

BREŽICE: Z AVTOM TRESČIL V HISO — 16. maja dopoldne je v hišo št. 2 v Usnjarski ulici v Brežicah treščil osebni avto, ki ga je vozil Anton Švajger iz Križi, začasno na delu v Nemčiji. Gmočno škodo so ocenili na 7.000 din, ranjen pa ni bil nihče. V Usnjarsko ulico je zavil potem, ko je pred seboj zagledal več vprežnih voz, naprej pa ni mogel, ker je naproti prihajal kombi.

DOBOVA: PODRL OGRAJO — Na četrtozredni cesti v Dobovi je 11. maja popoldne Miroslav Pahor iz Pirana z osebnim avtom, ko je zaviljal proti železniški postaji, treščil v leseno ograjo na levi strani in je je 3 m podr. Škodo so ocenili na 500 din.

DRAGO TRČENJE — 16. maja ob 18.25 sta v Predgradu trčila avtomobil, ki ga je vozil Stanislav Stare iz Starega trga, in osebni avto, ki ga je vozil Pavel Kralj iz Dolge vasi. Na avtomobilu je škoda za okoli 2000 din, na osebnem avtu pa za okoli 7000 din. Poškodovan ni bil nihče.

BREŽA: PET RANJENIH V RENAULTU — 17. maja dopoldne je Ljubljancin Jože Keibel pri Brezi prehitel osebni avto, ko se je vračal na desno stran, ga je zaneslo na levo, tam pa se je renault prevrnil na bok. Voznikova žena Karolina in hči Ksenija sta dobili hujše poškodbe, voznik in sopotnika Karel in Marija Gorjanc pa lažje. Gmočno škodo so ocenili na 20.000 din.

NOVO MESTO: HUDO TRČENJE NA KRIZISCU — Branko Vovko z Rataja je 16. maja popoldne vozil tovornjak iz Novega mesta po Ljubljanski cesti proti Brilinu, ko se je po prednostni cesti od Bučne vasi pripejalja z osebnim avtom Antea Kafol. Pri trčenju je dobila Kafolova hujše poškodbe, gmočno škodo pa so ocenili na 21.000 din.

PODGRACENO: PREHITEVAL KOLONO — Mladen Mihovec iz Zagreba je 15. maja popoldne pri Podgracenu s osebnim avtom prehitel kolono avtomobilov. Ko se je naproti pripeljal z osebnim avtom Ljubljancin Albin Subastič, se je hotel Mihovec spet uvrstiti v kolono, vendar ga je zaneslo na levo stran ceste. Zadel je v Ljubljancinovo vozilo, se od tega odbil in treščil v kombi, ki ga je vozil Zagrebčan Stje.

pan Horvat. Subastičeva sopotnica Majda Milošević je bila hujše ranjena, Subastič, Mihovec in njegova sopotnica Milenka Buliga pa laže. Škodo so ocenili na 300.000 din.

KORENITKA: V SKALE IN NA STREHO — Hudo nesrečo je doživel 11. maja Turek Zija Punar, ki živi na Danskem. Ko se je z osebnim avtom peljal proti Ljubljani, ga je pri Koreniti zaneslo med skale useka, nato pa se je avto prevrnil na streho. Na srečo se vozniku ni zgodilo kaj posebnega, gmočno škodo pa je bilo za okoli 10.000 din.

TEZKA VODA: TRČENJE AVTOMOBILISTOV — Pri Dolnji Težki vodi je Ljubljancin Josip Količ 17. maja z osebnim avtom zavil na levo stran ceste in treščil v osebni avto Novomeščana Alojza Prijatelja, ki se je pripeljal naproti. Škodo je bilo za okoli 6.000 din.

CRNOMELJ: S »SKODO« V MLEČNO RESTAVRACIJO — Viktor Spelič je 17. maja v Črnomlju s »škodo« prehitel fičko, nato pa zapeljal na pločnik razbi izločeno okno mlečne restavracije in se prevrnil na streho. Gmočno škodo so ocenili na 5.500 din.

STRAZA: KO JE ČAKAL, GA JE ZADEL — Aleš Kulovec je 16. maja s fičko čakal, da bo zapeljal na prednostno cesto v Strali, ko se je vanj od zadaj zaletel Slavko Virant iz Meniške vasi. Škodo so ocenili na 4.000 din.

SKOCJAN: TRČILA STA MED SREČANJEM — 17. maja sta se na tretjerazredni cesti pri Skocjanu zaletela med srečanjem z osebnima avtomobila Anton Mikar z Jermanovoga vrha in Ivan Kotar z Broda. Škodo so ocenili na 6.000 din.

NOVO MESTO: MOTORISTO. VA NESREČA — Jože Kocjan iz Cegelnice je 15. maja peljal s tovornjakom plošče za prikolice IMV. Preden je prišel do Pogancev, je ena plošča padla na tla, zato je Franc Zagore iz Celja, ki se je pripeljal naproti, svoj osebni avto ustavil. Za njim se je pripeljal motorist Milan Jenič iz Stranske vasi, treščil v osebni avto in se hujše poškodoval.

DVOR: FICKO OBYISEL NA GRMOVJU — Valentin Erjavec z Brega pri Kočevju se je peljal 12. maja s fičko proti Kočevju. Na ovinku v Jamli je zapeljal s ceste in se prevrnil proti Kriki. Na srečo ga je zadržalo grmovje, da se ni potopil. Sopotnica Ivana Erjavec je med prevračanjem padla v vodo in dobila le laže odrgnine. Škodo so ocenili na 4.500 din.

Porazi na vsej fronti

V tem kolu so vse dolenjske odbojarske ekipe razobesile črne zastave. Vse štiri so doživle poraze. Najbolj so se trudili Novomeščani, ki bi skoraj presenetili Črnuče. Trehanjci so klonili doma pred Kamnikom, Kočevarji pa že teden prej v srečanju z Mariborom. Brezaniška dekleta res niso mogla doseči kaj več v srečanju z odlično ekipo Maribora.

Sava (Črnuče) : Novo mesto 3:2

Malo je manjkalo, pa bi pomlajena ekipa novomeških odbojkarjev presenetila tretje uvrščeno Savo. Novomeščani so vodili že z 2:1, vendar so se ob koncu srečanja Črnučani bolje znašli in zmagali.

Novo mesto: Goleš, Penko, Lapajne, Jenko, Koprivnik, Graberški, Weiss, Somrak in Kovačič.

Brestanica : Maribor 0:3

Vodilna ekipa Maribora je brez večjih težav porazila žilave Brestančanke s 3:0. Domačinke so bile najboljše zmage v drugem setu. Pri Brežčankah je bila najboljša Marinka Fila.

KEMOOPREMA (Tr.) : Kamnik 1:3

Odbojkarji Trebnjega se na nedeljski tekmi niso mogli močneje upirati močnemu Kamniku, ki je v zelo dobri formi in se osira po mestih pri vrhu prvenstvene lestvice. V prvem nizu so v igri s težko, mokro žogo v deževnem vremenu sicer zanesljivo zmagali, kajenje pa so obično popustili in s tehnično boljšimi gosti srečanje izgubili z rezultatom 1:3 (10. - 7.

ODBOJKA

— 6, — 10. Pred blizu 150 gledalci je srečanje zelo dobro vodil sodnik Debevo iz Postojne. M. L.

Kdaj, kje, kdo?

Nogometaši Celulozarja bodo imeli v gosteh Kovinarja iz Stor. V Ljubljanski conski ligi bodo srečanja Mirna : Domžale, ELAN : Kamnik, Bela krajina : Induplati in Litija : Odred. Danes bo v Brežicah srečanje za pokal maršala Tita med Brežčankami in Rudarjem s Senovga. V okviru celjske nogometne podzveze bo v nedeljo v Brežicah srečanje med Brežčankami in Šoštanjem. V okviru republiške rokometne lige bo v Ribnici gostoval Tržič, Brežice pa v Slovenj Gradcu. Dekleta iz Brežic bodo gostovale v Murski Soboti. V dolenjski rokometni ligi bodo v nedeljo naslednja srečanja: BELT : Sevnica, Leskovec : Cerklje in Rudar B : Novo mesto. V republiški odbojarski ligi bodo naslednja srečanja: Maribor : Novo mesto, Trebnje : Sava in Gaberje : Kočevje. Dekleta iz Brestanice gostujejo v Celju.

Na sliki: najboljši mladi šahisti s prvenstva v Kočevju (Foto: J. Primo)

EKIPNO PIONIRSKO PRVENSTVO SLOVENIJE

Velik uspeh dolenjskih ekip

Starejši pionirji iz Kočevja so se uvrstili na državno prvenstvo

ATLETIKA

gimn.) 41.8; 1000 m — 1. Bučar 2:51.3, 2. Mirt (oba gimn.) 2:55.2; 4x100 m — 1. Gimnazija (Hribernik, Pekolj, Zibert, Solak) 51.7; višina — 1. Weiss 1.65, 2. Kovačič (oba gimn.) 1.60; daljina — 1. Solak 6.04, 2. Kovačič (oba gimn.) 6.00; krogla — 1. Grizija PKS Crn. 13.76, 2. Jenko (Gimnazija) 11.65. Ekipna uvrstitev — 1. Gimnazija (N. m.) 7.582, 2. ESS 4.271, 3. PKS Crnomelj 2.611.

Srednješolke: 1. Gazvoda (gimn.) 13.1, 2. Radanović (SMS) 14.0; 600 m — 1. Kragelj (ESS) 1:52.3, 2. Perše (SMS) 1:54.1; 4x100 m — 1. Gimnazija (Henigman, Plevnik, Zelnik, Gazvoda) 57.8; daljina — 1. Saje 4.80, 2. Baje (oba gimn.) 4.60; višina — 1. Pauko (gimn.) 1.46, 2. Lužar (ESS) 1.35; krogla — 1. Katern (SMS) 9.18, 2. Bašelj (Gimn.) 9.12; ekipno — 1. Gimnazija 5.845, 2. ESS 4.773, 3. SMS 4.764 in 4. BETI (Metlika).

Sajetova — republiška prvakinja

V finalu atletskega pokala Slovenije za starejše mladince in mladinke potekalo nedeljo v Celju so mladi Novomeščani v ekipni konkurenci med fanti zasedli peto mesto, pri dekletih pa šesto. Največ je dosegla Vesna Saje, ki je osvojila prvo mesto v kopju. Po hvalno lahko tudi Gazvodo in Dragas, ki sta osvojila drugi mesti. Nekaj najboljših rezultatov: mladinci — 100 m: 4. Dragas 11.6; daljina — 5. Blažič 5.88; krogla — 5. Možina 10.00; kopje — 2. Dragas 54.76; 4x100 m — 3. Novo mesto 46.3. Dekleta — 60 m: 2. Gazvoda 7.8; 100 m — Gazvoda 12.9; kopje — 1. Saje 31.62 itd.

NOGOMET

Žalec : Brežice 1:4
Brežičani so z dobro igro nadigrali Žalčane in po dolgem času pošli zaslužen zmagi.
V. PODGORSEK

Rudar : Ljubno 3:0
Nogometna tekma v CNP med Rudarjem in Ljubnim ni bila odigrana, ker so gostje srečanje predali s 3:0.
J. KODELJA

Kamnik : Bela krajina 1:5
Belokranjci so dosegli še eno visoko in prepričljivo zmago. Z zadnje uvrščeno Kamnikom so zmagali s 5:1. Strelec za Belo krajino: Weiss, 2. Petrovič, Maurin in Englaro.
T. LATERNER

Mirna : Elan 0:0
Derbi dolenjskih nogometašev se je proti pričakovanju končal brez zmagovalca. Gostje so prednjačili s tehnično boljšo igro, domačini pa s izredno borbenostjo. Pričložnosti za zadetek je bilo precej, posebno na strani Mirenčanov. Najuspešnejši mož na igrišču je bil sodnik Nikolič.
A. TRATAR

Polzela : Partizan (Sevnica) 2:1
Nogometaši sevnškega Partizana so v gosteh tesno izgubili z vodilno Polzeljo. Srečanje je bilo zanimivo, domači so se bolje znašli in zaslužen zmagali z 2:1.
J. BLAS

NOVO MESTO — V petem in šestem kolu dolenjske kegjske lige so bili doseženi naslednji rezultati: Lunkja : Iskra 270:316, PIONIR — Zeleničar 429:366, Partizan (Zbk.) — Vseh devet 298:311, Krško — KRKA 364:293, Vseh devet — Rudar 272:420, Zeleničar — Partizan (Zbk.) 375:318, ISKRA — Pionir 324:358. (B. D.)

ŠAH

Gaja pri Mariboru (16 točk), 2. Zaoukovje (14.5).

Nagrade za najboljši tri ekipe v vsaki skupini so prispevali TRIKON Kočevje, TEKSTILANA Kočevje, Republiška šahovska zveza in ZPM Kočevje.

Skupno je na prvenstvu nastopilo 33 ekip s 165 pionirji in pionirkami (skupaj z rezervami). Moštvo starejših pionirjev iz Kočevja, ki so nastopili v postavi Bojan Mohar, Mirko Čuk, Dušan Blatnik, Marko Vžjak in Drago Bokan, se je uvrstilo na državno prvenstvo, ki bo od 23. do 26. maja v Poreču, organizirajo pa ga Male novine iz Sarajeva.

J. PRIMC
Na najkrajšem turnirju za naslov prvaka Krmelja je med 12 udeležencev v odstotnosti Stribarja zmagal Debelak z 9 točkami. Sledijo: Silbija 8, F. Kos in Perhaj 7,5 itd. (B. D.)

KRMELJ — Na majskem hitropoteznem turnirju za naslov prvaka Krmelja je med 12 udeležencev v odstotnosti Stribarja zmagal Debelak z 9 točkami. Sledijo: Silbija 8, F. Kos in Perhaj 7,5 itd. (B. D.)

KRMELJ — Na majskem hitropoteznem turnirju za naslov prvaka Krmelja je med 12 udeležencev v odstotnosti Stribarja zmagal Debelak z 9 točkami. Sledijo: Silbija 8, F. Kos in Perhaj 7,5 itd. (B. D.)

KRMELJ — Na majskem hitropoteznem turnirju za naslov prvaka Krmelja je med 12 udeležencev v odstotnosti Stribarja zmagal Debelak z 9 točkami. Sledijo: Silbija 8, F. Kos in Perhaj 7,5 itd. (B. D.)

KRMELJ — Na majskem hitropoteznem turnirju za naslov prvaka Krmelja je med 12 udeležencev v odstotnosti Stribarja zmagal Debelak z 9 točkami. Sledijo: Silbija 8, F. Kos in Perhaj 7,5 itd. (B. D.)

KRMELJ — Na majskem hitropoteznem turnirju za naslov prvaka Krmelja je med 12 udeležencev v odstotnosti Stribarja zmagal Debelak z 9 točkami. Sledijo: Silbija 8, F. Kos in Perhaj 7,5 itd. (B. D.)

KRMELJ — Na majskem hitropoteznem turnirju za naslov prvaka Krmelja je med 12 udeležencev v odstotnosti Stribarja zmagal Debelak z 9 točkami. Sledijo: Silbija 8, F. Kos in Perhaj 7,5 itd. (B. D.)

KRMELJ — Na majskem hitropoteznem turnirju za naslov prvaka Krmelja je med 12 udeležencev v odstotnosti Stribarja zmagal Debelak z 9 točkami. Sledijo: Silbija 8, F. Kos in Perhaj 7,5 itd. (B. D.)

KRMELJ — Na majskem hitropoteznem turnirju za naslov prvaka Krmelja je med 12 udeležencev v odstotnosti Stribarja zmagal Debelak z 9 točkami. Sledijo: Silbija 8, F. Kos in Perhaj 7,5 itd. (B. D.)

KRMELJ — Na majskem hitropoteznem turnirju za naslov prvaka Krmelja je med 12 udeležencev v odstotnosti Stribarja zmagal Debelak z 9 točkami. Sledijo: Silbija 8, F. Kos in Perhaj 7,5 itd. (B. D.)

KRMELJ — Na majskem hitropoteznem turnirju za naslov prvaka Krmelja je med 12 udeležencev v odstotnosti Stribarja zmagal Debelak z 9 točkami. Sledijo: Silbija 8, F. Kos in Perhaj 7,5 itd. (B. D.)

KRMELJ — Na majskem hitropoteznem turnirju za naslov prvaka Krmelja je med 12 udeležencev v odstotnosti Stribarja zmagal Debelak z 9 točkami. Sledijo: Silbija 8, F. Kos in Perhaj 7,5 itd. (B. D.)

KRMELJ — Na majskem hitropoteznem turnirju za naslov prvaka Krmelja je med 12 udeležencev v odstotnosti Stribarja zmagal Debelak z 9 točkami. Sledijo: Silbija 8, F. Kos in Perhaj 7,5 itd. (B. D.)

KRMELJ — Na majskem hitropoteznem turnirju za naslov prvaka Krmelja je med 12 udeležencev v odstotnosti Stribarja zmagal Debelak z 9 točkami. Sledijo: Silbija 8, F. Kos in Perhaj 7,5 itd. (B. D.)

KRMELJ — Na majskem hitropoteznem turnirju za naslov prvaka Krmelja je med 12 udeležencev v odstotnosti Stribarja zmagal Debelak z 9 točkami. Sledijo: Silbija 8, F. Kos in Perhaj 7,5 itd. (B. D.)

KRMELJ — Na majskem hitropoteznem turnirju za naslov prvaka Krmelja je med 12 udeležencev v odstotnosti Stribarja zmagal Debelak z 9 točkami. Sledijo: Silbija 8, F. Kos in Perhaj 7,5 itd. (B. D.)

KRMELJ — Na majskem hitropoteznem turnirju za naslov prvaka Krmelja je med 12 udeležencev v odstotnosti Stribarja zmagal Debelak z 9 točkami. Sledijo: Silbija 8, F. Kos in Perhaj 7,5 itd. (B. D.)

KRMELJ — Na majskem hitropoteznem turnirju za naslov prvaka Krmelja je med 12 udeležencev v odstotnosti Stribarja zmagal Debelak z 9 točkami. Sledijo: Silbija 8, F. Kos in Perhaj 7,5 itd. (B. D.)

KRMELJ — Na majskem hitropoteznem turnirju za naslov prvaka Krmelja je med 12 udeležencev v odstotnosti Stribarja zmagal Debelak z 9 točkami. Sledijo: Silbija 8, F. Kos in Perhaj 7,5 itd. (B. D.)

KRMELJ — Na majskem hitropoteznem turnirju za naslov prvaka Krmelja je med 12 udeležencev v odstotnosti Stribarja zmagal Debelak z 9 točkami. Sledijo: Silbija 8, F. Kos in Perhaj 7,5 itd. (B. D.)

KRMELJ — Na majskem hitropoteznem turnirju za naslov prvaka Krmelja je med 12 udeležencev v odstotnosti Stribarja zmagal Debelak z 9 točkami. Sledijo: Silbija 8, F. Kos in Perhaj 7,5 itd. (B. D.)

KRMELJ — Na majskem hitropoteznem turnirju za naslov prvaka Krmelja je med 12 udeležencev v odstotnosti Stribarja zmagal Debelak z 9 točkami. Sledijo: Silbija 8, F. Kos in Perhaj 7,5 itd. (B. D.)

KRMELJ — Na majskem hitropoteznem turnirju za naslov prvaka Krmelja je med 12 udeležencev v odstotnosti Stribarja zmagal Debelak z 9 točkami. Sledijo: Silbija 8, F. Kos in Perhaj 7,5 itd. (B. D.)

KRMELJ — Na majskem hitropoteznem turnirju za naslov prvaka Krmelja je med 12 udeležencev v odstotnosti Stribarja zmagal Debelak z 9 točkami. Sledijo: Silbija 8, F. Kos in Perhaj 7,5 itd. (B. D.)

KRMELJ — Na majskem hitropoteznem turnirju za naslov prvaka Krmelja je med 12 udeležencev v odstotnosti Stribarja zmagal Debelak z 9 točkami. Sledijo: Silbija 8, F. Kos in Perhaj 7,5 itd. (B. D.)

KRMELJ — Na majskem hitropoteznem turnirju za naslov prvaka Krmelja je med 12 udeležencev v odstotnosti Stribarja zmagal Debelak z 9 točkami. Sledijo: Silbija 8, F. Kos in Perhaj 7,5 itd. (B. D.)

KRMELJ — Na majskem hitropoteznem turnirju za naslov prvaka Krmelja je med 12 udeležencev v odstotnosti Stribarja zmagal Debelak z 9 točkami. Sledijo: Silbija 8, F. Kos in Perhaj 7,5 itd. (B. D.)

KRMELJ — Na majskem hitropoteznem turnirju za naslov prvaka Krmelja je med 12 udeležencev v odstotnosti Stribarja zmagal Debelak z 9 točkami. Sledijo: Silbija 8, F. Kos in Perhaj 7,5 itd. (B. D.)

KRMELJ — Na majskem hitropoteznem turnirju za naslov prvaka Krmelja je med 12 udeležencev v odstotnosti Stribarja zmagal Debelak z 9 točkami. Sledijo: Silbija 8, F. Kos in Perhaj 7,5 itd. (B. D.)

Šport

Od tu in tam

NOVO MESTO — Pričelo se je nogometno prvenstvo v okviru dolenjskih športnih iger. Po dveh nepopolnih kolu so bili doseženi naslednji rezultati: NOVOLES — KRKA 2:1, Družbene službe — ISKRA (N. m.) 7:3, PIONIR — ISKRA (Zbk.) 3:0, ISKRA (Novo mesto) — NOVOTEKS 0:2, ISKRA (Zbk.) — Družbene službe 4:5, KRKA — PIONIR 3:0, IMV — NOVOLES 3:0, ELA — KREMEN 5:3, ISKRA (Sentrnel) — Prosveta 4:5. (J. M.)

CRNOMELJ — V odbojarskih srečanjih v okviru dolenjskih športnih iger so bili doseženi naslednji rezultati: Semič — BELT B 2:1, Obrtniki — ISKRA 2:0, BELT — ISKRA 2:0, Obrtniki — BELT 2:0. Zmagali so obrtniki, čeprav niso nastopili s najmočnejšo postavbo. (A. L.)

VELIKE LASCE — Na občinskem spomladanskem prvenstvu v krosu so izmed velikolaških šolarjev dosegli največ uspeha pionirke, ki so se uvrstile na boljša mesta, čeprav niso bile v svojih skupinah prve. Rezultati krajevo, da imajo zaradi naporne poti v šolo in obilice domačega dela dobro vzdržljivost in bi s nekaj vaje lahko dosegle še boljše uspehe. (L. S.)

RIBNICA — V nedeljo, 10. maja, je občinska Zveza za telesno kulturo v Ribnici priredila tradicionalni pohod ob ščiti, ki se je med vojno prepletala okoli okupirane Ribnice. Obenem so počastili spomin na 25-letnico osvoboditve mesta. Isti dan so priredili tudi tradicionalni TEK ZMAGE v počastitev dneva osvoboditve. V obeh prireditvah je sodelovalo 93 ekip s 360 udeleženci. Tako množično udeležbo na teh prireditvah v Ribnici še ni bilo. Vse ekipe pri spomladanskem pohodu so prejele posebna spominska priznanja s navedbo imen vseh udeležencev v posameznih ekipah. Val tisti, ki so tekli v TEKU ZMAGE in osvojili prva mesta, so prejeli prehodne pokale. (P. L.)

CRNOMELJ — Pred kratkim je bilo v Crnomlju občinsko prvenstvo osnovnih šol v krosu. Nastopili so mlajši in starejši pionirji ter mlajše in starejše pionirke osnovnih šol in Adlesičev, Crnomlja, Dragatusa in Vinice. Rezultati: mlajše pionirke (400 m) — 1. Golebič (Crnomelj), 2. Tomažič (Vinica), 3. Simec (Crnomelj); ekipno — 1. osnovna šola Crnomelj. Starejše pionirke (500 m) — 1. Veselič 2. Gorše (oba Crnomelj), 3. Kapš (Semič); ekipno — OŠ Crnomelj. Mlajši pionirji — (500 metrov) — 1. Hudelja, 2. Kobe (oba Vinica), 3. Vrščaj (Crnomelj); ekipno — 1. OŠ Vinica. Starejši pionirji (600 m) — 1. Baumgartner (Crnomelj), 2. Plut (Semič), 3. Zagar (Crnomelj); ekipno — 1. OŠ Crnomelj. Trije prvouvrščeni so prejeli od ObčZTK Crnomelj lične diplome. (M. C.)

KOSTANJEVICA — Osnovni organizaciji Zveze gluhih iz Novega mesta in Krškega sta priredili proteklo nedeljo tekmovalcev v streljanju s zračno puško. Tekmovali so posamezniki in ekipe. Med ekipama je bila zmagovalca krška strelska družina, med posamezniki sta bila najboljša Franc Kren (N. m.) in Franc Plazar (Krško). Tretje in peto mesto sta osvojila ravno tako člana iz Krškega, četrto pa član novomeške ekipe. (A. R.)

KRSKO — 27. junija bodo v Krškem delavske športne igre rodnih skupnosti Slovenije. Več kot 140 tekmovalcev se bo merilo v šahu, streljanju, plavanju, balinanju, kegljanju, namiznem tenisu, odbojki, rokometu in malem nogometu. (L. H.)

BREŽICE — Na občinskem pionirskem prvenstvu v rokometu je sodelovalo 10 ekip. V obeh konkurencah so zmagali rokometarji s osnovne šole bratov Ribarjev iz Brežic. (V. P.)

NOVO MESTO — Na odbojarskem prvenstvu dolenjskih srednjih šol sta nastopili samo dve moški ekipe. V edinem srečanju so novomeški gimnazijci porazili Crnomalčane s 3:0. (A. L.)

CRNOMELJ — Pričelo se je mladinsko prvenstvo v malem nogometu in rokometu v počastitev praznika mladosti. V nogometu so bile odigrane naslednje tekme: gimnazija A — PKS B 5:3, garnizija B — trgovci 3:1, BELT A — IMV 6:0, BELT B — garnizija A 3:0, gimnazija B — PKS A 4:2. V rokometu pa sta bili odigrani samo dve tekmi. Garnizija — PKS 24:14 in BELT — garnizija 28:19. Finalne tekme v malem nogometu bodo na sporedu v soboto popoldne na igrišču pred gimnazijo. V nedeljo bo izvedeno še prvenstvo v šahu in atletiki. (T. L.)

SENOVO — Na Senovem je bila v nedeljo prijeteljska nogometna tekma med Rudarjem in vojaki iz garnizije Cerklje, zmagali so Senovčani s 6:5. Strelec za Rudarja: Gasar 3, Pleterski 2 in Gaber 1. (J. K.)

Frizerko pogrešajo

Zenske v Globokem in okolici želijo, da bi v kraju spet imeli frizerko. Od kar je lani odšla, morajo v Brežice, vendar tam ne pridejo zlepa na vrsto. Menijo, da bi bilo dovolj, če bi frizerka iz katerega drugega kraja prihajala v Globoko vsaj dvakrat na teden. Mnogim bi bilo to zelo dobrodošlo, kajti če hočejo v Brežice, morajo iskati varstvo za otroke drugod.

Prisrčen nastop mladih glasbenikov

Letošnja javna produkcija učencev glasbene šole Brežice je navdušila starše in druge poslušalce. Nastopilo je blizu 50 učencev, ki so zastopali prav vse oddelke. Program je bil izredno pester in čeravno je trajal precej dolgo, so mu poslušalci z veseljem sledili. Nastop je pokazal, da imajo Brežice veliko glasbenega naraščanja in možnosti za pozivitev glasbenega življenja.

RADIO BREŽICE

PETEK, 22. MAJA: 16.00-16.10 Napoved programa in poročila — 16.10-16.25 Nove plošče RTB — 16.25-16.50 Politika pod geslom — veroljupost (komentar) — 16.50 do 17.00 NAJPOPLIOT — Najraje jih poslušate — 17.00-17.10 — Obvestila in reklame — 17.10-18.00 Glasbena oddaja: Izbrali ste sami.

NEDELJA, 24. MAJA: 10.30 Domače zanimivosti — Maj, mesec mladosti — Anton Krušnik: Okrasimo okna, balkone in predvrt s cvetličami! — Zasebni kmetovalci o problemih kmetij (reportaža) — Za naše kmetovalce: Jože Vovk — Zasedba črne ribice — Minut s pevcom Rafkom Irgličem — Iz naših krajevskih skupnosti — Obisk v Globokem. — Obvestila, reklame in spored kinematografov. 12.30 Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 26. MAJA: 16.00-16.15 Napoved programa in srečanje z ansambli Borisa Kovačiča — 16.15-17.15 Poročila — Svetujemo vam — Jugoton vam predstavlja — Kaj prinaša nova številka Dolenjskega lista — Iz naše glasbene šole — Tedenski športni pregled — Obvestila, reklame in pregled filmov — 17.15-18.00 Mladinska oddaja — Pri mladih iz šole »Bratov Ribarjev« v Brežicah.

Šest nagrad za živinorejce

Sklad za pospeševanje kmetijstva je pripravil šest nagrad za tiste živinorejce, ki bodo na razstavi 14. junija v Brežicah imeli najboljšo plemensko živino. Prva nagrada je 1000 din, vsota vseh šestih nagrad pa znaša 3.200 dinarjev. Za najboljšo plemensko kravo do mace vzreje je predvidena premija 400 dinarjev. Vsak rejec, ki bo pripeljal živino na razstavo, bo dobil 30 dinarjev za povrnitev stroškov.

NOVO V BREŽICAH

■ **V PONEDELJEK SE JE SEŠTAL** organizacijsko-tehnični odbor za pripravo izseljenškega srečanja v Cateških Toplicah. Odbor deluje pri občinski konferenci Socialistične zveze. Na seji so se člani dogovorili za pripravo, ki privede, vključujoč organizacije bodo zagotovile nemoten potek gostinskih in drugih storitev.

■ **105 PRIJAVLJENCEV ZA ZBOR AKTIVISTOV.** V Dolenjskih Toplicah bo 7. junija zbor aktivistov, ki ga bo, sodeč po dosedanjih prijavah, obiskalo najmanj 105 aktivnih borcev narodno osvobodilne boja. Osem krajevnih organizacij SZDL prijavljajo, da pošljo. Morale bodo pohiteli.

■ **PRED DNEVI SE JE SEŠTAL** UPRAVNI ODBOR turističnega društva iz Brežic. Slenili je poskrbeti za ureditev okolja v novem naselju in vzbuditi pri mesecnih zanimanju za urejanje mesta, zlasti za ureditev kopališča ob Krki. Turistično društvo bo svoje akcije izpeljalo s sredstvi iz članarine in ob pomoči občinske Turistične zveze. K so-

Na železniški postaji v Brežicah so zastavili delo s polno paro. Urediti nameravajo perone in do konca obnoviti postajno poslopje. (Foto: Jožica Teppey)

S SEJE OBCINSKE SKUPŠČINE V BREŽICAH

Za vsako potezo večja odgovornost

Lanski dosežki v prihodnje ne bodo zadovoljevali vseh novih potreb

Brežiški odborniki so se minuli teden lotili ocenjevanja uspehov lanskega letnega gospodarjenja v občini. Ugotovili so, da je bil končni predznak gospodarjenja sicer pozitiven, pa vendar ne do meje, ki bi opravičevala večji optimizem za letos.

Skupni dohodek je narasel sicer za nekaj več kot 14 odstotkov, na drugi strani pa iz dneva v dan naraščajo cene številnih proizvodnih in potrošnih dobrin, delovni sili itd. Skupen rezultat teh vse prej kot ugodnih gospodarskih pojavov je ta, da so pri večini podjetij na območju brežiške občine skladi izčrpani, sredstva za investicije za razširjeno reprodukcijo od drugega pa si le s težavo utirajo pot. Vse to seveda zmanjšuje možnosti za hitrejši gospodarski razvoj, in tako vse kaže, da se bomo morali sprijazniti s tem, da bo imel atribut manjše razvitosti še lep čas domičil tudi v brežiški občini.

Kljub temu pa dogodki zadnjih mesecev vlivajo tudi nekaj upanja brežiškemu gospodarstvenikom. Pred kratkim je nekaj brežiških podjetij dobilo kredite, s katerimi si bodo izboljšali delovne pogoje, počasi se uveljavljajo tudi integracijski procesi, nekaj podjetij bo povečalo ali na novo odprlo svoje obrate na našem področju. Tako se kljub številnim težavam le izboljšujejo pogoji gospodarjenja in

treba se bo lotiti njihovega izkoriščanja z dobro pripravljenimi in preverjenimi prijemmi, posebno še, če upoštevamo, da se ne bomo mogli izogniti nekaterim nevarnostim, ki jih prinaša naš neuravnoteženi gospodarski razvoj. Seveda se ob vsem tem močno povečuje odgovornost za sleherni gospodarski odločitev, ki naj bi ne bila samovoljna poteza po lastnem preudarku posameznega gospodarstvenika.

Pozneje so odborniki razpravljali še o problemih zaposlovanja ter sprejeli nekaj odločitev, med njimi od-

lok o povečanju maloprodajne cene mleka, povečanju minimalnih nagrad vajencev, določili so okvirni delovni čas za nekatere obrtne obratovalnice ter potrdili pravilnik o dodeljevanju stanovanj občanom. Po skupščinski seji je delo nadaljeval zbor delovnih skupnosti, ki je pregledal poročilo komisije za spremljanje prehoda na 42-urni delovni teden in razpravljalo o nekaterih težavah, ki se v zvezi s tem pojavljajo pri posameznih delovnih organizacijah.

K. S.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Ivanka Potokar iz Skopje — Ivanko, Ana Pipah iz Sel — dečka, Ivana Tomše iz Kraske vasi — Milana, Terezija Vebič iz Orca — Bojana, Anica Jančič iz Hraštine — dečka, Marija Pirc iz Armeškega — Damjana, Ivanka Seme iz Brežic — dekle in Radmila Babič iz Bregane — Majo. — Čestitamo!

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici:

Vinko Bašič inval. upokojenec iz Cateša, si je pri delu na njivi poškodoval levo nogo; Slavo Gotlibič, gospodinja iz Ledine, je nekdo napadel in ji poškodoval glavo; Jožica Kovačič, gospodinja iz Brežic, je padla v stanovanju in si poškodovala levo nogo; Majda Milošević, uslužbenka iz Ljubljane, si je pri prometni nesreči poškodovala glavo.

Novi dom JLA včeraj odprt

V Brežicah so 20. maja v prisotnosti številnih gostov odprli novi dom Jugoslovanske armade, ki stoji nad grajskim parkom. S tem so se začele slovesnosti v počastitev dneva vojnega letalstva. Zvečer je bil v novi kino dvorani koncert velikega orkestra zagrebške garnizije.

Novi dom je zelo prostoren. Ima lastno telovadnico, dvorano za prireditve, klubske sobe, knjižnico in čitalnico, gostinski lokal in še več drugih prostorov za razne oblike družabnega življenja.

Trdni obeti za lepše mesto

Hortikulturno društvo v Brežicah je bilo šele ustanovljeno, pa ima pred seboj že bogat program za maj in junij. 7. junija bo priredilo društvo za članke izlet v Celje in Velenje.

Za ogled obeh mest je med člani veliko zanimanja. V okviru sklada za pospeševanje kmetijstva pri občinski skupščini bo društvo priredilo razstavo kaktusov. Sodelovali bodo člani iz Brežic, v goste pa so povabili tudi znanega gojitelja kaktusov iz Seče pri Portorožu, vrtnarja Grašica. Ta bo 19. junija zvečer prikazal film iz življenja kaktusov.

Z društvom so se že povezali nekateri hišni sveti, ki so pripravljeni tudi sami prispevati sredstva za ureditev okolice. Pri tem naj bi sodelovali komunalno podjetje, turistično društvo in posamezniki. Za mesto Brežice je ta skupna akcija veliko pomenila, saj je zlasti novo naselje v tem pogledu zelo zapuščenost.

V torek, 26. maja, priredi društvo predavanje o gojenju poletnih cvetlic, o presajanju trajnic in iglavcev v mesecu avgustu. Predavanje bo ponazorjeno z diapozitivi. Odbor bo članom poročal o dosedanjem delu in načrtih za prihodnje mesece.

ANTON KRUSNIK

Vsem še enkrat hvala!

Krvodajalci so se tokrat zares izkazali

Razočaranja iz preteklih let so bila pozabljena ob izredno dobrem odzivu občanov v krvodajalski akciji, ki je bila 11. in 12. maja v Brežicah. Na odzvem krvi je prišlo v zdravstveni dom tokrat 366 prostovoljcev, od tega 105 takih, ki so prvič darovali kri.

Veliko je bilo gospodinj s podeželja (51). Prišle so iz krajev, od koder prejšnje čase ni bilo odziva. Med darovalci je bilo sedem upokojencev, 12 kmetov, največ pa zaposlenih. Najboljši je bil kolektiv obrata IMV Novo mesto s 25 darovalci, ki predstavljajo četrtno zaposlenih. Na drugem mestu je bila KRKA s 20 darovalci, na tretjem mestu delavci občinske uprave s 12 udeleženci, Agnarija s 15 darovalci itd. Dobro spodbudo so dali zdravstveni delavci. Med njimi je bilo 20 krvodajalcev, od tega 3 zdravniki.

Med osnovnošolskimi učiteljskimi kolektivi zaslužijo posebno priznanje prosvetni delavci iz Cerkelj, saj jih je kar polovico dalo kri. Tudi lani je bil ta kolektiv med najboljšimi. Učenci šole za blagovni promet so prav tako pokazali veliko razumevanje: odzvalo se jih je 23, dijakov iz gimnazije pa osem. Med krajevnimi organizacijami RK zasluži pohvalo zlasti odbor iz Pišec z Ivanko Ostreljevo na čelu, ki je pridobil nad 30 krvodajalcev. Priznanje izrekamo na novo ustanovljeni organizaciji na Veliki Dolini, ki je zbrala 26 darovalcev.

Naj velja ta zapis kot osebna zahvala vsakemu darovalcu, pa tudi zahvala organizacijam in posameznikom za trud pri pripravi za akcijo.

OBCINSKI ODBOR RK V BREŽICAH

3 posavske občine družijo novo telo

Dokončno je prevladalo spoznanje, da je treba delati z roko v roki

15. maja se je sestal medobčinski svet ZK Posavje. Sprejel je predlog sklepa o ustanovitvi sveta posavskega občinskega organa, njegove pristojnosti in pomen.

Svet bo obravnaval vsa tista vprašanja, ki so bistvena pomena za hitrejši družbeni in gospodarski razvoj Posavja. Sem sodi predvsem

načrtovanje in usklajevanje razvoja v pokrajini. Na dnevnem red bo lahko prišlo vse, od gospodarstva, zdravstva, kulture, narodne obrambe

do zaposlovanja in sodelovanja javnih služb.

V svetu bo imela vsaka občina po sedem članov. Med njimi bodo vsakokratni predsedniki in tajniki občinskih skupščin v treh posavskih občinah, sekretarji komitejev, predsedniki občinskih konferenc SZDL, predsedniki občinskih sindikalnih svetov, predsedniki občinskih svetov združenj borcev ter predsedniki občinskih konferenc Zveze mladine.

Svet bo na prvi seji izvolil predsedujočega člana za dobo enega leta. Ta bo organiziral delo ter skrbel za uresničevanje zastavljenega programa. Sklep o ustanovitvi tega skupnega organa bo medobčinski svet ZK posredoval vsem trem občinskim skupščinam in družbenopolitičnim organizacijam.

Za Posavje pomeni to korak naprej, predvsem pa bolj organiziran in enoten pristop k stvarim, ki so pomembne za napredek tega območja. Pomeni tudi odpravljanje neskladnosti med besedami in dejanji. Novi dopolnilni medobčinski organ bo sprejemal pobude, priporočila, sklepe, stališča in predloge ter jih posredoval v občinski skupščini in v družbeno-političnem organizacijskem ustanovitvi. Cilj občin ustanovitve njihova dolžnost bo, da jih na svojih sejah obravnavajo in svoja stališča oziroma ukrepe sporočijo svetu.

Na seji je svet sprejel tudi predloge za dopolnitev tistih poglavij občinskih statutov, ki obravnavajo medobčinsko sodelovanje.

J. T.

Kaj res samo občasno filmsko prizorišče in nič več? Grad v Orešju propada, ker nima pravega gospodarja. Občinska skupščina v Brežicah zamenja najemnika zanj. (Foto: Jožica Teppey)

BREŽIŠKE VESTI

Minuli teden so se začela pripravljala dela za gradnjo nove osnovne šole v Krškem. Po štirje buldožerji rav-
najo zemljišče in pripravljajo cesto do gradbišča. (Foto: Jožica Teppey)

Za zgled mnogim šolam
Mladinski pevski zbor osnovne šole Senovo šteje 85 članov. Zadnja leta je bil zelo delaven in je sodeloval na vseh proslavah in revijah. Letos je ponovno dobil vabilo za nastop na republiški reviji v Zagorju, ki bo 29. maja. V zahvalo za triletno sodelovanje v zboru bodo percji deležni izleta v Novo Gorico. Tudi tam bodo priredili koncert.

Oglašujte v DL

Le kdo me bo popravil?

Šola na Raki je bila zgrajena leta 1903

Šola na Raki je bila zgrajena leta 1903, zato je razumljivo, da pouk v takih prostorih ne more biti najboljši. V dveh razredih so lani zamenjali pod. Učilnice so zdaj kolikor toliko urejene, vendar je pozimi težko za učitelje in za učence. Okna so že tako slaba, da peči ne morejo dovolj segreti razredov. 10.000 dinarjev bi potrebovali, da bi poletni zamenjali vsa okna in uredili fa-

sado. Prav tako bodo morali urediti stranišča in kanalizacijo.

Šola na Raki nima telovadnice. Šolsko igrišče je ob vsaki nevihti poplavljen, odplaka iz pretočne greznice bližnjega bloka pa ostane na igrišču.

Ni pa samo telovadnica ovira; učila so sicer deloma že kupili, vendar nimajo primernih prostorov za kabine. Zdaj hodi v osemletko 28 učencev. Pet učilnic ima na šoli, šesta pa je v občinski hiši, kjer je tudi krajevni urad. Kljub temu morajo poučevati v dveh izmenah, prostor v občinski hiši pa je za šolski pouk popolnoma neprimeren.

Dostikrat so že govorili, da bi prodali graščino, nune pa naj bi preselili nekam na Sremič. Graščina pa je velika in potrebna obnove. Vprašanje je, kdo bi jo kupil. S tem denarjem bi bržkone lahko dokončali dvorano. Temelji zanjo že stojijo in tudi načrti so bili narejeni na ta način, kot za družni dom na Bizelskem. Če bi te načrte uresničili, bi vsaj deloma razbremenili šolo, v kateri so pozimi tudi filmske predstave potujočega kina.

FRANC RADEJ

VSE NARED ZA GRADNJO VODOVODA

Voda - izpolnitev starih sanj

Vodovod v Kostanjevici bodo pomagali graditi prebivalci - Lahko se bodo priključili tudi vaščani sosednjih vasi: to bo ceneje

Kot vse kaže, bo letos uresničena dolgoletna želja prebivalcev Kostanjevice: do-
bili bodo vodovod. Za vodovod in kanalizacijo bodo vsi hišni lastniki prispevali najmanj po 2100 din, zraven tega pa bodo izkopali po 40 m jarka.

Računajo, da bo vodovod stal 620.000 din. Eno tretjino bo prispevala občinska skupščina Krško, drugo pa občani. Hkrati z vodovodom bodo po Kostanjevici položili tudi kanalizacijo.

V mestu je bilo doslej približno 40 zasebnih vodovodnih napeljav in vodnjakov. Prav zato ni presenetljivo, da je bilo za gradnjo vodovoda zelo veliko zanimanja, da ni bilo nasprotovanj in da so složno sgrabili za delo. Zajetje bo na »Bajnovrh«, kakor pravijo po domače hribčku nad Kostanjevico. Za vodovod bodo položili več kilometrov cevi.

Hkrati s prebivalci Kostanjevice so tudi vaščani Prekope odločili, da se bodo priključili gradnji vodovoda. Letos bodo prispevali nekaj denarja za ureditev zajetja za vodovod, že prihodnje leto pa si bodo lahko napeljali vodo v hiše. Vode bo dovolj, tako da bi se lahko kostanjeviškemu vodovodu priključili še na Dobah, Malencah, v Koprivniku, na Sli-novcah, v Karelčah in Saje-
v.

cah. Razumljivo je, da bo gradnja vodovoda cenejša, če bo sodelovalo več vasi in več prebivalcev. Takoj ko bo Dolenjska banka in hranilnica iz Novega mesta odobrila posojilo, bodo v Kostanjevici začeli delati. Upajo, da bodo prve lopate pri gradnji vodovoda zasadili še v maju.

Menda ni treba posebej razlagati, kako koristna bo gradnja kostanjeviškega vodovoda. To ne bo samo velika pridobitev za prebivalce Kostanjevice in okoliških vasi, pač pa bo lahko hitreje napredoval tudi turizem, za katerega se v tem kraju močno zavzemajo.

Vsi dosednji turistični načrti so bili namreč odvisni od reševanja dveh problemov: vode in prenočišč. Zdej ko, kot je videti, rešena preskrba Kostanjevice z vodo. Da bi Kostanjevica tudi v turističnem pogledu zažvela vsaj približno tako kot v kulturnem, bo potrebno urediti še primerna prenočišča.

J. SPLICHAL

Nova oblika samoupravljanja

V tovarni papirja v Krškem se je 15. maja sestal novoizvoljeni delavski svet. Na prvi seji so izvolili pet izvršilnih odborov, ki bodo nadomestili nekdanjo vlogo upravnega odbora.

Doslej so imeli v tovarni delavski svet podjetja, upravni odbor in 7 delavskih svetov po enotah. Razen tega sta imela oba centralna samoupravna organa le še 10 raznih komisij. Zaradi pester problematike, ki jo je obravnaval dosednji upravni odbor, ta organ večkrat ni mogel dovolj strokovno in vsestransko obravnavati vseh zadev.

V preteklih letih so se pokazale tudi slabosti pri sistemu dela, saj niso bili redki primeri, da so isto zadevo obravnavali trije organi: najprej pristojna komisija, nato upravni odbor in nazadnje še delavski svet. Ustavne spremembe omogočajo, da delovne organizacije uredijo samoupravljanje, kot jim to najbolj ustreza. Te pristojnosti so izkoristili v tovarni papirja tako, da so namesto upravnega odbora postavili poslovni odbor, odbor za razvoj in investicije, odbor za kadre in varstvo pri delu, odbor za družbeni standard, odbor za osebne dohodke, komisijo za priznanja in ocenjevanje kršitev delovnih dolžnosti ter komisijo za narodno obrambo. Vsak odbor šteje sedem članov. Hkrati z izvolitvijo odborov je delavski svet sprejel tudi podroben opis njihovih dejavnosti.

Počitniški dom brez kabin

Uprava počitniškega doma v Materadi pri Poreču že več let obljublja postavitev kabin za preoblačenje na plaži, vendar jih lani poleti še ni bilo. Kopalci, zlasti pa kopalke, želimo, da bi bila obljuba izpolnjena do sezone. Namen našega letovanja je zdravljenje in prijetno počutje, zato-
rej upamo, da to poletje ne bomo razočarali.

40.000 dinarjev za zdravljenje delavcev

Organi upravljanja v tovarni papirja v Krškem so namenili za zdravljenje delavcev v naravnih zdraviliščih 40.000 din. Enako vsoto so za zdravljenje porabili tudi v preteklem letu. Ker so analize lanskega leta zdravljenja pokazale, da je bil denar dobro investiran, so se letos lažje odločili za enak korak.

Delavci se bodo zdravili v Čateških Toplicah, v Rogški Slatini, Radenci in na Veliki planini nad Kamnikom.

Sprico starostnega sestava zaposlenih in izmenskega dela se v tovarni papirja zave-
dajo, da odmerjena sredstva za zdravljenje niso velika, računajo pa na večje razumevanje pri socialnem zavarovanju oziroma zdravstveni službi, ki iz leta v leto zmanjšuje sredstva za klimatsko zdravljenje.

50 občanov na koncertu

Slavnostnega koncerta v počastitev mednarodnega dneva Rdečega križa se je 15. maja udeležilo 50 aktivistov RK iz krške občine. Občinski odbor Rdečega križa je nekaj dni prej podelil 48 odlikovanj Rdečega križa. Prejeli so jih najpogostejše občani za dolgoletno delo v organizaciji.

Starši v tovarno, otroci na njivo

Na Raki pravijo, da imajo otroci vedno manj časa za pouk. Vse več staršev je namreč, ki so se zaposlili v tovarnah, zemljo pa so obdržali. Otroci imajo zato manj časa za učenje, saj jih ni malo, ki morajo kar pošteno delati na kmetijah. Ob koncu poletja je na Raki izdelalo osnovno šolo približno 74 odst. učencev. Čeprav so mnogi obremenjeni z obdelovanjem polj, bi radi na šoli za tiste, ki imajo slabe ocene, uvedli dodatno pomoč. Zati načrti niso uresničljivi, saj je v petih razredih še za redni pouk premalo prostora in časa.

Turistično društvo tudi v Globokem

Pred kratkim ustanovlje-
no turistično društvo v Globokem šteje že 40 članov. Za ureditev kraja kažejo vsi veliko zanimanje. Društvo je že dobilo svetovalca za ureditev nasada ob spomeniku padlim. Napovedali so tudi tekmovanje Kapelec pri urejanju kmečkih hiš.

KRŠKE NOVICE

■ **JUTRI KRVODAJALSKA AKCIJA.** Poročali smo že, da bo jutri od 6. do 15. ure v sindikalni dvorani tovarne papirja krvodajalska akcija. Občinski odbor Rdečega križa ponovno vabi občane, naj se v čim večjemu številu udeležijo odvzema krvi.
■ **NOV PREDSEDNIK.** Na prvi seji novoizvoljenega delavskega sveta v Celulozi so za predsednika izvolili Zorana Dularja, za namestnika pa Marjana Tuma. Na isti seji so izvolili namesto dosedanjega upravnega odbora pet izvršilnih odborov.
■ **NEVARNOST NA STREHI.** Kadar je vetrovno vreme - takšno pa je letos večkrat - v starem delu mesta ni varno hoditi po cesti. Strešna opoka na nekaterih hišah Valvasorjevega nabrežja in na Cesti krških žrtev je dotrajana in ob močnejšem vetru zdrobljena pada na pešce in avtomobiliste. Ustrezni organi bi morali lastnike takšnih hiš opozoriti na nevarnost. Nikoli ni prepozno!
■ **250 TISOČ DINARJEV ZA IZO-**

BRAZEVANJE. V tovarni papirja bodo letos porabili za izobraževanje delavcev 250 tisoč dinarjev. Znesek je za 30 tisoč večji od lanskega leta sredstev za izobraževanje.

■ **TEHNIČNI ZBOR.** Zveza rezervnih vojaških starešin pri občinski skupščini je preteklo nedeljo organizirala v sodelovanju s komando novomeške garnizije na Stadionu Matije Gubca tehnični zbor. Udeleženci so se seznanili s pešadijsko oborožitvijo, množično proizvodnjo, s sredstvi za rzevo in s sredstvi ABK zaščite. Kljub slabemu vremenu je prišlo na zbor 360 rezervnih vojaških starešin.

■ **SPREJEM NA SREMČU.** Predsednik občinske skupščine Jože Radej je ob dnevu varnosti povabil delavce ljudske milice na Sremič, kjer jim je priredil pri-srejem sprejem. Trem delavcem ljudske milice je v imenu občinske skupščine poklonil spominska darila za četrto stoletje zvestega službovanja.

Do sedaj še brez kopalcev

Cepprav je kopalnice v Krškem odprto že od 1. maja in je bazen napolnjen s toplo vodo. Kopalcev ni od nikoder. Prej-
nja leta so v maju imeli že velik finančni promet, v letošnjem letu pa so prodali le nekaj deset vstopnic.

Kje je vzrok za takšen padec obiskovalcev na krškem kopalnišču? Slabo vreme le delno vpliva na obisk. Veliko bolj moti kopalce neposredna bližina tovarne, ki jih posipa s premogovnim prahom, in večkratno uhajanje žvepla iz bližnjih tovarniških naprav.

Udobja na krškem kopalnišču ni več takšnega kot nekdanj. Opisane težave le potrjujejo nekatera mnenja, da krško kopalnišče ni najprimernejše postavljeno: je preblizu tovarne, težave pa so še večje, ker tehnološki proces v tovarni zahteva tudi uporabo žveplene kisline. Ta pa večkrat uhaja in so kopalci prisiljeni, da kopalnišče na hitro izpraznijo. Kdor pa mora večkrat bežati pred plinom, se zlepa ne pride več kopat v krški bazen.

Voda za več vasi

S prostovoljnim delom, prispevkom občanov v denarju, s pomočjo občinske skupščine Krško in krajevne skupnosti so na Malem Trnu začeli kopati jarko in zbiralnice za vodovod. S složnim nastopom bodo napeljali vodo na Mali in Veliki Trn, v del Apnenika in del Ardra. Za vodovod so se odločili tudi v vasi Ravni in Nemški vasi in bržkone bo tam voda pri-
tekla še letos, medtem ko vodovoda na Velikem Trnu letos verjetno ne bo mogoče dokončati.

Po boljših cestah

Ze nekaj let obnavljajo ce-
sto Veliki Trn - Črešnjice - Gornje Pijavsko. Upajo, da jo bodo letos dokončno raz-
širili in obnovili in da bodo prebivalci namesto sedanje-
slabe kolovozne ceste, po ka-
teri je še voz težko peljal, odslej imeli tako cesto, da se bodo po njej lahko vozili avtomobilisti. Denar za obno-
vo bo primaknila tudi občinska skupščina v Krškem. Prebivalci v teh krajih imajo v letošnjem načrtu še obno-
vo cest Gornja Lepa vas - Spodnje Dule in Lomno - Ve-
liki Trn.

Na Velikem Trnu bo AGROKOMBINAT iz Krškega letos začel graditi trgovino, v kateri bo vsaki človek lahko kupil vse tisto, kar potrebuje, zraven tega pa bodo uredili tudi bife. Stara trgovina sredi vasi je majhna, zato morajo po nekatere stvari prebivalci več kot 10 km daleč, v Krško ali Sevnico. Pravijo, da bodo novo trgo-
vino začeli graditi letos poleti. Nedvomno je to precejšnja pridobitev za vaščane Velikega Trna in 21 okoliških vasi. (Foto: Jože Splichal)

Sevnica precej hitreje od sosedov

Nekaj primerjav lanskega gospodarjenja treh spodnjeposavskih občin

Predvsem po zaslugi naglo se razvijajoče konfekcijske industrije ima sevniško gospodarstvo že nekaj let večje stopnje rasti, kot je republiško povprečje ali kot jih dosegajo sosedje. Za gospodarjenje v minulem letu je značilno, da so razlike med spodnjeposavskimi občinami dokaj velike in da je naraščanje gospodarskih dosežkov sevniske občine največje.

Ce natančneje pregledamo podatke o gospodarjenju posameznih podjetij sevniske občine, lahko ugotovimo, da so med njimi velike razlike, za celoto pa je le mogoče reči, da je bilo lanskega gospodarjenja zelo uspešno.

Celotni dohodek se je povečal za 20,6 odstotkov, stroški za 18,3 odst., dohodek za 24,8 odst., število zaposlenih za 7,7 odst., čisti osebni dohodki na zaposlenega za 14,0 odst. itd. Učinek teh števk resda zmanjšuje povečanje cen v tem času, vendar je poslovni uspeh očiten.

Manj razveseljive so številke, ki prikazujejo ekonomičnost poslovanja v posameznih podjetjih. Če to ekonomičnost izračunamo na podlagi razmerja med celotnim dohodkom in stroški, dobimo za vsa podjetja skupno številko, ki je le za dva odstotka večja kot leto dni prej.

Kot rečeno, je na poslovni uspeh znova zelo vplivala konfekcijska industrija, zlasti konfekcija Lisca, ki je ustvarila čez 107 milijonov dinarjev celotnega dohodka in ki je imela za tretjino večji dohodek kot leto dni prej.

Po rasti dohodka je konfekcija Jutranjka sicer prehitela Lisca, vendar je v znesku razlika še zelo velika, saj je dohodek Lisce več kot trikrat večji od Jutranjkega.

In če na koncu številke sevniskega gospodarstva primerjamo s krškimi in brežiškimi, ugotovimo naslednje. Celotni dohodek se je v sevniski občini lani povečal za 20,6 odst., v krški za 5,1, v brežiški pa za 15,3. Dohodek se je v prvi povečal za 24,8 odst. v drugi za 6,0, v tretji pa za 14,1 odst. Družbeni proizvod se je v sevniski občini povečal za 25,5 odst., v krški za 7,7 odst., v brežiški pa za 14,2 odst. Izplačani čisti osebni dohodki so bili v Sevnici večji za 21,3 odst., v Krškem za 11,0, v Brežicah pa za 14,7 odst., število zaposlenih je bilo v sevniski občini večje za 7,7 odst., v krški za 1,5 odst., v brežiški pa se je celo zmanjšalo za 1,4 odstotka.

Septembra o delu z mladino

Ko so se na spodbudo krajevne organizacije SZDL v Krmelju sestali člani mladinskega aktiva, so ugotovili, da so že mesece in mesece brez predsednika. Kljub prizadevanju občinskega mladinskega vodstva vaški aktivni povsod ne zaživijo, zato je občinska konferenca SZDL na zadnji seji sklenila, da bo po letošnjem programu dela v septembru obravnavala delo mladinskih aktivov, predvsem pa povezovanje in pomoč drugih organizacij, ki morajo mladini pomagati.

Mnogi brez predpisane izobrazbe

Po podatkih TIS je imela v minulem šolskem letu šentjanski osnovna šola najbolj pomanjkljivo kadrovsko sestabo: kar 95 odstotkov prosvetnih delavcev ni imelo predpisane izobrazbe za pouk na višji stopnji osemletke. Letos se je zasedba sicer mnogo izboljšala, vendar še vedno ne zadovoljuje. Podobno je tudi v drugih šolah, izjema je le v Sevnici, kjer je prosvetnih delavcev brez predpisane izobrazbe le še ena četrtnina. V manjših krajih predvsem pomanjkanje štanovala veliko pripomore k pomanjkanju predmetnih učiteljev in profesorjev. Za gradnjo stanovanj bi v občini potrebovali 2,35 milijona din.

VEČINA STARŠEV ZA SPREMEMBO

Brez pouka ob sobotah

Že v prihodnjem šolskem letu bodo uvedli petdnevni delovni teden s prosto soboto

V prihodnjem šolskem letu bodo vse osnovne šole lahko prešle na petdnevni delovni teden, tako dovoljuje sklep občinske skupščine, sprejet na zadnji seji 14. maja. Petdnevni delovni teden sledi tudi petdnevni teden v vseh šolah, saj ima vrsto prednosti. Tega se je zavedal republiški sekretariat za prosveto in kulturo, ko je spremembo dovolil že bližje sto šolam v Sloveniji. Ker se petdnevni teden s prosto soboto lahko uvede, če se le starši in učiteljski kolektivi s tem strinjajo, so tudi v sevniski občini izvedli anketo, v kateri so zajeli 81,5 odstotkov vseh staršev. Zanimivo so ugotovili, ki prikazujejo opredeljenost staršev. V celoti je bilo 83,5 odst. vprašanih staršev za nov delovni teden, po šolah pa so bili rezultati dokaj različni. Starši z območja šol na Bučki, Kalu in Cirkniku so bili brez izjeme za spremembo, v Tržišču na primer pa jih

Zmagovalna ekipa Novega mesta (od leve proti desni) — Vid Meršol, dr. Ivo Podergajs, Brane Suhý s prehodnim pokalom. (Foto: S. Dokl)

Novomeščani zmagovalci

V nedeljo, 17. maja, je bilo na ribniku v Krmelju tradicionalno ribiško tekmovanje za prehodni pokal »Hanža Balzerja«. V organizaciji RD »Heroj Marok« iz Sevnice je tekmovanje izredno uspelo. Med 54 tekmovalci in 15 ekipami so se najbolje odrezali Novomeščani, ki so osvojili prehodni pokal, med posamezniki pa je bil ravno tako najboljši Novomeščan dr. Ivo Podergajs. Rezultati — posamezniki: 1. dr. Podergajs (N. m.) 1975 točk, 2. Zabkar (Kostanjevica) 1632, 3. Furlan (N. m.) 990, 4. Gobeč (Brestanica) 970, 5. Lili (Zah. Nemčija) 970 itd. Ekipno: 1. Novo mesto I (dr.

Podergajs, Suhý, Meršol) 3050, 2. Novo mesto II (Branka, Berger, Furlan) 2287, 3. Kostanjevica (Zabkar, Vodopivec, Škerjanec) 2132 itd.

Posojilo za nov zdravstveni dom

Zdravstveni dom Celje je na vztrajanje sevniske občine najel milijon dinarjev posojila za gradnjo novega sevniskega zdravstvenega doma, za katerega v tej občini abirajo tudi krajevni samoprispevek. Prejšnji teden je znesek odobril kreditni odbor banke. S posojilom se je povečala možnost, da bi zelo potrebno gradnjo lahko začeli še v letošnjem letu.

SKUPŠČINA V RAZPRAVI O GOSPODARJENJU:

Le o kombinatu in STILLESU

Skupščinski sklep: kombinat mora pripraviti poročilo o izvajanju sanacijskega programa

O gospodarjenju podjetij v minulem letu, o čemer objavljamo poseben sestavek, je 14. maja razpravljala tudi občinska skupščina. V dokaj skromni razpravi je sodelovalo le nekaj odbornikov oziroma gostov.

Skupščina je potrdila poročilo službe družbenega knjigovodstva, iz katerega je mogoče ugotoviti, da je v lanskem letu gospodarstvo v povprečju doseglo zelo dobre rezultate, posebno še, če jih primerjamo s sosednjima posavskima občinama ali s celotnim slovenskim gospodarstvom. Vendar so vmes tudi nekatere delovne organizacije, ki občino zaostajajo.

Posebej so se zato zadržali pri kmetijskem kombinatu »Zasavje«, ki sicer lani ni imel izgube, pa tudi ne večjega prebitka. Na predlog odbornika Franca Ogorevca je skupščina sklenila, naj kombinat za eno prihodnjih seji pripravi poročilo o uresničevanju sanacijskega programa, v katerem bo natančneje obdelan položaj kombinata.

Skupščina je bila delo seznanjena z razmerami v Stillesu, predvsem z odnosom z ljubljanskim podjetjem Slovenijales, s katerim poslovno in tehnično sodeluje. Ker je v negotovosti gradnja novega obrata za serijsko izdelovanje stinskega pohištva, izdelovanje stinskega pohištva je skupščina sklenila, da je potrebno skurati vodstvom Stillesa temeljito pretrpeti položaj in preučiti možnosti, kako bi vendarle čimprej začeli uresničevati zastavljene načrte. Nadalje je skupščina menila, da je potrebno najti ustrezno rešitev za obrat Tehnogradnja, ki zaostaja in ne dosega želene napredka.

Na dnevnem redu so bile še druge zadeve, o katerih poročamo posebej.

Šentjanž: mraz škodoval ribezu

Ne veseli se dneva pred nočjo, pravi pregovor, in res je tako. Ribezovi nasadi pri Šentjanžu, last kmetijskega kombinata »Zasavje«, so letos zelo lepo kazali in obetali rekordno letino. Zadnji mraz ob prvomajskih praznikih je opravičil svoje: uničil je del cvetnega nastavka ribezovih rastlin, ki so v tistem času že odpirale cvetje.

RADIO SEVNICA

NEDELJA, 24. MAJA: 12.00 — Napoved programa, lokalna poročila, občinske novice in kronika — Reklame in oglasi — Dan mladosti — Naši poslušalci čestitajo o roku — Nadaljevanje igranja v sodržavljajo — Uporaba motornih žag v gospodarstvu — Popevke za nedeljsko jutro — Poročilo o delu občinskega odbora — Veterinarski napoved programa — Reklame in oglasi — Planinci in njihovi vtisi — Iz diskoteke naših poslušalcev — Nekaj o vragi — Dogodki doma in po svetu

Zvonjenje po toči

Ce bi se odborniki bolj zamislili nad posledicami osemenjevanja z zakotnimi biki, gotovo ne bi zavrnili odloka o ukrepih za pospeševanje živinoreje v sevniski občini samo zato, ker znova predvideva plačevanje skotnine za vnapij. Res je, da vsaki obrtnik ali kak drug mojster terja plačilo šele po opravljenem delu in bi bilo osemenjevanje krav in telic izjema, res pa je tudi, da je bilo v minulem letu, ko je bilo odpravljen plačevanje za vnapij, pripušeno, zakotnim bikom čez 600 plemenic. Rejec je morda res trenutno prihranil tisočaka, koliko pa bo s tem izgubila celotna živinoreja?

Ne pet — marveč deset let

O programu razvoja šolstva v sevniski občini je razpravljala na zadnji seji še občinska skupščina. Podobno kot občinska konferenca SZDL je tudi ona sprejela program, le da je obdobje gradenj novih šol ali popravila starih (za kar bo treba zbrati čez 20 milijonov novih dinarjev) zaradi omejenih možnosti raztegnila od predvidenih pet na deset let. Imenovala je tudi komisijo, ki bo odločila vrstni red gradenj in popravil ter skrbela za denar. Predsednik komisije je Jože Knez, člani pa Janko Rebernik, Ivo Pinterič, Stane Hočevar, Jelko Stojš, Jože Petančič, Franc Ogorevc, Karel Vehovar, Mišo Keršič, razen teh pa so člani tudi ravnatelj osnovnih šol.

V Krmelju 7. junija nadomestne volitve

Ker se je dosednji odbornik občinskega zbora iz 9. volilne enote, ki obsega Krmelj, Goveji dol, Kamenco in Birno vas — inž. Drago Papež preselil iz Krmelja in zaposlil v kraju zunaj občine, bodo na njegovo prošnjo v tej volilni enoti izvedli nadomestne volitve. Te volitve bodo v nedeljo, 7. junija.

Z OBČNEGA ZBORA PGD BOŠTANJ

Na vrsti je avtomobil

Člani gasilskega društva Boštanj so sklenili, da bodo zbrali denar za gasilski avtomobil

Na nedavnem občnem zboru so obravnavali svoje delo boštanski gasilci, ki so se lanskega junija ponovno osamosvojili in ločili od sevniskega društva. Ugotavljali so, da je društvo ponovno oživele. Pod vodstvom Jožeta Zavrla so sestavili gasilsko deseto, ki je pri občinskem ocenjevanju društev v B kategoriji dosegla prvo mesto.

Tolikšen uspeh so boštanski gasilci dosegli predvsem z mladimi gasilci. Tudi vnaprej bodo skrbeli za naraščanje. Na nedavnem gasilskem tečaju so izšolali tri mlade podčastnike in enega častnika, ki bodo vzgajali in vodili gasilce.

Boštansko gasilsko društvo deluje na zelo razveja-

nem območju. Vaščani hribovskih vasi so si zgradili ceste in tudi v primeru požara pričakujejo bolj učinkovito gasilsko pomoč. Ker vprega ni več dovolj hitra, so sklenili zbirati denar za nakup gasilskega avtomobila. Prostovoljni prispevki kljub dobri volji še ne bodo zadostovali, zato boštanski gasilci pričakujejo tudi občinsko pomoč.

A. Z.

Podgorje: v nedeljo izlet

Po zadnjih volitvah je v Podgorju čutili veliko prizadevanja za izboljšanje življenjskih razmer vačanov. V letošnjem delovnem programu je zajeto več kot 10 km vaških poti, ki jih bodo usposobili za prevoz z motornimi vozili. Hvalevreden je primer petih posetnikov iz zaselka Malo Podgorje, ki so razen prispevka v delu dali za izboljšanje ceste od vasi do ceste Sevnica-Planina še vsak po 1.000 novih dinarjev. Dodamo naj še, da bo krajevna organizacija SZDL priredila v nedeljo, 24. maja, izlet za člane v Logarsko dolino in Velenje. Akcij vodi poštvovalni član odbora Valentin Oblak.

Volitve in imenovanja

V regionalno komisijo za dolgoročno planiranje v Spod. Posavju je občinska skupščina na zadnji seji imenovala Jožeta Kneza, Iva Pinteriča, Julčko Sajko, Cimperška, v komisijo za izdelavo programa razvoja Staneta Kalužo in Rudija Kozjanskega, Iva Pinteriča za namestnika Karla Vehovarja in Julčko Sajko, v komisijo za pregled zaključnega računa davčnega knjigovodstva pa Anico Horjak, Franca Škrabca in Nežko Kurnik.

Hvala za pomoč!

Občinski odbor Rdečega križa Sevnica s svojimi krajevnimi organizacijami se najtopleje zahvaljuje vsem občanom in podjetjem za denarne prispevke ob tednu Rdečega križa.

SEVNIŠKI PABERKI

■ SE EN SODNIK. Na občinskem sodišču je po odhodu sodnika Dušana Breblja opravljal vse sodniške posle sam predsednik sodišča. Na razpisano mesto sodnika, ki ga sodišče nujno potrebuje, se je prijavil Anton Markelj, odvetnik iz Novega mesta. Občinska skupščina je na zadnji seji sprejela njegovo kandidacijo, pod pogojem, da bo imenovanje veljalo šele po preteku razpisnega roka, ki bo trajal še do 24. maja.

■ ZA VSE POSEBNA SOLA. V Sevnici obstajajo posebni razredi za duševno manj razvite otroke. Ker želijo, da bi se v njih šolali tudi oddaljeni otroci, jim bodo to omogočili s pomočjo rešitve pri družinah v Sevnici. Rešitev je po ugotovitvah vzgojiteljev mnogo bolj primerno kot internat. Predvideno je, da bodo družinam, ki bodo prevzele takega otroka, plačevali po 400 dinarjev na mesec.

■ RAZDELITEV POMOCI PO GORELCEM. Občinska skupščina je potrdila spremenjen predlog za razdelitev 10.000 novih dinarjev pomoči pogorelcem v sevniski občini. Sprva je bilo predvideno, da bodo ta denar dobili pogoreleci z Orehovega, pri natančnejšem pregledu pa se je izkazalo, da so nekateri drugi pomoči še bolj potrebni. 8.000 dinarjev je po novem razdeljeno Alojzu Košaku iz Dul, Mihi Jazbecu iz Zabukovja, Antonu Specu in Tereziji Florjančič z Orehovega, 2.000 din pa je prihranjeno za rezervno.

■ KAJ Z DRUŽBENO ZEMLJO? Odbornik Janez Valant je v imenu delovne skupnosti kmetijskega

kombinata na zadnji seji skupščine predložil pismena vprašanja, ki se nanašajo na izvajanje zakona o družbenih zemljiščih. Vprašanja so bila postavljena tako, kot da pri prometu s temi zemljišči ni bilo vse v skladu s predpisi. Odgovor bo dan na prihodnji seji.

■ NEBESKI ODRED. Amaterska igralska skupina iz Velenja se je v nedeljo predstavila sevniskemu občinstvu s igrano »Nebeski odred«.

■ ZDAJ SE TOZBA. Sevnisko gasilsko društvo je že nekajkrat poskušalo odpovedati gostoljubje zdravstvenemu domu, češ da prostore v gasilskem domu potrebujejo zase. Zdaj se predstavniki društva znova pritožujejo, da zdravstveni dom slabo plačuje najemnino. Vložili so celo tožbo.

■ NAJPREJ OCISTITI OKOLIČO. Ribiška družina je zaprosila za pravico upravljanja za dve parceli, na katerih je ribnik v Smarju. Na zadnji seji skupščine so odborniki sklenili, da bodo prošnjo ustregli, ko bo družina predložila ureditveni načrt. Znova so poudarjali, da je ribnik zanemarjen in kot tak ribičem ni v čast.

■ MANJSI PRISPEVEK ZA SEZONCE. Po novem bo treba od sezonekega dela plačevati le 10 odstotkov prispevka, kar je še enkrat manj kot doslej. Za olajšavo je zaprosil kmetijski kombinat, ki ima veliko sezonskega dela pri obranjanju hmelja, jabolk in ribeza. Stroški obranjanja bodo zato nekaj starih milijonov dinarjev manjši, kot bi bili sicer.

SEVNIŠKI VESTNIK

Zakaj ponekod mrtvilo?

Na bližnjih sestankih odborov KO SZDL bodo obravnavali pomembna organizacijska vprašanja

V prihodnjih dneh, od 21. do 30. maja, bodo imeli vsi odbori 18 krajevnih organizacij SZDL sestanke, na katerih se bodo pogovorili o najnujnejših nalogah v prihodnjem obdobju.

Tako je na zadnji seji sklenil izvršni odbor občinske konference SZDL, ko je obravnaval delo krajevnih organizacij in ugotavljal, da je po dokaj živahni dejavnosti v zimskih mesecih, prizadevnost organizacij zelo popustila.

Na seji so še posebej obravnavali vprašanje, kaj narediti s krajevno organizacijo SZDL v Stefanu pri Trebnju, ki že dalj časa ne kaže nikakršne aktivnosti. Mediji so, da bi kazalo v tem kraju ustanoviti podružnico krajevnih organizacij Trebnja.

Na sestankih odborov se bodo člani izvršnega odbora in konference SZDL seznanili z vzroki, ki so v posameznih organizacijah pripeljali do mrtvila. Ob tej pri-

ložnosti jim bodo posredovali tudi zgoščeno informacijo o vsebini pomembnega dokumenta »SZDL danes«, skupno pa bodo obravnavali najvažnejša organizacijska vprašanja.

Načrti mizarske delavnice Trebnje

Med vsemi štirimi obrtnimi podjetji v trebanjski občini že nekaj časa dosega najboljše poslovne uspehe Mizarska delavnica Trebnje. Lansko leto je celotni dohodek povečala za 44,3 odst., dohodek na zaposlenega skoraj za polovico, sklade pa za dvainpolkrat. Ker prodaja izdelkov še nadalje narašča, pripravlja podjetje program za povečanje proizvodnih zmogljivosti, ki med drugim predvideva tudi, da se bo število zaposlenih povečalo za več kot polovico. V ta namen bo podjetje potrebovalo okoli 2,6 milijona din.

V TREBNJEM JE ZGORELA ODKUPNA POSTAJA »SUROVINE«. Gost, črn dim in zavijanje gasilske sirene sta v četrtek popoldne ob 14.20 hitro privabila domače gasilce in gledalce. V plamenih je bila odkupna postaja mariborskega podjetja »Surovina«, ki je imela uskladiščeno večjo količino odpadnega papirja in še nekaterih drugih predmetov, med njimi tudi več sto gumijastih škornjev z napako, ki jih je podjetje prodajalo. Dalo se ni skorajda nič rešiti, z izjemo opreme iz pisarne. Skode je bilo za 4 milijarde starih dinarjev, ogenj pa je, kot domnevajo, povzročila iskra lokomotive, ki je nekaj prej peljala mimo. (Foto: V. Juvanc)

SPODBUDNO POVEČANJE DOHODKA PODJETIJ TREBANJSKE OBČINE

Poprečki skrivajo velike razlike

Ob sorazmerno velikih stopnjah rasti dokaj skromni skladi - Lani sta poslovali z izgubo KZ Trebnje in EMI - Izguba je poravnana

Za nami je plodno poslovno leto. Po podatkih sklepnih računov gospodarskih organizacij trebanjske občine je bil lani celotni dohodek za 20,7 odstotka večji, dohodek za 23,6 odst., število zaposlenih za 14,3 odst. večje kot leto dni prej. Učinek se zaradi povišanja cen delno zmanjšuje, napredek pa je viden očitno.

Če primerjamo posamezne dejavnosti, ugotovimo, da so celotni dohodek najbolj povečale stanovanjsko-komunalna dejavnost, kmetijstvo in obrt, kjer je povečanje precej preseglo 30 odstotkov. Presenetljivo je zaostajanje trgovine in gostinstva, katerega celotni dohodek je bil skorajda enak predlanskemu. Tudi gradbeništvo je bilo malone pri istem, industrija pa je celotni dohodek povečala za 15,4 odst. Zanimivo je, da so se

stroški povečali manj kot celotni dohodek. Narasli so za 19,9 odst., kar je nekaj manj, kot se je povečal celotni dohodek. To je vplivalo na povečanje dohodka in izboljšano ekonomičnost poslovanja.

Razmeroma precej večje je bilo število zaposlenih. Nova delovna mesta so občini še kako potrebna, vendar se prenašajo povečevanje slabše v delovni storilnosti, ki se je lani zmanjšala v industriji, kmetijstvu in trgovini.

V podjetjih, ki imajo sedež v občini, je bilo lani izplačanih 15,5 milijona novih dinarjev osebnih dohodkov, kar je 31 odst. več kot v letu 1968. Povprečni zaslužki ljudi, zaposlenih v teh delovnih organizacijah, so še vedno za četrtno manjši od republiškega povprečja.

Mirna: »Pojemo za vas«

Na Mirni je bila v nedeljo mala revija domačih pevskih zborov. Kulturno-prosvetno društvo »Svoboda« je priredilo nastop z naslovom »Pojemo za vas«. Društvo je najbolj delavno v občini, živelo je v času, ko je v mnogih kulturno-prosvetnih društvi dejavnost zamrla.

»Sadovi« prevzgoje

Cigane je zaradi seljenja sicer težko prešteti in številke večkrat niso dovolj zanesljive. Po zadnjih podatkih živi na območju trebanjske občine 120 Ciganov, ki pa povprečno prebivalstvu in milici toliko težav, kot bi jih bilo nekajkrat toliko. Skorajda vse dosedanje prizadevanje je bilo jalovo, ker so prizadete občine osamljene, manjka pa jim denar, ki ga odprava »ciganskega vprašanja« nemalo zahteva. Kako je s prevzgojo, pove podatek, da sta samo dva Cigana redno zaposlena, le nekaj ciganskih otrok pa obiskuje šolo.

M. LEGAN

Kmalu sokovi iz mirenske DANE

V kratkem se bodo pojavili na trgu prvi sadni sokovi, iz domačih surovin, ki bodo nosili oznako mirenske tovarne rastlinskih specialitet in destilacije DANE. Ko bo stekla linija za polnjenje sokov, se bo struktura proizvodnje še bolj spremenila v korist brezalkoholnih osvežujočih pijač. Zanimivo je, da je v predlanskem letu odpadlo na tovrstne izdelke eno četrtno celotne proizvodnje, lani pa že več kot eno tretjino. Prodaja brezalkoholnih pijač še nadalje hitro narašča.

Sindikat o nalogah

Na nedavni seji predsedstva občinskega sindikalnega sveta Trebnje so razpravljali o vlogi in nalogah slovenskih sindikatov. Sprejeli so okvirni delovni program, konkretne akcije in delo pa bodo obravnavali še na sejah izvršnih odborov sindikalnih podružnic, ki jih bodo sklicevali že dni.

Prodaja le nekaj večja

Kljub moderniziranju trgovin v zadnjih letih se prodaja v njih ne povečuje tako, kot bi želeli. »Gradišček«, poslovna enota Mercatorja, ki ima na območju trebanjske občine največ trgovin, je v minulem letu prodajo povečala za manj kot dva odstotka, posledica tega pa so bili manjši povprečni osebni dohodki, ki so po podatkih SDK zdrknili od povprečja 985 din v letu 1968 na 969 din v lanskem letu. Na zaostajanje prodaje vplivajo s svojimi prodajalnami druge organizacije, kot na primer KZ Trebnje, podcenjevanje pa tudi ne kaže naraščanja motorizacije in nakupov v bližnjih mestih, v Novem mestu in Ljubljani.

Veliki Gaber praznuje

Krajevna skupnost Veliki Gaber in družbeno-politične organizacije vabijo na proslavo prajevnega praznika. V soboto, 23. maja, bo ob 19. uri akademija v gasilskem domu s slavnostnim govorom in kulturnim sporedom, naslednji dan bo ob 9. uri slavnostna seja v gasilskem domu, ob 10. uri polaganje vencev na grobišče padlih borcev NOB, popoldne ob 14. uri pa bo domače gasilsko društvo organiziralo zabavno prireditvev.

M. L.

SPECIALIZACIJA IN KOOPERACIJA - PO DOMAČE

Štiri ure dela za dobro plačo

Kako je Marija Berce iz Slepška pri Mokronogu postala živinorejka

Dragi bralci, povejte nam za kmeta, ki je prebral teze CK ZKS o razvoju kmetijstva ter jih v celoti razumel. Težko ga bo najti; pa ne zato, ker bi bil miselno zaostal, marveč zato, ker smo se tako navadili zavijati misli v učene besede, da jih že malokdo razume ali že vnaprej ne kaže volje, da bi jih vsaj skušal razumeti. Ali naj potem od takih ljudi pričakujemo, da bodo bolj sodelovali v razpravi?

Teh misli sem odhajal od 35-letne Marije Berce, gospodinje iz Slepška pri Mokronogu, živinorejke skoraj brez zemlje, ki zna v starem hlevu z dvema prostoroma za skuhati mesečno plačo, kakršne ne bi dobila v nobeni tovarni. In kako preprosto zna povedati tisto, kar so zapisali v »tezah«, ne da bi kaj več vedela o njih:

»Ne priporočila ne dvomi sosedov, svinčnik v roki mi pove največ. Da bi tega kmetovalci več uporabljali! Komaj 80 arov premore naša hiša lastne zemlje. Kaj bi lahko redili na njej? Kravo, dva prašiča in morda še junčka bi preredita ta zemlja, ki bi nam s hlevom vred dala več dela kot zdaj, ko imamo v hlevu 41 telet.

Račun je preprost: 40 telet da po 105 dneh, za kolikor smo s KZ Trebnje sklenili kooperacijsko pogodbo, približno 4 tone prirastka, pri čemer po odbitku stroškov

zaslužim 6.000 novih dinarjev. S pitanjem se ukvarjam približno 4 ure na dan. Povejte mi, kje bi sicer dobila tak zaslužek!

Marija ni obiskovala nobene kmetijske šole, toda odkar se zadnja tri leta tako vneto ukvarja s pitanjem telet, se je naučila več, kot bi ji dala šola. Iz lastnih izku-

šenj govori o beljakovinah, škrobnih vrednostih, močnih krmilih, še posebej je ponosna na prirast, ki ga je dosegla pri večji skupini telet, oddanih v marcu.

Zadnje tri tedne so teleta prirastala povprečno za 1,28 kg na dan!

Za sto kilogramov prirasta porabi 380 kg krmil in 200 kg sena. Kmetijska zadruga plača prirast po 6,2 din, teleta so njena in jih tudi ona zavaruje. Če le utegne, gre Marija z nakupovalcem na odkup, da tudi sama izbira teleta, ki so za pitanje najbolj primerna. Zadruga da Berce-tovim v najem tri hektarje travnikov in odkupi gnoj, ki ga potrebuje za svoja zemljišča.

»Dokler bodo taki računi, zagotovljen zaslužek in prodaja, bom z zadrugo še sodelovala. Prav nič me ne bi motilo, da bi začeli tudi drugi, saj vemo, da ni mesa in da je treba povečati delovno storilnost pri pitanju,« je govorila mirno in preudarno.

Pred hišo je stal nov rdeč avstin, pod bregom je brnel traktor, s katerim je šel njen mož po prihod iz službe pomagat sosedu. Tudi Marija je s svojim delom veliko prispevala k temu, kar je hiša dosegla.

M. LEGAN

TREBANJSKE IVERI

■ KRAJEVNI PRAZNIK. V spomin na akcijo Cankarjeve in Gub. čve brigade je v petek krajevna skupnost Trebnje praznovala krajevni praznik. Popoldne je bilo najprej strelsko tekmovalstvo, zatem odbojkaška tekma, v kateri je Trebnje premagalo Novo mesto s 3:1, proti večeru pa ob zvokih godbe na pihala polaganje vence k spomeniku NOB. Zvečer je v prosvetnem domu po slavnostnem nagovoru domačina Uroša Rupreha igrala skupina KUD »Ivan Cankar« iz Velike Loke zaigrala partizansko igrano Borovo »Raztrganec«. Gledalci so skoraj povsem napolnili dvorano.

■ MOTEL STALNO ZASEDEN. Ni se še začela turistična sezona, pa je v trebanjskem motelu že težko dobiti prenočišče, zato so na mestu razgovori o povečanju prenočitvenih zmogljivosti motela, ki te dni potekajo z upravo Putnika iz Beograda. Predvideno je, da bodo do prihodnje spomladi, morda pa celo že jeseni, začeli graditi nove prostore za okoli 60 prenočišč. Kakšno podobno bo imel po investiciji motel, še ni dokončno odločeno. Idejni osnutek namreč predvideva, da bi bila dodatna prenočišča v pose-

nih hišicah, podobno, kot je na Otočcu, vendar je vprašanje, če bo to sprejeto, ker terja dosti prostora in večjo redijo.

■ RAZPRODAJA KNJIG. V te dni končani razprodaji knjig v trgovini Državne založbe v Trebnju prodali nekaj nad 400 knjig. Ker je to edina prodajalna knjig v trebanjski občini, naj bralci sami presodijo, če je to uspeh ali ni.

■ MLADINCI ZELJO DELATI. Predsedstvo občinske konference ZMS se zanima za delovno akcijo, predvideno pri gradnji smučarske vlečnice nad motelom. Mladinci bi bila, kot zagotavljajo njene predstavniki, pripravljena sodelovati tudi pri kakih drugih akcijah. V ta namen bo jutri razgovor, v katerem bodo sodelovali tudi predstavniki drugih družbeno-političnih organizacij.

■ AVTOMATI POBIRAJO OTROSKI DENAR. Komaj se konča šolski pouk, se tropi šolskih otrok usujejo na prostor za trgovino Mercator, kjer skupina zanikrnih potujočih kramarjev že dalj časa z različnimi igralnimi avtomati izrabljajo od mladine denar. Vprašanje je, če je treba res vsaki tak skupini dati dovoljenje, da se naseli v kraju.

TREBANJSKE NOVICE

Plošča heroju

14. junija bo v Banji Loki pri Kočevju velika proslava, na kateri bodo odkrili spominsko ploščo narodnemu heroju Zdenku Petranoviču Jastrebu iz Delnice, ki je padel junija 1942 pri napadu na Banjo Loko. Proslave se bo udeležilo predvidoma okoli 1500 ljudi iz sosednje Hrvatske in prav toliko s slovenske strani Kolpe. Odkritje plošče, ki bo vgrajena na šoli, bo spet nova manifestacija prijateljstva in bratstva prebivalstva z obeh strani Kolpe. Ob tej priložnosti bo krajevna organizacija Zveze borcev Banja Loka razvila svoj prapor.

Podatki o udeležencih tega napada so pomanjkljivi, zato prošijo organizatorji proslave, naj se udeleženci napada pismeno prijavijo občinskima odboroma Zveze združenj borcev NOV Kočevje in Delnice.

Kočevje: dan mladosti

V soboto, 23. maja ob 15.30, bo v Kočevju telovadna akademija pri domu telesne kulture. 25. in 26. maja bo na Turjaku oziroma v Brežicah sprejetih v mladinsko organizacijo 236 kočevskih pionirjev, ki bodo šli v ta dva kraja na izlet. 31. maja ob 15. uri pa bo v Kočevju srečanje mladih pevcev iz kočevske in ribniške občine. Udeležili se ga bodo otroški in mladinski pevski zbori osnovnih šol in gimnazije.

Novo v knjižnici

Kočevska knjižnica je dobila naslednje nove knjige: Bencini: Katarina — ena ljubezen je dovolj; Van der Meersch: Telo in duša I., II.; Goodman: Konec tega; Buck: Ponosno srce; Karst: Bred domovine; Psaropoulos: Rabelj; Jovanović: Don Juan na pes; Snoj: Hodnik; Marotta: Milančanke; Porter: Ladja norcev; Janez Svetokriški: Pridige; Lin Yutang: Znamite kitajske novele; V temnem svetu — sodobna nemška proza; Vrauers: Mary Poppins; Rehfisch: Pariške čarovnice; Haze: Zadnji obisk; Bevk: Tolminski punt; O'Brien: Dekle s zelenimi očmi; Matičič: Daj mi roko, Veronika; Cronin: Dama z nageljni; Serne: Spomini partizanske učiteljice; Laccness: Atomsko postaja; London: Zgodbe s severa in juga; Richer: Ti-Coyo in njegov morski pes; Biggle: Vse barve teme; Orwell: Zivalska farma; Srečni planet; Manoli: Prekleti pesnik; Cankar: Hlapec Jernej in njegova pravica

Poučne knjige: Avčin: Človek proti naravi; Mumford: Mesto v zgodovini I., II.; Maurois: Fleming; Omahen: Obiski pri Ivanu Cankarju; Zukov: Spomini in premišljanja; Delarue: Zgodovina gestapa; Marid: Kralj Peter in begunska vlada; Klautar: Na bojni črti osemnajst; Steuben: Saga o Mississippiju; Page: Dvojni agent Philby; Radiokativna prašina; Cooley: Čudotvorni ljekovi; Rothmayer: Raketa, Sputnik, Vsemirski brod; Glaser: Odkrivalci sveta; Corbett: Tigrovi ljudje; Evropa pred viharjem; Bibliografija jugoslovenskih periodik.

DROBNE IZ KOČEVJA

■ **ZADNJE CASE** veliko razpravljamo o cenah in podražitvah, predvsem mesa in kruha. Redko pa pomislimo gospodinj na podražitve povrtnin in sadja, ki so tudi občutne. Za primerjavo smo vzeli cene, ki jih tedensko objavlja naš list, in to zadnji teden v aprilu 1969 in 1970. Upoštevati smo cene krompirja, čebule, fižola, zelja itd., skupno za 11 artiklov. Za to površino smo dali v letu 1969 skupaj 33,20 din, za leto 1970 pa 42,50 din ali 9,30 oziroma 930 starih din več kot lani. To je kar precejšen skok cen.

■ **PRVA ZUNANJA OBLIKA** združuje TRGOVINARJA Kočevje s MERCATORIEM je sprememba naslova in logotipa. Tako ima na primer Zelenina sedaj službeni naslov in žig "MERCATOR, Ljubljana, poslovna enota TRGOVINARJA, prodajalna ZELEZNINA Kočevje". Dokaj obširno. V tem smislu imajo spremembe naslove tudi vse ostale prodajalne, poslovne enote TRGOVINARJA.

Z leve proti desni: Ivan Bradač-Johan, Dušan Jančevski, Jakob Kovač, Nikola Sarič, Marija Jurkovič, Janez Vidmar, Matija Zdravič, Ivanka Per, Matija Krkovič, in Matija Letig. Vsi so pripravljali plačevati samoprispevek za posodobitve ceste Livold-Brod na Kolpi (Foto: Primc)

OBČANI O PRISPEVKU ZA CESTO KOČEVJE-BROD NA KOLPI

„Dam za cesto, čeprav ne bom nikoli imel avta!“

Le sodobna cesta lahko prepreči umiranje Kolske doline — Včasih 5000, danes le še 900 ljudi na območju Vas-Fare — Cesta bo prinesla turizem, denar, življenje — Nekateri domačini se bodo vrnili iz mesta na domove, saj se bodo po lepi cesti lahko vsak dan vozili v mesto v službo — Veliko ljudi je pripravljenih prispevati za cesto še več, kot bo znašal samoprispevek.

Tokrat sem obiskal ljudi ob cesti Kočevje-Brod na Kolpi in se z njimi pogovoril, kaj bi pomenila zanje asfaltirana cesta in če so zanje pripravljeni plačevati samoprispevek. Vsi so bili za novo cesto in samoprispevek, vendar je vsak po svoje in zanimivo povedal svojo utemeljitev.

Ivan Bradač, upokojenec iz Dolge vasi: Da Livolda že imamo asfaltirano cesto, za katero trdim, da je več vredna kot obe vasi skupaj. Dokler je nismo imeli, so se za vsakim avtom dvigali oblaki prahu in vdiral skozi zaprta okna v hiše. Čeprav bo morda za nekatere hudo, je treba uvesti samoprispevek in posodobiti cesto do Broda.

Dušan Jančevski gostilničar iz Livolda: Če bo cesta, bo tudi turizem. Zdaj pridejo turisti z avti in se pri nas, kjer je konec asfalta, obrnejo nazaj. Seveda, če bodo vsi za samoprispevek, tudi jaz ne bom izjema.

„Še jurja dam zraven“

Jakob Kovač, delavec iz Stalcarjev: Cesto moramo dobiti! Doma sem od Kolpe in tam me pogosto vprašujejo turisti, ki se pripeljejo od Delnice, kakšna je cesta naprej proti Kočevju in Ljubljani. Odgovorim jim, da prav

taka kot do Broda. Potem se obrnejo in vrnejo domov preko Postojne. Z novo cesto bo prišlo v občino več turistov, ki bodo k nam prinesli denar. Razen tega bo kmetom lažje prodati jabolka, ki jih imajo še zdaj polne kleti in druge pridelke, kot krompir, mleko itd. Zato sem razen samoprispevka pripravljen prispevati še jurja na mesec, samo da bodo res čimprej dobili cesto. Priporočam sem, da so tudi drugi pripravljeni prispevati še posebej.

Matija Krkovič, upokojeni gostilničar iz Morave: Vsi naši vaščani: kmetje, upokojeni in zaposleni so pripravljeni prispevati za cesto. Veliko naših ljudi je zaposlenih v Kočevju kjer tudi stanujejo. Precej pa bi se jih vrnilo na stanovanje domov, saj bi se po dobri cesti lahko vozili vsak dan v službo s svojimi vozili ali z avtobusi. Kolska dolina je tudi zelo privlačna za turiste. Tukaj bi gradili vikende. Tudi jaz sem že imel kupa za parcelo za vikend v Kaptolu.

Nikola Sarič, kmet iz Brige: Tukaj smo vsi za cesto in samoprispevek. Potem bomo lažje prišli do mesta in prahu poleti ne bo toliko. Vedno je boljše tam, kjer so boljše ceste. Prišli bodo lahko turisti in odstrelili malo več divjadi. Zdaj orjemo in sadimo, ne vemo pa, če bomo kaj pobrali, ker je preveč divjadi. Lani na tisti njeni prav pri cesti nisem pobral nobene pese, ker je vso požrla divjad. Izjema je bil samo ovek košček, do koder je šel lahko privezan pes, ki ima hišico prav na robu njive.

Marija Jurkovič, trgovska vajenka v Banji Loki: Volilne pravice še nimam, poslušam pa starejše, ki vedno trdijo, da je cesta potrebna in da so vsi za njeno gradnjo pripravljeni plačevati samoprispevek, le da bi bila čimprej gotova. Razen tega pravijo, da bi prispevali še več, kot bi bilo predpisano, in sicer v materialu in delu.

Janez Vidmar, gozdni delavec iz Banje loka: Na vsakem sestanku govorimo o cesti, in ker je potrebno, bomo za njo tudi dali. Lepa je naša dolina, žal pa so ostali doma le še stari. Mladi, predvsem moški, so odšli za kruhom. V naši vasi je 80 odstotkov upokojenec. Oni dan je neka ženska v šali povedala resnico: »Pri nas je tako malo moških, da jih še za zdravilo ne dobiš.« Če bo cesta, se bodo moški lahko vrnili domov in se vsak dan vozili na delo v mesto.

Enotni za šolo, enotni za cesto

Matija Zdravič, poštar iz Novih sel: Če smo plačevali samoprispevek za šolo v Kočevju in drugo, kar ni bilo tako očitno v našo korist, ga bomo seveda tudi za cesto. Če ne bo nove ceste, bo odpadla tudi naša pošta. Ne bo več potrebna, ker so v vasi le še stari ljudje. Če bo cesta, bi tu spet začeli graditi hiše, nekateri bi se vrnili na svoje domove in vas bi spet zaživela. Seveda pa bi nova cesta pripeljala v naše lepe kraje tudi turiste.

Ivanka Per, gospodinja Vrh-Krkovo: Če pride cigani prosit, mu kaj dam in dala bom tudi za cesto, kolikor bom mogla. Prispevke bo treba dati. Tudi jaz sem pripravljena dati, čeprav imam tri otroke in ima mož majhno plačo. Je cestar. Če bo cesta, se bomo lahko tudi mlade ženske kje zaposlile. Če ne bo dela doma, se bomo lahko vozile drugam, naše mame pa bodo varovale otroke doma. Sicer pa mladih pri nas ni več dosti, le še nekaj žensk nas je ostalo. Ceste povsod urejajo in prav je, da 25 let po vojni začno tudi našo.

Matija Letig, upokojenec, Vas-Fara: Vsi bomo glasovali za cesto, ko bo referendum! Nimam avta in ga nikoli ne bom imel, vendar bom plačeval samoprispevek! Sami smo gradili vodovod, elektriko in prispevali bomo tudi za cesto. Na zadnjem sestanku upokojenec smo sklenili, da bomo vsi glasovali za cesto. Tudi na sestanku ZB na Brodu, na katerega so

me povabili, sem govoril o cesti in so mi vsi ploskali. Za cesto prosimo že 25 let, zdaj jo že zahtevamo. Denar mora biti! Če je bil za letališče na Krku in za druge podobne zadeve, mora biti tudi za teh 20 km ceste. Če bi bil Jože Šeško še živ, bi cesto že imeli. Pri nas je bil njegov drugi dom. Včasih je tu živel 5000 ljudi, danes jih pa le še 900. Ko bo cesta, se bo marsikdo spet vrnil domov in naša dolina bo spet začela živeti, medtem ko zdaj umira. Našo lepo Kolsko dolino vsako leto obiskujejo Holanci. Ne morejo se načuditi lepota in pravijo celo, da je Jugoslavija njihova druga domovina. Iz zanesljivih virov sem tudi zvedel, da se okoli 400 Zagrebčanov zanima za gradnjo vikendov v naši dolini, seveda, ko bo boljša cesta.

JOZE PRIMC

Prvi „da“ za boljšo cesto

Kolektiv KOVINARJA Kočevje je glasoval za uvedbo samoprispevka za cesto Kočevje-Brod

16. maja je kot prvi v občini Kočevje glasoval za uvedbo samoprispevka za posodobitve ceste Kočevje-Brod ob Kolpi kolektiv KOVINARJA.

Vsi navzoči volivci so glasovali za samoprispevek, se pravi, da se ni noben glasovanja vzdržal ali glasoval proti.

Vendar pa so pred glasovanjem postavili pogoj, da se mora gradnja ceste začeti prej kot v treh letih.

V razpravi so poudarili, da

Volivci o cesti

V kratkem bodo v kočevski občini zbori volivcev, na katerih se bodo občani odločali, če so pripravljeni plačevati samoprispevek za posodobitve ceste proti Brodu na Kolpi ali ne. Na območju zunanjih krajevnih skupnosti bodo zbori od 31. maja do 7. junija, v okoliščini mesta od 10. do 15. junija, v mestu od 10. do 20. junija, v delovnih kolektivih pa od 31. maja do 10. junija.

Krvodajalci na plan!

27., 28. in 29. maja bo v Kočevju odvzem krvi. Do konca preteklega tedna se je prijavilo že nad 600 krvodajalcev, plan za območje občine pa znaša le toš 800 odvzemov. Krajevne organizacije Rdečega križa in aktivisti v podjetjih še vedno zbirajo prijave. Kdor se bo odločil, da bo dal kri, lahko tudi brez prejšnje prijave pride v navedenih dneh na oddajo krvi v Dom Dušana Remiha. V Kočevju bo odvzem krvi še jeseni, in sicer 30. septembra.

Končan je tečaj

Tečaj za pridobitev kvalifikacije poklicnih voznikov motornih vozil se je pričel v Kočevju 24. novembra lani in se je končal 8. maja. Organizirala ga je podružnica Zveze šoferjev in avtomobilstva SRS. Tečajniki, skupaj 52, so bili iz raznih krajev Dolenjske.

Zaključne izpite iz strokovnih predmetov so opravljali od 7. do 9. maja. Z uspehom jih je opravilo 39 kandidatov, medtem ko jih ima 13 popravne izpite iz enega ali dveh predmetov. Tečajniki so zagovarjali pridobljeno znanje pred izpitno komisijo poklicne šole voznikov motornih vozil Ljubljana-Jezica.

Pred kratkim se je pričel že naslednji tak tečaj, ki bo trajal okoli 6 mesecev.

A. Arko

Cene v Kočevju in Ribnici

Pretekli ponedeljek so veljale v trgovinah s sadjem in zelenjavo v Kočevju in Ribnici naslednje maloprodajne cene:

Kočevje	Ribnica
(cene v din za kg)	
krompir 0,90	0,90
svetlo zelje —	7,20
kislo zelje 3,40	3,50
ovčeta —	4,30
fižol	
v arnju 5,30	5,50 in 6,50
grah 7,60	—
čebula 6,20	5,20
česen 12,15	13,00
solata 4,40 in 6,00	6,30
špinat 4,30	4,30
korenje 4,90	2,80
petersilj 5,20	4,60
kumare 8,40	—
para-	
dižnik 14,50	—
por —	6,00
jabolka 1,70 in 2,10	1,60 in 2,10
grodje —	4,60
limone 4,40	4,60
poma-	
ranče 4,40	4,30
banane 5,60	5,40
ananas 6,60	—
jajca (cena za kos)	
0,58	0,50 in 0,60

KOČEVJSKE NOVICE

Te dni praznuje Sodražica

Domačini si prizadevajo še za hitrejši napredek, predvsem na področju turizma

25. maja 1942 je bil v osvobodjeni Sodražici velik partizanski miting, na katerem so slavili zmago nad okupatorjem. Tistega dne je odšlo v partizane tudi večje število moških in fantov.

Po nekaj tednih svobode, so kraj spet zasedli Italijani. Šele kapitulacija septembra 1943 je odnesla Italijane za vedno iz teh krajev. Od takrat v Sodražici ni bilo več stalne sovražne postojanke.

Vsako leto 25. maja praznujejo Sodražani zdaj krajevni krajevni praznik v spomin na tiste nepozabne dni pred 28 leti. Sodražica se je v 25 letih svobode razmahnila preko nekdanje meje trga in je večja ter lepša, kot je bila kdaj v svoji zgodovini. V svoji rasti se ni ustavila in se tudi še ne bo.

Sodražica je znana po urejenosti in lepo negovanih parkih in nasadih, dobrih gostiščih, lepi legi in še marsičem. Blizina Travnice gore z zelenimi gozdovi daje kraju poseben čar. Sodražica je znano središče suhe robe z večstoletno tradicijo. Sodražica je tudi turistični kraj. Od tam vodijo poti na Travno goro, v znane Kadice, na Slemenca, na Notranjsko in potoško gričevje.

Sodražica je znana po urejenosti in lepo negovanih dvorinah in v sedanjo Sodražico. Kot se po urejenosti lahko kosa z vsakim slovenskim trgovcem.

Sodražica, srečno ob 25. maju!

Še več mladih v Zvezo komunistov

Največ komunistov v ribniški občini je starih nad 40 let – Le dva kmeta komunisti – Skoraj tretjina komunistov izven družbenega dela

V občini Ribnica živi 12.070 prebivalcev, od tega jih je 242 članov Zveze komunistov. Največ komunistov je iz vrst uslužbencev, nato pa delavcev in upokoјencev. Najmanj komunistov je kmetov – vsega dva.

Osnovna naloga partijskih organov torej je: obnoviti Zvezo komunistov na vasi. Posebnost krajevnih organizacij ZK je, da zajemajo razmeroma obsežna območja, komunisti pa so predvsem v večjih krajih, kjer delujejo krajevne skupnosti, SZDL in razna društva.

Starostni sestav članstva ZK ni zadovoljiv. Največ komunistov je starih nad 40 let, za njimi pa so člani med 27. in 40. letom. To nam pove, da bodo morali ZK pomlajevati. Skoraj vsi v zadnjem obdobju sprejeti novi člani so mladi. Tudi v bodoče bo treba posvetiti več pozornosti sprejemu mladih v

ZK, posebno mladini do 20. leta starosti.

Se vedno velja ugotovitev, da je okoli 30 odstotkov čla-

Občni zbor TD Grmada

Na zadnji seji turističnega društva Grmada (občina Ribnica), je bilo sklenjeno, da bo občni zbor v nedeljo, 7. junija, ob 13. uri v domu na Grmadi. Nanj so vabljeni člani in vsi prijatelji domačega turizma. Vse, ki pota na Grmado ne zmorejo, bo domači društveni motoristom lahko odpeljal iz ortneškega drevoreda oziroma z avtobusne postaje ob 12.30.

V. P.

Čista Sodražica

Krajevna skupnost Sodražica je na zadnji seji sklenila, da bo čiščenje lrga in ulic v Sodražici zaupala ženski. Za to se je odločila, ker so zaproseni moški ponudbo odklonili. V enomeščnem obdobju, odkar ženska čisti ulice, so Sodražani presenečeni ugotovili, da trg in ulice do sedaj še nikdar niso bile tako čiste, kot so sedaj.

Prav pa bi bilo, da bi Turistično opeševalno društvo namestilo še nekaj košaric za odpadke. To bi pripomoglo k še večji čistoti v turistični Sodražici.

Zasebniki še čakajo

Vse delovne organizacije v ribniški občini so do 8. aprila, kot je določal zakon, prešle na 42-urni delovni teden, večina pa jih je to storila že pred letom ali več. Zakon o skrajšanem tedniku velja tudi za zaposlene pri zasebnikih, kjer pa se ni nič spremenilo; še vedno delajo po starem. Tako so delavci pri zasebnikih v slabšem položaju kot zaposleni v družbenem sektorju. Pristojni organ občinske skupščine in občinski sindikalni svet bosta v kratkem sklical sestanek z vsemi zaposlenimi pri zasebnikih, in z njihovimi delodajalci, da bi uveljavili zakon tudi za tiste, ki so za svoje pravice prikrajšani.

Dva vikenda za borce?

Občinski odbor Zveze Združenj borcev Ribnica je zaprosil Turistično društvo Sodražica za brezplačno dodelitev dveh stavbnih zemljišč v bližini doma na Travnici gori. Zgraditi namerava dve vikend hišici, v katerih bi v letnem času letovali člani ZB in njihove družine. Lahko pa bi se tudi dogovorili z občinskimi odbori Zveze borcev v obmorskih krajih za zamenjavo: ribniški borci bi šli letovat na morje, v zameno pa bi prišli na Travno goro tovariši iz obmorskih krajev.

Občinski odbor ZBE NOV nima dovolj denarja za gradnjo vikendov. Prisiljen je zaprositi za pomoč delovne organizacije. Odbor računa tudi na pripravljenost svojih članov, da bodo sodelovali pri gradnji s prostovoljnimi delom. Vse to pa je odvisno od tega, ali bo sodraško turistično društvo stavbišče dodelilo. Menimo, da bi bila velika napaka, če bi društvo prošnjo borcev odklonilo.

Manj prepirov

Vse kaže, da bo ime letošnih poravnanih svet pri krajevni skupnosti Ribnica manj dela kot lani. V prvih mesecih letos je imel polovico manj obravnave kot lani. Med ljudmi je vedno manj prepirov in razne drobne spore poravnajo kar sami. Upamo, da bo tako tudi v bodoče!

Tik pred popravilom

Iz zanesljivih virov smo zvedeli, da bo Cestno podjetje Novo mesto takoj po 20. maju začelo obnavljati močno poškodovano cesto Zlebič-Ribnica-Prigorica. Kakšno daleč jo bodo obnovili, še ne vedo. Vse je odvisno od tega, kje jim bo zmanjkalo denarja. Zdaj imajo za ta dela na razpolago le 750.000 din, prizadevajo pa si, da bi sem preusmerili še 400.000 din, namenjenih za preložitve ovinka pri Štalcerjih.

Konec maja bo odvzem krvi v ribniški občini

V Ribnici bodo odzjemali kri 25. maja, v Sodražici pa 26. maja – Delovni kolektivi bodo nudili krvodajalcem nekatere ugodnosti – 28. maja bo RK zbiral v vseh večjih krajih rabljena oblačila, obutev in drugo

Na nedavni seji občinskega odbora Rdečega križa v Ribnici so razpravljali o dosežanju delu odbora in krajevnih organizacij. Ugotovili so, da bo potrebno okrepiti delo krajevnih organizacij, posebno ribniške, ki je največja in ima zato tudi največ nalog.

Na seji so se zavzeli za pridobivanje novih podpornih članov RK, tako zasebnih kot kolektivnih. Akcijo za pridobivanje podpornih članov bodo organizirali skupno s sindikalnimi organizacijami v podjetjih, saj bodo tako dosegli večji uspeh. Pri zbiranju novih članov RK bodo pomagale tudi organizacije SZDL.

Glavna naloga RK vsako leto je zbiranje krvodajalcev. Ta človekoljubna akcija terja mnogo dela z ljudmi. Letos bo v ribniški občini odvzem krvi 25. in 26. maja. V Ribnici bo odvzem krvi 25. maja, v Sodražici, kjer bodo oddajali kri tudi Potočani, pa 26. maja.

V ribniški občini naj bi letos oddalo kri predvidoma 540 krvodajalcev. Številka ni majhna zato čaka organizacija

Za dan mladosti

Ob dnevu mladosti bo v ribniški občini več mladinskih prireditev. V nedeljo, 24. maja, bo mladina podjetja RIKO priredila pri Francetovi jami srečanje z mladino JUTRANJKE iz Sevnice. V Ribnici bo na ta dan tudi tekmovanje v rokometu med domačimi mladinskimi ekipami. 25. maja bo okoli 200 pionirjev iz vse občine slavnostno sprejetih v mladinsko organizacijo. Sprejem bo predvidoma v letnem gledališču v Ribnici ali v domu Partizana. Do konca meseca mladosti, se pravi še v maju, pa bodo v Ribnici predvidoma odprli tudi mladinski klub.

Dva zobotrebca

■ ■ ■ MNOGI STANOVALCI STOLPCEV ne vedo, čemu so namenjena vrata. Večina ljudi jih uporablja za zapiranje, zato so si jih namreč izmislili. Če puščamo vrata odprta, potem sploh niso potrebna. Strošek manj!

■ ■ ■ MINIL JE NAŠ slovenski praznik, minil je tudi delavski praznik. Ne moremo reči, da ju je Ribnica dovolj slovesno praznovala. Zelo slabo se je odrezala s svojim sunanim videzom. Več kot polovica zastav je manjkala, pa ne samo na zasebnih hišah, temveč tudi na družbenih. Kot da ni upravljen, kot da ni gospodarja, če se moramo uporabiti to besedo!

NAČRTI RDEČEGA KRIŽA V RIBNICI

V tujino zdrav, domov bolan

Kakor se tuja podjetja izogibajo bolnih, tako se jih tudi domača – Ni najvažnejši standard, predvsem je treba varovati zdravje

Dandanes gredo številke o začasno zaposlenih v tujini iz Jugoslavije že v stotisoče. Med prvimi, ki so odšli za zaslužkom v svet, so bili Ribničani. Že kakih deset let bo, ko so trumoma odhajali na delo v tujino, predvsem v Zahodno Nemčijo.

Veriga zaposlovanja v tujini ni prenehala. Iz leta v leto odhajajo novi in novi ljudje. Odhajajo s sklepom, da bodo ostali tam nekaj let, potem pa se za vedno vrnili domov. Toda le redki so, ki so po dveh, treh letih dela v tujini ostali doma. Večina se jih ponovno vrača v

tujino, kjer je zaslužek večji; razen tega pa je doma težko dobiti zaposlitev.

Tujina je marsikateremu omogočila, da je zgradil ali obnovil stanovanjsko hišo, gospodarsko poslopje, da je kupil kmetijske in gospodinjstvene stroje, avtomobil. Toda marsikateri si je zaradi var-

čevanja s hrano nakopal bolezni. Zaradi slabega jedilnika – precej naših delavcev si samih pripravi hrano – je največ obolenj želodca. Ko si bolezen nakopijs, jo bo težko ozdravil, posebno če živi v tujini in si odvisev od konzervirane hrane. Zato bodo bolni povratniki težko dobili zaposlitev doma, ker tak delavec podjetju ne bo v korist.

Na nekem posvetu je izrekel direktor neke delovne organizacije iz Ribnice naslednjo bojazn: »Saj so skoraj vsi ki ostanejo doma, bolni na želodcu. Kaj naj z njimi? Kakor tujci, tako potrebujejo tudi mi zdrave ljudi.«

Zal je res, da naša podjetja ne morejo biti socialne ustanove. Zato ne bi bilo napak, da bi vsakdo, preden se odloči za delo v tujini, pomislil tudi, da lahko tam zaradi raznih vzrokov zbolijo in bo potem, ko se bo vrnil domov, težje našel zaposlitev kot zdrav delavec.

K. O.

Rop v turjaškem gradu

Tudi golo zidovje turjaškega gradu ni varno pred vlomilci. Ob prazniku zmag se so opazili, da je bila prežagana ključavnica skladišča, kjer je bilo nekaj živih. Ugotovili so, da je zmanjkalo nekaj posode in vreča sladkorja.

Kaže, da isti storilec ni prizanesel niti partizanskemu topu, ki je bil izdelan med vojno na Turjaku in ga sedaj hranijo v gradu. Odžagal mu je mehanizem za vžiganje. Verjetno ga je potreboval za kakšno orožje, ki si ga je nameraval izdelati doma. Milčički so že odkrili storilca.

L. S.

Če želite

odgovor ali naslov iz naših oglasov nam pošljite v pismu dopisnico ali znamko za 50 par.

UPRAVA LISTA

ORTNEŠKI POROČEVALEC

■ ■ ■ VASKI POPEVKARJI – Vsako jutro nas že največkrat prebujajo vneti petelini, ki svojo kurjo družino speljujejo na jutranji sprehod. Kot na Velikih Poljanah tako tudi v Ortneku kar tekmujejo, kateri bo glasnejši. Prvak je v Ortneku, glas pa ima kot Armstrong.

■ ■ ■ V ORTNEKU VIKEND – Ob transformatorju v Ortneku raste vikend hišica. Tudi v Ortneku so lepa območja za gradnjo vikendov in taborjenje. Pridite – dobrodošli boste!

■ ■ ■ NA LETALSKI MITING NA BRNIK – Na cestah postaja pretesno in bo treba preusmeriti promet za zračne planjave. Zato je koristno, najbolj za

našo mladino, da vidi na mitingu, kakšne možnosti se nam nudijo v zraku. Obiščite v dneih 23., 24. in 25. maja Brnik in Lesce in zračni šport vas bo navdušilo.

■ ■ ■ DAN ZMAGE, 9. maja, so soljari na Velikih Poljanah pripravili bogat kulturni spored. Udeležba na proslavi je bila za naš kraj zadovoljiva. Želim, da bi pri takih proslavah sodelovali tudi ostale krajevne organizacije.

■ ■ ■ STAR PAPIR BODO ZBIRALI – Pred koncem maja bodo soljari nabirali odpadni papir. Obiskali bodo vse hiše v Ortneku, na Velikih Poljanah in bližnjih naseljih. Nabrani papir bodo prodali in izkupiček porabili za solski izlet.

V. P.

ČREPINJE IZ LONČARIJE

■ Kurirčkova pošta – 11. maja dopoldne so pionirji iz Dolenje vasi prejeli na Jasnici kurirčkovo pošto od pionirjev iz Stare cerkve. Soljari iz Stare cerkve so imeli športni dan ter so pionirje iz obeh krajev počakali pri spomeniku. Ob tej priložnosti so otroci iz Stare cerkve pripravili skromen kulturni spored.

■ Bralne značke – Učenci vseh štirih razredov v Dolenji vasi so letos ponovno tekmovali za bralno značko (Cicibanovo, Levstikovo, Cankarjevo). Tekmovanja se je udeležilo nad polovico učencev v vsakem oddelku; bili so dobro pripravljeni, branje jih veseli in radi kupujejo knjige. Tekmovanje za bralno značko ima to veliko vrednost, da mladega človeka že od prvih šolskih let navaja k branju lepe knjige.

■ Pevec – Vremena nevenem iz Lončarije so se pričela jasiti. Dolgi meseci napornega dela, vaj in odpovedovanja drugim užltkom in zabavi pričenjajo roditi prve sladke sadeže. 8. maja so zapeli vrsto

pesmi v dvorani ribniške glasbene šole za radio Ljubljana. Kasneje bodo nastopili še za televizijo. V letošnjem programu imajo dolenjski pevci vrsto nastopov, predvsem pa so sklenili pomladiti svoje vrste in privabiti v zbor čim več mladih pevcev. Teh v Lončariji ne manjka.

■ Proslava ob dnevu zmage – Kakor ob vseh pomembnejših praznikih je osnovna šola pripravila proslavo tudi ob letošnjem dnevu zmage. Ker je bilo tedaj lepo vreme, so učiteljice vedele, da bo proslava predvsem za otroke, ker starši ne bodo imeli časa. Res – na proslavo sta prišli le dve mamici. Lepa, sončna sobota je bila in vse preveč opravil na polju.

■ Pozabili na most? – Zdaj je že dovolj toplo in primerno vreme za asfaltiranje mostu preko Ribnice, menijo občani. Kdaj bo odprt, kdaj dokončan? Saj ni treba drugega kot nekaj kamionov asfalta. Jeseni bo prepozno in premraz za to!

REŠETO

5-letnica glasbene šole

Glasbena šola bo v ponedeljek, 25. maja, praznovala 5-letnico delovanja. Ob 20. uri priredi v Prosvetnem domu koncert, na katerem nastopajo najboljši učenci glasbene šole, tamburaški orkester iz Metlike, domačemu občinstvu pa se bo za to priložnost prvič predstavil mladinski pihalni orkester. Šola vabi občinstvo in mladino k čim večjemu obisku koncerta.

Semičani so bili prvi

Sobotno tekmovalno ekipno prvo pomoč v Črnomlju se je zaradi slabega vremena odvijala v telovadnici osnovne šole v Loki. Tekmovali sta dve semiški, dve črnomaljski in ena viniška ekipa. Tekmovalje je spremljalo precej občinstva. Najboljši uspeh je dosegla ekipa krajevne skupnosti Semič, ki je s 83 točkami zasedla prvo mesto, drugi so bili Viničani, tretja pa je bila ekipa Iskre iz Semiča. Vse ekipe so na tekmovalju pokazale zelo dobro znanje, saj so vse preslegle številne točke, ki je potrebno za udeležbo na republiškem tekmovalju.

Lumbarju v slovo

13. maja smo se v Črnomlju za vedno poslovili od Gabrijele Lumbarje, upokojene učiteljice in tajnika občinske gasilske zveze. Kako priljubljen je bil med ljudmi, so pričali velik pogrebni sprevod in številni govori, s katerimi so se od pokojnega poslovili ribiči, stanovski tovariši, gasilci in vaščani Tribue, kjer je dolga leta služboval.

Tovariš Lumbar je imel velike zasluge za razvoj gasilstva v občini. V občinski gasilski zvezi pa je deloval kot funkcionar od ustanovitve do prane smrti. Letos je bil na obnem zboru ponovno izvoljen za tajnika in kljub bolehnosti je dolžnost z veseljem sprejel in jo vestno opravljal. Kot dober brega in poštenega gasilca ga bomo ohranili v najlepšem spominu, njerovo delo pa bo ostalo za zgled mladim generacijam.

B. J.

Rentabilnost v ISKRI narašča

Po bančnih podatkih je tovarna kondenzatorjev v Semiču v letu 1969 prav dobro poslovala, zlasti pa se je povečala donosnost. Na 100 din povprečno vloženih osnovnih in obratnih sredstev so dosegli 77,1 din dohodka, leto dni prej pa 53,9 din dohodka. Tudi produktivnost poslovanja se je precej izboljšala, saj se je v primerjavi z letom 1968 povečala za 32 odstotkov. Dobro četrtino vsega ustvarjenega dohodka je podjetje razporedilo v sklade.

ČRNOMALJSKI DROBIR

■ NA RAZSTAVI DOBER OBISK — Slikarsko razstavo Franca Čadeža si je v avli Prosvetnega doma ogledalo že več kot 1000 obiskovalcev, med njimi je bilo več šolarjev, ki so v spremstvu učiteljev in profesorjev priredili obisk.

■ ZDENKO ROKER JE PREDVAL — 13. maja je dijakom višjih letnikov črnomaljske gimnazije predaval Zdenko Roker, urednik revije Teorija in praksa. Govoril je o položaju religije v sedanjih družbi, obenem pa je dijakom seznanil z možnostmi študija na Visoki šoli za politične vede v Ljubljani.

■ GRADNJA NAPREDUJE — 27-stanovnijski blok v Ulici 21. oktobra, ki ga za trg gradi Stanovnijsko podjetje, dela pa izvaja Beograd, bo kmalu pod streho. Novi blok bo predvidoma vseljiv že septembra letos, v njem pa bodo precej stanovanj dobili upokojenici.

■ VSAK PETI JE ZAPOSLEN — V črnomaljski občini je zdaj zaposlenih že 21,9 odstotka prebivalcev, kar pomeni, da je vsak peti občan v službi. Če pristejemo še domačine, ki so zaposleni v tujini, je zaposlen že vsak četrti občan. Kljub temu da se je zaposlovanje v zadnjih 10 letih povečalo za 33 odstotkov, se vedno ni do-

Zakonca Martin in Marija Kočvar iz Rožanca 19. sta si pred kratkim na črnomaljskem matičnem uradu ponovno obljubila zvestobo: po 50 letih skupnega življenja sta slovesno praznovala zlato poroko. Iskreno jima čestitamo! (Foto: Gorše)

KOMUNISTI SO OCENJEVALI TEZE O KMETIJSTVU

„Dovolj je razprav, začnimo z ukrepi“

Želeti je le, da teze ne bi doživele enake usode kot resolucija republiške skupščine! Pot bodočega kmetijstva mora biti povsem jasna

14. maja je občinska konferenca Zveze komunistov v Črnomlju razpravljala o kmetijskih težavah in na podlagi poprejšnjih številnih razprav na terenu povedala svoja stališča. Na konferenci so tudi obsodili ameriško nasilje v Kambodži.

Teze o ekonomskih vidikih razvoja kmetijstva v Sloveniji je v poljudni in skrajšani obliki razložil inž. Martin Janžekovič, predsednik komisije za družbeno-ekonomske odnose pri občinski konferenci Zveze komunistov, zatem pa so o njih še dobri dve uri razpravljali, čeprav so kmetijsko problematiko v zadnjih treh letih že nešteto krat premleli.

Največja pomanjkljivost teze je po mnenju Črnomalčev v tem, da le nakazuje osnovni problem kmetijstva: urejenost trga s kmetijskimi pridelki in vprašanje cen, ne določajo pa politike minimalnih cen, kar bi bilo nujno.

V razpravi so se velikokrat spomnili resolucije republiške skupščine v zvezi s kmetijstvom, v kateri so bile naloge posameznih dejavnikov lepo in jasno nakazane, a njih (razen nekaj izjem), jih ni uresničeval. Prav zato so predlagali, naj bi v republiki ustanovili sekretariat za kmetijstvo, da bi dobili odgovornega izvajalca nalog s področja agrarne politike.

Kot so v razpravi omenjali Franc Kočvar, Lojze Sterk,

Milan Malešič, Franc Štajdohar, Rade Kordić in Beršič iz Strekljčevca, je pohvaliti veliko zavzetost, ki jo kaže zadnje čase družba do razreševanja težav v kmetijstvu, vendar s to zavzetostjo kasnim. Kmetije in kmetijski strokovnjaki na terenu so že leta 1968 povsod glasno napovedovali krizo, zdaj, ko živine ni več, pa ni mogoče vsega urediti čez noč.

Pripombe k tezam so bile še naslednje:

- spremeniti bi morali odnose bank in drugih denarnih zavodov do kmetijstva;
- posebej bi morali obravnavati razvoj kmetijstva v nerazvitih območjih in širjenje mešanih kmetij, ob tem pa izdatnejšo družbeno pomoč pri urejanju infrastrukture;
- razčistiti bi morali vprašanje velikosti kmetije in njene donosnosti pri sedanjih tehnoloških možnostih;
- v tezah bi morali zavzeti stališče do zakona o dedovanju, do sistema socialno-zdravstvenega in pokojninskega zavarovanja kmetov, prav tako do sistema izobraževanja kmečkih prebivalcev.

V končni besedi je sekretar komiteja Jože Vajs poudaril, da bo treba pri reševanju kmetijskih težav tudi v občini prevzeti nase nekaj nalog. Med drugim je dejal: »Prizadevati si moramo, da bi dosegli sodobno proizvodnjo v kmetijstvu, s katerim razpolagamo. V perspektivnem programu razvoja občine pa je treba posebno skrb

Belokranjska kulturna revija se začne 25. maja

Kakor je določil občinski svet Zveze kulturno-prosvetnih organizacij Črnomelj se bo letošnja belokranjska kulturna revija odvijala od 25. do 30. maja v Črnomlju. Na reviji bodo nastopile najboljše dramske, pevske in instrumentalne skupine iz obeh belokranjskih občin, ki se potegujejo za županičjevo nagrado.

Vedno velika izbira ženskih, moških in fantovskih oblek, blaga za ženske poletne obleke, kamgarnov in diolenov, perila in pletenin pri

„Veletekstil“ ČRNOMELJ

POMAGAJO LAHKO SAMO STROKOVNJAKI

Gospodarstvo v občini prepočasi napreduje

Na torkovi občinski seji so sprejeli priporočilo delovnim organizacijam, ki naj bi pripomoglo k hitrejši rasti gospodarstva in boljši kadrovski zasedbi – Več štipendij!

19. maja so odborniki črnomaljske občinske skupščine razpravljali o gospodarskih uspehih preteklega leta ter o gibanju prebivalstva in kadrovski problematiki, v obravnavi pa sta bila tudi dva odloka.

Pri obravnavi analize, ki jo je pripravila služba družbene knjigovodstva o gospodarstvu v preteklem letu, so na seji ugotovili, da je bilo ob velikih težavah v nekaterih podjetjih lansko leto kar uspešno. Gospodarstvo je ustvarilo 166.609.661 din celotnega dohodka, kar je za 18,7 odst. več kot v letu 1968, dohodek pa se je povečal za 31,8 odst.

Izkazalo pa se je, da je v zadnjih letih veliko bolj naraščal dohodek podjetij, ki imajo sedež izven občine, kot domačih gospodarskih organizacij. Rast črnomaljskih podjetij ne napreduje tako, kot bi lahko, ker je bilo investicijsko vlaganje v petih letih zelo skromno. Podjetja so gradila in kupovala opremo največ z lastnimi sredstvi, da pa niso tako močna, da bi omogočila večjo gospodarsko rast.

Skupščina je sprejela priporočilo, naj podjetja čim prej izdelajo določene razvojne načrte ter izboljšajo poslovno sodelovanje tudi izven občinskih meja, pri tem pa naj ne bi izgubila samostojnosti. Razen tega zahtevajo priporočilo posebno skrb za investicijsko vlaganje.

V drugem delu seje so obravnavali kadrovsko problematiko, ki je v neposredni zvezi s stanjem gospodarstva. Število zaposlenih se je v zadnjih 10 letih v družbenem sektorju gospodarstva povečalo za 883 oseb, še vedno pa je zaposlenost pod slovenskim povprečjem. Razen tega je v črnomaljski občini očitna velika

cev, od teh jih je lani odšlo 341.

Izobrazbena raven zaposlenih nikakor ni zadovoljliva, zlasti ne v industriji. Med 2.143 zaposlenimi v tej panogi je samo 22 ljudi z visoko šolo. Menili so, da je edini izhod v povečani skrbi za pridobivanje domačih kadrov s pomočjo štipendiranja. V zvezi s tem so sprejeli 6 sklepov, zadolžujejo delovne organizacije in njihove samoupravne organe, da bi dobivale strokovnjakov hitreje napredovali.

Obrtniki so obravnavali še predlog Cestnega sklada SRS za prekatgorizacijo cest ter odlok o priznavalninah bormcem.

Sprejem pri predsedniku

Ob dnevu javne varnosti je predsednik občinske skupščine Črnomelj, inž. Martin Janžekovič, priredil sprejem za miličnike. Ob tej priložnosti sta bila odlikovana Anton Janžekovič, namestnik komandirja milice v Črnomlju, ter Jurij Voigrinc, komandir oddelka v Semiču. Nagradjen je bil še Danilo Birsa, miličnik z Vinice.

Vsega 150 štipendistov

V črnomaljski občini je bilo ob začetku letošnjega leta 150 štipendistov, od tega 114 v gospodarstvu in 36 v negospodarstvu. Pri podjetjih so se z razumevanjem za štipendiranje najbolj izkazali v Beltu, kjer imajo 77 štipendistov, in v semiški Iskri, ki ima 23 štipendistov. Sledijo pa: Kovinar s 6, podjetje Beograd s 5 in Rudnik s 3 štipendisti. Med vsemi 150 študenti in dijaki prejema pomoč pri šolanju na visokih šolah samo 14 študentov.

Gimnazija slavi

V soboto, 23. maja, bo črnomaljska gimnazija praznovala 25-letnico opravljanja kulturno-prosvetnega poslanstva v Beli krajini. Gimnazija je začela delovati leta 1944 kot prva partizanska gimnazija na osvobodjenem ozemlju, v povojnih letih pa je vzgojila vrsto dijakov, ki so nadaljevali študij na visokih šolah in nato postali strokovnjaki v rodni Beli krajini.

Profesorski zbor je imenoval poseben odbor za organizacijo slavlja. Osrednja prireditve bo 23. maja ob 11. uri v kulturnem domu. Po uvodnem govoru ravnatelja gimnazije prof. Janeza Kambiča bodo dijaki izvedli kulturni program, v katerem namenjajo prikazati Belo krajino v času NOB, v povojnih letih in danes. Na proslavo so povabili vse profesorje in dijakke, ki so bili na šoli, ter še vrsto drugih gostov. Po svečanosti v prosvetnem domu bo predsednik občinske skupščine inž. Martin Janžekovič priredil za udeležence slavlja sprejem v avli gimnazije.

Da se mladina zanima za kmetijstvo, dokazuje ta posnetek, narejen na Vinici. Če bi imeli stroje, bi mladi po osemletki ostali doma, tako pa silijo v tovarne, kjer je delo lažje. (Foto: R. Bačer)

NOVICE
črnomaljske komune

Malo je skopih ljudi

V tednu Rdečega križa so bili hranilniki postavljeni tudi v trgovinah – Lep uspeh

V letošnjem tednu Rdečega križa, od 3. do 10. maja je občinski odbor RK v Metliki začel več akcij. Za občane je bila največja novost v tem, da so zbirali prostovoljne prispevke otroci na cesti, po trgovinah pa so namestili hranilnike, kamor so ljudje metali kovance.

Tako zbrani denar je v celoti namenjen zdravstveni vzgoji prebivalstva. Dve zdravstveni predavanji o raku so imeli že na Suhorju in v Draščih, jeseni pa bi radi s tem nadaljevali še v drugih krajih izven Metlike.

V tednu RK so imeli tudi akcijo za zbiranje novih in podpornih članov organizacije, priredili so občinsko tek-

movanje ekip prve pomoči, obenem pa začeli priprave na junijsko krvodajalsko akcijo.

Ko so ob koncu zbiralne akcije za denar ugotavljali useh, so spoznali, da so občani povsod, kjer so opazili hranilnik, vrgli vanj vsaj skromen prispevek. To pričča, da je v Metliki malo skopih ljudi, veliko pa takih, ki so pripravljeni pomagati humani organizaciji.

Kmalu krvodajalska akcija

7. in 8. junija bo v Metliki običajna vsakoletna krvodajalska akcija. Ekipe za odvzem krvi bo delala v Domu IVD Partizan, občinski odbor Rdečega križa pa že zdaj prosi občane, naj se v čim večjem številu prijavijo pri svojih krajevnih organizacijah Rdečega križa. Po planu bi morali zbrati najmanj 700 krvodajalcev. Glede na lažne govorice, ki se v zvezi s krvodajalstvom pojavljajo na terenu, bodo aktivisti RK pojasnjevali ljudem, za kaj gre. Vsa zbrana kri bo v celoti porabljena za potrebe bolnih in ponesrečenih v Sloveniji.

Odbor za proslavo imenovan

V Metliki so imenovali odbor, ki bo vodil priprave za jubilejno proslavo ustanovitve 15. brigade. Predsednik odbora je Tine Molek. Veliko partizansko zborovanje bo v Metliki 6. septembra, razen tega bo tudi več kulturnih in športnih prireditev, ki se bodo začele že prej.

NA TEZE O KMETIJSTVU IMAJO PRIPOMBE

„Spremembe želimo, dokler živimo“

Teze preohlapno nakazujejo sedanost. Ni rešitev za ureditev cen in kreditiranje kmetijske proizvodnje. – so dejali v Metliki. O turizmu pa: »Bela krajina gre v prihodnost z enotnim razvojnim načrtom«

V četrtek popoldne sta se v Metliki sestali občinska konferenca SZDL in občinska konferenca Zveze komunistov. Na skupni seji sta razpravljali o kmetijstvu in turizmu.

Ko je inž. Janez Gačnik kot predsednik občinske konference Socialistične zveze razložil teze o ekonomskih vidikih razvoja kmetijstva v Sloveniji, ki jih je sprejel CK, je tudi povedal, kakšne pripombe so se v metliški občini izluščile iz dosedanjih razprav.

Metličani menijo, da je v prvem delu tez preveč zgodovine, v drugem delu, kjer teze obravnavajo smernice za bodoči kmetijski razvoj, pa bi lahko nekatere stvari obširneje in jasneje povedali. Pomanjkljivost tez se jim zdi v tem, da v njih ni ekonomskih utemeljitev, ki bi zagotavljale predvideni razvoj, ni rešitev za ureditev trga cen s kmetijskimi pridelki in ne za kreditiranje kmetijske proizvodnje. Prav tako teze premalo povedo o sistemski rešitvi kmetijstva v manj razvitih področjih.

Seveda so bile to le pripombe, v splošnem pa sta konferenci teze pozdravili kot dober dokument, ki je

lepo načel kmetijsko problematiko. Naravnost črnogleda razprava pa je bila o tem, če bodo teze sploh kdaj postale stvarnost. Predlagali so, naj bi v republiki ustanovili sekretariat za kmetijstvo. Več razpravljavcev je poudarilo, koliko časa je bilo v zadnjih dveh letih že porabljeno za razprave o kmetijstvu, kmet pa še prav tako težko živi kot prej. Mikulaš iz Krasinca, eden najboljših kmetov, je tudi rekel: »Kar se okvirnih in splošnih zadev kmetijstva tiče, jih zavzeto in lepo rešujemo vsi skupaj, vsa družba – pri konkretnem delu in težavah pa smo kmetje sami.«

O možnostih razvoja turizma je na konferenci uvodoma govoril inž. Ivan Kostelec. Razprava je zavzela stalnice, da je treba v Beli krajini enotno zastaviti razvojno pot turizmu. Predlagali so še, naj se ustanovi pri občinski skupščini svet za turizem, tovrstno dejavnost v metliški in črnomeljski občini pa

naj bi usklajevala belokranjska turistična zveza.

Kakor je ugotovila konferenca, je treba na turizem gledati bolj z gospodarskimi očmi. Da bi bilo več koristi od te panoge, pa je potrebno oživiti zlasti delo turističnega društva v Metliki in ustanoviti sekcije za turizem v vseh večjih krajih občine.

O lovstvu malo podatkov

V metliški občini delujejo 3 lovske družine s 112 člani in 7.320 hektari lovskih površin. Lovci imajo dve svoji kočji, v zadnjih letih pa je na metliškem lovskem območju bivalo tudi okoli 70 tujih lovcev, ki pa so za lov prispevali le malenkost. Ker je lovstvo pomemben dejavnik v turističnem razvoju, bi mu morali posvečati večjo skrb, kakor so naveli v gradivu o turizmu, ki sta ga pred kratkim obravnavali občinski konferenci Socialistične zveze in Zveze komunistov. V lovskih družinah so se težnje po neorganiziranem lovu, malo je zanimanja za vlaganje v lovišča, opažajo trenja med lovci in precej krivolova. Vse to slabo vpliva na razvoj lovskega turizma. Vsekakor pa je žalostno, da za vlaganja v lovišča ni podatkov, prav tako ne za fond divjadi.

Napoved za škropljenje

Priporočamo, da v času od 21. do 27. maja, ko so poganjki trte veliki okoli 10 do 15 cm, poškropite vinograde z mešanico škropliva (0,2-odstotno raztopino DETHANE M 45 ali 0,5-odstotno raztopino CUPRABLAU z 0,3-odstotno raztopino COSANA). Koncentracija je mišljena za ročno nahrblno škropljenje. Tisti, ki imajo nahrblno motorko, naj toliko povečajo koncentracijo škropliva, kolikor manj porabijo vode. S tem škropljenjem preprečimo razvoj rdečega ožiga, sušico kabrnkov in oidija. Nujno je temeljito oprati ali oprasiti spodnjo in zgornjo listno ploskev. Deset dni zatem ponavljamo škropljenje z enakimi škroplivi proti istim boleznim.

Inž. JULIJ NEMANIČ

SPREHOD PO METLIKI

■ **METLIŠKI PARKI IN NASA.** DI so spet v zelenju in prvem cvetju. Vendar so meščani že opazili otroke pa tudi odrasle, ki so v grajskem parku in drugod trgali cvetoče tulipane, veje španskega bežga in drugo okrasno grmičevje. Komunalno podjetje se trudi, da bi mesto dobilo prikupnejšo podobno, nekateri pa sadike tega truda brezvestno uničujejo.

■ **PRVA POSILJKA STROJEV** za novi obrat kodranke v metliški tovarni BETI je minuli teden po železnici prispela iz Francije. Delavci so imeli polne roke dela z iztovarjanjem in nameščanjem strojev v novih proizvodnih prostorih.

■ **VELETRGOVSKO PODJETJE** »KOKRA« iz Kranja je v Metliki v maju spet pripravilo posebno reklamno prodajo pod geslom »Pomlad v Kokri«. Vsak, kdor si bo v tej trgovini kupil vsaj za 30 din blaga, bo dobil blok, ki bo ob koncu reklamne prodaje prišel v poštev za žrebanje. Pripravljenih je 130 večjih in manjših praktičnih dobrot.

Belokranjski fantje na beograjski paradi

Ob letošnji veliki paradi ob dnevu zmage v Beogradu je v sklopu slovenskega podešalona teritorialne enote sodelovalo tudi pet fantov iz Bele krajine. Skupaj z drugimi slovenskimi rezervisti so odpotovali 24. aprila v Beograd, kjer so taborili na Banjici in se pripravljali na parado, ki je bila 9. maja dopoldne. Iz metliške občine so sodelovali v paradi Stanko Bajuk, Ivan Matjašič in Jože Zujej, iz črnomaljske pa Anton Grabek in Peter Vipavec.

Gostišče bo 1. junija

Metliško podjetje »Gostura«, ki v bivši Makarjevi gostilni ureja lokal v belokranjskem slogu, je računalo na otvoritev že za prvomajske praznike, vendar so dela zaradi stalnega dežja bolj počasi napredovala. Zdaj opravljajo zaključna dela, oprema je že prišla v Metliko, zato upajo, da bo gostišče nared za otvoritev do začetka junija.

Gostinstvo: premalo ležišč

Na območju metliške občine je 17 gostinskih obratov, od tega 5 družbenih in 12 zasebnih. Celotno gospodarstvo zaposluje 37 ljudi, na razpolago pa ima samo 46 ležišč in 698 sedežev. Razen tega je v občini 20 zasebnih turističnih sob s 25 ležišči, v katerih so imeli lani 385 nočitev. Gostinske nočitvene zmogljivosti se bodo še letos povečale za 40 ležišč, ker je predvidena dograditev hotela Bela krajina.

V trgovini večji promet

V metliški občini je 16 trgovskih lokalov, ki zavzemajo skupno 3.082 m² površin, v trgovinah pa je zaposlenih 90 ljudi. Razen prodajaln podjetja Mercator, ki jih je največ, ima v občini svoje lokale še 5 podjetij: Kmetijska zadruga Metlika, Novotehna iz Novega mesta, Beti iz Metlike, Kraš iz Karlova ter Borovo in Peko. Na področju trgovine je bilo lani 24 milijonov din prometa, kar je za 22 odstotkov več kot v letu 1968. Poleg navedenih trgovin poslujejo v občini še 2 trafiki, 7 mesnic in 1 slaščičarna.

PIŠE JOŽE DULAR

Ob jubileju metliške mestne godbe

14. junija bo metliška mestna godba slavila 120-letnico delovanja

Letos bo sredi junija metliška mestna godba praznovala 120-letnico obstoja. Iz raznih zapiskov pa lahko povzamemo, da je ta godba obstajala že pred 1850, saj nam metliški rojak Ivan Navratil sporoča, da je že 1847 domača godba v Metliki sodelovala pri sprejemu novih zvonov in da je leto kasneje, ko je bila avstrijskim narodom podeljena ustava, »turška muzika po mestu sviral«.

Kakšna je bila ta turška muzika, na žalost ne vemo. Prvi podatek o pravi godbi pa zasledimo v poročilu Janeza Müllerja, ki piše, da so leta 1850 Metličani s pomočjo domačega župnika Vincenca Vovka ustanovili godbo, ki jo je dobro izučil Lavoslav Colnar. Ta je bil svoj čas podkapelnik pri cesarskem pešpolku v Ljubljani.

V letu 1853 je metliška godba sodelovala pri neki cerkveni svečanosti na Suhorju, potem pa nekaj let ne najdemo o njej nikakih podatkov. Šele leta 1859 zvezo za ime novega vodje metliške mestne godbe, nadučitelja Vincenca Sturma, ki je zbral okoli sebe 8 do 10 fantov in jih pričel učiti igranja. Za pouk in vodstvo je prejemal od mestne občine mesečno 10 goldinarjev. V tem času naj bi pri godbi igrali naslednji metliški godci: Leopold Flašman, Matija Kompare, Anton

Okorn, Janez Tencik, Anton Završnik in morda še kdo.

Nekoliko več podatkov najdemo o metliški mestni godbi v listinah mestnega občinskega arhiva, ki pa je ohranjen šele od 1869 dalje. Takoj naj pripomnimo, da je bila takratna godba neke vrste mestna ustanova, saj je županstvo imenovalo godbeno ravnateljstvo in je godbenike od časa do časa tudi skromno plačevalo.

Seveda pa so obstajale tudi težave: stari instrumenti so se hitro obrabili, novih ni bilo, in tudi mladi godci so včasih prenapeto izgubili voljo do učenja. Zato je 1875 Vincenc Sturm od tedanjega župana zahteval, naj se godbeni instrumenti popravijo, naj dobi vsak godbeni vajenec 1 goldinar mesečne nagrade in naj za godbo v prihodnje skrbi mestna občina sama in ne več godbeno ravnateljstvo.

Ker občina teh zahtev ni mogla ali pa ni hotela izpolniti, je mestni občinski svet že sklepal o tem, da se razpusti. Na srečo je isto leto prišel v Metliko krojaški mojster Franc Golob, ki je za 15 gld mesečne plače prevzel vodstvo metliške godbe in jo rešil pred razpadom. Ze štiri leta kasneje pa se je Golob odpovedal kapelniški službi in namesto sebe predlagal godbenemu ravnateljstvu Karla Kresala, prvega godbenika krilnega roga novo-

meške godbe. Ta je prejemal 20 gld mesečne nagrade, obljubljeno pa mu je bilo tudi prosto stanovanje v stari šoli.

Kresal je sprva godbo dobro vodil. Počasi pa je pričel svoje dolžnosti zanemarjati, tako da je delavnost godbe pričela vidno pešati. Godbeno ravnateljstvo je poklicalo kapelnika na zagovor in mu postavilo stroge pogoje. Kresal pa je deset dni kasneje kapelniško službo odpovedal in odšel za boljšim zaslužkom v Ameriko.

Na razpis v časopisu se je v maju 1890 za kapelniško mesto prijavil dotedanji novomeški kapelnik Karel Langer, vendar je že v septembru istega leta odpovedal službo in odšel na Reko. Vodstvo godbe je nato spet prevzel Franc Golob.

Po Langerjevem odhodu so pri godbi ostali le trije stari godbeniki. Zato je Golob v kratkem času izučil kar devet mladih godbenikov. To in vsa nadaljnja leta se je število godbenikov sukalo od 8 do 13 članov. Ti so po sklepu godbenega odbora 1892 dobili uniforme, ki so bile podobne uniformam metliških gasilcev.

Kapelnik Golob je spretno vodil godbo celih sedem let, potem pa je zaradi nekih nesoglasij med njim in godbenim ravnateljstvom odstopil. Vodstvo godbe je nato v juniju 1908 prevzel stari muzikant domačin Janez Škof.

V januarju 1911 je dobil v Metliki službo davčnega izterjevalca Jože Finžgar, doma iz Brezij na Gorenjskem. Bil je izvrsten klarinetist in godbeno ravnateljstvo mu je ponudilo kapelniško mesto, ki ga je tudi sprejel. Z znanjem in disciplino je godbo v kratkem pripeljal do zelo lepih uspehov.

Na žalost je Finžgar že poleti 1912 odšel v Ljubljano in vodstvo godbe je spet prevzel najstarejši muzik Janez Škof.

Proti koncu 1913 je pričela godba znova pešati, zato se je naslednje leto večina muzikantov odločila, da se godba razide. Na poslovilnem večeru pa je stari zaslužni kapelnik Franc Golob znova prevzel kapelniško mesto. Stevilni meščani so z denarjem pripomogli, da so godbeniki naročili manjkajoče instrumente in se je godba spet postavila na noge. (Nadaljevanje prihodnjč)

Metliška godba leta 1899

Priznanje za humanost

4. junija bo dan krvodajalcev. Ob tem dnevu bo obč. odbor Rdečega križa odlikoval okrog 300 krvodajalcev z zlatimi in srebrnimi značkami in diplomami. Odlikovanja bodo podelili krvodajalcem na slovesnostih v kolektivih, kjer so zaposleni. Največ krvodajalcev, ki bodo prejeli odlikovanja, je iz podjetij IMV, Krka, Novoteks.

Vse tiste, ki so, darovali kri več kot 30-krat, bodo odlikovali z zlatimi značkami. Med temi so tudi Danilo Kovačič, Niko Padevski, Aleksander Zupan, Marinka Smalc in Jože Kastelic.

Prvo semaforso križišče

Načrt za izvedbo prvega semaforkega križišča v Novem mestu, v katerem se stekajo Cesta komandanta Staneta od občinske stavbe do križišča z Ulico talcev izdelal višji gradbeni tehnik Pius Žužek. Obč. je v Ljubljani že naročila podrobne načrte za semaforso napeljava. Ko bo križišče urejeno — zaenkrat se še ne da reči, kdaj — bodo zlasti v konicah vsaj v tem križišču odpravljene zastoj v prometu.

15-letnica šole na Prevolah

Delovna skupnost osnovne šole Prevole v Suhi krajini priredi 24. maja ob 14. uri svečano akademijo ob 15-letnici delovanja šole. Delovna skupnost vabi na prireditev vse učitelje, ki so v času, odkar šola deluje, na njej poučevali. Na prireditvi so povabljeni tudi predstavniki družbeno-političnega življenja in mladina s soslednih šol.

Novomeščani med najboljšimi

Zadnje nedeljo je bilo v Ljubljani tekmovanje med učenci slovenskih gostinskih šol v znanju tujih jezikov. Novomeščani so se tokrat zelo dobro odrezali, saj so pobrali nekaj najboljših nagrad. V znanju italijanskega sta si delila 1. mesto med učenci v gostinstvu Novomeščana Milka Kmetič in Igor Kralj, francosčino sta prav tako najbolje obvladali Novomeščanka Irena Sodec in Emilija Frilo, ki sta si delila 1. mesto, Tone Vovko pa je pri tekmovanju v nemščini zasedel 3. mesto.

CENEJŠI MAGNETOFONI!

V prodajalni ELEKTROTEHNA v Novem mestu so dobili pošiljko uvoženih magnetofonov AIWA, CROWN, SANYO, PHILIPS in druge in so znatno cenejši, kot so bili tovrstni magnetofoni doslej.

Prodajalna ELEKTROTEHNA je dobro založena tudi z vsem vodnoinštalacijskim materialom, obložnimi ploščicami in sanitarno keramiko.

(PO-E)

Zadnja leta tudi dekleta pri tehničnem pouku varijo kovine in žagajo les. Matere se velikokrat pritožujejo, ker jih v šoli ne učijo vesti in pletenju, zato so na novomeški osnovni šoli organizirali krožek za vezenje in pletenje, ki ga obiskuje 30 deklet. Mlade vezilje so se že naučile urno sukati šivanke in pletilne igle in obljubljajo, da bodo ob koncu šolskega leta presenetile starše na razstavi ročnih del s svojimi izdelki. (Foto: Marija Padovan)

ODBORNIK, KAKO SODELUJETE Z OBČANI?

Važen je živ stik z volivci

Ivan Plut: »Vedno biti pri viru informacij«

Ivan Plut je odbornik za območje Smihela pri Žužemberku. Kakšne možnosti ima

Spomenik smetišče?

Spomenik žrtvam nemškega okupatorja na Cesti herojev je bil postavljen zato, da ne bi nikoli pozabili, s kolikšnimi žrtvami sta pridobljena svoboda in srečno življenje, ki ju uživamo. Na ograjo, ob kateri stoji spomenik, so nacistični vojaki obesili 21. oktobra 1943 trupla ubitih partizanov in se, kot so bili vajeni, še po smrti ponorčevali iz njih. Na spomeniku se od časa do časa pojavljajo s kredo ali ogletem napisana umazana gesla, ki dokazujejo, da tisti, ki jih piše, nima v sebi prav nič človeškega. Tudi smeti, ki jih odlagajo neznane roke ob spomeniku, niso v čast tistemu, ki to počne. Takšno početje dela sramoto vsemu mestu in vsem prebivalcem.

v občinski skupščini, kaj pričakuje volivci od svojega odbornika?

»Prebivalci se potegujejo, da bi v občinski skupščini največ pomagal za komunalno urejanje: most čez Krko v Smihelu bomo končali do konca junija, sodelovali pa so občani, občina in krajevna skupnost ter deloma gospodarske organizacije. Letos bomo bržkone obnovili most v Drašči vasi, v programu pa imamo ureditev ceste Smihel—Plešivica.«

— Imajo volivci kaj pripomb k sodelovanju?

»Ker sem predsednik krajevnih skupnosti in torej pri viru informacij, boljšega sodelovanja pravzaprav ne more biti.«

— Pa so zadovoljni z vašim nastopom na občinskih sejah?

»Zdi se, da so: doslej ni bilo pripomb.«

— Kakšne možnosti imate kot odbornik na občinskih sejah?

»Kot odbornik ne morem dosti pomagati, ker največkrat sklepamo o občinskih pomembnih zadevah. Več lahko naredim s konkretnim delom v žužemberški krajevni skupnosti. To velja še toliko bolj, ker ima skupnost denar, saj je glavni vir dohodkov peskopop, in ne občinska dotacija.«

— In letošnji denar? Kako ga boste porabili?

»Za pot, 780.000 dinarjev bomo dali za vodovod na Dvoru in bližnjih vaseh Zafara, Trebča vas, Sadija vas, Mačkovec, Jama, Stavča vas. 150 gospodarstev bo že letos dobilo vodo. Obnova žužemberškega gradu pa je v obliki, ker imajo občina, krajevna skupnost in Zavod za spomeniško varstvo premalo denarja za hitro akcijo.«

J. SPLIČAL

Prispevajmo za letovanje otrok!

Zadnje dni se vedno več staršev oglašja na občinskem odboru RK, kjer zbirajo prijave za letovanja zdravstveno in socialno šibkih otrok. Prva skupina otrok bo odšla letovat na Debeli Rtič in v Fazan pri Portorožu že 22. junija. Prijav je veliko, denar za letovanje pa še ni zagotovljen. Doslej so pri obč. odboru RK zbrali 46.230 din, kolikor je prispevalo nekaj največjih novomeških podjetij. Ker je denarja še vedno premalo, obč. odbor RK poziva vse delovne in družbene organizacije, naj prispevajo denar za letovanja zdravstveno in socialno šibkih otrok.

375 malih aktivistov RK

Alojzija KREVS, razredna učiteljica na osnovni šoli v Mirni peči, je svetovalka malih članov RK.

— Pred štirimi leti, ko je odšla kolegica na porodniški dopust, sem prevzela to delo od nje. Nato ga nisem več opustila, ker me veseli. Z RK sem se seznanila že prej, ko sem na šoli vodila mlečno kuhinjo, RK pa je pri tem veliko pomagal. Otroci imajo na izbiri šahovski in dramski krožek, pionirsko organizacijo, taborni-kejn šolsko športno društvo. Kar 375 izmed nekaj več kot 400 učencev, kolikor jih je na šoli, pa je vključenih v mladino RK.

— Ste v tem šolskem

letu dosegli kakšne posebne uspehe?

— Sodelujemo v vseh zbiralnih akcijah za šolsko kuhinjo in ob naravnih nesrečah, med prebivalci, ki so pripravljeni na vozniki izpit, smo zbrali 45 kandidatov za tečaj prve pomoči, skrbimo za učence iz socialno ogroženih družin in iz družin alkoholikov, 40 učencev dobiva brezplačno malico, starim in onemoglim v Vrhpeči, Globočolu in Dol. vasi smo za novo leto čestitali in jih obdarovali, 41 učencev iz sedmih razredov je pravkar končalo 20-urni tečaj prve pomoči, ki sva ga vodili s tov. Nahtigalovo. Dela nam res ne zmanjka.

— Česa pri svojem lepem delu najbolj pogrešate?

— Kadar otroci zbirajo prispevke za šolsko kuhinjo, zlasti bogatejši, neradi odrinejo prispevek za tiste, ki sami ne morejo plačati. Še vedno je na šoli nekaj otrok, ki so potrebni brezplačne malice, pa jim je ne moremo zagotoviti, ker ni denarja. Morda še to: otroci zelo radi prebirajo knjižnice in letake RK z vzgojno vsebino. Takšnega gradiva si želimo več, kot ga je!

M. J.

S SEJE KONFERENCE KRAJEVNIH SKUPNOSTI

Načrti naj bodo zmerni

Občinska skupščina je namenila 445.000 din

Lani je bilo v novomeški občini zbranih 1.677.319 dinarjev krajevnega samopriskevka. To nedvomno kaže, da so občani res pripravljeni tudi z denarjem pomagati uresničevati svoje želje in zahteve. Vendar želje še vedno presegajo možnosti. Na seji stalne konference krajevnih skupnosti 14. maja so razpravljali o tem, kaj bi morali storiti, da bi to uskladili.

Predsedniki krajevnih skupnosti so poudarili, da je bilo pri uresničevanju lanskega načrta največ težav zaradi pomanjkanja denarja. Kljub samopriskevkom je primanjkovalo denarja za stroške, ki so nastali zaradi podražitev, in velikokrat so komunalna dela obstala sredi poti ali pa so se zavlekla. Krajevne skupnosti so imele težave tudi pri izdajanju ukrepov občinske skupščine za določena dela, ker so občani želje in zahteve velikokrat izražali le ustno in jih niso pisмено podkrepili, ter zaradi premajhnih zmogljivosti komunalnih organizacij, ki niso mogle uresničiti vseh naročenih del.

Toda najvažnejša ovira je bil denar. Občani želijo, da bi se njihove želje uresničevale kar najhitreje, čeprav potrebnega denarja ne morejo zagotoviti tako hitro. Velikokrat začnejo z večimi akcijami hkrati, denarja za dokončanje del pa zmanjka. To povzroča pri ljudeh razočaranje in zmanjšuje voljo do dela. Zato bodo morali v bodoče načrte prilagajati denarnim možnostim in tesneje sodelovati z delovnimi organizacijami krajevnih skupnosti.

Letos je občinska skupščina namenila iz proračuna potrebam krajevnih skupnosti 445.000 din. 200.000 din so razdelili krajevnim skupnostim za njihove potrebe sorazmer-

no s številom prebivalcev posameznih krajevnih skupnosti. Za popraviljanje in vzdrževanje cest so namenili 200.000 din, 45.000 din pa so razdelili tako: 20.000 din za manjša dela krajevnih skupnosti Otočec (6000 din), Bela cerkev (3270 din), Smarjeta 6000 din) in Birčna vas (6730 din). Ostalih 25.000 din pa so razdelili krajevnim skupnostim Straža in Birčna vas (po 10.000 din) ter Orehoviča (5000 din) za vzdrževanje kulturno-prosvetnih dvorov.

A. V.

Odkup mleka narašča

Suhokranjski kmetje kažejo vedno večje zanimanje za prodajo mleka. To je razumljivo, saj je zemlja v Suhi krajini skopa, v kmetijstvu pa so pogoji edinele za živinorejo in mlekarstvo. Odkar je KZ Žužemberk začela organizirano odkupovati mleko, leta iz meseca v mesec narašča. Vse lansko leto in do konca marca letos so odkupili 653.000 litrov mleka. Zadrugi povzročajo pri odkupu mleka veliko težav dragi prevozi, ker so kmetije raztresene po velikem območju in so odkupne proge dolge. Tudi cena za mleko, ki jo nudijo ljubljanske mlekarne, še ni dovolj spodbudna za rejce.

800.000 iker šarenke

V ribogojnici Temenica v Prečni so v tej sezoni namikal 800.000 iker postvri — šarenke. Tako bogate letine še ni bilo, pričakujejo, da bo tudi zaroda precej.

Za šolo in za cesto!

Sela: ne bi radi, da bi izgubili podružnico

V vasi Sela pri Hinjah so domačini za to, da bi obdržali podružnično šolo in da bi dobili boljšo cesto. V štirih razredih je 35 otrok, ena sama učiteljica pa poučuje dopoldne in popoldne: vsakokrat po dva razreda. Otroci so pridni, disciplinirani in se prizadevno učijo. Ta podružnična šola pa ima en sam prostor, ki kajpak ne ustreza modernemu pouku.

Prav tako manjka učil, saj je na podružnični šoli Sela le nekaj zemljevidov in stenskih slik. S prostovoljnimi delom in z materialom so ljudje že začeli graditi novo šolo, toda njihovo delo se je

ustavilo pri temeljih. Ureja jo cesto, da bi otroke vozili na matično šolo na Prevole, kjer pa tudi manjka učilnic.

Ljudje iz teh vasi kajpak želijo, da bi šola ostala in da bi dobili cesto. Bržkone pa ni nobene možnosti, da bi podružnična šola na Selah še dolgo časa ostala. Za dobro svojih otrok se bodo starši morali sprijazniti s tem, da bo šolski kombi ali avtobus vsak dan vozil otroke v nekaj kilometrov oddaljene Prevole. Nedvomno bo tam pouk bolj kakovosten, čeprav tudi na Prevolah nima jo povsem urejenih razmer.

MAJSKI POPUST
v prodajalni
NA GLAVNEM TRGU

NOVOTEHNA
NOVO MESTO

PRI PLAČILU
z gotovino
in na kredit

Knjigovodje: o svojem delu

Deseti občni zbor društva knjigovodij: število članov je padlo!

Na desetem občnem zboru društva knjigovodij, ki je bil 13. maja v novomeški dvorani kina Krka, so kot prvo nalogo obravnavali skrb društva za vključevanje novih članov. V novomeški občini so zlasti skrbeli za vključevanje v zavodnih in družbenih službah, čeprav doslej še niso dosegli pričakovanih uspehov.

Število članov društva se je v novomeški občini povečalo od 358 na 389. V vseh petih občinah — novomeški, krški, črnomaljski, trebanjski in metliški pa se je število članov zmanjšalo od 725 na 719.

Fani Gromova

Prejšnji teden je v pritični hišici na Prešernovem trgu v Novem mestu umrla partizanska mama Fani Gromova, mati štiri rih partizanov. Sina Savo in Stojan sta kot partizana darovala življenje za našo svobodo. Fani Gromova je kot mlado dekle prišla z Rakeka v Novo mesto in si tu ustvarila dom. Rada je živela v našem mestu in skupaj z možem je vzgajala štiri lante, ki so postali v času NOB partizani. Med vojno je ostala v Novem mestu in je z dvignjeno glavo skupaj z možem prenašala zloščavljnjo in šikane okupatorja in domačih izdajalcev. Hudo jo je prizadela vest, da sta Savo in Stojan padla in darovala življenje. Po vojni je nadaljevala z aktivnim delom in sodelovala pri obnovi Novega mesta. Njen mož je bil znan kulturno - prosvetni in družbeni delavec in skupaj z njim je obiskovala vse prireditve in se tam v duhu vračala v svojo mladost. Čeprav je sin Dušan želel, naj bi se preselila v Ljubljano, je ostala v Novem mestu, na katerega jo je vezalo veliko spominov. V 87. letu starosti nas je zapustila, spomin nanjo pa bo ostal še dolgo živ, o čemer je pričal lep pogreb z veliko udeležbo, govorniki, venci, petjem in godbo.

M. TRATAR

Samo v novomeški in trebanjski občini je več članov kot pred dvema letoma. V krški občini se je število članov zmanjšalo na 30, v črnomaljski in metliški pa za po štiri. Društvo knjigovodij si je zlasti prizadevalo, da je z različnimi oblikami pomagalo pri izrednem študiju članov. Prevladovali so seminarji in posvetovanja.

Pripravili so seminarje o periodičnem in zaključnem računu ter kontnem planu, skupaj z Zavodom za organizacijo poslovanja iz Ljubljane pa so organizirali seminar o pravilniku o knjigovodstvu. Tudi za posvetovanja o ugotavljanju in delitvi dohodka ter davkih in prispevkih občanov je bilo veliko zanimanja, saj se jih je udeležilo od 120 do 170 ljudi.

Razveseljivo je, da se na področju društva več število knjižnih avtomatov. Vse

več podjetij nabavlja mehanografske stroje, pripravljajo se tudi na uvedbo visoke mehanografije.

Prirejanje strokovnih ekskurzij je postalo že tradicionalno. V zadnjih dveh letih se je ekskurzij udeležilo 227 članov, čeprav je odpadla lanska jesenska ekskurzija. Društvo knjigovodij je pripravilo tudi nekaj potovanj v inozemstvo.

Novomeška podružnica Službe družbenega knjigovodstva je predlagala ustanovitev knjigovodskega centra v Novem mestu. Predloga pa zaenkrat še niso uresničili, čeprav SDK in društvo dobro sodelujeta. Prav gotovo bi ne bilo slabo, ko bi se komitenti Dolenjske banke in hranilnice seznanjali s težavami tudi na posvetovanjih, ki jih prireja društvo knjigovodij.

J. SPLIČAL

USPEŠEN ZAČETEK POSLOVNEGA LETA

INŠTALATER bo gradil

V večjih delovnih prostorih si obetajo večji poslovni uspeh - Kje dobiti delavce?

Prvo tromešecje so letos v obrt. montažnem podjetju Inštalater uspešno zaključili: ustvarili so kar 520.000 din dohodka, kar je za 50 odst. več kakor lani v tem obdobju. Tudi pri sklepanju pogodb so se letos zelo potrudili in so jih sklenili že za preko 1 milijon din, lani v tem obdobju pa le za 250.000 din. Pričakujejo, da bo letošnje leto poslovno zelo uspešno, če jih le ne bodo ovirale težave z delavci in materialom.

Trenutno bi potrebovali še

100 telet v pogodbenem pitanju

Kmetijska zadruga Žužemberk ima v pogodbeni reji pri kmetih okoli 100 telet. Okoli 100 kg težka teleta, ki jih dobe v pitanje, spita jo kmetje na 220 do 230 kg. Zadruga jim v času pitanja kreditira krmila in teleta, po oddaji pa z njimi obračunava stroške. Teleta so v pitanju pri 10 kooperantih. Vsak pita po 10 do 15 telet, največji med njimi pa 30 telet.

vsaj 10 kvalificiranih delavcev in 5 do 8 vajencev za priučetev v napeljavi centralne kurjave, vodovoda in v kleparstvu, čeprav so v sedanjih prostorih že zelo utegnjeni. Zaradi premajhnih zmogljivosti ne morejo sprejemati vseh naročil iz Dolenjske in sosednjih pokrajin, ki bi jih sicer, če bi imeli boljše delovne pogoje. Zato so se odločili za gradnjo nove stavbe.

Ob cesti herojev imajo že kupljeno zemljišče in tudi izdelane načrte. Predračun znaša okrog 1.880.000 din. Iz lastnih sredstev bodo lahko za gradnjo namenili le okrog 600.000 din. Iz sklada skupnih rezerv gospodarskih organizacij pri občinski skupščini bodo dobili 150.000 din, za drugo pa bodo poiskali kredite pri Komunalni banki in se dogovorili z gradbenimi podjetji.

Z novimi prostori bodo dobili boljše delovne pogoje in možnost za razširitev. Zaposlili bodo lahko še okrog 40 delavcev. Z gradnjo bodo začeli takoj, ko bodo imeli zagotovljen denar.

A. V.

„Naše vasi se spreminjajo!“

Stare kmečke hiše in poslopja, vmes pa nove enodružinske hiše, taka postaja naša vas

O Krki, ki vsako leto poplavi najboljšo zemljo ob zakrakovskih vaseh — nekateri Sentjernejci jim praviyo tudi mokre vasi — in o neplačani odškodnini se pogovarjajo tamkajšnji prebivalci na zborih volivcev.

Alfreda Trenc, veterinarja, so izvolili volivci, ki živijo v Sentjakobu, Zameškem, Mršči vasi, Hrvaškem brodu in Čistem bregu, za svojega odbornika. Tako je njegovo mnenje o tamkajšnjih ljudeh:

»Prebivalci vasi, ki jih kot odbornik zastopam, živijo slabše kot v Sentjerneju ali v suhih vaseh.

Tako pravimo krajem, kjer Krka ne poplavlja. Starji ljudje se ubijajo z zemljo, mladi odhajajo v svet. Tisti redki mladi kmetje, ki so ostali na zemlji, so se z muko izkopali revščine. Sentjernejske vasi se spreminjajo: sredji čistih kmečkih hiš in trdnih poslopj rastejo nove, enodružinske hiše. Na najboljših predelih zidajo domove taki, ki se nikoli ne bodo ukvarjali s kmetijo. Kmetje dajejo zemljo otrokom, ki žive v mestu, kos za kosom in tako kmetije razkosavajo.

Moje delo je tako, da sem v temnem stiku z ljudmi. Potožilj so se mi, ko je Krka letos šestkrat preplavila njihove njive in ko je komisija, ki ugotavlja škodo, prišla na ogled takrat, ko je voda že upadla. Dobro vem, kako živijo, zato sem proti taki cenitvi škode, kakršna zdaj velja. Odškodnino dobijo le tisti, ki so oškodovani za več kot 20 odst. od hektarskega donosa. Kmetje pa nimajo dobre zemlje. Denimo, da ima nekdo veliko gozda in nekaj njiv ob Krki: odškodnine ne dobi, čeprav mu je voda poplavlja najboljšo zemljo.

MARIJA PADOVAN

ODBORNIŠKA VPRAŠANJA

Cigani spet na dnevnem redu

Ureditev prometa, javni red in mir, zastave

Iz skupščinske pisarne so za zadnjo občinsko sejo pripravili pregled odborniških vprašanj, na katere še ni bilo odgovorov.

Odbornik Miro Thorževski je vprašal, kako bo urejen promet v Novem mestu, predvsem glede parkiranja na Glavnem trgu ter prometa na tržnici in Ulici talcev. Vprašanja so poslali tajniku sveta za splošne in notranje zadeve, svet pa o tem še ni razpravljal. Vprašanje pa ni več tako aktualno, ker bo komisija zdaj poskrbela za ureditev, je povedal Miro Thorževski.

Rudi Mraz, Alojz Kastelic in Stane Gorinšek so vprašali, kako je z obravnavo problematike ciganskega vprašanja. Računajo, da bo ta točka na dnevnem redu prihodnje občinske seje.

Janko Popović je predlagal, naj se spremenijo in dopolnijo odlok o javnem miru. Svet za splošne in notranje zadeve, ki je o tem razpravljal, je menil, da je treba v pripravi sprememb in dopoln

tev slišati še mnenje strokovne službe uprave občinske skupščine, postaje milice, uprave javne varnosti in sodnika za prekrške. Odbornik Miloš Jakopec pa je predlagal, naj se pripravi odlok o izobešanju zastav. Odlok je v osnutku že pripravljen in bo predložen svetu za splošne in notranje zadeve na njegovi prvi seji.

Novomeška kronika

■ NA ZANIMIV STROKOVNI IZLET vabi svoje člane in druge prijavnice Hortikulturno društvo Novo mesto v Varadnu, Ptuj in še nekatere druge kraje. Na izletu si bodo ogledali več vrtnarskih zanimivosti. Prijave sprejemajo v cvetličarni na Glavnem trgu do 29. maja.

■ STANOVALCEM Jerebove ulice se bo kmalu uresničila dolgotrajna želja: ulica bo namreč kmalu dokončno urejena. Utrdili so tudi podporni zid.

■ KZ »KRKA« je sklenila povečati kiosk na Trdinovi ulici. Kiosk bo odsej še enkrat večji.

■ NAVDUŠENI NAVILJACI so bili v soboto, 16. maja, skoraj ob živce, ko je med prenosom košarske tekme Jugoslavija - Italija zmanjkalo električnega toka.

■ NA VIHODNIH VRATIH pred ljudsko knjižnico so uredili znamenito vitrino, v kateri so razstavljali ovitki najnovejših knjig ter sezname knjižnih novitet. Knjižnica posluje zdaj vsak dan razen sobote, to pa je razveseljiva vest za mnoge izposojevalce knjig.

■ NERED NA AVTOBUSNI POSTAJI kazni podoba Novega mesta. Zlasti se zato, ker je za mnoge potnike, ki se na avtobusni postaji ustavijo le za nekaj minut, kotiček med »Metropolo« in postojem PTT in avtobusno postajo edino srečanje z Novim mestom. Komunalno podjetje skrbi, da je na tem koncu mesta pometeno tudi dvakrat na dan. Neredu je žal še vedno kriva nepazljivost potnikov, ki mečejo odpadke, kjer se jim zažene. Vozniki niso priznali tudi čakalnice: stene, ki so bile pred kratkim pobeljene, so polne odtisov čevljev.

■ NA TRŽNICI je ob ponedeljkih in petkih pravi živžav. Kupci

Šentjernej: julija konjske dirke

Konjeniška zveza Slovenije je že določila dan, ko bodo v Šentjerneju konjske dirke. Do 12. julija, ko bodo Šentjernejci navdušeno vzklicali najboljšim jahačem, bodo morali člani šentjernejskega kluba za konjski šport urediti tribuno, ki so jo lani v jeseni zažgali otroci. Potrebovali bodo veliko denarja tudi za organizacijo prireditve in za nagrade jahačem. Kot vsako leto si bodo tudi letos pomagali z denarjem, ki ga bodo zbrali od podjetij, ki so pripravljena dati oglase v programe.

Šentjernejske dirke so postale tradicionalne, predvsem pa dobro obiskana prireditve. Klub za konjski šport slavi letos 85-letnico obstoja, že nekaj let pa se bori s hudimi denarnimi težavami.

SUHOKRAJINSKI DROBIŽ

■ DOM DRUŠTVA LT V ŽUŽEMBERKU bodo odprli v nedeljo, 24. maja. Domu botruje predsednik izvršnega odbora Zveze LT Slovenije tov. Karol Forte-Marko. Otvoritev bo ob 9. uri dopolne. Hkrati bodo v domu odprli razstavo fotografije, radiotelefoni iz Novega mesta pa bodo priredili demonstracijo z novo sprejemno-oddajno radijsko postajo. Ob otvoritvi bodo posušili priznanja za služnim članom LT. Pri urejanju doma so razen članov LT sodelovali s prispevki in delom občinski svet LT Novo mesto, AMD Novo mesto, krajevna konferenca ZMS Žužemberk, krajevna skupnost Žužemberk, osnovna šola Žužemberk, obrat ISKRE Žužemberk in KZ Žužemberk.

■ POPRAVILA POTO so stvar, ki prebivalce Suhe krajine vedno bolj zanima. Zelo se zavzemajo za to, da bi krajevna vaška pota usposobili tudi za tovorni in osebn promet in se s tem približali svetu. Zamislili se počasi, pa vendarle z velikim prizadevanjem in vztrajnostjo prebivalcev uresničujejo. Te dni so se lotili večjega popravila poti od Šmihela na Plešivico. Sodelovali so prebivalci Šmihela in Plešivice ter GG Novo mesto in krajevna skupnost Žužemberk. Opravljeno delo je preseglo vrednost več desetisočakov.

■ OBČNI ZBOR TURISTIČNEGA DRUŠTVA, v nedeljo, 17. maja, je bil v Žužemberku občni zbor Turističnega društva. Iz skrbno pripravljene poročila odbora je bilo razvidno veliko prizadevanje društva za turistično ureditev kraja. V poročilu so omenili tudi težave, s katerimi se društvo spopada zaradi nerazumevanja nekaterih delavnikov v Žužemberku. Sprejeli so program dela za 1970.

M. S.

36 tekmovalcev, razvrščenih v šest ekip, se je v nedeljo, 17. maja dopoldne, v Novem mestu pomerilo v občinskem tekmovanju prve pomoči. Sodelujoči so pokazali izredno zanimanje. Na prvo mesto se je uvrstila ekipa IMV in BETI Mirna peč z 99,3 točkami, na drugo ekipa SGP »PIONIR« z 95 točkami, na tretje mesto ekipa NOVOTEKS z 93,6, 4., 5. in 6. mesto so zasedle ekipe ELE in MERCATORJA, krajevne skupnosti in ekipa IMV. Tekmovanje bo veliko pripomoglo k večji obrambni sposobnosti prebivalstva. Na sliki: ekipa NOVOTEKSA med tekmovanjem (Foto: Miloš Jakopec)

— Ena gospa je rekla, da se bo tudi prijavila za inštruktorja pri šoferskih izpitih, čeprav ne pozna cestnoprometnih predpisov: saj jih ne poznajo niti inštruktorji, ki so vsi popadali pri testih.

Do marca 1971 bodo opekarno Zalog povsem prenovili — Namesto človeških rok bodo delale mehanske roke strojev — Popolnoma se bodo otesli vremenskih vplivov — 17.500.000 opek bo dovolj za vse naročnike

Tako hudih časov, da bi morali o prihodnosti odločati z »ali — ali«, zaloški opekarji ne poznajo. Bolje rečeno: tistega, kar pomeni slavni hamletovski izrek »biti — ne biti«, jim ni bilo treba spoznati. Kajpak tudi njim ni šlo vse in vselej kot po maslu. Sami pa pravijo, da jim je bilo še najtežje v tistih letih do reforme.

»Roka«, ki se je celo desetletje ali še več tako pokroviteljsko vedla do cen v opekarstvu, tudi zaloški opekarni ni dovolila rasti.

Iz leta v leto so približno enako izdelali, čeprav bi bilo normalno, da bi se proizvodnja povečevala. V takih razmerah je opekarno lahko rešila le sprostitev cen — tržni zakon.

To je opekarni prinesla reforma. Prelomno leto za izmenjavo starih razmer z novimi je nastopilo 1966. Opekarsko industrijo so tedaj prvič postavili v vrsto z drugimi industrijskimi dejavnostmi. Marsikaj se je izboljšalo, čeprav je bilo to izenačenje le približno. Opekarska industrija je zadihala bolj sproščeno, s polnimi pljuči. Tudi zaloška opekarna se je začela tedaj hitreje razvijati.

Leto 1966 je pomenilo zaloškemu opekarju temelj za nov in hitrejši razvoj. Nič čudnega ni, če merijo svoj napredek prav od tega temelja. Nanj se tudi venomer vračajo, kadar hočejo kaj primerjati, npr.:

■ Leta 1966 so izdelali 4.900.000 opečnih enot, pri čemer jih je prišlo na zaposlenega 65.300, leta 1969 — to je lani — pa so žgali že 7.090.000 opek ali 45 odstotkov več, s tem da se je število izdelkov na zaposlenega povečalo na 120.000 ali za 85 odstotkov.

■ Za letos napovedujejo, da bodo te številke še večje: do konca leta bodo izdelali 7.500.000 opek, proizvodnja na zaposlenega pa bo tokrat 130.000 opek. V primerjavi z letom 1966, torej v petih letih, bo delavec naredil še enkrat več.

Kajpak tudi tokrat ne bo prišlo vse samo od sebe. Opekarna se je namreč odločila,

Anton Primec in Jože Franko se morata kar precej spotiti, da zrineta s surovo opeko naložen voziček do lope ali kozolca za sušenje. Po prenovitvi takega naravnega sušenja ne bo več. Opeko bodo sušili v veliki tunelski umetni sušilnici, kozolce in lope pa porušili

da bo obnovila vse svoje obrate, dogradila, kar je treba dograditi, in presla na naj-sodobnejše izdelovanje opeke.

Nič ne pride samo od sebe

Komaj pred petimi leti zgrajena sušilnica je opekarni že do zdaj omogočala znatno podaljšano sezono. Pred dobrim letom so namestili tudi novo opremo za predelavo glin. Hkrati pa so pripravili glinokop za zmogljivost, kot je predvidena z letošnjo prenovitvijo proizvodnje.

Poslej bo šele zidar prvi prijel opeko

Predvsem bodo zgradili veliko tunelsko umetno sušilnico, v kateri bo možno posušiti dnevno 105 ton surovih

opek. Nadalje bodo prenovili krožno peč, ki jo bodo poslej kurili z mazutom. Pomembna pridobitev bodo vilčarji za nakladanje in prevoz opeke v peči in iz peči.

■ Po tej »proceduri« bodo v enem letu dobili 34.000 ton žgane glin ali 17.500.000 opečnih enot ali za 10.000.000 več kot letos. Proizvodnja bo šla po tekočem traku.

V delovnem procesu težkega ročnega dela ne bo več; celo tako bo, da opekarju sploh ne bo treba več z golimi rokami prekladati surove ali žgane opeke. Mehanske roke bodo nadomestile človeške roke. Pravijo, da bo opeko poslej šele zidar zares prijel z roko.

Prenovitvena dela bodo veljala 4.330.000 din. Predvidoma bodo končana v devetih mesecih. Prenovljena opekarna bo začela poskusno delati po naj-sodobnejšem tehnološkem postopku že 1. marca prihodnje leto.

Proizvodnja bo 17.500.000 opečnih enot, ker računajo, da bodo s tako količino zadovoljili vsakoletno povpraševanje

V štirih letih bo investicija »odplačana«. Opekarna bo potem postala eno naj-sodobnejših tovrstnih podjetij v Sloveniji in ponos doline Krke, ki v zadnjih letih precej hitro spreminja svojo podobo.

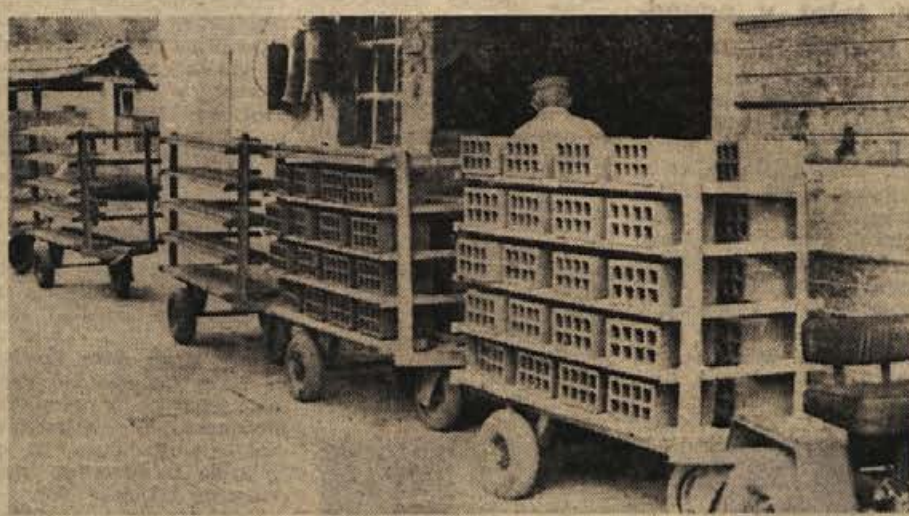
Še vedno tri četrtine za zasebnike

Kajpak do tako povečane proizvodnje ni prišlo samo od sebe. Opekarji so morali ustvariti možnosti zanjo. To so dosegli s postopnim investiranjem in uvajanjem novega.

Vseh kupcev opekarna ni mogla sprejeti, čeprav je znatno povečala zmogljivost in podaljšala sezono za četrto leto. Prenekateri občan, kupec, zasebni graditelj je moral počakati na prihodnje leto, ker ni prišel na vrsto.

Glinokop se je poglobil, sušilnice so se polnile, iz visokega dimnika se je kadilo, opek pa je bilo vedno premalo. Opekarna je že v prvih mesecih prodala, kar je izdelala do konca leta: tri četrtine zasebnikom, četrtno pa gradbenim podjetjem. To razmerje se je obdržalo do letos, ko je povpraševanje še vedno večje od ponudbe. Opekarna namreč še ne zmore narediti vsega, kar zahtevajo kupci.

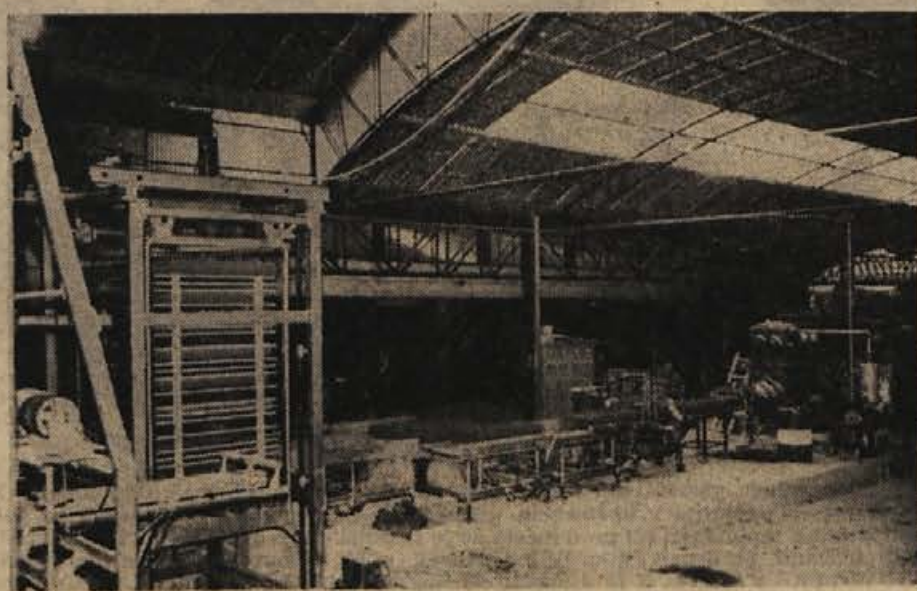
■ Ze prihodnje leto pa se bo stanje bistveno spremenilo. Opekarna obljublja, da bo tedaj lahko ustregla že vsem, ki bodo hoteli kupiti njene izdelke, ne da bi morali čakati kaj dlje, kot so normalni roki za dobavo. To je seveda vesela vest za številne zasebne in druge graditelje daleč naokoli.

Polizdelki — surova opeka — čakajo, da jih bodo izpred strojnice odpeljali v sušilnico. Zdaj ta prevoz brez človeka ne gre, prihodnje leto pa bodo prevoz upravljali že elektronsko s komandne plošče

Ce se graditeljem zelo mudi, odpeljejo iz opekarnе še toplo opeko. Zaloška opekarna je edina v dolini Krke, zato ne more ustreči vsem naročnikom. Ze prihodnje leto pa bo opeke za vse dovolj

Devet mesecev še — in zaloška opekarna bo na las podobna naj-sodobnejšim tovrstnim podjetjem v zahodni Evropi. Odpravili bodo vsa težka dela, človek bo poslej samo še nadzoroval stroje

Kam z marko, s frankom in z dolarjem?

Dragi Janez!

Tu ti pošiljava s teto sto tolarjev, da si bosta z Micko obnovila hlev in gornjo hišo, kar manjka pa dobiš še z drugo pošto, sva tu v naši domači banki že napisala in oddala mani order, daj ga tam v vašo banko in boš dobil dinarje, kar rabiš za cement, opeko in železo. Les imate pa doma...

Lepo pozdravljamo vse domače v starem kraju, tvoj

stric Frank in teta Mary

■ In res je čez 10 dni prinesel pismonoša domov še priporočeno pismo in v njem ček od starega strica Frenka, ki je šel čez veliko lužo že pred 50 leti. Janez in Micka sta vrtela v rokah pet bankovcev po 20 dolarjev in ček za 250 dolarjev — toda kaj zdaj? Domačijo bosta začela obnavljati šele na pomlad, dotlej pa se denar lahko doma izgubi, uniči ali splešni, če bi ga kam spravila.

■ Skrijta denar, kaj vendar mislita! S tem ne sme ta v banko, saj ga nista zaslužila! so jima svetovali nekateri sosedje, med katerimi jih je več takih, ki doma na dinarjih »sedi-jo« in jih za nobeno Kriščevo voljo ne bi zaupali ne banki, ne znancem.

■ Iz sosedne vasi je stara Bara čudno pogledala vabilo s sodišča. Tam so ji kasneje povedali, da ji je pokojna sestra Zalke z oporoko v Ameriki zapustila tisoč dolarjev. Dečičina je prišla, kam s čekom, za katerega ne moreš kupiti niti kilogram sladkorja in ne osminke prave kave, če ga prej ne zamenjaš?

■ France se je vrnil z dela v Nemčiji; znanci in neznanci so začeli zahajati na njegov dom, da bi jim »pretopili« nekaj mark; temu za nakup avtomobila, onemu za grelni kotel na olje. France se jih je otepal kot je vedel in znal, kupčju mark pa je začela groziti suša, tako je hiral in se manjšal...

■ Kam s temi skrbmi, kam z denarjem, da bo na varnem in da ga bodo Janez, stara Bara in France z družino lahko v miru uživali takrat, ko jim bo najbolj potreben? Jože, ki dela na krajevnem uradu in pozna »vse svoje ljudi« za tri fare naokoli, jim je svetoval:

»Na banko zavijte, tam lahko tudi tuji denar varno shranite in še obresti vam bo prinašal, dvignite pa ga lahko vsak dan!«

Nevednost
nas vedno tepe...

V ponedeljek zjutraj so se Janez, Bara in France srečali v veži Dolenjske banke in hranilnice v Kandiji. Ni se jim dalo naprej, kar nekam menčali so, dokler jim nekdo

recimo za leto dni, poldrugo leto ali več, kar prinaša lastniku v tem primeru precej višje obresti.

»Pa notranja uprava kaj sprašuje, od kod smo dobili devize?« je zanimalo Janeza in Franceta.

»Nič ne sprašuje, to je vaša stvar — tule izpolnite pristopno izjavo, da ste devize dobili z delom v tujini ali kot dediščino ali kot prihranek s službenega potovanja, drugih prijav pa ni treba. Saj niste prvi, ki tako sprašuje...« je še dodala tovarišica. Čez dobre pol ure je imela domača banka tri nove »devizne varčevalce«: France in Janez sta se odločila za osebni devizni račun, teta Bara pa je svoje dolarje naložila na devizno hranilno vlogo.

»Vsak mesec bom zdaj dvigala svoj penzjon...« se je pošalila in se hkrati spomnila sestre Zalke, s katero se nista videli 33 dolgih let...

»V dinarjih ali dolarjih lahko dvigate s svoje knjižice ali deviznega računa vsak dan kolikor hočete!« jih je še potutila uradnica pri okencu in naši trije znanci so zadovoljni odšli domov.

Posojila na podlagi varčevanja v konvertibilnih valutah

43. člen

Občan lahko varčuje za posojilo po 2. členu pravilnika tudi v konvertibilnih valutah, za kar sklene z banko posebno pogodbo.

44. člen

Občan med varčevanjem ne more dvigati pri varčevanih zneskih niti obresti, razen če odstopi od varčevalne pogodbe.

Občan lahko odpove vsak čas varčevalno pogodbo. Odpoved predloži banki pismeno. Banka bo izplačala privarčevani znesek v konvertibilni valuti z obrestmi po obrestni meri, ki velja za devizne vloge na vpogled, v 30 dneh od dneva, ko prejme pismeno odpoved. Občan lahko prekliče odpoved varčevalne pogodbe samo pred izplačilom privarčevanega zneska.

45. člen

Po končani varčevalni dobi vrne banka občanu privarčevani znesek v dinarski protivrednosti in mu da posojilo po 15. členu pravilnika, tako da odstotek te lestvice povečamo:

- pri varčevalni dobi 13 in 18 mesecev za 10,
- pri varčevalni dobi 2 leti za 15 in
- pri varčevalni dobi 3 leta in več za 20.

Če želi občan izplačilo privarčevanega zneska v konvertibilni valuti, dobi posojilo po 15. členu.

Ste vedeli za »usodni« 60. člen?

Zakaj »usodni«? Le zato, ker si je zaradi njega že marsikdo belil lase, čeprav brez potrebe! Ljudje na splošno ne poznajo zakonov in predpisov, zakona o deviznem poslovanju, ki je izšel že 1966, pa še sploh ne. In vendar je prav ta zakon konec 1969 dobil dopolnilo, ki ga objavljamo posebej v desnem zgornjem kotu te strani. Že prej pa je tudi DBH sprejemala od občanov devize, saj si je marsikdo na službenem potovanju v tujini prihranil nekaj mark ali lir, drugi spet se je vrnil z dela v tujini, prihajali so ljudje z darili in volili iz zapuščin, skratka — »banka ni policaj, pač pa gospodarska ustanova«, kot slišimo zadnja leta vedno pogosteje.

»Prej so vsi, ki so imeli devize, porabljali ta denar predvsem za nakupe tujih avtomobilov, za gospodinjstvo in druge stroje, ter različno potrošniško blago. Zdaj je drugače: ljudje so dobili zaupanje v banke, vlagajo devize in jih varčujejo. Zlasti je zraslo zaupanje po valorizaciji nemške marke, kjer nihče izmed varčevalcev ni bil razočaran.

Ljudje zdaj dolgoročno varčujejo tudi z devizami: v načrtih imajo zgraditev hiš, nakupe strojev, obnovo kmečkih domačij. Izgubil se je prejšnji strah, ko so največkrat zaradi neznanja imeli valute doma, vendar nikoli varne pred vlomom, požarom ali plesnijo. Niso vedeli, da ima vsak občan pravico odpreti svoj devizni račun. Vedno več jih je, ki zdaj dobro vedo, da lahko vsak dan dvignejo toliko svojih deviz, kolikor jih potrebujejo.

»To vse širi zaupanje v banke, od tod tak skok pri varčevalcih deviz tudi v naši banki.« pravijo tovariši v DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI, pri katerih smo se te dni zanimali, kako naraščajo hranilne vloge v dinarjih (o tem več prihodnji teden!) in kam teče potok dolarjev, mark in drugih valut, saj dela mnogo naših ljudi na tujem, izseljenci pa tudi niso pozabili svojih dragih v »starih krajih«.

60. člen

Devize, ki jih prinesejo ali prejmejo iz tujine, smejo občani vse ali del prodati pooblaščen banki ali Narodni banki, ali pa jih naložiti na svoj devizni račun pri pooblaščen banki ali pri Narodni banki Jugoslavije in jih uporabljati v skladu s predpisi, ki jih izda zvezni izvršni svet.

Devize, ki jih ne naložijo na devizni račun, morajo občani ponuditi v odkup pooblaščen banki, Narodni banki Jugoslavije ali pooblaščenemu menjalcu v 60 dneh od dneva, ko jih prinesejo v državo, prejmejo oziroma dosežejo.

60. a člen

Devizni računi občanov in devizne vloge občanov so lahko vpogledni ali vezani.

Devizne račune in devizne hranilne vloge občanov obreštuje banka v devizah po obrestni meri, ki jo določi Narodna banka Jugoslavije.

60. b člen

Podatki o deviznih računih in o deviznih hranilnih vlogah občanov so poslovna tajnost banke.

Obvestila o deviznih računih in deviznih hranilnih vlogah občanov smejo dati banke le na pismeno zahtevo sodišča.

60. c člen

Za devizne račune občanov in devizne hranilne vloge občanov jamči federacija.

(Iz prečiščenega besedila ZAKONA O DEVIZNEM POSLOVANJU)

V 4 mesecih: 71.554 dolarjev več!

O naraščajočem zaupanju prebivalstva v domačo področno banko prepričljivo govore tudi podatki o povečanju deviznih računov občanov. Medtem ko je imelo 1.465 občanov konec 1969 pri Dolenjski banki in hranilnici na deviznih računih 282.539,79 USA dolarjev (oz. drugih valut, vendar preračunanih v ameriške dolarje), se je ta vsota

■ v 4 mesecih 1970 povečala na 354.094,51 USA dolarjev

■ oz. dvignila za 71.554,72 dolarjev.

Medtem ko je doseglo povečanje deviznih računov v 12 mesecih lani znesek 122.576,54 dolarjev, je DBH letos že v prvih 4 mesecih zabeležila kar za 71.554,72 dolarjev več vlog na zasebnih deviznih računih občanov. Približno 150 novih varčevalcev deviz se je odločilo letos, da zaupajo čuvanje svojega, v tujini prislužnega denarja domači področni banki v Novem mestu, Krškem, Trebnjem oz. Metliki.

Občani vlagajo letos devize pri Dolenjski banki in hranilnici sorazmerno veliko hitreje kot so jih lani v takem obdobju.

DBH

NOVO MESTO

...na vaš devizni račun
ali v devizno hranilno
knjižico pri

**DOLENJSKI LIST • VEST-
NIK • NOVI TEDNIK •
GLAS • PRIMORSKE
NOVICE IN 10 RADIJSKIH
POSTAJ**

SKUPNI REKLAMNI PROGRAM

Prodajalna NOVOTEHNA v Metliki je vedno dobro obiskana, saj dobe v njej prav vse tehnično blago

VEDNO ZALOGA TEHNIČNEGA MATERIALA

Pri NOVOTEHNI v Metliki

V prodajalni NOVOTEHNA v Metliki lahko kupujete na potrošniški kredit in za devize

Novomeško trgovsko podjetje s tehničnim blagom NOVOTEHNA je poznana prebivalcem in potrošnikom vse Dolenjske, Posavja in Bele Krajine, saj prodaja v svojih poslovalnicah prav vse tehnično blago, od vijakov do motornih koles in avtomobilov.

Tako kot ostale poslovalnice je tudi NOVOTEHNA v Metliki na Trgu svobode vedno založena z

vsem tehničnim blagom. V lepo urejeni prodajalni prodajalci radi postržejo, saj vedo, da bodo le tako privabili potrošnike k ponovnemu nakupu.

Prodajalna NOVOTEHNA v Metliki ima poleg priročnega skladišča še tri skladišča za gradbeni material, za stavbno pohištvo in železnino. Metliška NOVOTEHNA je največja prodajalna s tehničnim blagom v tem delu Bele

krajine. Razen domačinov kupujejo tu tudi prebivalci iz bližnjih hrvaških krajev. Vse blago prodajajo na potrošniški kredit in za devize.

Poslovodja Mirko Čadonič je povedal, da prodajo največ gradbenega materiala, stavbnega pohištva in gospodinjskih strojev. Vedno imajo na zalogi razno orodje, barve, lake, muzikalije, emajlirano posodo, gospodinjske pripomočke, kolesa in rezervne dele, mopede in drugo.

Povedal je še, da si prizadevajo, da bi bila njihova poslovalnica vselej dobro založena in bi bili konkurenčni.

Za potrošnike v Metliki in bližnji okolici bo novost, da odslej vse kupljeno blago dostavljajo tudi na dom.

Belokranjci, kadar kupujete gradbeni material ali tehnične predmete, se najprej oglasite v NOVOTEHNI v Metliki, kjer vas bodo hitro postregli z vsem, kar potrebujete.

(PO-N)

**TOVARNA CELULOZE IN PAPIRJA
»DJURO SALAJ« — Krško**

vabi k sodelovanju

stenodaktilografa

z ustrezno administrativno šolo in s prakso za delo v splošni službi.

Nastop službe je mogoč takoj ali po dogovoru.

Prijave s kratkim opisom dosedanjega dela pošljite kadrovski službi podjetja.

Hermelika

• novi slovenski mesečnik •

karavana

odkriva

KERAMIKA — Novo mesto

proda

NA USTNI JAVNI LICITACIJI

naslednja osnovna sredstva:

1. elektromotor »Skoda« 11 KW 380 W 1450 Ø m
2. elektromotor »Siemens« 4,2 KW 1405 Ø
3. miza za rezanje opeke
4. 2 mlina na kamne za mletje glazure
5. 1 mlin na boben za mletje glazure
6. 2 skladišna vozila na tri kolesa
7. mešalec za glino (stomšnajdere) in valjni stroj za glino
8. avtomatični stroj za izdelovanje azbestno-cementnih plošč 10 x 10 — lahko po delih:
 - elektromotor »severa« 11 KW 1450 Ø m
 - regulator z uporom 1450 na 150 Ø m
 - hidročrna tribatna črpalka
 - tri večje jeklenke za plin
 - 200 gajbic za sušenje azbestnih tlakovcev 10 x 10 cm
 - Manometer do 120 atmosfer itd.
9. moped Tomos T-12 na tri brzine
10. trofazni električni brusilni stroj

Licitacija bo 25. maja 1970 v skladišču Keramike, Novo mesto, Slakova 5, in sicer za družbeni sektor od 9. do 10. ure, za zasebnike pa od 10. do 11. ure.

Ogled osnovnih sredstev je mogoč na dan licitacije do 9. ure.

**ARBONITI
VARUJEJO
VAŠ LES**

arbo

LJUBLJANA
PODGRAD

**Kmetijska zadruga
KRKA, Novo mesto**

bo v nedeljo, 24. maja
ob 9. uri dopoldne
prodajala

**KOŠNJO SENA
NA MESTNIH NJIVAH.**
Interesenti vabljeni!

**Mizarsko podjetje
PODGORJE
Šentjernej**

razpisuje
LICITACIJO

avtomobila TAM 2000
v voznem stanju.

Licitacija bo v petek, 22.
maja, od 8. ure dalje.

OMP »INŠTALATER«

NOVO MESTO, Prešernov trg 9

razpisuje

naslednja prosta učna mesta:

1. dva VAJENCA za vodovodne inštalacije
2. dva VAJENCA za inštalacije centralne kurjave
3. dva VAJENCA za kleparska dela

POGOJI:

dokončana osemletka

Ponudbe naj interesenti dostavijo na naslov podjetja. Stanovanje ni zagotovljeno.

IZREDNA PRILOŽNOST!

slovenija avto

vam nudi vozila za dinarska ali devizna sredstva:

NSU PRETIS 1200 C 26.947,50 din ali 1.954,10 US \$

Pri plačilu z dinarji IZREDNO KRATKI dobavni roki, pri plačilu z devizami dobava TAKOJ!

NSU PRETIS 1000 C 24.400 din ali 1.769,40 US \$

Pri plačilu z dinarji dobava 90 do 120 dni, pri plačilu z devizami od 30 do 45 dni.

Cene so fco tovarna v Sarajevu in veljajo na dan dobave.

NE ZAMUDITE TE ENKRATNE PRILOŽNOSTI, KER JE KOLIČINA VOZIL OMEJENA!

Vse ostale informacije o nakupu dobite v našem prodajnem oddelku v Ljubljani, Prešernova 40, soba 17/I, tel. 317-933, in v naših DT trgovinah Celje, Avtomotor — Trg oktobrske revolucije 2, tel. 24-74 Kranj, Ulica JLA 10, tel. 21-553 Domžale, Ljubljanska cesta, tel. 72-376

KRŠKO, DALMATINOVA 9, TEL. 71-218

Slovenske Konjice, Prevrat 7, tel. 70
Jesenice, Maršala Tita 18, tel. 82-562

Nega in vzgoja otroka

Dragocena in koristna knjiga za sleherni družino

806 dragocenih, drobnih — pa hkrati spet tako bogatih nasvetov je v tretji, predelani izdaji knjige dr. Benjamina Spocka **NEGA IN VZGOJA OTROKA**, ki jo je slovenskim staršem in vzgojiteljem pripravilo uredništvo »NASE ZENE« v Ljubljani. Prva izdaja te knjige je pred leti nenavadno hitro pošla — dokaz več, kako potrebna je bila in kako zelo se je priljubila našim bralcem. Spockova knjiga je prvič izšla pred 22 leti, zdaj pa je na trgu že njena 3. izdaja. Medtem je obšla ves svet, prevedena je v dolgo vrsto jezikov, ponatiskovali so jo v milijonskih nakladah. Njena neposrednost, praktičen, zelo zgoščen napisan nasvet, napotilo, pomoč mladi materi ali obema zakoncem vzgojiteljema — to je izredna prednost knjige, kakršnih med vzgojeslovno literaturo res ni mnogo!

Zdravnik-specialist, ki dobro pozna otroke, nam tu svetuje kot prijatelj: iz srca, preprosto, po domače. Starši, ki negujejo in vzgajajo svojega otroka, bodo dobili v knjigi dragocena navodila — Knjigo lahko naročite v najbližji knjigarni ali pa pišite ponjo na naslov: »NASE ZENA«, Ljubljana, p. p. 39/1.

„Za otroka bi rada knjigo“

Zbirke Velike slikanice, Čebelica, Cicibanova knjižnica in Zlata ptica nam dajejo teden za tednom na knjižni trg dragocena izvirna domača dela in prevode najboljših tujih piscev

Stopila je v knjigarno in dejala prodajalki: Dajte mi kaj primernega za moja otroke, pet m osem let imata; rada bi imela slikanico in kakšno lepo povest...«

Vsak dan prihajajo v knjigarne: mame in tete, bolj redko očete. A prihajajo. Knjige bi radi, kakršnih se morda spominjajo iz svojih mladih let ali pa take, kakršnih sami nikoli niso imeli. Solarji, ki že poznajo umetnost črkovanja in mikavnost pisanih podob, prosijo doma za knjige. Včasih pridejo v knjigarno tudi že sami.

Knjiga — vzgojno sredstvo? Da, dragocen, nadvse pomemben in vsakomur ljub vzgojni pripomoček, na katerega starši in vzgojitelji ne bi smeli nikoli pozabiti. Če od malega navajamo otroke h knjigam, širile jim bodo obzorja, plemenitile jih bodo in osrečevale.

Skoraj ne mine dan, da založba **MLADINSKA KNJIGA** ne bi dala na knjižni trg kakšnega novega dela, izvirnega, ali prevedenega za mlade in najmlajše bralce, pa seveda tudi za odrasle ljubitelje pisane besede. Tudi druge naše založbe slove po svoji izdatelski prizadevnosti in človeku res ni težko seči v knjigarnah in knjižnicah po dragocenih delih človeškega uma. Bežen sprehod mimo polic z novimi knjigami nam pove, da je **MLADINSKA KNJIGA** dala samo v zadnjih tednih na knjižni trg vrsto biserov, ki bogatijo že tako pestro izbiro otroških in mladinskih knjig.

Vandotov Kekec v novem oblačilu

V štirih zgodbah: Kekec gre na pot, Kekec se vrne, Kekec in Botra Pehta, Kekec ozdravi Mojco, za katere je po

znani povesti Josipa Vandrota priredil besedilo za štiri slikanice France Bevk, prihaja prikupni Kekec s svojim pogumom in iznajdljivostjo spet med mladi rod. Slikanice je ilustrirala Marinka Koren in ne bo ga otroka, ki ne bi užival ob mikavnem tekstu in lepih slikah. Posamezna slikanica stane 5 dinarjev, toda njene zlahka, vzgojno nevsiljive vsebine tudi tu dinar ne more odtehtati.

Še dva zvezka Čebelice

Ze 135 drobnih, a kot sončni žarek iskrih in tako zelo priljubljenih knjižic nam je dala v dveh desetletjih »ČEBELICA« Mladinske knjige. Mnoge izmed njih so davno razprodane in zaman jih boste iskali po knjigarnah. Zdaj so izšli »Sposmini partizanske učiteljice« Marjance Semetove z uvodno besedo Franceta Bevka in ilustracijami Marjance Jemec-Božič. — Gorazd Makarovič predstavlja mladim bralcem Slovenske panjske končnice, znamenito posebnost naših čebelarjev. V knjižici je 18 ponatisov pisanih končnic in za otroke zelo ustrezno besedilo o zanimivih slikah, pravih »slikarskih razstavah«, ki so jih vaščanji lahko gledali vsak dan.

Mehurčki, Jaše k nam zeleni Jurij, pravljice...

Te dni je poslala **MLADINSKA KNJIGA** na trg novo izdajo Zupancičevih Mehurčkov, ki jih je ilustrirala Marinka Stupica. Kako se je prisrčni otroški verz priljubil mladim in starim

bralcem pove dovolj že podatek, da doživlja knjiga že četrti ponatis!

Glavni urednik MK, pisatelj Ivan Potrč, je s spremno besedo pozdravil zbirko otroških pesmi Manka Golarja »Jaše k nam zeleni Jurij«, kjer pravi:

»Na literarnih srečanjih z našim šolskim svetom se mi je znenada zazdelo, kako smo postali v nekem prazenem in nikoli potešenem hlastanju za modernim krivičnim do neke otroške pesmi, ko da bi odmrli, vendar pa z njo živi tudi polovica naših otrok... medtem ko bi mogla in ko more prav ta pesem odpirati lepote naše zemlje drugi polovici naših otrok, ki jim je ta lepota postala le še spomin njenih staršev.« — Golarjevo zbirko je opremila in ilustrirala Lidija Osterc.

»Koristne in zabavne dogodke in domisleke iz Jastogove kope na Helgolandu« je za otroke vsakršne starosti zapisal James Krüss, MK pa jih je izdala v knjigi »Moj praded in jaz«. Zgodbe je prevedla Metka Sijmončič, verz prepešnila Vera Albreht, knjigo pa je ilustrirala in opremila Zdenka Golob-Borčič — »Maček Peregrin«, ki ga je napisala Zlata Pirnat, ilustrirala pa Nada Lukežič, je zbirka srčkanh pripovedi starega muca, ki se s potepov vrne na svoj stari dom. Knjiga je izšla v Cicibanovi knjižnici.

Zbirka **ZLATA PTICA**, ki nam orinaša najlepše pravljice in pripovedke iz svetovne književnosti, pa nas je pred dnevi razveselila z Litvinskimi pravljicami v prevodu Marije Kmetove in z izvirnimi ilustracijami A. LAPTEVA

TOŠE GOŠNIK

Socialistično usmerjanje informiranja je del družbene politike in razvijanje prakse rednega političnega dogovarjanja o družbeno pomembnih vprašanih na tem področju.

Ali odpirate pisma svojih otrok?

Prava radost je sprejeti pismo: to je majhen dogodek, intimni praznik. Toda tudi najbolj preprosto in nepomembno pismo izgubi svojo veljavo, če ga je pred nami odprl kdo drug. To je prav tako, kot če kdo razvije darilo, ki smo ga dobili mi sami.

Kdaj naj mati preneha odpirati pisma svoje hčerke? To je odvisno od trenutka, pomembnega trenutka, ko se je vaša hči naučila SAMA brati! Od tistega hipa dalje ne smemo več odpirati njenih pism, kar pomeni, da je sama dovolj zrela za to.

Mati, ki odpira pisma svoje hčerke, ne bo mogla preprečiti tistega poglobljenega: njene dopisovanja s prijatelji. Dekle, ki mu doma mati odpira pisma, se bo znašla drugače. Našla bo sto načinov, da pisma ne bodo prihajala na dom, ampak na naslove njenih prijateljev, sosed, sošolk.

Torej ni materina »cenzur« najboljši sredstvo, kako biti »sredi dogodkov« hčerkinih prijateljstev in ljubezni.

Tisto, kar starše včasih prisili, da postanejo indiskretni, je čudno obnašanje, ki ga imajo hčerke v določenih obdobjih: skrivanje česa pred njimi, skrivni pogovori s prijateljicami, preplašen izraz na obrazu, če se med branjem pisma ali kakšnih beležk nenadoma pojavita oči in mati, in podobno.

Dolžnost staršev je, to pa je tudi njihova pravica, da vedo, kaj se dogaja z otroki in kaj vse posega v njihovo

življenje. A treba je najti ustrezen način in vzpostaviti prijateljski stik z otrokom.

Pomanjkanje zaupanja in iskrenosti lahko ustvari nepreločen prepad med starši in otroki. V takšnih odnosih izginjata nežnost in toplina, v obdobjih krize otrok pa se le-ti ne upa prosi starše za prijateljsko pomoč in za slombo.

Toda tudi otroci morajo dojeti, da je skrb njihovih staršev za njihovo življenje upravičena.

Kar zadeva pisma, je treba narediti sporazum: starši ne bodo odpirali pisem, otroci pa morajo starše na kratko seznaniti z vsebino pisma. To je pravična pogodba, ki bo privedla do vzajemnega zaupanja in razumevanja.

Jakobinov Lojzek iz doline Krke pomladi 1942 — ilustracije Marjance Jemec-Božičeve v **SPOMINIH PARTIZANSKE UCITELJICE** Marjance Semetove (Izšlo v zbirki ČEBELICA pri Mladinski knjigi v Ljubljani, 1970)

O NOVEM ZDRAVILU PROTI RAKU

Previdno s „citostopom“!

Opozorilo madžarskih zdravnikov pri uporabi tega zdravila, ki je sicer doseglo v 6 letih boljše uspehe kot vsa doslej znana zdravila

Pred kratkim se je v javnosti pojavila novica o najnovejšem zdravilu proti raku »citostop«, ki je imela velik odmev tudi v jugoslovanskem tisku. V Budimpešti je v kratkem času prišlo zelo veliko prošelj za to zdravilo.

Čeprav je novo zdravilo že na uradnem seznamu zdravil, ga še vedno ni moč dobiti v široki prodaji. Po številu prošelj za nakup so zdravstveni organi zvedeli, da je po njem veliko povpraševanje tudi v Jugoslaviji.

Čeprav so ugotovili, da je doseglo zdravilo v šestletni poskusni uporabi boljše uspehe kot vsa doslej znana zdravila proti raku, vključno z zahodnonemškimi »endoksanom« želijo madžarski iznajditelji sporočiti jugoslovanski javnosti, da je to samo zdravilo z omejenimi in zelo skromnimi uspehi, in nikakor ni čudežno zdravilo, kot mislijo nekateri naši občani, sodeč po množičnih sporočilih in prošljah. Madžarski onkološki inštitut je sporočil, da morajo

vsí, ki se za to zdravilo zanimajo, upoštevati pripombe madžarskih strokovnjakov, da možni uspeh zdravljenja ne bi po nepotrebnem povzročal prevelikega razočaranja in pobitosti.

Profesor Camillo Seel, sef klinično farmakološkega oddelka pri onkološkem inštitutu v Budimpešti, ki je to zdravilo uporabljal šest let, preden je zanj zvedel svet, in brez čigar dovoljenja ne gre nobeno podobno zdravilo v široko uporabo, je izjavil, da se je kljub vsem koristnim lastnostim »citostopa« treba nenehno zavedati, da je njegovo delovanje omejeno. Na podlagi lastnih izkušenj, ki jih je obdelal v pravkar objavljeni uspehi študiji, profesor Seel pravi, da je bistvena lastnost »citostopa« prav ta, da deluje proti vsem vrstam raka, vključno proti krvnemu raku. Da bi kar najbolj vsestransko prikazal uspehe pri uporabi tega zdravila, je profesor priložil tabelo, ki prikazuje zdravljenje njegovih 257 primerov. To so bili bolniki z rakom na različnih delih telesa, več kot polovica pa je imela raka na pljučih in dojkah.

»Moram takoj povedati,« je dejal profesor Seel, »da se od 257 bolnikov 11 organizmov sploh ni odzvalo na citostop. Z drugimi pa je bilo tako: samo v 13 primerih smo ugotovili viden napredek, kar pomeni, da je rakasta tvorba izginila in se ni pojavila eno leto. V 49 primerih je tudi izginila, toda le za pol leta. V drugih primerih nismo ugotovili nobenih znakov vidnega zboljšanja, razen tega, da so se bolniki bolje počutili, njihovo razpoloženje je bilo boljše.

To pomeni, da gre samo za sredstvo, ki deluje v določenem številu primerov. Kakšni organizmi so to in s kakšnimi posebnostmi se v še neraziskanem labirintu te bolezni odziva novemu zdravilu, na to sedaj še ne moremo odgovoriti.

Ker bo zdravilo kmalu v prodaji v naših lekarnah, je profesor Seel na koncu opozoril, da je uporaba citostopa možna in dovoljena le ob skrbnem, pravzaprav strogem nadzorovanju krvne slike bolnikov.

M. COROVIĆ

HITRO, KVALITETNO IN POCENI

vam nudimo v servisu in obratu:

- servisne preglede in popravila vozil v garancijski dobi;

ZASTAVA, RENAULT, TAM

- vsa večja in generalna popravila osebnih vozil: ZASTAVA, RENAULT in TOVORNIH VOZIL
- kleparska in avtoličarska dela
- lastnikom osebnih vozil priporočamo usluge na optičnih napravah za pregled podvozja in uravnoteženje koles
- nudimo ključavničarske, strgarske in varilske usluge

PRIČAKUJEMO VAŠ CENJENI OBISK!

PRIPOROČAMO PREDNAROČILA
na tel.: (068) 21-243

OKROGLE * O PARTIZANIH

Ganljiv govor

Za Novo leto 1944 je bilo snega do kolena, mraz pa je pronical prav v kosti. Pod nogami je škripalo, kot bi hodili po steklu. Slandrova brigada je taborela na Kamnitem vrhu na Koroškem. Karapanova četa se je zbrala v skednju na politično uro. Komisar čete Dominik je govoril borcem zelo lepo in jedrnat.

Borca Jaka in Savo sta od mraza šklepetala z zobmi in iz oči so jima tekle solze. Ko so borci odhajali iz skednja, je šaljivec Florijan pocukal komisarja Dominika za rokav, mu pokazal Jakata in Savo pa rekel:

»Tako strašansko lepo si govoril, da sta bila ta dva vsa v solzah.«

Levo krilo

Legendarni črnogorski heroj Sava Kovačević je bil visok in postaven. Imel je gromovit glas, ki je preupil celo regljanje mitraljezov. Tudi zato je bil za Italijane strah in trepet.

Nekoč je Sava šel po neki nalogi in v gozdu nenadoma trčil na kolono nekaj sto Italijanov. Položaj je bil brezupen. Toda Sava se je odločil za trik. S strahotnim glasom je začel poveljevati:

»Desno krilo zavijaj! Levo krilo naprej!«

Italijani, ki so Sava spoznali, so začeli omahovati, nato pa zbežali. Tedaj se je iz grma oglasila neka starka:

»E, bogme, Sava, tukaj ni žive duše, razen če hočeš, da ti bom jaz za levo krilo!«

Rešitev križanke iz zadnje številke

1. Zlob, 5. takt, 9. Aare, 10. Omar, 11. grad, 12. kepa, 13. Ag, 14. aparat, 16. rop, 18. ovira, 19. os, 21. AK, 22. polip, 25. ala, 28. ebonit, 30. ar, 31. tamariska, 33. Er, 34. jaguar, 35. rak, 37. tenja, Iran, 54. Krka, 55. kalo, 56. akat, 38. Am, 40. re, 41. kopel, 44. knd, 47. Eptrec, 49. to, 50. meta, 51. Iran, 54. Krka, 55. kako, 56. akat.

PRI VARČEVANJU DEVIZ VEČJE UGODNOSTI!

- Vaši prihranki deviz doma niso na varnem. Na deviznem računu pri DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI pa se jim ne more kaj zgoditi. Se več! Dobili boste obrestil!
- Pred potovanjem ali pred odhodom na delo v inozemstvo ne pozabite odpreti devizni račun, na katerega boste vlagali svoje prihranke.
- Devizni račun lahko odprete tudi s pismom iz inozemstva.
- Prihranke na deviznem računu lahko namensko varčujete za novo hišo, stanovanje in drugo.
- Za denar na deviznih računih in njegovo prosto uporabo jamči država.
- Dvigi in plogi ter nakazila deviz so mogoči v vsakem času v neomejenem znesku.
- S prihranki na vašem deviznem računu lahko razpolagajo tudi vaši najbližji sorodniki, če jih pooblastite.

UGODNE OBRESTI: brez odpovednega roka 5 % v devizah in 1 % v dinarjih; z odpovednim rokom nad 12 mesecev 7 % v devizah; z odpovednim rokom nad 24 mesecev 7 % v devizah in 0,5 % v dinarjih.

TAJNOST DEVIZNIH RAČUNOV JE ZAJAMČENA PO ZAKONU.

DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA NOVO MESTO

s podružnico v Krškem in ekspoziturama v Metliki in Trebnjem

PODJETJE ZA GRADNJO IN MELIORACIJE

AGROOBNOVA

LJUBLJANA, ČRTOMIROVA ULICA 8

razglašča delovna mesta

- VEČ STROJNIKOV — BULDOŽERISTOV
pogoji: KSS ali ustrezna usposobljenost

- VEČ TRAKTORISTOV
pogoji: voznik F kategorije, ki ima veselje priučitve na buldožerju.

Poskusno delo traja 60 dni. Delo je terensko. Ponudbe sprejema kadrovska služba podjetja.

LEP ODZIV NA NAŠO PRVO SKANDINAVSKO
KRIŽANKO

30 nagrad med 728 reševalcev križanke

Denarne nagrade so odšle v Mirno peč, Krško, Novo mesto in v Dragatuš, 26 lepih knjig pa smo razposlali na vse strani pokrajine

V prvomajski številki smo objavili našo prvo skandinavsko nagradno križanko, do 14. maja pa so nam naročniki in ljubitelji ugank vrnilj 728 rešitev. Med njimi smo, da bo prišlo manj rešitev, pokazalo pa se je, da tudi križanke take vrste ugajajo.

Tokrat je bil zreb naklonjen naslednjim našim bralcem in naročnikom: 4 denarne nagrade dobijo:

1. Elko Obrekar, Mirna peč 58 — 200 din, 2. Majda Pavlin, Na res 2, Krško — 150 din, 3. Darinka Božič, Zagrebška c. 13, Novo mesto — 100 din, 4. Janez Verderbar, pošta Dragatuš — 80 din.

26 knjižnih daril prejmejo:

Milan Janežič, Skočjan 38; Bojan Jereb, Studenec 19, p. Ivančna gorica; Danica Bunc, Adamčeva 8, Novo mesto; Tone Smale, Urbanova 2, Ribnica na Dol.; Janko Stimec, Bračičeva 19, Kočevje; Mihaela Fink, Podhosta 36, Dol Toplice; Vladko Turk, Lazec 1, po Draga pri Loškem potoku; Renata

Trinko, Podzemelj 4, p. Gradac v Beli krajini; Darinka Kos, Sentjerne 105; Marija Purkart, Velike Lašče 43; Jože Marjanovič, Gor. Laze 6, p. Semič;

Darka Florjančič, Otočec ob Krki 7; Franc Zakrajšek, Dol. Podboršt 11, Trebnje; Breda Drenek, Klavniška 28, Sevnica; Marija Zalar, Koblarji 2, p. Stara cerkev; Pol-di Nahtigal, osn. šola Veliki Cirknik, p. Sentjanž na Dol.; Dušan Krivec, osn. šola Dobova; Marija Sutej, Kolodvorska c. 25, Crnomelj; Marica Dubančič, Gazice 7, p. Cerklje; Jože Pavlakovič, Balkovec 10, Vinica pri Crnomlju;

Darko Grile, Mrzla planina 22, Zabukovje; Andrej Juvanič, Sentrupert 29; Alojz Sotošek, Senovo 27; Frančiška Suša, Milavčeva 39, Brežice; Fanika Molan, osn. šola Leskovec pri Krškem, in Vida Romih, pošta Globoko 10/2.

Denarne in knjižne nagrade smo te dni poslali po pošti. Vsem reševalcem križank — lep pozdrav!

UREDNIŠTVO

67

V gluhi noči je plula Gašperjeva ladja po Savi navzdol. Obložena je bila z zaboji in revnim pohištvom — z vsem, kar je premogla Gašperjeva koč. Ladjo je spremljalo pet mož — kakor ponavadi. Eden izmed njih je ležal na slami pod bavitro. Ostali štirje so stali v zadnjem koncu ladje in z drogov odpirali, da je ladja bržela, kakor bi jo veter gnal.

Stari Gašper, ki je stal tik bavitre, se je večkrat sklonil in položil roko specemu na prsi.

»Se diha.«

In zopet je prijel za drog, se uprl nanj in s pogledom preiskal temo za njimi.

»Ko pridemo v Zagreb, poiščemo najprej padarja; morda ne bo prepozno,« je dejal mož, ki je potiskal drog poleg Gašperja. Bil je Gražjar.

»Prepozno bo,« je šepnil Gašper.

Ko so pluli mimo Jesenic proti Podsusedu, je Gražjar dvignil drog.

»Zdaj pa, mislim, smo na varnem.«

Gašper se je ozrl po Savi navzgor in prikimal. Dušilo ga je v grlu ... Tam na obzorju se je že svetlikala ozka proga za gorami. Kmalu vstane zarja ... Kmalu ...

»O Bog, pomagaj ji!« je molila njegova duša.

»Gašper! Dvigni za boje!«

»Semka! Pridi!« je pozval Gašper brodника, ki je potiskal drog na nasprotni strani ladje.

Gašper in Gražjar sta stopila na sprednji konec ter poprijela in postavila dva težka zaboja na tla. Gražjar je dvignil preluknjani pokrov velike skrinje.

»Marija!« je tiho zaklical.

Ležala je na blazinah na dnu zaboja in se ni premaknila.

»Spi.«

Sveži zrak, ki je zapihal v skrinjo, je Marijo zbudil. Dvignila je glavo in počasi vstala. Gražjar jo je prijel in jo dvignil.

Ozrla se je na spečega Janeza.

»Kako mu je?«

»Spi že vso pot. Preveč krvi je zgubil.«

Gašper je vzel iz kota zagrnjeno lešerbo, se sklonil in posvetil Janezu v obraz.

Janez je ležal odprtih oči in rahlo se je nasmehnil starcu. Odprl je usta.

»Ma-ri-ja,« je zašepetal.

Gašper je pokimal:

»Rešena je.«

Ze se je Marija od druge strani sklonila čezenj. Gražjar jo je podpiral — grozota, ki jo je prestala, jo je bila skoraj strla.

»Janez!«

Stisnila je fantu roko, on pa je njeno obdržal v svoji.

Janezove oči so nepremično zrle v njene. Smehljaj se je. V svitu lešerbo se je pot zasvetil na njegovem čelu.

»Zbogom, Marija!« je šepnil komaj razločno in izpustil Marijino roko.

Ves se je stresel, se vzpel — kri mu je bruhnila iz ust. Glava mu je padla nazaj, vzdrhtel je — končano.

Za Podsusedom so ladjo ustavili.

Na obrežju, pod visoko jelšo, so brodniki izkopali prijatelju grob.

V jutranjem mraku so odpluli dalje. Vsi so molčali. V duhu so bili v Krškem in spremljali ubogo Katko tja, kamor je bila zahrepenela — za Drejcem.

Staremu Gašperju so drsele tihe solze po licih. Mariji so se v grozi širile oči. Njena izmučena duša se je borila s strahoto Katkine smrti. Davil jo je obup nad človeštvom ... Duh zmaga?

»Čim huje nasilje, tem bližja svoboda,« je tiho izpregovoril Gašper, kakor da odgovarja Marijini duši.

Laško pivo

Sura Frajberg iz vasice Virkino je imela sedem otrok in nobenega moža.

Nekoč je imela moža, ki so ga zaradi nekakšnih izjav zaprli in se je, kot je kima je pripovedovala gospa Frajberg, »... počasi spremenil v niča.

Da se ne bi pritoževala nad ravno dušnim Bogom, ki jo je užalostil, se je oprijela povsem ženskega načina življenja: na trgu je začela prodajati lasnice, sponke in trakove, barvala je stare obleke virkiških zapeljivk, ponoči je plela nogavice, pekla pecivo, ki ga je dobro prodajala virkiškim sladkosnednežem, šivala moške srajce in vezla začetrnice imen na robčke.

Seveda pa je to veselo in zanimivo delo ni moglo odtrgati od njenih neposrednih obveznosti: ko je zvečer prihajala domov iz delavnice, je morala poiskati še sedem otročičkov, ki so se čez dan kot rakci iz košare razlezli po vsej vasici, jih odpeljati domov, ošteti, preklinjati, našeškati drugega za drugim, nahraniti, jih spraviti v posteljo in poljubiti za lahko noč. Potem šele se je lahko lotila enega od prej navedenih veselih opravil.

Zjutraj je bilo še več skrbi. Vsi so jo zbužali naenkrat in s tem se je začela smešna zmešnjava s 13 čevljički (Davidu je avto nekoč odrežal eno nogo), s trinajstimi nogavičkami in s kupom cunjic, dokler ni vsega tega porazdelila po tankih nožicah in ozkih ramenih lastnikov teh dragocenosti.

Urejevanje čevljev je Suri jemalo toliko časa, da je preklinjala vsem sedem in udarjala, kamor je padlo; tisti, ki so bili srečnejši, so dobivali dvojno porceljo, drugi pa so morali čakati do večera.

Gospa Frajberg je med žvečenjem kosčka kruha pograbila šal in vezenje ter odhitela iz sobe, naletela na vratih na malega Sjomka in mimogrede rekla: »Vrag naj vzame tega otroka, da se mi ne bo več pletel med nogami!«

Mali Sjomka je že hotel odpreti usta, da bi zajokal ali pa odgovoril na materine besede, vendar gospe Frajberg še ni bilo več. Že je hitela po ozkih virkiških ulicah in z revno žensko pametjo računala, koliko lasnic in sponk bo morala danes prodati in koliko bo zaslužila.

II.

Zvečer, ko se je vrnila s trga, je z materinsko nepristranostjo preklinjala otroke. Navila je ušesa Davidu, sunila Sjomka in z dveletnim Arončkom v naročju začela jokati, kar pa je tudi njej sami že presedalo.

Ko je nehala jokati, je slučajno pogledala Arončkov obraz, ki je kar sijal od masla, in rekla:

»Kaj je to, kaj je s tvojim očesom, piščanček moj mali? Kaj je s tvojim očesom, vrag naj te vzame, gnusni otrok, saj misliš samo na to, kako bi razjezil svojo mater! Joj, joj! Oči ima rdeče kot mak in se mu solzi kot vodomet! Joj meni!«

In zdaj je jokalo troje oči — dvoje oči gospe Frajberg in eno oko malega Arončika, rdeče, solzno, priprto in z otečeno veko.

Malo stran pa je po eni nogi skakljal David, medtem ko je deklica Rajčica sesala kri iz urezanega prsta. Bilo je veselo.

III.

Drugi dan sta postala Arončikovo oko in njegov osebni lastnik predmet strogega presojanja vseh dobrih sosedov gospe Frajberg.

»Ali kaj vidiš na to oko, fantek?« je vprašala gospa Perelmutter.

»U — u!« je neopredeljeno zajavkal malček.

»Kaj pa on ve!« je rekla stara Giteljsanova. »Kaj pa ve ta neumna drobtinica! Treba ga je odpeljati k očesnemu zdravniku!«

»K tistemu, ki zdravi očile« je pritrdila gospa Stilman.

»K tistemu, ki stanuje daleč 10 ur vožnje z vlakom!« je ljubeznivo rekla gospa Perelmutter.

»Deset ur tja in deset ur nazaj!« je pojasnila gospa Giteljsanova. »Oko tega otroka vas bo stalo 15 rubljev.«

Gospa Frajberg je stisnila zobe in s kamnitim izrazom na obrazu mirno rekla: »Dobro, tudi to bom storila za svojega otroka!«

Prijela je sina za roko in dodala:

»Pojdiva domov! Naj te še danes vrag vzame!«

IV.

Zadnje dni je gospa Frajberg zelo hitela. Imela je le osem rubljev denarja. Arončikovo oko je postalo rdeče kot rubin, povpraševanje po lasnicah in trakovih pa je neverjetno upadlo. Zato je Avramčič prodajal dvojne porcije peciva, gospa Frajberg pa je spala samo takrat, ko je umivala, preklinjala in ljubkovala otroke. Vse noči je šivala, vezla, tako razkošje, kot je jok, pa si je dovolila samo po deset minut.

Se isto jutro, ko je zbrala 12 rubljev, so prišle sosede gospe Perimu-

ter, gospa Stilman in stara Giteljsanova in rekle:

»Nič ne skrbite! Vzemite še od nas pet rubljev, morda jih boste potrebovali.«

Ker je imela še nekaj minut časa, je gospa Frajberg, jemaje denar, zajokala in se takoj v poslovnem tonu odločila, da bo še isti večer odpotovala z Arončikom.

V.

S trga je pritekala domov 40 minut pred odhodom vlaka. Ker je 40 minut potrebovala za pot do postaje, je Sura pograbila Arončika, ga zavila v veliko ruto, z mize pograbila culico s hrano, stekla k Rajčiki, jo sunila in se zadrla: »Pazi, ne topi otrok, ti si najstarejša!« Potipala je denar v žepu, spustila culico s hrano, jo pobrala in odhitela z besedami: »Umijte in nahranite male!«

Ko je gospa Frajberg sedla v vlak, si je oddahnila in si rekla:

»Sedaj, gospa Frajberg, lahko spiš do zore! He — he, mislim, da to zaslužiš, gospa Frajberg!«

Drugi dan zjutraj je Sura s .ela v čakalnici očesnega zdravnika, držala Arončika, ki je, zavrt v ruto, spal v njenem naročju, in nestrno čakala, da pride na vrsto.

»Izvolite!«

Sura je vstala, stopila v kabinet in se globoko priklonila zdravniku.

»Zdravo, gospod zdravnik! Kako vam gre? Prinašam vam svojega malčka. Z njegovim očesom se godi nekaj nerazumljivega. To je pravo mučenje.«

Zdravnik je pristopil, pomagal Suri razviti ruto, odprl malčku oči in jih pogledal.

»Hm,« je zamrmral. »Čudno, na zunan se nič ne vidi.«

V tem trenutku je mati zamolklo kriknila.

»Gospod zdravnik, nisem vzela pravega otroka.«

VI.

Če bi Bog z nebesnih višav takrat pogledal na zemljo, ki je bila vsa mokra od jesenskega dežja, bi videl črva, ki se plazijo po neskončnem prostoru. Ta črv je bil vlak, v katerem se je vračala gospa Frajberg z malim Sjomkom. Vozila se je in mislila:

»Kako mi srce bije! Tako močno, da če bi počilo, bi vsi ljudje oglušeli, in potem bi bilo zelo dolgočasno živeti na tem svetu. Oho — ha! Bog vse vidi!«

PRIPOVEDKA S SEVERA

KUKAVICA

Cujmo, kaj se je zgodilo! Živela je siromašna žena. Imela je štiri otroke.

Otroci matere niso ubogali. Begali so sem pa tja, se igrali na snegu od jutra do večera.

Zvečer so se vračali v šoto iz jelenjih kož, prinašali na čevlji kupce snega in mati je morala čistiti za njimi. Zmočili so obleko, mati jo je sušila.

Imela je polno skrbi in polne roke dela.

Nekoč je mati na reki lovila ribe. To je bilo težko opravilo, otroci pa ji niso hoteli pomagati.

Težko delo, mučno življenje, in mati je zbolela. Ležala je v šotoru, klicala otroke, prosila:

»Otročički, prinesite mi vode. Grlo imam suho. Zejna sem.«

Ni jih prosila samo enkrat, prosila je večkrat, toda otroci ji vode niso prinesli. Najstarejši je rekel: »Ni mam čevljev.«

Drugi je rekel: »Nimam kape.«

Tretji je rekel: »Nimam obleke.«

Četrli pa sploh ni odgovoril.

Tedaj je mati rekla:

»Reka je blizu. Tudi neoblečeni mi lahko prinesete vode. Grlo imam čisto suho. Zejna sem.«

Otroci so se zasmeli in šli iz šotora. Dolgo so se igrali zunaj in k materi v šotor se pogledali niso.

Slednjič se je najstarejši spomnil, da je lačen. Stopil je v šotor.

Pogledal je in videl, da mati stoji sredi šotora. Stoji in si oblači kožuh iz jelenjih kož.

Nenadoma se ji je kožuh pokril s perjem.

Mati je vzela desko, na kateri so gulili kože, in deska se je spremenila v ptičji rep. Zelezni naprstnik je postal kljun.

Namesto rok je dobila peruti.

Mati se je spremenila v ptico in poletela iz šotora.

Najstarejši sin je zavpil: »Bratci, poglejte no, naša mati je odletela kot ptica!«

Tedaj so otroci stekli za materjo in ji klicali:

»Mama, vodo smo ti prinesli!«

Mati jim je odgovorila:

»Kuku - kuku! Prepozno, prepozno. Sedaj so jezerske vode pred mano. K širnim vodam poletim.«

Otroci so tekli za materjo, jo klicali, ji ponujali vročo vodo.

Najmlajši je vpil: »Mama, mama! Vrne se domov! Na vode! Pij, mama.«

Mati je odgovorila od daleč:

»Kuku - kuku! Prepozno, moj sinko, ne bom se vrnila.«

Otroci so tekli za materjo veliko dni in noči — po kopnem, po močvirjih, po gričih.

Noge so že imele vse ranjene. Koder so šli, je za njimi ostala rdeča sled.

Mati — kukavica je za zvečaj zapustila otroke.

Od takrat si kukavica ne spleta gnezda, ne vzgaja sama svojih otrok.

Po tundrah pa raste od takrat rdeči mah.

skok v zamejstvo

25. Paradižnica je zagledala hrumečo množico pod seboj. Kri ji je planila v obraz, sunkovito se je obrnila in urno stopicala po odru nazaj.

Ko pa je dvorani pokazala svojo zadnjo plat, so kreatorji in ljubitelji mode zazijali od začudenja. V vsej svoji umetniški lepoti je s Kla-

rine zadnjice sijal posnetek z griča. Zlató sonce!

Ideja in pol! so lovili sapo kreatorji. Številni fotoaparati so škiljocnili in posneli posnetek z zadnje plati, zato da bi ugledal luč sveta na prvih straneh največjih modnih listov!

Zijal je od začudenja tudi Paradižnik.

In kako je šele zijal, ko sta s Kláro stopila

po reviji spet na ulico! Vse meščanke so že imele na zadnji plati božje sonce!

Ustavila se je zdaj Paradižnica in dejala z glasom, ki ni trpel ugovora: »Možiček dragi, tole pa moram dobiti tudi jaz!«

»Si že dobila, ljubica! Na gričku nad mestom! Tamle je izložba pa se poglej!« se je glasil sladki možičkov odgovor.

**SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE
»PIONIR« — Novo mesto**

vabi k sodelovanju

**več diplomiranih gradbenih
inženirjev**

za delo v operativni Novega mesta, Krškega,
Ljubljane in v pripravi dela,

**diplomiranega inženirja
arhitekta**

za delo v projektivnem biroju v Novem
mestu,

**več diplomiranih gradbenih
tehnikov**

za delo na sektorjih Novo mesto, Krško,

več gradbenih delovodij

za delo na sektorjih Novo mesto, Ljubljana,
Krško,

več strojepisk

za delo na direkciji v Novem mestu,

Osební dohodki po pravilniku o delitvi OD. Kot po-
seben pogoj za sklenitev delovnega razmerja je do-
ločeno poskusno delo.

Vloge z življenjepisom in opisom dosedanjih zapa-
slitev pošljite do 10. junija 1970 na naslov:

**SGP »PIONIR«, Novo mesto, Kettejev dre-
vored 37 — kadrovska služba.**

Slovenija **MERKUR**

CELJE

HITRO IN NAJCENEJE

boste dobili premog, če ga naročite pri
SLOVENIJA-MERKURJU CELJE
Stanetova 19
ali pri sindikalni organizaciji
vašega kolektiva.

SLOVENIJA-MERKUR CELJE

vam dobavi tudi vse vrste
gradbene opeke

HITRO IN NAJCENEJE

**TEMELJNA IZOBRAŽEVALNA
SKUPNOST SEVNICA**

razpisuje prosto delovno mesto

ŠOFERJA AVTOBUSA

Pogoji: pet let delovnih izkušenj, od tega naj-
manj 1 leto kot šofer avtobusa. Nastop službe s
1. septembrom 1970. Stanovanja ni.

Prošnje pošljite na TIS Sevnica najkasneje do
30. maja 1970.

KERA COMMERCE — ZAGREB
prodajalna BREŽICE

sprejme

**TRGOVSKEGA
POMOČNIKA**

s dvema do tremi leti prakse v prodaji gradbe-
nega materiala. Plača po dogovoru.

Ponudbe pošljite prodajalni Kera commerce v
Brežicah.

Frutella

POROČILO

o žrebanju denarne loterije

**ODBORA ZA POHOD »PO POTEH PARTIZANSKE
LJUBLJANE«,**

ki je bilo dne 12. maja 1970 v Ljubljani

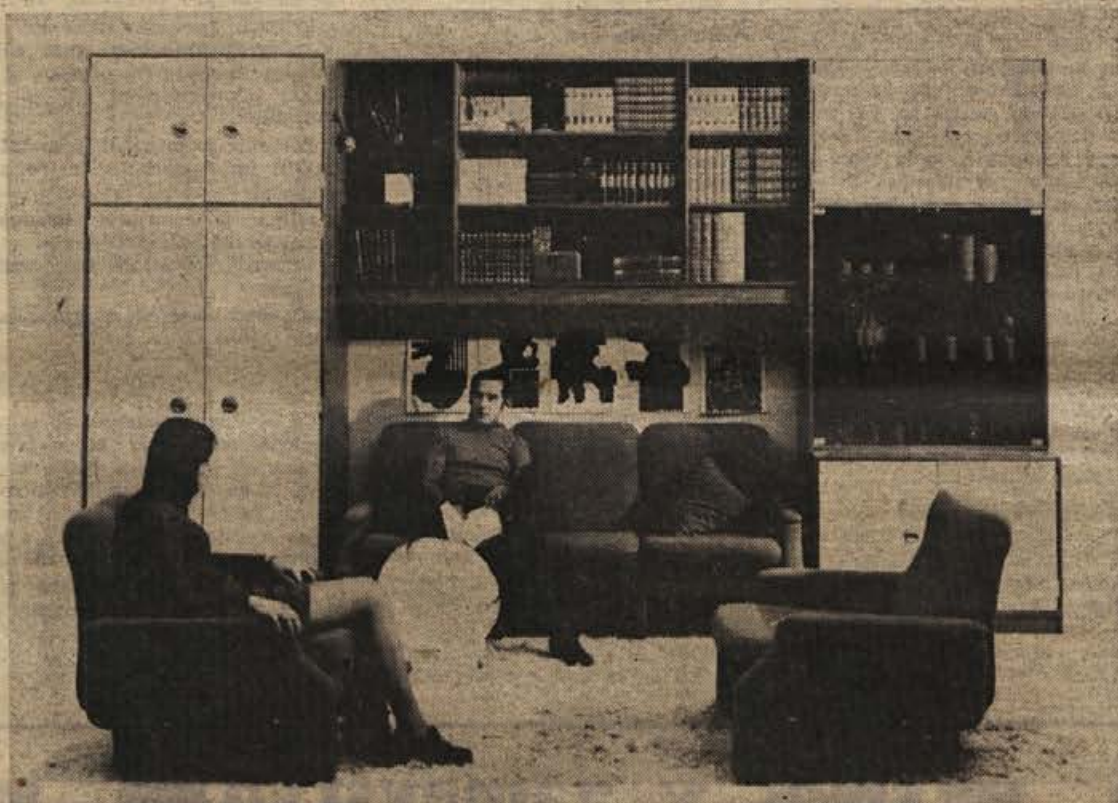
Srečke s končnicami	so zadele DIN	Srečke s končnicami	so zadele DIN
22280	10.000	875	100
		5345	500
1021	300	55425	10.000
1511	1.000		
4781	200	4036	200
68251	3.000		
		1917	300
33	50	6907	400
0613	200		
3103	250	338	100
3213	250	728	100
		978	100
05504	3.000	7738	250
8474	200	7948	200
29894	20.000	9108	300
37884	30.000	36818	10.000
49834	3.000		
		009	100
		1619	250
		38899	3.000

Dobitke izplačuje Odbor za pohod »Po poteh parti-
zanske Ljubljane«, Ljubljana, Komenskega 7, na
podlagi uradnega poročila o izidu žrebanja.

Dobitniki izven Ljubljane lahko pošljejo izžrebane
srečke v izplačilo v priporočenem pismu na naslov:
Odbor za pohod »Po poteh partizanske Ljubljane«,
Ljubljana, Komenskega 7.

Izplačilo dobitkov zastara v 60 dneh po dnevu objave.

SESTAVITE SI DNEVNO SOBO SAMI!

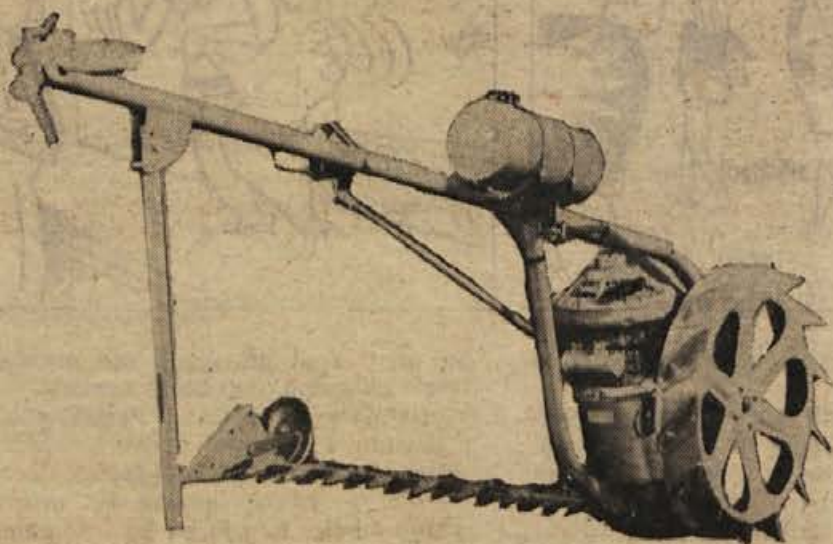

S poljubnim sestavljanjem elementov pohi-
štva **MEBLO**, ki jih po potrebi in želji doku-
pujete.

Pohištvo **MEBLO** lahko dobite v vseh boljših
trgovinah s pohištvom.

NOVA GORICA

na zalogi imamo
ročne motorne kosilnice

ALPINA

moč: 4,5 KM
prostornina: 98 ccm
širina grebena: 90 cm
učinek 3000 m²/uro
cena: 4.775.- din ali 140.000.- lit in 1008.- din
rezervni deli in servis zagotovljeni!
dobava takoj!

COSMOS

zastopstvo tujih firm:
alpina, bertolini, gibo, same, alfa romeo, m.a.n., ...
Ljubljana, Celovška 32
Zagreb, Trg žrtava fašizma 1

RADIO LJUBLJANA

PETER, 22. MAJA: 8.04 Opera na matineja; 9.05 Pionirski teater; 10.15 Pri vas doma; 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste; 12.30 Kmetijski nasveti — dr. Janž Brglez; Trakulje, ki se prenašajo z živali na človeka; 12.40 Slovenske narodne pesni; 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.35 Glasbeni intermezzo; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Človek in zdravje; 18.15 »Rad imam glasbo«; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambli Toneta Kmetca; 20.00 Posnetki koncerta zbora »Smetana« iz CSSR; 20.30 »Top« — pops 13+; 21.15 Oddaja o morju in pomorskih; 22.15 Besede in zvoki iz logov domačih.

SOBOTA, 23. MAJA: 8.04 Glasbena matineja; 9.35 Z orkestrom Roger Williams; 10.15 Pri vas doma; 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste; 12.30 Kmetijski nasveti — dr. Jože Ferčelj; Kakovost živine danes in jutri; 12.40 Z ansambli bratov Avsenik; 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Glasbena pravljica; 14.25 Vrtljak z domačimi melodijami; 15.30 Vsak Glasbeni intermezzo; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Gremo v kino; 18.15 Dobimo se ob isti uri; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambli Mihe Dovžana; 20.00 Vedre melodije z orkestrom Bert Conniff; Kookie Freeman in Ray Kaempfert; 22.15 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 24. MAJA: 6.00 — 8.00 Dobro jutro! 8.05 Veseli tobogan; 9.05 Srečanje v studiu 14; 10.05 Se pomnite, tovariši... Ivan Jan; Tito in zgodovinske odločitve

ter zmage v končnih operacijah; 10.25 Pesni borbe in dela; 10.45 — 13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste; 11.50 Pogovor s poslušalci; 13.50 Z novimi ansambli domačih napevov; 14.05 Priljubljene melodije s pevci; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.05 Veseli ritmi in melodije; 16.00 Spoznavajmo svet in domovino; 17.30 — 19.00 Nedeljsko športno popoldne; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice; 20.00 Pol ure s pevci zabavne glasbe; 20.30 Prenos košarske tekme Jugoslavija — SZ.

PONEDELJEK, 25. MAJA: 8.04 Glasbena matineja; 9.05 Za mlade radovedne; 10.15 Pri vas doma; 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste; 12.30 Kmetijski nasveti — France Guma; Preprost način odbire čebel; 12.40 Majhen koncert pihalnih orkestror; 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.30 Glasbeni intermezzo; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Operni koncert; 18.15 »Signal«; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambli Rudija Bardorferja; 20.00 Koncert simfoničnega orkestra RTV Zagreb; 22.15 Za ljubitelje jazz.

TOREK, 26. MAJA: 8.04 Opera na matineja; 9.05 Radijska šola za srednjo stopnjo — Planinsko cvetje in varstvo narave; 10.15 Pri vas doma; 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste; 12.30 Kmetijski nasveti — Ciril Jeglič; Najlepše trajnice v maju; 12.40 Od vasi do vasi; 13.30 Priporočajo

vam... 14.40 Mladinska oddaja: »Na poti s kitaro«; 15.30 Glasbeni intermezzo; 16.00 Vsak dan za vas; 18.15 V torek na svidenju 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Prodajalna melodij; 21.30 Lahka orkestralna glasba; 22.15 Jugoslovanska glasba.

SREDA, 27. MAJA: 8.04 Glasbena matineja; 9.25 Iz glasbenih sol; 10.15 Pri vas doma; 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste; 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Jože Spanring; Razprava o dolgoročnem prognoziranju razvoja poljedelstva v Sloveniji; 12.40 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov; 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.30 Glasbeni intermezzo; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Mladina sebi in vam; 18.15 »Rad imam glasbo«; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice; 20.00 »Ti in oper«; 22.15 S festivalov jazz.

ČETRTEK, 28. MAJA: 8.04 Glasbena matineja; 9.05 Radijska šola za višjo stopnjo — Pogovori o spolu — III; 10.15 Pri vas doma; 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste; 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Slavko Gliha; Razvojne smeri kmetijstva v drugih deželah; 12.40 Čez polja in potoke; 13.30 Priporočajo vam... 14.40 Enajsta šola; 15.30 Glasbeni intermezzo; 16.00 Vsak dan za vas; 18.15 »Morda vam bo všeč«; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambli Klaus Wunderlich; 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov; 21.00 Literarni večer; 21.40 Glasbeni nočturno; 22.15 Simfonični koncert RTV Ljubljana s posnetki stare in nove glasbe.

PROMETNO PODJETJE

LJUBLJANA TRANSPORT

POSLOVNA ENOTA JESENICE

razglašja prosta delovna mesta ZA HOTEL ŠPIK V GOZDU MARTULJKU (bivše klimat. zdravilišče »Franc Rozman«), ki ima 600 restavracijskih sedežev, 315 ležišč, camping s plavalnim bazenom in kotalkališčem

1. SEF STREŽBE
2. SEF KUHINJE
3. VEČ KV NATAKARJEV (za nedoločen in določen čas)
4. VEČ KV KUJARJEV (za nedoločen in določen čas)
5. HISNI MOJSTER

Poleg splošnih morajo kandidati izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

- pod 1. — visokokvalificiran ali kvalificiran gostinski delavec z znanjem nemškega in italijanskega jezika ter 5-letno prakso,
- pod 2. — visokokvalificiran ali kvalificiran kuhar s 5-letno prakso
- pod 3. in 4. KV natakarakar z znanjem nemškega in italijanskega jezika oz. KV kuhar, praksa zaželeni,
- pod 5. KV delavec ključavničarske, električarske ali mizarske stroke.

Za delovna mesta šefov kuhinje in strežbe nudimo družinska stanovanja, za ostala delovna mesta pa samske sobe.

Poskusno delo je določeno s pravilnikom. Nastop dela je mogoče takoj ali po dogovoru.

Kandidati naj pošljejo pismene vloge s točnim opisom dosedanjih zaposlitev v 10 dneh od dneva objave tega razglašja na naslov: »LJUBLJANA TRANSPORT«, poslovna enota JESENICE.

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 24. MAJA

9.00 MADŽARSKI TV PREGLED (Pohorje, Plešivec) (Beograd)
9.30 PET MINUT PO DOMACE (Ljubljana)
9.35 KMETIJSKI RAZGLEDI — (Ljubljana)
10.00 KMETIJSKA ODDAJA (Beograd)
10.45 MOZAIK (Ljubljana)
10.50 OTROŠKA MATINEJA: Sebastian med odraslimi — Skrivnosti morja (Ljubljana)
11.40 TV KAZIPOT (Ljubljana)
13.00 NOGOMET SARAJEVO: HAJDUK — prenos (Sarajevo)
13.45 PROPAGANDNA ODDAJA — (Ljubljana)
14.00 NADALJEVANJE NOGOMETNEGA PRENOSA (Sarajevo)
14.45 MOTORNE DIRKE V PRELUKI — prenos (Zagreb) prihl.
16.00 SADRINA — ameriški film (Ljubljana)
18.00 SP V KOSARKI — ZDA : BRAZILJA — prenos (Ljubljana)
18.40 PROPAGANDNA ODDAJA — (Ljubljana)
18.50 NADALJEVANJE KOSARKARKEGA PRENOSA (Ljubljana)
19.30 VIDEOFON (Zagreb)
20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
20.30 SP V KOSARKI — JUGOSLAVIJA : SZ — prenos — (Ljubljana)
21.10 PROPAGANDNA ODDAJA — (Ljubljana)
21.40 NADALJEVANJE KOSARKARKEGA PRENOSA (Ljubljana)
22.00 DESET ZAPOVEDI — humoristična oddaja (Beograd)
22.45 SPORTNI PREGLED JRT
23.15 TV DNEVNIK (Beograd)

PONEDELJEK, 25. MAJA

9.35 TV V SOLI (Zagreb)
10.30 NEMSCINA (Zagreb)
10.45 ANGLESCINA (Zagreb)
11.00 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE (Beograd)
14.45 TV V SOLI — ponovitev — (Zagreb)
15.40 NEMSCINA — ponovitev — (Zagreb)
15.55 ANGLESCINA — ponovitev (Zagreb)
16.10 FRANCOŠCINA (Beograd)
16.45 MADŽARSKI TV PREGLED (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Beograd)
17.20 LUTKOVNA ODDAJA (Zagreb)
17.45 OBZORNIK (Ljubljana)
18.00 PO SLEDEH NAPREDKA — (Ljubljana)
18.30 MOZAIK (Ljubljana)
18.35 DIAPAZON — glasbena oddaja (Beograd)
19.20 CIKCAK (Ljubljana)
19.30 TV DNEVNIK (Ljubljana)
19.55 PROSLAVA DNEVA MLADOSTI — prenos (Beograd)
21.00 3-2-1 (Ljubljana)
21.05 Ivo Andrić: TRPINCENJE — TV drama Beograd (Ljubljana)
22.25 POGLED NAZAJ — oddaja o češkoslovaški kinematografiji in njeni soli (Ljubljana)
23.05 POROCILA (Ljubljana)
Drugi spored:
16.55 VEČERNI ZASLON (Sarajevo)
17.30 LUTKOVNA ODDAJA (Zagreb)
17.45 TV VRTEC (Zagreb)
18.00 ZNANOST (Sarajevo)
18.30 PROPAGANDNA ODDAJA — (Zagreb)
19.30 TV DNEVNIK (do 20.00) — (Beograd)
21.00 SPORED ITALIJANSKE TV

TOREK, 26. MAJA

9.35 TV V SOLI (Zagreb)
10.30 RUSCINA (Zagreb)
11.00 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE (Beograd)
14.45 TV V SOLI — ponovitev — (Zagreb)
15.40 RUSCINA — ponovitev — (Zagreb)
16.10 ANGLESCINA (do 16.40) (Beograd)
17.45 M. Sušmelj: JURE — SLON (Ljubljana)
18.00 RISANKA (Ljubljana)
18.15 OBZORNIK (Ljubljana)
18.30 TOPPOPS — zabavno glasbena oddaja (Ljubljana)
19.00 MOZAIK (Ljubljana)
19.05 OTROK IN TATVINE — sodobna vzgoja (Ljubljana)
19.30 NEPOZABNO POLETJE MLADIH RAZISKOVALCEV: Vrnitev k morju (Ljubljana)
19.50 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.30 3-2-1 (Ljubljana)
20.35 VELIKA IMENA SODOBNEGA FILMA: Andrej Vajda: Vse je napredaj — poljski film (Ljubljana)
22.10 400 LET SLOVENSKE GLASBE (Ljubljana)
22.40 POROCILA in reportaža atletike ALPE-ADRIA (Ljubljana)
Drugi spored:
17.50 POROCILA (Zagreb)
17.30 KRONIKA (Zagreb)
17.45 PROPAGANDNA ODDAJA — (Zagreb)
17.50 RISANKA (Zagreb)
18.05 MALI SVET (Zagreb)
18.30 ODDAJA O PROMETU (Zagreb)
19.00 PROPAGANDNA ODDAJA — (Zagreb)
19.05 NARODNA GLASBA (Skopje)
19.20 TV POSTA (Zagreb)
19.50 TV PROSPEKT (Zagreb)
20.00 TV DNEVNIK (Zagreb)
21.00 SPORED ITALIJANSKE TV

SREDA, 27. MAJA

9.35 TV V SOLI (Zagreb)
11.00 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE (Beograd)
17.15 MADŽARSKI TV PREGLED (Pohorje, Plešivec do 17.30) (Beograd)
17.48 NAPOVED SPOREDA (Ljubljana)
17.50 RASTIMO — oddaja za otroke (Beograd)
18.30 OBZORNIK (Ljubljana)
18.35 OBREZJE — oddaja za italijansko narodnostno skupino (Ljubljana)
19.00 MOZAIK (Ljubljana)
19.05 VARIETE — zabavna oddaja (Zagreb)
19.20 KALEJDOSKOP (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.30 3-2-1 (Ljubljana)
20.35 TEH NAŠIH PETDESET LET (Ljubljana)
22.05 MEDNARODNI JAZZ FESTIVAL V LJUBLJANI (Ljubljana)
22.30 POROCILA (Ljubljana)

ČETRTEK, 28. MAJA

9.35 TV V SOLI (Zagreb)
10.30 NEMSCINA (Zagreb)
10.45 ANGLESCINA (Zagreb)
11.00 FRANCOŠCINA (Beograd)
14.45 TV V SOLI — ponovitev — (Zagreb)
15.40 NEMSCINA — ponovitev — (Zagreb)
16.10 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE (Beograd)
15.55 ANGLESCINA — ponovitev
17.15 MADŽARSKI TV PREGLED (Pohorje, Plešivec do 17.30) (Beograd)
17.45 ZAPOJTE Z NAMI: V. Lisinski, M. Vilhar (Ljubljana)
18.00 KRATKI FILM (Ljubljana)

18.15 OBZORNIK (Ljubljana)
18.30 RISANKA IN SE KAJ (Ljubljana)
19.00 MOZAIK (Ljubljana)
19.05 ENKRAT V TEDNU (Ljubljana)
19.20 KO SEM BIL VOJAK — oddaja TV Beograd (Ljubljana)
19.50 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.35 A. Marodić: MALI OGLASI: Eximeximpex (Ljubljana)
21.30 KULTURNE DIAGOLNALE (Ljubljana)
22.00 MANNIX — serijski film — (Ljubljana)
22.50 POROCILA (Ljubljana)
Drugi spored:
17.20 POROCILA (Zagreb)
17.30 KRONIKA (Zagreb)
17.45 PROPAGANDNA ODDAJA — (Zagreb)
17.50 DALJNOGLED (Beograd)
18.30 NARODNA GLASBA (Skopje)
19.00 PROPAGANDNA ODDAJA — (Zagreb)
19.05 TEHNIČNI NASVETI (Zagreb)
19.20 SERIJSKA ODDAJA (Beograd)
19.50 TV PROSPEKT (Zagreb)
20.00 TV DNEVNIK (Zagreb)
21.00 SPORED ITALIJANSKE TV

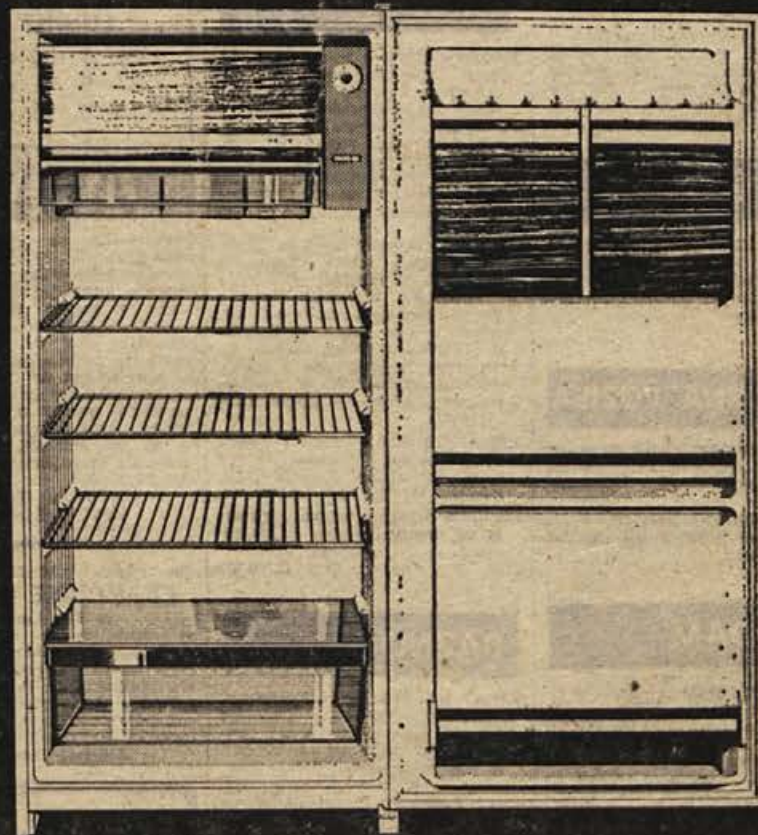
PETER, 29. MAJA

9.35 TV V SOLI (Zagreb)
11.00 ANGLESCINA (Beograd)
14.45 TV V SOLI — ponovitev — (Zagreb)
16.10 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE (Beograd)
16.45 MADŽARSKI TV PREGLED (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Beograd)
17.50 SEBASTIAN IN ODRASLI (Ljubljana)
18.15 OBZORNIK (Ljubljana)
18.30 JAZZ PORTRET (Beograd)
19.00 MOZAIK (Ljubljana)
19.05 SVET NA ZASLONU: OZN (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.30 3-2-1 (Ljubljana)
20.35 KOVINSKA ZVEZDA — ameriški film (Ljubljana)
22.05 MALO JAZ, MALO TI. — quiz TV Zagreb (Ljubljana)
23.25 POROCILA (Ljubljana)

SOBOTA, 30. MAJA

9.35 TV V SOLI (Zagreb)
11.00 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE (Beograd)
11.30 KMEČKA OHČET — prenos JRT (Ljubljana)
12.15 ODDAJA ZA PROSVETNE DELAVCE (Beograd)
17.45 OBZORNIK (Ljubljana)
17.50 NARODNA GLASBA (Beograd)
18.20 Jan Malik: ŽOGICA MAROGICA (Ljubljana)
19.05 RISANKA (Ljubljana)
19.15 MOZAIK (Ljubljana)
19.20 S KAMERO PO SVETU: Irak (Ljubljana)
19.45 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.35 BEOGRAJSKA POMLAD — festival zabavne glasbe — prenos (Beograd)
21.35 3-2-1 (Ljubljana)
21.40 KMEČKA OHČET — reportaža (Ljubljana)
22.25 MOČNEJŠE OD ŽIVLJENJA — poljski serijski film (Ljubljana)
23.25 TV KAZIPOT (Ljubljana)
23.45 POROCILA (Ljubljana)
Drugi spored:
17.20 POROCILA (Zagreb)
17.30 KRONIKA (Zagreb)
17.45 PROPAGANDNA ODDAJA — (Zagreb)
17.50 NARODNA GLASBA (Beograd)
18.20 MLADINSKA IRA (Zagreb)
19.20 S KAMERO PO SVETU (Beograd)
19.50 TV PROSPEKT (Zagreb)
20.00 TV DNEVNIK (Zagreb)
21.00 SPORED ITALIJANSKE TV

KATERE SO ODLIKE VAŠEGA HLADILNIKA

- ▶ velika prostornina
- ▶ kompresorsko hlajenje do -12°
- ▶ magnetno zapiranje vrat
- ▶ plastificirane stene
- ▶ avtomatično uravnavanje temperature

VAŠE ZADOVOLJSTVO — HLADILNIK GORENJE

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 22. maja — Milan
Sobota, 23. maja — Zeljko
Nedelja, 24. maja — Cvetko
Ponedeljek, 25. maja — Rojstni
dan M. Tita
Torek, 26. maja — Dragica
Sreda, 27. maja — Volkašin
Četrtek, 28. maja — Avguštin

KINIO

Brestanica: 23. in 24. 5. francoski film »Avanturisti«.

Brežice: 23. in 24. 5. angleški barvni film »Neprekosljivost«. 24. in 25. 5. jugoslovanski film »Lisjak«. 26. in 27. 5. arabski barvni film »Ljubzen v senci piramide«. 29. in 30. 5. ameriški barvni film »Rdeči piščanci«. Črnomelj: Od 22. do 24. 5. špansko-francoski barvni film »Vikond urejuje računes«. 26. in 27. 5. ameriški barvni film »Point Blanc«. 29. 5. ameriški barvni film »Po sledi velike karavane«. Koper: »Jadrano«. Od 22. do 24. 5. angleški barvni film »Štirje komandosi za Norveško«. 23. in 24. 5. francoski film »Mayerling«. 24. 5. angleški barvni film »Med v kamnu«. 25. 5. ameriški barvni film »Plavalasi maščevalci«. 26. in 27. 5. angleški barvni film »Roméo in Julija«. 28. in 29. 5. ameriški barvni film »Hladnokrvni«. Kostanjevica: 23. 5. italijanski barvni film »Romul in Rem«. Krško: 23. in 24. 5. ameriški barvni film »Khartuma«. 27. in 28. 5. francoski barvni film »Clovek iz Hong-Konga«. Metlika: Od 22. do 24. 5. italijanski barvni film »Izkrcavanje v Ancijus«. Od 22. do 24. 5. ameriški barvni film »Sodoma in Gomora«. 27. in 28. 5. ameriški barvni film »Vera Cruz«. Od 29. do 31. 5. italijansko-jugoslovanski barvni film »Trije neustrašni«. Od 29. do 31. 5. francoski barvni film »Manon 70«. Mirna: 23. in 24. 5. japonski barvni film »Upore«. Mokronog: 23. in 24. 5. francoski barvni film »Redovnica«. Nova mesto: Od 22. do 24. 5. ameriški barvni film »Največji rop stoletja«. 25. in 26. 5. angleški barvni film »Umazana igra«. Od 27. do 31. 5. ameriški barvni film »Mayerling«. — **POTUJOČI KINO NOVO MESTO** — Od 22. do 26. 5. italijansko-ameriški barvni film »Adios, Gringos«. Od 29. do 2. 6. francoski film »Lukazna restavracija«. Ribnica: 23. in 24. 5. ameriški barvni film »Preganjane brez milosti«. Sevnica: 23. in 24. 5. nemško-italijanski film »Poslednji Mohikane«. 27. 5. francosko-romunski film »Sedem fantov in ena«. Sodražica: 23. in 24. 5. ameriški film »Rio Konehos«. Sentej: 23. in 24. 5. špansko-italijanski barvni film »Cena nekakega človeka«. Trebnje: 23. in 24. 5. ameriški barvni film »Slavni revolveraši«.

maliglas

SLUŽBO DOBI

ZAPOSIM dobrega šoferja za tovorni avto Mercedes-kipor 7 t. Ljubljana, Udvarčeva 1.

SPREJMEM VAJENCA za avtomobilsko vožnjo. Jože Iskra, Ljubljana, Polje 353.

TAKOJ SPREJMEMO na lepo kmetijo priredno fanta od 13 do 16 let. Ponudbe pod »Zelo ugodno«.

TAKOJ SPREJMEM gospodinjstvo pomočnico v mehanizirano gospodinjstvo ob morju. Ugodni delovni pogoji in dober zaslužek. Ponudbe na naslov: Danica Droč, Izola, Ulica oktobrske revolucije 29.

ISCEM kmečko dekle za priučitev v manjšem gospodinjstvu. Stanovanje in hrana zagotovljena. Plača po dogovoru. Gostilna »Murka«, Kamnik, Cankarjeva 45.

ISCEM dva soboslikarska pomočnika in sprejemnega vajenca. Petan, soboslikarstvo Brežice.

ISCEMO eno natakarijo (KV ali priučeno) za nedolgočasno eno kuhinjsko pomočnico samo za sezonsko delo. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe pošljite na naslov: Gostilna Dobruša, Brežice na Gorenjskem. Nastop službe takoj.

GOSPODINJSKO POMOČNICO z 4-letnimi družinskimi izkušnjami. Lahko je začetnica, plača 30.000 Sdin. Ker so vsi družinski člani odrasli, lahko omogočimo popolnansko, oziroma večerno nadljevno šolanje ekonomske ali druge srednješolske smeri. Pišite pod šifro »Napredovanje«.

MLADO DEKLE dobi službo za pomoč v gospodinjstvu in gostinstvu pri slovenski družini v Belgiji. Pisemne ponudbe pošljite na naslov: Stanislav Avbar, Nad mlino 18, Novo mesto.

SPREJMEM vajenca za ličarsko obrt. Stane Pustavrh, avtokleparstvo in ličarstvo, Krško, Cesta krških žrtev 139.

STANOVANJA

MLADA ZAKONCA iščeta večjo lepo sobo ali sobo in kuhinjo v Novem mestu ali okolici. Ponudbe pošljite na upravo lista pod »Lepa lega«.

MOTORNA VOZILA

PRODAM MOPED na tri prestave, kotel za žganjekuho in voz za pravičivok. Selak, Dobrava, Skočjan.

PRODAM SKODO 1000 MB, letnik 1966, Janez Božič, Zabja vas 116, Novo mesto.

PRODAM

POCENI PRODAM vprežni obračalnik in grablje, oboje v zelo dobrem stanju. Jože Arko, Vinice 4, Sodražica.

PRODAM dva nova kavča, omaro, električni štedilnik, hladilnik in avtoradio-transistor, vse v dobrem stanju. Naslov v upravi lista (1084/70).

UGODNO PRODAM kosilnico znamke Fahr v dobrem stanju z žetveno napravo. Slavko Kovac, Log 7, Boštanj.

PRODAM večjo količino mrve (seno in otava) na stojecem. Volčičeva 31, Novo mesto.

PRODAM vprežne grablje, obračalnik znamke Fahr in kosilnico ter kupim kombinirane grablje. Jože Jarkovič, Čadraze, Smarješke Toplice.

PRODAM 2 mlatišnici v dobrem stanju. Ogled pri Alojzu Gorisku, Sentej, Stara vas 41.

UGODNO PRODAM motorno kosilnico »Agria« z rezervnimi deli in žetveno napravo. Ivan Sterk, Zagorac 2, Stari trg ob Kolpi.

PRODAM kosilno seno in otavo, dober jabolčnik in kis. Paučič, Ljubljanska 4, Novo mesto.

PRODAM skoraj novo opremo: omaro knjižno omaro (orehov furnir), Kavč, mize in 2 štedil-

nika. Cena 335.000 Sdin. Nada Gruden, Slovenska vas, Stara cerkev.

PRODAM betonski mešalec (100 l), trofazni, v odličnem stanju, rabljen samo pri eni hiši. Cena zelo ugodna. Prodajni vprežni obračalnik za seno, ravno tako zelo ohranjen. Cena po dogovoru. Rudolf Andvšek, Slatnik 7, Ribnica na Dolenjskem.

GASILSKO DRUŠTVO LJUBNO-OTOČE, p. Podnart na Gorenjskem, prodaja gasilsko motorno prenosno črpalko — komplet s prenosno avtomobilsko prikolico in gasilski voz z gumijastimi kolesi na konjsko vprego.

PRODAM SPALNICO. Colarič, Mestne njive, blok 8, Novo mesto.

PRODAM 2,5 m visok fikus. Judež, Mestne njive, blok 5, Novo mesto.

PRODAM dobro ohranjeno kuhinjsko kredenco in 80-litrski bojler (električni) za kopalnico. Mihael Pirnat, Sentejart 121, Brežice.

UGODNO PRODAM dva kamnina s kromiranimi hermetično zapirajočimi se vrati. Rihar, Ljubljana, Rožna dolina, c. XIX-2.

PRODAM mlade psičke — nemške ovčarje. Marija Krhin, Batež 18, Brusnice.

UGODNO PRODAM popolnoma novo celno kosilnico za enosni traktor. Ferkoj, Hrastulje 20, Skočjan.

PRODAM zelo dobro ohranjen globok otroški voziček. Kos, Novo mesto, Valantičeva 11.

GRADITELJI Smrekove letve 3x5 centimetrov ugodno prodam. — Ponudbe v oglašnem oddelku pod »Pocenis«.

PRODAM HISO v Polomu pri Kočevju. Vseljiva takoj, dostop možen z avtom. Informacije: Kličet 18, Žužemberk.

PRODAM ali oddam naspol košarjo z ugodnimi pogoji. Hrastar, Bralin 17, Novo mesto.

PRODAM enodružinsko vseljivo hišo v Novem mestu. Gotovina takoj. Naslov v upravi lista (1095/70).

PRODAM nedograjeno hišo v bližini Novega mesta. Naslov v upravi lista (1102/70).

V NEDELJO, 23. maja, bom v Predol prodajala mrvo na stojecem — obe košnji. Ana Pečarič, Prečna 9, Novo mesto.

V NAJEM oddam hišo z gospodarskim poslopjem in majhno posestvo. Naslov v upravi lista (1114/70).

PRODAM HISO z vrtom v Jazeru pri Trebnju. Informacije se dobe pri Alojzu Rajerju, Gor. Ponikve 21, Trebnje.

PRODAM HISO z vrtom, primerno za manjšo družino ali upoko-jence. Naslov v upravi lista. (1130/70)

RAZNO

ZAKAJ OBUPUJETE pri zdravljenju svojega kronično obolenega žolodca, jeter ali žolca ali morda drugih prebavil? Uporabljajte vendar rogaško DONAT vodo, zdravilo, ki vam ga nudi narava. V Novem mestu ga dobite pri HMELINIKU, STANDARDU (MERCATORJU) in pri DOLENJCI.

ZLATO DARILO po najnovejši modi vam izdelata zlatar na Gospodski 5 v Ljubljani (poleg univerze). — Z izkazkom tega oglasa dobite 10 odst. popusta!

NUJO POTREBUJEM 1.000.000 Sdin posojila za dobo šest mesecev. Vrnem 1.200.000 Sdin. Ponudbe pod »Nujno«.

V SOBOTO, 16. maja, sem od Koronke vasi do Regerce vasi izgubil del avtomobila (pri kolesu). Najditejlu nudim lepo nagrado. Jože Lavrin, Regerca vas 86, Novo mesto.

TOVARISICI PAVLI KNAPEL iz Zabje vasi 34, Novo mesto, se zahvaljujem za njeno pohvalno in zelo humano dejanje, ko je vrnila najdeno denarnico, v kateri so bili vsi moji dokumenti. Hvaležna Sonja Vaš, Prešernov trg 15, Novo mesto.

Majsko vreme v starih pregovorih

(12. maja) *Ce Pan-kraca sonce peče, sladko vince v klet poteče.*

(13. maja) *Po svetem Servatu ni mraza se bati!* — (25. maja) *Ce je na svetga Urbana lepó, rádo suši se poleti senó.* — *Ce v maju pogosto grmi, kmet se dobre letine veseli.* — *Ce je vel'ki travna (maja) hlad, tedaj lepa zelenjad, dobro se pridelá vino, polne žitnice z novino; tud' ledine in se ná svishl polne do vrhá!* — *Ce trte ob polni luni cvetó, polne in žlahtne grozde obróde.*

LUNINE MENE

21. 5. ☺ ob 04.38
27. 5. ☾ ob 23.32
4. 6. ☼ ob 03.21

ZAHVALA

Zahvaljujem se zdravnikom in zdravstvenemu osebju kirurškega oddelka novomeške bolnišnice za uspešno opravljeno težko operacijo in skrbno nego za moje okrevanje. Posebno se zahvaljujem primarnemu prof. dr. Bajcu, ki je operacijo osebno opravil. Nadalje se zahvaljujem dr. Tonetu Saviju in dr. Bohu ter dr. Kramarju za asistenco, pomoč in mnogo spodbudnih besed. Iskrena hvala vsem, ki so me obiskali, posebej tudi uredniku Dolenjskega lista Tonetu Gošnjiku.

Hvaležna Barbara Russ, Metlika, Svržaki 11

Ob boleči izgubi žene in mame

FRANČISKE UCMAN iz Vel. Cerove

se zahvaljuje Komunalnemu podjetju in Gozdni upravi iz Novega mesta za podarjene vence, dr. Oblaku in dr. Pavliču, gospodu župniku za spremstvo ter vsem sorodnikom in vaščanom, ki so jo spremlili na zadnji poti.

Zalujoči: mož in otroci

ZAHVALA

Po dolgoletnem težkem trpljenju nas je zapustil ljubljani mož, oče, stari oče, stric in brat

JOŽE FABJAN

iz Govej dola pri Krmelju

Iskreno se zahvaljujem vsem sosedom, vaščanom, prijateljem, ki so ga spremlili na zadnji poti, nam izrekli sožalje, mu podarili vence in cvetje. Prisrčna zahvala vaščanom za nesebično pomoč v težkih trenutkih. Posebna zahvala dr. Humarju za nego na domu, radeški godbi za žalostinke, gospodu župniku za obrede in Borisu Debelaku za ganljive poslovilne besede ob odprtem grobu.

Zalujoči: žena Alojzija, hčerke Alojzija, Erika, Anica z družinami, brat Rudi, sestre Pepca, Fani, Alojzija in drugo sorodstvo

Ob nenadni izgubi mojega moža

FRANCETA JAKSETA

iz Češče vasi

se iskreno zahvaljujem vsem vaščanom, posebno sosedoma Kolencu in Mesojedcu, Gasilskemu društvu Prečna in vsem darovalcem vencev in cvetja. Najlepša hvala gospodu župniku iz Prečne. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Zalujoča: žena Angela

Ob tragični izgubi moža, očeta

IVANA KOČEVARJA

iz Gor. Lokvice

se iskreno zahvaljujem darovalcem vencev, KOSZ Lokvica, PGD Lokvica, podjetju IMV Suhor, restavraciji Slavija iz Ljubljane, kakor tudi za spregovorjene besede ob odprtem grobu, gospodu župniku in tovarišu Plutu, vsem sorodnikom in sosedom, ki so ga spremlili na zadnji poti.

Zalujoči: žena Magda, sin Ivan z ženo, hčerka Martina z družino, Slavica in Stanka ter hčerka Marija iz Kanade

Ob boleči izgubi naše ljube mame

ANE PANJAN

iz Sodeve 17

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so s svojo prisotnostjo počastili njen spomin, in vsem, ki so jo spremljali na zadnji poti. Posebno se zahvaljujem bolnišnici sestriz iz Pregrada za nesebični trud in gospodu župniku iz Starega trga ob Kolpi.

Zalujoči: sinovi Mihael, Peter, Jurij, Ivan in Emil z družinami in drugo sorodstvo.

Ob smrti dragega očeta

ANTONA KOLENCA

iz Srednjega Globodola

se iskreno zahvaljujem gasilskemu društvu iz Globodola za tako lepo organizacijo pogreba, podarjeni venec in poslovilne besede.

Zalujoča družina Kolenc

Ob boleči izgubi našega dragega

moža in očeta, starega očeta, strica

JANEZA KOCMANA

iz Breške vasi pri Beli cerkvi

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, vaščanom in prijateljem, ki so nam kakorkoli pomagali, izrekli sožalje in spremlili pokojnika na zadnji poti. Zahvaljujem se tovarni IMV, tovarni zdravil KRKA in hotelu Grad Očec. Hvala tudi gospodu župniku za spremstvo.

Zalujoči: žena Ana, hčerke Ana, Vida z družino, Marija z možem Jožetom, sin Ivan z družino in drugo sorodstvo

Ob bridki izgubi našega dragega

sina, brata, nečaka, bratrance

JANEZA KUKOVIČA

Z Malega Kamna 47

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so sočustvovali z nami, darovali vence in cvetje, izrazili sožalje, delovnemu kolektivu »Metalne«, rudarski godbi, gasilskemu društvu Mali Kamen in Senovo, govorniku za poslovilne besede, prečastitnemu gospodu župniku s Senovega ter vsem, ki so ga spremljali na pokopališču v Koprivnici na njegov prereni grob.

Zalujoči: oče Franc, mama Albina, brat Rajko, strici, tete in drugo sorodstvo

Vsem, ki so našo dobro in nepozabno

JOŽEFO BUKOVEC,

roj. Udovč

spremlili na zadnji poti, jo obsuli s cvetjem, nam ustno ali pisмено izrazili sožalje, iskrena hvala. Zahvaljujem se tudi vsem govornikom, godbi in pevskemu zboru, organizaciji ZB Straža, podjetju NOVOLES, vsem sorodnikom in sosedom, ki so nam v teh težkih dnevih stali ob strani. Posebno zahvala smo dolžni tudi osebju internega oddelka Novo mesto, ki si je prizadevalo, da življenje našo drage ne bi tako kmalu ugasnilo.

Zalujoči: mož Martin in hčerka Jožica.

Straža, 19. maja 1970

ZAHVALA

Po dolgoletnem težkem trpljenju nas je zapustil ljubljani mož, oče, stari oče, stric in brat

JOŽE FABJAN

iz Govej dola pri Krmelju

Iskreno se zahvaljujem vsem sosedom, vaščanom, prijateljem, ki so ga spremlili na zadnji poti, nam izrekli sožalje, mu podarili vence in cvetje. Prisrčna zahvala vaščanom za nesebično pomoč v težkih trenutkih. Posebna zahvala dr. Humarju za nego na domu, radeški godbi za žalostinke, gospodu župniku za obrede in Borisu Debelaku za ganljive poslovilne besede ob odprtem grobu.

Zalujoči: žena Alojzija, hčerke Alojzija, Erika, Anica z družinami, brat Rudi, sestre Pepca, Fani, Alojzija in drugo sorodstvo

Ob boleči izgubi našega najdražjega moža in atka

EMILA VUKČEVIČA

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so mu darovali toliko cvetja, nam izrekli sožalje in nas tolažili. Posebno se zahvaljujem kostanjevskim gasilcem, združenju šoferjev Krško, govornikom, sentjernejskemu oktetu, šoli v Kostanjevici za spremstvo in vsem drugim, ki so ga spremlili na zadnji poti.

Zalujoči: žena Joža in hčerke Mija, Marinka in Vida

ZAHVALA

Ob smrti naše drage mamice

Alojzije Zupančič-Lojk

iz Regerce vasi 4

se iskreno zahvaljujem sorodnikom, sosedom in vaščanom, ki so jo spremlili na zadnji poti. Vsem darovalcem vencev in cvetja prisrčna hvala, še posebej dr. Vodniku za skrbno in požrtvovalno zdravljenje ter gospodu župniku

Zalujoči:

sinova Tone in Albin ter hčerke Ida, Mira, Slavka z družino

PREKLIC

Rolando in Emilija Dagliani iz Črnega potoka 10, Kočevje, prepovedujeta vožnjo, pašo živine in kokoši po vseh parcelah in vrtu. Kdor tega ne bo upošteval, ga bomo sodno preganjali.

Alojz Pavlič, Praproče 17, Sentej, prepovedujeta vožnjo po svojih parcelah, čez vrt in travnik. Kdor tega ne bo upošteval, ga bomo sodno preganjali.

Izjavljam, da nisem plačnik dolgov svoje žene Drage Kovačič z Mirne 75 na Dolenjskem, trenutno brez zaposlitve in stalnega bivališča. Franc Kovačič, Križ 2, Velika Loka.

Franciska Mežnar, Vel. Slatnik 20, Novo mesto, prepovedujem hojo po moji njivi in travniku. Kdor tega ne bo upošteval, ga bomo sodno preganjali.

Avugst Pavlič, Vel. Gikava 1, Novo mesto, prepovedujem sekane po mojem gozdu v Mrševski vasi, par. št. 582/3, in drugo delanje škode. Kdor tega ne bo upošteval, ga bomo sodno preganjali.

Antonija Zitnik, Trška gora 29, Otočec ob Krki, obveščam vse, da moj mož Alojz Zitnik nima pravice prodajati zemlje, ker sta oba lastnika.

ČESTITKE

Ljubi mami in atju Ani in Francu Lenartu iz Novega mesta iskreno čestitamo ob 40-letnici skupnega življenja z željami, da bi bila zdrava in srečna še mnogo let med nami. — Sin Franci z ženo Marijo, sin Marjan z ženo Eriko ter vnučki Matjaž, Mojca in Tomaž.

OBVESTILA

KOTLE ZA ŽGANJEKUHO vseh izvedbah in velikostih izdeluje najkvalitetneje še preko 40 let V. Kapelj, bakrokoliarstvo, Ljubljana, Aljaževa c. 4, Šiška.

EKSPRESNO OCISTI oblačila, vsakovrstno perilo opere Pralnica in kemična čistilnica, Novo mesto, Garmova 5.

TOPLJE KOPELI nudijo javno kopalnico Novo mesto, Prešernov trg 5.

MUZEJI, GALERIJE, RAZSTAVE

DOLENJSKI MUZEJ v NOVO MESTU s kulturnozgodovinskimi, arheološkimi oddelkom ter oddelkom NOB je odprta vsak dan, razen ponedeljka, od 9. do 13. ure, ob sredah pa tudi od 17. do 19. ure.

MUZEJSKA ZBIRKA v BRESTANICI je odprta ob sredah in sobotah od 15. do 17. ure in ob nedeljah od 10. do 17. ure.

BELOKRANJSKI MUZEJ v Metliki je odprta vsak dan od 8. do 14. ure, ob nedeljah pa od 9. do 12. ure.

SLOVENSKI GASILSKI MUZEJ v metliškem gradu je odprta ob istem času kot Belokranjski muzej.

POSAVSKI MUZEJ v BREZICAH je odprta vsak dan od 8. do 12. ure, v popoldanskem času pa ob torkih in petkih od 14. do 16. ure. Od prvomajskih praznikov pa do konca maja je odprta razstava »Ob stoletnici V. I. Lenina«.

KOČEVSKA KNJIZNICA je odprta tako: oddelki za odras